magazin

SERIE NOUĂ – 61

ANUL XXXV • Nr. 27 (1811) SÎMBĂTĂ 4 IULIE 1992 16 PAGINI 20 lei

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ȘTIINȚIFIC INDEPENDENT

Michael Jackson la București?

Pe 27 iunie a început la München turneul european al lui Michael Jackson, care va rămîne pe bătrînul continent pînă la finele lui septembrie. Bucureștiul se află pe lista orașelor ce vor găzdui gigantice sale show-uri, iar data prezenței lui în Capitală este 25 septembrie. Trupa lui Michael Jackson este alcătuită din 235 persoane, care deservesc sutele de tone de echipament scenic (transportat cu 120 de camioane...), scena va fi în formă de U, flancată de două ecrane uriașe, vor fi folosite sute de efecte pirotehnice și... 18 km de cabluri. Alte amănunte, în curînd.

music box

Întîlnire cu spiritele independente

OBIECTE ZBURĂTOARE (IDENTIFICATE) DEASUPRA SOROCABEI

Starea de veghe

DE LA DIVERSIUNEA ECOLOGIEI LA ECOLOGIA DIVERSIUNILOR

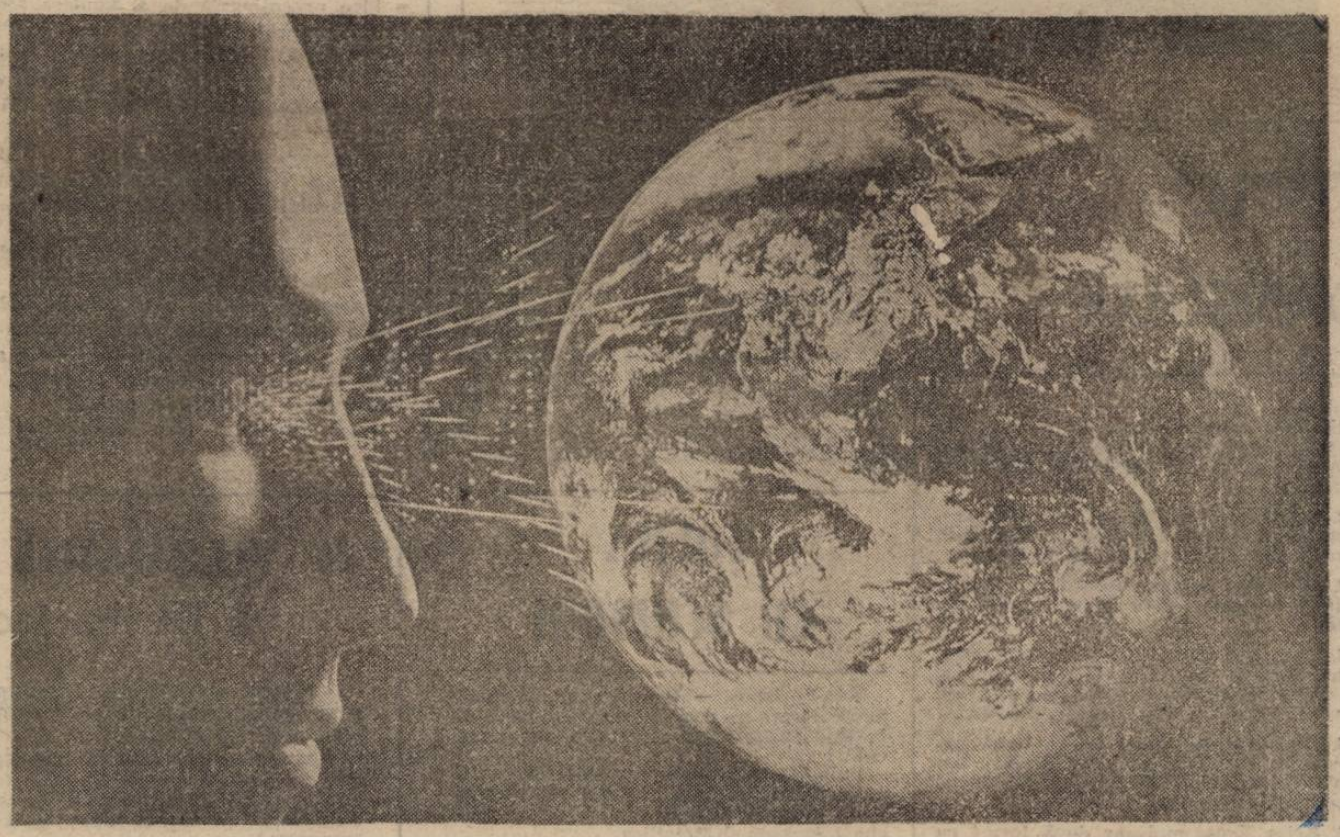

CE ȘTIM ȘI CE NU ȘTIM DESPRE „ENERGIILE SUPĂRATE“

G E N E L E

viitoarele noastre medicamente?

SĂNĂTATEA COPILULUI ÎNAINTE DE NAȘTERE

Biblioteca Județeană MUREȘ

MYLENE FARMER REVINE

Niciodată nu poți fi sigur că vei reuși să recîștigi publicul după o lungă absență, situația fiind mult mai grea atunci cînd este vorba de un star aflat în vîrful ierarhiei... Atrăgătoarea Mylene s-a retras după catastrofalul concert de la Bercy (din vara lui '90), timp de un an, perioadă în care a lucrat la realizarea celui de-al treilea album al său **L'autre** (Celălalt), ale cărui melodii au textele scrise de ea... Așadar, după aproape un an, au apărut simultan single-ul **Désenchantée**, albumul **L'autre** și un videoclip realizat de Laurent Boutona în Ungaria. Încercarea de recuperare a publicului a reușit, Mylene este din nou numărul unu în topul francez, a devenit simbolul unei generații pe care ea o numește „dezamăgită". „Este evident că oamenii nu merg spre mai bine. Se întîmplă atîtea lucruri tragice, aproape toate din cauza disperării. Eu nu sînt purtătorul de cuvînt al acestor oameni, eu doar pun în cîntec ceea ce se întîmplă" — spune Mylene. Albumul L'autre ne dezvăluie sufletul acestei cîntărețe neobișnuite, lumea sa, moartea, singurătatea, copilăria, melancolia, misticismul... Cine este, deci, „Celălalt"? Noul album reprezintă un pas înainte în creația interpretei : „nu mi-am propus expres ca acest disc să nu continue ce am făcut mai înainte. Abia, după ce am realizat textele pentru albumul deja terminat mi-am dat seama că am evoluat !" Lucrurile sînt clare, rămîne doar întrebarea : cine este „celălalt" ? „Poate fi dublura mea, mai bună decît mine, nu știu exact. Un lucru e sigur — se simte prezența unui prieten". Întîlnirea remarcabilă cu Jean Louis Nuraille a dus la duetul **Regret** (titlul unui alt single de pe L'autre) și la o prietenie de excepție : „să introduci pe cineva în universul tău nu este un lucru ușor, dar Jean este singurul bărbat pe care l-am simțit, sincer, aproape de mine". Toate piesele acestui album au fost transpuse și pe videoclipuri.

NEWS, NEWS

● Nigeriano-suedezul Dr. Alban are un nou single de succes, **It's My Life** și n-am scăpat ocazia de a-l introduce în topul nostru...

● Au apărut, în ultima lună, noi discuri semnate de Lionel Richie, Wilson Philips și Kim Wilde. Mai multe amănunte, data viitoare.

● Mariah Carey are un nou single. Este vorba de un remake al celebrului hit lansat de cvintetul Jackson. **I'll Be There.**

● În ultimele două săptămîni televiziunea bulgară ne-a răsfățat, oferindu-ne trei concerte ale unor nume mari din show biz-ul mondial ; Guns N'Roses (la Paris), Bryan Adams (Anvers) și Europe (un film despre turneul lor american)...

CERBUL DE AUR LA UN NOU ÎNCEPUT

Duminică a luat sfîrșit la Brașov prima ediție a **Cerbului de Aur** (serie nouă), festival internațional de muzică ușoară care continuă, după o întrerupere de 20 de ani (cum trece vremea !) seria celor patru ediții anterioare. Îmi place să spun „prima ediție", știu că sună oarecum impropriu, pentru că, realmente, mulți tineri văd pentru prima oară acest festival iar cei care au văzut, în urmă cu două decenii, ultima ediție a Cerbului de Aur, și printre aceștia mă număr și eu, au avut sentimentul tonic al unei noi tinereți, al unui nou început. Un aer tineresc, plin de dezinvoltură, de prospețime, de entuziasm neînconsetat și plăcerea nedisimulată de a cînta a patronat această ediție a Festivalului de la un capăt la altul. De la organizare, amplasamentul construcției și interpreți, la prezentatori și spectatori. Am profitat de prezența domnului **RICKY DANDELL** pe scena Festivalului de la Brașov în calitate de interpret (el a prezentat un excelent recital), dar și de prezentator (o altă idee bine gîndită a organizatorului), pentru a nota cîteva impresii rapide, ca din partea unui profesionist. Deci, pentru început cum se vede Festivalul Cerbul de Aur de pe scenă ?

— Se vede foarte bine. Găsesc că a fost o idee excepțională de a amplasa scena și spațiul pentru spectatori exact în Piața Sfatului. Pentru că se creează astfel un contrast foarte plăcut între modernitatea spectacolului și arhaicitatea clădirilor care înconjoară piața. Gîndiți-vă ce plăcere este să cînți în fața Bisericii Neagre, lîngă Turnul Sfatului ! Am stat noi sub amenințarea ploii dar, credeți-mă a meritat.

— Ce părere aveți, domnule Dandell despre invitații la Cerbul de Aur ?

— Cred că este un salt calitativ indiscutabil față de ultima ediție de acum 20 de ani : sînt prezenți soliști cu certe calități interpretative, muzicieni dotați, cu foarte bună prezență scenică...

— Iar invitații pentru recitaluri...

— Iar despre acestia ce să spun, un interpret de talia lui Jimmy Logan un solist foarte bine cotat, cu o voce aparte, un om modest și totuși de mare valoare sau Patricia Kaas, această prezență tulburătoare, de excepție...

— Ah, nu-mi vorbiți de Patricia Kaas. Cred că dacă Festivalul de la Brașov ar fi avut o singură invitată pe Patricia Kaas, prestigiul său ar fi rămas nealterat. Lăsînd la o parte că este un star de primă mărime, cîntecele ei sînt cunoscute în întreaga lume, practic, felul ei de a cînta este inimitabil și nu ar lăsa rece nici măcar un stîlp de telegraf, darămite sufletele noastre mai slabe.

— Așa e. Patricia are acel amestec al artistului de valoare care știe în orice moment că este un super-star și un om obișnuit în același timp.

— O observație cît se poate de exactă. Vreau să vă spun că o foarte bună idee a fost și aceea de a vi se încredința prezentarea pe scena Festivalului. În sfîrșit s-a văzut că se poate face și o prezentare profesionistă, dezinvoltă, într-o limbă engleză nepoticnită. Dincolo de aceste amănunte, aș vrea să aflu ce mai face solistul și compozitorul Ricky Dandell, pe care nu l-am mai văzut de multă vreme.

— De doi ani m-am stabilit la München și mă ocup de muzică, dar și de management. Am scos cîteva discuri la casa Ariola, înregistrez melodii în studioul „Rainbow" din München, studio în care înregistrează și Jennifer Rush. Ce să vă mai spun ? În „MediaMarkt", o revistă de specialitate, am figurat pe locul trei într-un top de 400 de discuri noi apărute cu melodia „Dann lass ich dich geh'n", care s-ar traduce prin „Atunci te las să pleci"

— Ce înseamnă acest loc trei, de fapt acest top ?

— Topul sintetizează frecvența intrării pe post a unei melodii, la toate posturile de radio din Germania. În acești ani am fost prezent în diferite emisiuni televizate, Deutche Schlager Parade, RTL+, BR, SWF, am participat la emisiuni de radio în spectacole transmise în direct sau înregistrate, am cîntat în concerte în toată Germania, în Irlanda, Ceho-Slovacia, Polonia, Rusia. Am încheiat festivalul muzical de la Cavan din Irlanda cu un show Ricky Dandell, asta după ce, în 1984 am cîștigat acolo premiul de compoziție. Mi-au apărut LP-uri, MC și CD în care am cîntat alături de staruri internaționale ca de pildă Humperdinck, Roger Wittacker și David Hasselhof, iar acum, în iulie, intru din nou la „Rainbow Studio" pentru înregistrări. Cred că am ajuns acum la o maturitate artistică pe care mi-am dorit-o și care mă ajută să produc o muzică de calitate.

— Eu vă doresc succes și mă bucur că v-am cunoscut. Acum vă las pentru că văd că încep repetițiile. La revedere.

GEORGE CUȘNARENCU

music box

Rubrică realizată de MARIAN MINCULESCU

TOPUL DANSULUI

19. New entry. Michael Jackson revine în topul nostru cu un nou single, **In The Closet**, o piesă nici prea-prea, nici foarte-foarte...

9. De șase săptămîni în topul nostru, fost Number One, La Style se îndreaptă spre ieșirea cu **James Brown Is Dead**

8. ...în timp ce stomatologul din Stockholm, Dr. Alban urcă un loc cu **It's My Life.**

7. Simpatica Shanice n-a rezistat asaltului efectuat asupra ei de reprezentanții stilurilor wave, tehno-pop și rap coborînd șase (!) locuri cu **Stop Cheatin'On Me...**

6. ...pe cînd En Vogue își continuă ascensiunea spre vîrful topului cu **My Lovin'** (You're Never Gonna Get It) de pe albumul Funky Divas.

5. Kriss Kross mai sar două locuri cu **Jump...**

4. ...iar Hammer îi imită cu **This Is The Way We Roll**

3. U 96 — **I Wanna Be A Kennedy.** Staționează

2. 2 Umlimited avansează două locuri cu cel de-al treilea single de pe LP-ul Get Ready, Workaholic secondîndu-i pe...

1. ...Right Said Fred, Number One-ul acestei săptămîni cu **Don't Talk — Just Kiss.** Să fie, oare, aceasta cheia succesului ? Tot ce se poate...

TOLBA CU SCRISORI

Monica Ianoși — Brașov : nu am auzit nimic despre un posibil concert al lui B.A. la Budapesta. Cum aflu ceva, te anunț. O.K. ?

Domnița Colța — Brașov. Aleea Petuniei nr. 6, bl. 25, sc. A, ap. 12, cod 2200, dorește să corespondeze cu fani Roxette, Michael Jackson și Metallica.

Mihaela Bengulescu — București : 1) există un serviciu care se ocupă de corespondență, 2) nu le am, 3) în curînd, încă nu l-am ascultat.

Anamaria Mihai — Constanța : am cele două albume Queen — Gratest Hits.

Daiana Moisă — Reșița : scrie-mi din nou, introducînd în plic un timbru de 10 lei pentru a-ți răspunde la domiciliu. P.S. Îl rog pe Eugen Spălăncean să-mi trimită adresa sa pentru a-i expedia textul melodiei Send Me One Angel pe care l-am primit de la mai multe corespondente.

Lucreția Nicolaescu — Brănești, str. Fabricii nr. 565, cod. 0278, Dîmbovița, așteaptă scrisorilor fanilor Depeche Mode.

Ștefăniță Popa — Galați : 1) am prezentat, de curînd, Too Legit To Quit al lui Hammer 2) informații noi despre el nu prea sînt, 3) București '92 putea fi și mai rău...

Alina Cîmpean — Alba Iulia : Mariah Carey, c/o CBS Records 51 West 52 Street, New York, 10019 USA.

Laurențiu Andonescu — Rm. Sărat : îmi acorzi un răgaz pentru documentare ?

Larisa Burlacu — București, str. Sachelarie Visarion nr. 14, bl. 117 C, sc. B, ap. 62, sector 2, dorește să corespondeze cu fani NKOTB. Larisa, atenție la ortografie...

ALBUMUL SĂPTĂMÎNII

2 Unlimited — Get Ready

Sîntem, calendaristic, la mijlocul verii, este vacanță, perioada concediilor și m-am gîndit că ar fi foarte potrivită prezentarea unui album cu muzică destinată discotecilor...

M-am oprit asupra LP-ului Get Ready **al duetului olandez 2 Unlimited, cei care au pătruns cu trei piese în top ten-ul britanic, performanță pe care n-au reușit-o mulți în ultimii ani. Discul durează o oră, conține 15 piese iar despre muzica lui nu vă pot spune decît atît : un Wave de prima clasă, combinat cu tehnopop !**

Primele șapte melodii sînt : Get Ready For This **(primul single, nr. 2 în Anglia),** Twilight Zone **(al doilea single, nr. 2, în Anglia),** The Magic Friend, Contrast, Roughter Than The Average, Workaholic **(al treilea single, nr. 7 în Anglia) și** Delight.

Urmează variantele instrumentale ale melodiilor de mai sus (exceptînd-o pe Contrast) iar în încheierea albumului avem pe Desire, **o piesă lentă á la Hammer și ne vom despărți de cei doi fantastici spunîndu-ne, unii altora,** Eternally Yours. **Într-adevăr, cu o muzică atît de bună ei vor fi întotdeauna „ai noștri" ! Sînt sigur că iubitorii muzicii de dans vor aprecia acest album. Și nu numai ei...**

Revista Magazin este realizată de CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" SRL

Autorizată prin sentința civilă nr. 382 din 4 aprilie 1991 a Judecătoriei sectorului 1 București, înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului sub nr. J 40/2623/1991 din 8 mai 1991

CONT 40 10 10 85 00 (lei) 40 20 10 53 30 ($) 40 20 10 53 31 (D.M.) BANCA COMERCIALĂ „ION ȚIRIAC" S.A.

COMITETUL DIRECTOR : Dumitru FILIP (director general), George CUȘNARENCU, Ecaterina BĂTRÎNEANU, Paul IOAN, Mihaela DOROBANȚU (directori)

REDACȚIA : Piața Presei Libere nr. 1, telefon : 17.60.10/ 17.60.20. ADMINISTRAȚIA Editura Presa Națională S.A. TIPARUL : Imprimeria „CORESI" — București.

CITITORII DIN STRĂINĂTATE se pot abona prin RODIPET S.A. — PO-BOX 33—57, Telex 11995 ; 11034, Fax 90 — 18,56,73 — București — Piața Presei Libere nr. 1 — România.

SERVICIUL DE DIFUZARE ȘI PUBLICITATE : 18.24.27.

Redactor șef : DUMITRU FILIP

Secretar general de redacție : GEORGE CUȘNARENCU

REDACȚIA : Dorel Dorian (șef secție), Ion Țugui, Manuela Spătaru, Șerban Filip (1612); Ecaterina Bătrîneanu, Mihaela Dorobanțu, Paul Ioan (șef secție), Aurora Popescu (1630) ; Irina Stoica, Melania Constantiniu, Delia Costea, Adrian Hoajă (1282) ; Teodora Bujor-Panaitescu, Elena Ilie (1633).

SECRETARIAT DE REDACȚIE : Ionel Cojocaru, Dumitru Mateuță, Costea Spiru, Vasilica Mărgărita (1659) ; Dorin Măran (2692).

Manuscrisele și fotografiile nepublicate nu se înapoiază.

UN GENETICIAN PRIVEȘTE LUMEA

Se va nărui legea unicității ființei umane?

Început de veac... Genetica abia născută era aproape ignorată. Atunci oferea doar speranțe, și ele fluide. Putinele ei descoperiri interesau doar câțiva entuziaști. Și totuși... Se demonstra că sexul este determinat cromozomial. Trebuia să fie așa, altfel nu s-ar fi putut explica, printre altele, raportul egal sau aproape egal dintre cele două sexe. Anii care au venit au adus putine informații noi. Era, oricum o certitudine că micul cromozom Y asigură transformarea unei structuri bipotențiale în testicule și că ele controlează, prin hormoni proprii, masculinizarea genitală. Un proces perfect sincronizat, deși există și excepții, firește.

Nimeni nu știa însă dacă suita de evenimente este condiționată de o singură genă sau de mai multe. Și în ultimii ani a început o adevărată vînătoare a genelor masculinizante. În 1991, în sfîrșit, s-a demonstrat că sexualizarea este controlată de o singură genă — SRY. Gena a fost disecată și clonată. Și a urmat o experiență cu totul extraordinară: gena a fost injectată în embrionii de șoarece XX (în absența genei SRY, șoarecii ar fi devenit femele normale). Dar gena SRY a răsturnat totul. O parte dintre șoareci s-au masculinizat. Numai o parte... Și experimentatorii vor să știe de ce. Dar nu aceasta este important. Mai curînd sau mai tîrziu vor descoperi rațiunile eșecurilor. Important este că sexul poate fi determinat, firește, numai la începuturile vieții. Se conturează astfel încă una dintre marile aventuri ale noii biologii.

Biologia a vrut de decenii să predetermine sexul. Părea simplu. Era suficient să se separe cele două feluri de spermatozoizi, X și Y. Practic însă, toate tentativele au eșuat (procentul succeselor nu depășea cu prea mult 50%). De curînd însă dificultățile au fost anulate și 95% dintre experiențe s-au terminat cu obținerea sexului dorit.

Îmi imaginez viitorul apropiat: selecția spermatozoizilor și fecundația în laborator... confirmarea sexului... transformarea embrionului, în ipoteza în care el nu are sexul adecvat... Evident, o soluție accesibilă unei minorități de privilegiați.

Va fi legalizată, însă, predeterminarea sexului? Experiența indiană sugerează că nu. În India, în ultimii ani, au apărut numeroase laboratoare care predeterminau sexul viitorului copil. Pe o cale nu prea fiabilă. Din prudență, sexul era verificat în primele luni de sarcină și dacă fătul nu avea sexul „predeterminat" sarcina era întreruptă. Cum era de așteptat, marea majoritate a părinților voiau un băiat (spun cum era de așteptat, ținînd seama de particularitățile religioase și economice precum și de tradițiile locale). Dacă predeterminarea sexului s-ar fi extins, ea ar fi antrenat, nu peste foarte mult timp, o modificare a raportului între băieți și fete, cu urmări devastatoare. În fața perspectivelor, guvernul indian a hotărît închiderea centrelor medicale.

S-ar putea spune că India nu este un exemplu concludent și că, în alte părți ale lumii, părinții ar avea preferințe deosebite. Probabil că este așa, dar în nici un caz în regiunile defavorizate, unde băieții sînt o forță de muncă. Acolo femeia continuă să fie subapreciată și subvalorizată. S-ar putea apoi ca în timp, părinții să înțeleagă consecințele opțiunii lor și să echilibreze raportul dintre sexe. Prețul va fi imens — mă gîndesc la prețul social, la cel economic și nu în cele din urmă la cel politic.

Nu este exclus ca puterea politică, speriată de perspective, să interzică această nouă violare a biologicului. S-ar putea, dar mă întreb cine are dreptul să ceară unei mame să se supună mai departe „loteriei reproducerii" cînd hazardul i-a oferit trei sau patru fete și ea vrea și un băiat sau invers? Nu mă îndoiesc însă că, indiferent de poziția puterii, vor exista laboratoare clandestine care vor predetermina sexul. Costul va fi prohibitiv și va accentua inegalitățile dintre straturile sociale și așa dureros de mari.

Selecția gameților este doar una dintre soluții — cea mai simplă. Ea va trebui dublată de analiza genetică a embrionului pentru a elimina posibilele erori genice. Jocul se va complica, prețul va crește, săracii vor privi mai departe, din afară, ofertele geneticii. Și oferta se va diversifica. Iată un scenariu posibil: fecundație în laborator... embrionul format este sectionat... o jumătate este congelată, iar cealaltă intră pe banda rulantă a laboratorului; se verifică sexul... se analizează automatizat genele... și dacă totul este normal, cealaltă jumătate este decongelată și transferată în mediul său firesc care poate fi uterul mamei lui biologice sau uterul unei «mame de împrumut». Acest joc aparține deja medicinii experimentale. Transferarea lui în biologia umană este doar o problemă de timp. Atîta timp cît se va opri aici, nu va genera noi întrebări: ca și cum predeterminarea sexului nu ar ridica interogații suficiente. Dar îmi este teamă că este doar un moment din noua istorie a eugenismului. Pînă acum am acceptat, resemnați, adevărul că fiecare dintre noi este un experiment al evoluției. Un experiment unic. Legea unicității se va nărui, parțial la început. Vom fi unici, cu «neglijabile» corecturi direcționate. Ulterior... cîndva... unicitatea noastră... dacă va mai fi necesară individualitatea, va fi predeterminată. Mă opresc... Intru într-o lume de coșmar.

C. MAXIMILIAN

ȘI DE VIAȚĂ: VULCANII

SURSĂ DE MOARTE...

Pe peste 600 de ani vulcanul Pinatubo dormea, iar trezirea sa în iunie 1991 a fost teribilă: o serie de erupții violente au aruncat 20 de miloane de tone de anhidridă sulfuroasă în stratosferă. Din cer cădeau ploi cu pietre arzînde. Un nor gri în formă de ciupercă se ridica la 30 de kilometri deasupra vulcanului, mascînd soarele. Peste o sută de mii de persoane s-au salvat prin fugă și îndată ce s-au liniștit au mărturisit că aveau impresia că „e sfîrșitul lumii". Cenușa acoperise pămîntul dîndu-i o înfățișare selenară.

Vînturile au cărat acest praf vulcanic spre vest, iar cîteva săptămîni mai tîrziu, milioane de oameni au observat că apusul are culori ireale, din cauză că lumina soarelui era filtrată prin voalul vulcanic. Mai grav însă e faptul că acest „voal" care învăluie Terra împiedică o bună parte de lumină solară să atingă și să încălzească pămîntul.

Cercetătorii de la Adimnistrația Națională Americană asupra Atmosferei și Oceanelor (NOAA) apreciază că ceața care provine din vulcanul Pinatubo este destul de densă pentru a răci temperatura medie a globului cu circa o jumătate de centigrad pe o durată de mai mulți ani. „Particulele vulcanice, explică Larry Stowe, cercetător la NOAA, se găsesc prea sus în atmosferă, iar ploaia nu le poate risipi". O variație de o jumătate de grad poate părea derizorie, dar e suficient ca să modifice vînturile și curenții maritimi la scara globului. Acest fenomen deja s-a produs.

În 1815, erupția vulcanului Tambora, aproape de Java, a avut repercusiuni considerabile asupra climatului: în Anglia a nins în iunie, iar la 4 iulie locuitori din sudul Statelor Unite au avut surpriza să constate cînd s-au trezit, că totul era înghețat. Răcirea datorată norului vulcanic a făcut ca anului 1816 să-i lipsească vara.

Dar vulcanii mai pot declansa și alte perturbații meteorologice. În 1982, puțin după erupția vulcanului El Chichon din Mexic și Nyamlagira din Africa, vînturile alizee din vecinătatea Ecuatorului au slăbit și curenții calzi din Pacificul de vest au refulat spre est. Această dereglare termică a provocat o secetă catastrofală în Africa de Sud, India, Indonezia, Filipine și în Australia. Ciclonii au făcut ravagii asupra Pacificului, ploi torențiale au inundat Peru, Ecuadorul și coasta vestică a Statelor Unite.

După părerea fizicianului american Paul Handler, astfel de aberații meteorologice sînt cauzate de erupții vulcanice care întunecă lumina solară deasupra Pacificului tropical. Slăbirea alizeelor strică delicatul echilibru termic. Handler semnalează **că după 1877, unsprezece dereglări climatice de mare amploare au coincis cu erupțiile vulcanice. În măsura în care Pinatubo a emanat o cantitate dublă de gaz față de cea eliberată de El Chichon, Paul Handler a calculat că această erupție va produce în 1991—1992 o anomalie care va pune capăt secetei persistente în California și în vestul american, dar va accentua încă riscurile secetei în Sahara, India și Australia.**

Vulcanii au repercusiuni surprinzătoare asupra existenței noastre. Unii cercetători afirmă chiar că fără ei viața pe Terra ar dispare... Pentru a înțelege, trebuie să ne imaginăm planeta așa cum era acum două sute de milioane de ani. Pe atunci, Africa era sudată de America de Nord și Oceanul Atlantic nu exista. În acest fel între Casablanca și New York ar fi fost doar cîțiva kilometri. Cînd cele două continente s-au separat, din fisură s-au ivit vulcanii care au produs un flux de lavă. Continentele se mai îndepărtează astfel cu cîțiva centimetri pe an, căci în adîncurile oceanice, lava continuă să țîșnească din ceea ce se numește dorsala atlantică.

După teoria actuală, căldura care iese din centrul pămîntului provoacă mișcări geologice ale continentelor și incendiază vulcanii. Deci planeta noastră, acum patru miliarde și jumătate de ani se năștea din condensarea gazelor și a prafului interstelar și elementele cele mai ușoare au rămas la suprafață sub formă de strat. Apoi continentele s-au suprapus pe acest înveliș, formînd plăci tectonice, care plutesc pe un strat de materie în semifuziune, la circa 100 km sub picioarele noastre. Una dintre aceste plăci este placa nord-americană, care se întinde în mijlocul Atlanticului pînă la latura vestică a Statelor Unite, deplasîndu-se către sud-vest, unde intră în coliziune violentă cu placa pacifică, care se întinde în cea mai mare parte a Oceanului Pacific. Acest șoc și frecările cu alte plăci expun majoritatea țărilor care mărginesc Pacificul și pe care vulcanologii o numesc „Centura de foc", la seisme și erupții vulcanice.

MANUELA SPĂTARU

(Va urma)

CÎND CĂRȚILE VORBESC ÎNTRE ELE... (III)

Dl. Valeriu Râpeanu: „Această primă ediție a Tîrgului Internațional de Carte, mi se pare o reușită din toate punctele de vedere. În primul rînd pentru că publicul are posibilitatea să cunoască o arie vastă, nu numai geografic, dar mai ales care prezintă o diversitate de moduri de abordare a ideii de carte. Apoi — și aș spune că este cel mai important, să nu vă mire — acest prim tîrg de carte la București, în 1992, dă naștere la cîteva revelații. Prima este că nu mai putem vorbi de edituri de stat și edituri particulare. Prin august-septembrie 1990 scriam în „Economist" că va veni vremea cînd vom vorbi doar de **edituri**. Vedeți tîrgul a venit tocmai să risipească o falsă împărțire. Din toate editurile acestea particulare care au apărut, poate peste o mie, să zicem, or fi o sută bune! Este foarte mult, dacă ne gîndim. Este aici o foarte mare diversitate de carte. Pe de altă parte, trebuie vorbit și de dispariția unor colecții, ceea ce nu este bine. Dispar colecții care s-au format în anii '70 și '80 cu multă greutate și tot așa au fost menținute: „Biblioteca de filosofie a culturii românești", „Thalia", „Romanul Secolului XX" și multe altele. Nu este normal și nu se poate pune totul pe seama difuzării. Iar publicul, să știți, se orientează diferit. Publicul va fi inegal și peste 20 și peste 100 de ani, în orice condiții sociale, de bunăstare, de bogăție.. Publicul este inegal. Și în America, și în Franța de astăzi, și în Anglia și în toate țările.

În același timp trebuie să observăm și că producția originală nu este la nivelul a ceea ce ne-am așteptat. Adică, cele mai multe dintre cărți sînt reeditări ale literaturii dintre cele două războaie, ale literaturii de pînă în 1989, ale traducerilor făcute atunci. Trebuie însă recunoscut că a apărut literatura-document, foarte importantă, și aici aș pune în primul rînd cărțile apărute la editura Humanitas. Printre ele — traducerea cărții doamnei Elena Constante, lansată aici la tîrg, pe care o găsesc de primă însemnătate. Am avut bucuria să fiu editorul singurei cărți pe care soțul ei, mult regretatul Harry Brauner, a publicat-o la Ed. Eminescu. Și sigur că ar fi multe de spus despre toate cărțile care au apărut, dar acesta mi s-a părut un eveniment care ne-a dat posibilitatea să vedem unde sîntem și să distrugem anumite tabuuri...

— ...Și poate să ne dăm în felul acesta seama că mai avem ceva în noi, foarte puternic, și care ne unește: dragostea de carte...

— ...Dragostea pentru carte, da, pentru că după cum se vede, dragostea pentru politică, deocamdată, dezbină...

Dl Radu Selejan, Redactor Șef al editurii Thausib, din Sibiu, reprezentanta în România a celebrei edituri britanice „Penguin Books". Acest prim tîrg de carte organizat la București este deosebit de interesant și util, dovedind lumii că România este o țară a cărții. Cred însă că el ar trebui să fie organizat cel mai tîrziu în mai, pentru ca la el să participe și studenții din România. Studentul este specialistul de mîine, este profesorul de mîine și omul de afaceri de mîine. Și dacă îl privăm de acest drept — degeaba. Chiar și bilete cu preț redus pe CFR ar trebui să li se asigure...

În ceea ce privește colaborarea noastră cu Penguin Books, cred că am reușit un lucru extraordinar: i-am convins să vîndă în România carte în condiții mai mult decît rezonabile, anume la jumătate din prețul de vînzare din Europa, fiind deocamdată singurii reprezentanți ai acestei edituri. Fără să avem încă locuri speciale de vînzare, avem contracte cu mari biblioteci universitare, iar cărțile le veți putea găsi în marile librării. O carte care costă 4 lire o veți putea cumpăra cu 2 lire și, ce este mai important, **în lei!** Este, totuși, un avantaj deosebit!

Dl. Ștefan Radu, Director General al Editurii „Axis Mundi" S.R.L., reprezentant în România a Editurii „Arista". Acest prim tîrg internațional de carte de la București este o sansă extraordinară pentru editor. Este prima testare reală a publicului.

O impresie deosebită ne-a produs-o tineretul, care este foarte interesat de creștinism, de cartea creștină. Este un lucru nemaipomenit că tineri de la care te-ai fi putut aștepta să meargă mai curînd la standul de cărți politiste, vin aici (aș remarca în particular interesul deosebit pentru cartea „Medicina Isihastă").

Dintre cărțile pe care le vom traduce, cel mai mare interes l-au trezit cele de Yoga energiei, și, aș spune că și titlurile comerciale ...care atrag.

Mă întrebați dacă întîmpinăm greutăți: da, tipăritul și difuzarea. Pe primul loc aș pune chiar difuzarea.

MIHAELA DOROBANȚU

incursiune în paranormal

CLASIFICĂRI ÎN VINDECĂRILE ENERGETICE

În episodul anterior începusem discuția cu dl. SILVIU GEORGESCU despre „categoriile de vindecători", și ne aflam la cei din categoria a III-a, ultima. „Numele de vindecători este practic impropriu — consideră dl. Silviu Georgescu —, pentru că ei nu dedică o atenție specială vindecărilor prin transfer energetic, știind cît de puțin se poate lucra în acest mod, acționînd mai mult în domeniul conștientizării energetice, combătînd greșelile produse de necunoaștere. Ei nu vor fi niciodată niște pustnici izolați de societate, și nici habotnici religioși. Tainele religiei li se par naturale pentru că au un contact permanent cu Divinitatea, lucrînd cu mult devotament pentru Marea Școală Pămînt. Trebuie priceput că această categorie de oameni nu este ceva deosebit și intangibil. Așa cum elevii unei școli pornesc din clasele mici prin acumulări și progres energetic pe trepte superioare, fiind deci într-un stadiu normal și nu excepțional.

— Te poți referi în special la țara noastră ?

— În România sînt mulți astfel de oameni, dar pentru că ei au fost cei mai loviți în marele ciclu care s-a încheiat, sînt de-abia într-un stadiu de revenire și regăsire a propriei identități. Puternica dezvoltare energetică îi face să se acomodeze ușor la mediul în care trăiesc, să-și clădească propria existență normală lucrînd cu oamenii numai atunci cînd este strict nevoie, jalonînd direct drumul pentru cei rătăciți. Știu că a stîrnit nedumerire afirmația mea atunci cînd am susținut că această categorie de oameni lucrează puțin energetic. Vreau să revin la o idee care trebuie neapărat reținută. Am spus că pe energiile oamenilor se pot vedea toate dereglările, putîndu-se determina ușor cauzele care le-au produs. Acționînd energetic asupra persoanei în cauză, o facem să nu poată să-și corecteze propriile greșeli, avînd ca rezultat o stagnare în dezvoltarea energetică. Este destul ca stagnarea să se producă o anumită perioadă pentru ca persoana respectivă să treacă de la mici experiențe normale de viață, la lovituri puternice, care prin duritatea lor vor parcă să recupereze timpul pierdut. În schimb, cu o muncă de atenționare și îndrumare prin cunoaștere superioară pot să-i facă pe pacienți să-și înțeleagă greșelile și să pornească cu curaj la îndreptarea lor...

— Dar această „pedagogie" poate fi aplicată prin multe alte mijloace, de ce e nevoie de evocarea energiei ?

— Această mină nevăzută care dirijează lucrul energetic este foarte binevoitoare cu cei care au curaj și acționează cu hotărîre pentru propria lor vindecare. Bonificațiile primite de oamenii care își rezolvă singuri propriile greșeli sînt rapide și enorme, dorind parcă să-i atenționeze, oferindu-le dovada palpabilă că acesta-i drumul cel bun și că trebuie să-l urmeze în continuare. Asupra primei categorii descrise în alt episod, nu poate nimeni să acționeze din afară, noi înșine fiind singurii care avem acces și posibilități de rezolvare, cu un mare sprijin energetic în momentul cînd ne-am hotărît să o facem. Pentru cea de-a doua categorie vindecătorii pot să acționeze în următoarele moduri. Cei din prima clasă nu au nici un fel de acces iar atunci cînd se întîmplă să aibă nu fac decît să amplifice degradarea sau să o vindece producînd altele mult mai grave. Cei din a doua clasă descrisă o vor vindeca, învățîndu-ne totodată să fim mai credincioși și mai puri sufletește. Cei din ultima clasă descrisă vor cunoaște exact natura dereglărilor, ne vor îndruma cum să vindecăm singuri zonele în care accesul este interzis și vor interveni acolo unde este posibil, fără să ne spună, fără gesturi ciudate și de cele mai multe ori de la distanță. Vă previn să nu fiți dezamăgiți atunci cînd sfaturile vor fi de genul: faceți puțin sport, nu clădiți nimic pe suferința celor din jur, creați-vă momente de odihnă cerebrală printr-un program de lucru și de relaxare, lăsați-vă sufletul deschis, iubiți și creați sufletește etc.

— Cu acestea spuse, este evident că ne apropiem de preceptele religioase. Astfel cunoașterea potențialelor energetice ale fiecărui individ devine partea de acces la lucrul propriu-zis. Energetic nu sîntem dotați la fel, de aceea e bine să știm ce sîntem, ce potențial avem pentru a ne putea sprijini pe noi înșine...

— Răspunsul se află în noi, în grija cu care ne ascultăm sufletul, dezlegîndu-l de sclavia dorințelor noastre, lăsîndu-l să ne conducă ca un ghid prin redusa lume tridimensională...

— Sîntem, totuși, contemporani cu un mare val de vindecări energetice. Acest fapt am încercat eu însumi să-l ilustrez în această pagină de revistă. Ce conotație dai acestui fenomen ?

— România este un mare teritoriu al vindecărilor energetice. Deschizîndu-ne și lăsîndu-ne spălați de miracolul energetic al acestei țări, vindecarea și progresul se află în mîinile tuturor !

ION ȚUGUI

Semeni care ne pot alina suferințele

DE LA MIRACOLE, LA VINDECĂRI PRIN COMPETENȚĂ ORGANIZATĂ

Promiteam într-o notă la această rubrică un nou serial privind vindecările unor suferințe majore prin mijloace aparent insolite. De data aceasta avem de-a face, cum am afirmat-o și în titlul de mai sus, cu o „competență organizată" și accesibilă celor ce vor să apeleze la specialiști din domeniul radiesteziei, spre exemplu, și nu numai. Este vorba de **Societatea Română de Radiestezie** (SRL, înființată în 1991), care întrunește acele competențe în domeniu ce conferă un mod de-a aborda unele maladii și subiecții ca atare în totul nou, pe principii moderne, cu efecte adeseori spectaculoase, pe care le vom descrie în acest lung serial pe care îl începem azi.

Interlocutorul meu este dl. CONSTANTIN MARIAN BORS, specialist radiestezist. Vom începe așadar cu amănunte pe care în primul rînd cititorul le vrea clare și operative, știut fiind că vindecătorii despre care am scris adeseori la această rubrică, după ce-și afirmau potențialul terapeutic, deveneau foarte greu de abordat. Fac această afirmație obligat de numeroasele scrisori ce reclamă inaccesul la unii vindecători. Eu însumi doresc, de data aceasta, să fim clari și mai ales accesibili tuturor celor interesați să apeleze la „semeni care le pot alina suferințele".

— Domnule Constantin Marian Bors, descrieți-vă !

— Voi începe cu promisiunea pe care singur ați făcut-o. Societatea Română de Radiesteze are evident un dispecerat. Președinte al Societății este dl. Claudian Dumitriu. Avem filiale la București, Iași, Craiova, Ploiești, Tulcea, și un număr de membri activi de aproximativ 400.

— Care sînt activitățile Societății puse în slujba oamenilor, în slujba alinării suferințelor ?

— Avem o școală, un curs de 4 luni cu cîte 12 ore, acordînd calificative, de la grad la grad, în număr de 4 și calificarea de radiestezist, operator, specialist radiestezist. Admiterea la curs se face pe baza testării parametrilor bioenergetici. (În sala Institutului de Expoziție Medicală, str. Romulus nr. 62).

— Ce înseamnă „activități" în domeniul d-voastră ?

— Măsurători — biocîmpuri fizio, parametri, starea momentană a sănătății și a vitalității, depistarea unor anomalii patogene locale, bioenergii, ameliorării de anomalii bioenergetice cu succes obținut clinic — pe cord, aritmii, blocuri, neoplasme, adenom de prostată, fibrom uterin, glaucom, migrene, paralizii, dinamica sexuală, ulcere etc. Apoi teste de compatibilitate — biologică, de mariaj, determinări de radiații telurice nocive, determinări și înlăturări de entități noesice malefice, determinări și ridicări cartografice geologice și arheologice fără săpături, defectoscopie nedestructivă, bioenergizări speciale pe medicamente și sisteme vii, favorabilități și dozare de medicamente și regimuri (vitamine și oligoelemente), telebiodetecție — persoane sau autovehicule dispărute, determinări la distanță a parametrilor de mai sus și energizări ameliorări...

— Lista pe care am transcris-o cu bucurie — deoarece răspunde unei mari întinderi de necesități —, va trezi un ecou justificat în rîndul celor dornici să vă contacteze. Vă întreb însă dacă de virtuțile domeniului în care lucrați pot beneficia toți oamenii.

— Este important să o spun din capul locului că există și persoane la care ameliorarea unei anomalii bioenergetice patogene nu are nici un efect (incompatibilitate terapeut-pacient), dar asta o știm de la început prin măsurători...

— Să înțeleg că erorile sînt excluse ?

— Pot apărea, evident, și unele erori, dar trebuie să menționez că acestea pot interveni din cauza oboselii, a dispoziției, însă atunci cînd examenul îl fac 3 radiesteziști ce dau cifrele independente unul de altul, erorile se exclud !

— Sînteți vicepreședinte al Societății Române de Radiestezie. V-am avertizat că după apariția acestei discuții numerosi cititori vor dori să vă contacteze, să vă solicite ajutorul...

— Ca specialist radiestezist lucrez fără plată sau avantaje materiale, iar cei ce vor dori să ne solicite, o pot face la telefoanele aflate la dispoziția celor ce doresc să-i contacteze pe bioenergoterapeuții Societății Române de Radiestezie :

Dispecerat : **30 47 89**, ing. Ion Ionescu ; **17 75 97** (între orele 12—15) ; **18 08 28, 81 22 38, 10 53 54, 46 19 55** (între orele 18—21). De asemenea, pentru Ploiești : **971 — 88 710** ; pentru Tulcea : **915 — 13 236** (între orele 18—21).

— Puteți descrie în numărul viitor cazuri concrete de vindecări omologate ca atare ?

— Bineînțeles, nu numai că pot, dar este absolut necesar să o fac, pentru ca oamenii să cunoască activitatea noastră și rezultatele muncii pe care o depunem în mod altruist spre binele lor.

ION ȚUGUI

(Va urma)

Întîlnire cu spiritele independente

OBIECTE ZBURĂTOARE (IDENTIFICATE) DEASUPRA SOROCABEI

Anul 1972 a fost un an „fierbinte" pentru manifestările poltergeist în Brazilia. Cercetătorii Institutului Brazilian de Cercetări Psihobiofizice (IBCP) „anchetau" la un moment dat trei cazuri simultan. Primul, cel din str. Agassis. Al doilea vi-l prezentăm în continuare, iar cel de-al treilea va constitui subiectul episodului următor.

De data aceasta ne aflăm la Sorocaba, cam la 100 km de Sao Paolo. Situația a fost dintre cele mai dramatice. Pentru că spiritele nu s-au mai mulțumit doar să-i sperie pe locuitorii unei case — ci i-au urmărit peste tot pe unde s-au mutat !

Totul a început la 18 iulie. Fernando Ribeiro, un zugrav de 48 de ani, locuia într-o casă modestă împreună cu soția sa Alda și cu cei șase copii. Primele semne: o serie de zgomote puternice, urmate de obiecte care au început să zboare prin aer și să se spargă. Nici o mobilă nu a mai rămas în picioare : un raft greu de lemn smuls de la locul lui, dar cel mai spectaculos o anvelopă de cauciuc aflată în curte „a fost ridicată la un metru în aer și a rămas ca suspendată cîteva clipe acolo, atît cît să-l sperie îndeajuns pe Fernando".

Avertizați de un corespondent local, cercetătorii de la IBCP se deplasează la fața locului la numai patru zile după declanșarea fenomenului. Echipa se pune imediat pe lucru, sub conducerea directorului însuși și împreună cu Suzuko Hashizume, directoarea științifică înregistrînd pe bandă declarații. „Un zgomot ca un tunet se aude și un cățelus năvălește din bucătărie tîrîndu-se și lătrînd îngrozit. Toți se reped în bucătărie unde dau peste un raft căzut, care nu doar că îl speriase, dar îl și rănise pe bietul patruped. Cercetătorii fotografiază, apoi îl pun la loc : era mult prea greu ca să fi fost dat jos de acesta ! Se aflau în fața primului fenomen paranormal pe care îl înregistrau „pe viu" ! Nu avea să fie însă și ultimul.

Spiritul, care își începuse activitatea afară prin zgomote, aruncări de pietre și ridicarea cauciucului de camion, și-a continuat-o „metodic" în interior. Nici o cameră nu a rămas neatinsă, nici o mobilă nu a scăpat întreagă. Unele erau atît de distruse, încît nu s-au mai putut repara.

Mai mult însă, Speriată, familia se mută. Degeaba. Spiritul nu se lasă și reîncepe aceeași acțiune de distrugere la noua locuință. Casa rudelor care găzduiseră familia Ribeiro este la rîndul ei distrusă. „Arăta de parcă trecuse prin ea un tractor" — comentează un vecin. Neavînd încotro, cei opt Ribeiro revin acasă : acum casa rudelor este lăsată în pace, dar spiritul revine la locul pe care îl distrusese prima oară.

Situația devine de-a dreptul periculoasă. Pentru că, vă amintiți, pe str. Agassis nimeni nu fusese rănit, cu excepția uneia dintre fete care speriindu-se căzuse pe scări. Aici însă Alda este rănită la cap de o cărămidă care pornise în zbor, iar una din fete este opărită pe față de apa fierbinte din ibricul de cafea și care i-a fost smuls din mînă.

Dar cel mai spectaculos a fost momentul cînd un rezervor de apă din beton pe care trei oameni de-abia ar fi putut să-l miște din loc, este pur și simplu răsturnat. De fapt, ridicat în aer, purtat pînă în curtea din spate și... așezat cu gura în jos !

Se pare că nimic nu le stă în cale spiritelor. Este suficient doar să-și dorească să facă rău...

De fapt cazul Sorocaba nu a fost niciodată dezlegat. Familia Ribeiro s-a mutat, disperată, în alt oraș și de atunci nimeni nu a mai auzit de ei.

Ca de fiecare dată, cercetătorii au încercat să identifice agentul — acea ființă care ar putea concentra atenția spiritului „reflectînd-o" atît de dramatic asupra obiectelor și ființelor din jur. De data aceasta s-au orientat asupra micuței Yara, una din fiicele soților Ribeiro, prezentă de fiecare dată la evenimentele cu consecințe tragice (ea încercase să-l mîngîie pe cățelușul rănit) și care, într-un fel, se afla mereu cu un pas înaintea celorlalți membri ai familiei.

Și încă un lucru deosebit evidențiat la Sorocaba : deși spiritele „nu par jenate" să lucreze în plină zi, refuză să o facă noaptea cînd luminile în casă sînt aprinse.

Ca și cum — oricît de ciudat ar părea acest lucru — s-ar teme că cineva le-ar putea surprinde în acest fel asupra faptului...

MIHAELA DOROBANȚU

stqrea de U

De la diversi
la ecologia di

Ecologia nu a murit. Dimpotrivă. iască ecologia. Dar...

Se scrie și se vorbește atît de mult pre problemele ecologiei (și se atit de puțin), incit pledoaria, vorb cuvintele și exclamațiile care invocă vitatea și urgența unor soluționări a să se substituie parcă, de la un timp coace, ecologiei însăși : **devin un sco sine.** Acțiunile sînt rare, ori nu au vergură. Ne inundă cuvintele. Și o toate fiind spuse — scopul fiind p «spunerea» și atit, rostirea lor repe — nimic nu se întîmplă și nu se schi nimic. Ceea ce ne îndreptățește, prob să vorbim, din nou și din nou, de ecologie. Tot cuvinte, adică, **cuvinte cuvinte...**

Se demonstrează cu lux de amănun zeci de mii de ferpare (de specii, spații uriașe complet deșertizate, de otrăvite și de păduri ucise) că ar fi cesară o acțiune convergent plan Perfect ! Cine nu va subscrie ? Se mează, se plînge, se avertizează p ultima oară, într-o sută de limbi mie de publicații savante... Și nu se nimic sau aproape nimic, fiindcă a face...

De prin anii '60, zeci de lucrări s de specialiști (M. Mesarovic, E. P B. Commoner, N. Georgescu-Roege Prestipino, I. Prigogine și alții), v ale spiritualității mondiale, ne de strează, aproape matematic, că **ori minare în planul acțiunii ecologice o sinucidere la scară planetară...** S de acord, subscriem și, evident, am Se constituie însă, neîntîrziat — as mereu se constituie — potop de siuni și organisme speciale de cer a interacțiunii și a consecințelor Și cu asta rămînem, cu concluziile a cercetări. Cu tomuri de cuvinte.

Se întîlnesc, în sfîrșit, șefii de st Rio, în îndepărtata Brazilie, în iunie semnează documente (unii nu le nează) dezbat și se pronunță, atunc nu se felicită pentru nobila lor cla une... Pentru ca după alți cîțiva a viitoarea întîlnire, să se discute pr din nou... Dă, Doamne, să fim noi minți măcar de astă dată. Și să ne rău...

Și iarăși, cum se întîmplă, printr-o blestemată coincidență, parcă niciodată nu vorbim atît de frumos despre «Terra, căminul nostru», ori «Singurul nostru cămin», ca în acele zile în care, cămine după cămine, cu miile, sînt șterse de pe fața Pămîntului. Să mai consemnăm unde ? Nu se aud oare bombardamentele, de peste tot unde se bombardează ? Raportul **«om-biosferă»** devine și el ca niciodată stresant, și tulburător de actual, tocmai atunci cînd s-ar cuveni să ne ardă pe suflet întreaga decădere a raporturilor **«om-om»**. Că după aparențe, toți arată a oameni, indiferent de ce parte a baricadei se află...

Și tot în plină explozie planetară de

ei

. de exacerbare
e și inter-religi-
mă, am văzut și
revistă franceză,
ISTES...».
les si ea (poate
cut al revistei),
lupți într-o ast-
apărarea puilor
e, în timp ce la
Nagorno-Kara-
. în Tadjikistan
rmele ucid fără
ranceză — nu.

e în dezbaterea
moral cu cap-
«fălci meta-
ri din țările
otriva acestor
it salvgardarea
u al viului etc.,
recum mai rău.
am auzit nimic
interzicere a
transformă-ne,
i-n biete jivine
flămînde, să voteze și pentru noi 11 miniștri și să ne iubească Bardot...

Da, parcă ar fi nevoie, ca-n «Diavolul și Bunul Dumnezeu» și de altă religie-ecologie, mai altfel, a sufletului nostru, intîi, înțeleasă ca o stare de spirit activă (și o deontologie globală) împotriva variatelor diversiuni ecologice (inclusiv ale aneantizării prin vorbe, care-și arogă o onorabilitate savantă și se drapează cvasiireproșabil în bunele intenții ale adevăratului demers ecologic. Pentru că nu ajută prea mult, dimpotrivă, să tot vorbim, bunăoară, despre cele 500 de milioane de tone de substanțe activ-poluante care sînt deversate anual în atmosfera și în apele Terrei, dacă tot nu se întreprinde nimic... Aproape că vom ajunge să ne și obișnuim cu această disperare globală. După cum nu se întreprinde nimic nici împotriva variatelor forme de poluare informațională care bîntuie lumea modernă, de «anestezie», încă odată prin vorbe și de ucidere lentă, apoi, prin cutremurătorul amestec de «emanații super-toxice» ale extremismelor totalitare și post-totalitare, cu un soi de «bloxid» de fanatism și «nori» de super-apatie socială.

Salvarea fiecărei specii amenințate reprezintă desigur o condiție a salvgardării globale... Trăiască, deci, speciile ! Toate. Inclusiv, însă și specia om, cu «subspeciile» ei, cea denumită «bătrîni», cea denumită «bolnavi», cea denumită «rămași fără nimeni pe lume». Și «subspecia» celor părăsiți prea curînd de părinți, a orfanilor, a celor lipsiți de adăpost, a celor martirizați prin lipsa oricărei asistențe sociale. (Și iată două subtitluri dintr-un articol semnat de Jean Cau : **„Il y a 50 000 enfants martyrs... Pas au Perou ou au Kamchatka. En France !"** și **„Au Brésil, ils sont huit millions qui n'ont d'autre foyer que la rue"**. Deci, 50 000 de copii martiri... nu în Peru sau în Kamciatka. În Franța ! Și, respectiv, 8 milioane de copii în Brazilia al căror cămin este strada...)

Cineva, ecologist de bună tradiție, încerca să ne liniștească spunîndu-ne că ne-am afla, în plină «tranziție» spre o altă condiție ecologică. Nimic însă mai definitiv decît provizoratul, și nimic mai de durată decît o scurtă tranziție... Iar celor ce mor de foame în Etiopia, ca și celor lipsiți de orice asistență medicală (cîte țări să citățm ?), «ecologia-mîine», ecologia de după tranziție, nu le sporie prea mult. Sfîrșitul lor e azi... Dar iată-ne, fără voie, patetici și înecați deopotrivă în cuvinte...

Și-n loc de încheiere : Ecologia ca știință, ca megaecologie, implică soluționarea unor complicate **ecuații de interdependență**, în care dinamica agresivă a distrucției se cere contracarată de o nouă mentalitate de conviețuire planetară. Și de o nouă abordare economică, în care orice **mai mult** trebuie să fie cenzurat de consumuri **mai mici** și de o eficiență combinată în planul esențial al economiei, de un **mai bine** real ! De o existență **mai sigură** a fiecărui individ, a fiecărei specii, a fiecărei nișe ecologice. Noile strategii ale supraviețuirii nu se mai rezumă la suita de soluționări ecologizante ale industriilor, ci implică o **ecologie globală a organismelor și populațiilor, a biologicului, dar și a mentalităților, o ecologie receptivă la agresiunile disfuncțiilor sociale, ca și ale diversiunilor care ne agresează din interior**, ca un virus informațional menit să ne paralizeze marile **mobilizări volitive.**

Ca niciodată, marea ecologie se dovedește minată de abordări conjunctural-deturnate de la statutul lor umanist, veritabile diversiuni, deseori, ale unei ecologii înțelească mărunt, la scara unor simple tranziții.

Asemenea lui Monod, laureat al Premiului Nobel, putem ajunge la gîndul demisionar că omul trăiește tot mai mult **„la granița unei lumi înstrăinate"**, într-un **„univers surd la sunetul propriei sale muzici..."**. Sau, putem ajunge, dimpotrivă, la opțiunile salutare ale unei reîntîlniri miraculoase între un nou umanism, al unei științe care-și asumă viitorul, și o nouă conștiință de sine, care redescoperă integralitatea naturii (inclusiv a omului) tocmai pentru a-și salva viitorul.

DOREL DORIAN

● ASALT ÎN DOMENIUL MEGACIPURILOR. Miniaturizarea crescîndă a creat greutăți deosebite în realizarea unui procedeu fundamental pentru fabricarea cipurilor — litografice. Această metodă funcționează într-un mod similar cu tiparul de carte, dar în dimensiuni microscopice. Măști minuscule poartă modele de cuplare executate de un fascicul electronic. Aceste structuri sînt reproduse fotolitografic pe plăci de siliciu, tratate în prealabil cu un lac fotosensibil. Lacurile lăsate libere la developare pot fi prelucrate prin corodare, oxidare și stratificare. Așa iau naștere, în urma aplicării unei metode bine gîndite, straturile separate care funcționează drept cuplări integrale.

● ȘI CORALII AU AVUT DE SUFERIT. Experiențele atomice efectuate în Franța în atolul Mururoa au provocat pagube ireparabile mediului ambiant al regiunii din jur. Ele au afectat și populația din insulele învecinate — circa 140 000 de oameni. Dozele sporite de radiații în apă și alimente au fost semnalate zi de zi. Și baza de coral a atolului a fost fisurată. Prin spărturile create au pătruns substanțe radioactive ce au afectat flora și fauna acvatică a atolului. „Salba de smarald" a Pacificului a fost grav afectată.

● O NOUĂ RACHETĂ INVIZIBILĂ. 15,1 miliarde dolari vor fi necesari, la prețurile actuale, pentru realizarea a 8650 rachete TSSAM (Tri Service Standoff Attack Missile). Noua rachetă de croazieră „invizibilă" cu încărcătură convențională, fabricată în două variante Aer-sol (AGM–137) și Sol-sol (MGM 137) vor echipa bombardierul B-2, dar și avioanele clasice de vînătoare „F-16", „F-18", „A-6". Ea este proiectată pentru a purta submuniție destinată, în cazul lui „MGM-137", să „lovească ținte mobile cum ar fi vehiculele blindate și tancurile". Este vorba de muniție ghidată individual ejectabilă din rachetă deasupra unei concentrări de blindate inamice, capabile ele însăle să-și stabilească țintele datorită propriului sistem de ochire.

● „FINLANDIZAREA" UN CONCEPT DEPĂȘIT. Dacă în urmă cu patru ani foștii aliați socialiști ai Uniunii Sovietice, europeni desigur, puteau numai să viseze la finlandizare ca tip de relații cu Uniunea Sovietică, această politică este pe deplin depășită și inutilă. În perioada în care i s-a impus acest model, Finlanda a fost nevoită s-o accepte. Țările din Europa centrală și de răsărit au cunoscut procese diferite și orice formă de finlandizare ar fi considerată ca o încercare de limitare a suveranității naționale. Noile democrații trebuie să-și găsească soluții proprii la toate problemele interne. Dacă sînt lăsate în pace. Ce rol are însă Armata a 14-a în Republica Moldova ? Să fie vorba, în continuare, de poziția specială a Rusiei și a primatului intereselor ei ?

● VACUUMUL CREAT POATE FI UMPLUT. „Noi trăim într-o regiune destul de stabilă a lumii. Nu există nici o țară care să amenințe în mod direct Australia din punct de vedere militar, declara ministrul australian al apărării. „În urma scăderii influenței Uniunii Sovietice în această regiune a Pacificului și a reducerii prezenței, SUA, situația nu s-ar putea modifica ? De ce nu ? Vacuumul creat poate fi ușor umplut de alte „puteri regionale de mărime medie". Din această cauză, opina ministrul apărării, Australia nu-și poate permite să reducă alocațiile pentru înarmare, care sînt de circa 9 la sută din toate cheltuielile.

Vasco da Gama contra Columb

Esecul scopului inițial al expedițiilor lui Columb — privind lumea cu ochii de acum — era previzibil ! Deși regii catolici au fost convinși să acorde Descoperitorului onorurile și drepturile ce i se cuveneau dacă ajungea în Indii — prin așanumita „Capitulare de la Santa Fe", semnată la data istorică de 17 aprilie 1492 —, putem spune că **apriori Cristofor Columb nu avea cum să ajungă în Indii.** Și asta nu din considerente de orientare geografică sau de măiestrie de navigație ci pur și simplu datorită unui act juridic.

Conform unei hotărîri a Papei de la Roma, care făcea oficiul de arbitru între cuceritorii spanioli și cei portughezi, **„dreptul de a descoperi noi pămînturi la sud de Insulele Canare și pînă la «indieni» fusese acordat Portugaliei".** În anul 1479 Castilia acceptă hotărîrea. Astfel, înainte de a pleca în prima sa expediție, **Columb și geografii cu care acesta s-a sfătuit, erau convinși că între țărmul vestic al Europei și țărmul estic și de sud al Indiilor (denumirea de Asia nu intervenea în documentele oficiale) nu există nimic !** Deci, cu toate restricțiile de navigație impuse amiralului genovez, acesta a plecat plin de speranțe spre vest, după ce a ajuns în Insulele Canare. În acele timpuri, practic nu-i păsa de restricția papală. Cu alte cuvinte, acele drepturi pe care papalitatea le acorda regilor creștini din Portugalia și viitoarea Spanie l-au determinat implicit pe Columb să descopere un nou continent : America.

Marele Columb ar mai fi avut o șansă istorică de a descoperi, chiar și în aceste condiții, atît America cît și un drum pe ocean spre Indii (Asia de est și

de sud). Această șansă însă nu l-a acordat-o repartiția apelor și uscatului, atunci cînd a ajuns la îngemănarea Americii de Sud și celei de Nord. **Dacă ar fi avut drum deschis de ape, probabil că experimentatul Columb ar fi navigat în continuare spre vest, trecînd din Oceanul Atlantic în cel Pacific (denumirile de azi, desigur)** și apoi și-ar fi atins scopul inițial. Oameni dornici de aventură și de îmbogățire avea : să nu uităm apoi sprijinul pe care l-a primit din partea fraților săi, Bartolomeo și Diego. Înainte de a treia expediție, Columb dispunea de o puternică bază în Insula Espaniola (ulterior numită Haiti). Și totuși...

Deși excelent navigator și autodidact de geniu — citise din Pliniu, Seneca și Aristotel, citise „Imago Mundi" al lui Pierre d'Ailly, tratate de cartografie etc., etc. — Cristofor Columb a rămas toată viața un visător ghinionist convins pînă-n a treia expediție că a atins Indiile. După ce la 31 iulie 1498 de pe catarg este anunțat că se vede pămînt, Columb e sigur că a descoperit un nou continent sudic. Se afla în dreptul deltei fluviului Orinoco și în bucuria sa imensă, l-a numit Terra Gracia (Pămînt Binecuvîntat)... Dar din nou se înșela ! Băștinașii nu aveau deloc pielea arămie, așa cum i se spusese că au indienii. Dimpotrivă, chiar el îi descrie că „aveau pielea mai albă decît a tuturor acelora pe care i-am văzut în Indii erau zvelți și aveau trupuri frumoase".

Neașteptîndu-se, probabil, să găsească un nou continent la sudul „Indiilor" deja descoperite, Columb raportează regilor catolici „că a ajuns în raiul pămîntesc". În fața unei astfel de afirmații, biografii lui Columb au ezitat între candoare și șarlatanie. Cert este faptul că ceea ce se primea de peste marea-ocean de către Coroana spaniolă erau lucruri aproape neînsemnate. Munții de aur, perle și mirodenii întîrziau să sosească. Dar mai presus de orice în timpul celei de a treia expediții, Columb avea să primească lovitura de grație din partea lui Vasco da Gama.

PAUL IOAN

(Va urma)

Nr. 27 (1811) din 4 iulie 1992

magazin

Femina Club

Sănătatea copilului înainte de naștere

Cu 20 de ani în urmă medicii dispuneau numai de centimetru și stetoscop pentru a examina fătul din pîntecele mamei. Astăzi, medicii au la dispoziție cea mai sofisticată tehnică de investigație pentru examinarea fătului.

Datorită ecografiei, scannerului și imaginii prin rezonanță magnetică, medicii pot detecta majoritatea malformațiilor, iar analizele de placentă, lichid amniotic, urină, sînge și chiar analiza pielii și ficatului fătului aflat în uter, permit depistarea în timpul sarcinii a unor maladii infecțioase imunologice și ereditare și de asemenea evaluarea gravității și a sechelelor posibile. Este un progres considerabil, care permite nu numai diagnosticul antenatal și evitarea nașterii copiilor handicapați, dar și salvarea copiilor care altădată se năsteau bolnavi și erau condamnați.

Odată boala identificată, medicii găsesc mijloacele de tratare și vindecare ale fătului și prescriindu-se tratamentul prenatal, se diminuează avorturile terapeutice.

Doctor Fernand Daffos, șeful serviciului de medicină și biologie fetală de la Institutul de puericultură din Paris dă exemplul copilului Nicolas, un băiețel de un an, plin de vitalitate și foarte drăgălaș, care dacă ar fi fost conceput în urmă cu zece ani nu ar mai fi văzut lumina zilei. În cea de-a șasea lună de sarcină, mama sa a contractat o toxoplasmoză, boală parazitară care produce grave malformații fetale. Tratat în uter cu antibiotice, Nicolas este astăzi un copil normal. Fotografia pe care o prezentăm cititorilor îl înfățișează pe micutul Nicolas în brațele mamei sale.

Antibioticele administrate mamei traversează placenta și acționează asupra fătului. La fel se procedează și pentru anumite tulburări ale ritmului cardiac. Dacă produsul nu-și atinge scopul în acest fel, atunci acesta se inoculează în lichidul amniotic, care va fi apoi absorbit.

Sub controlul ecografiei se pot injecta medicamente prin injecții intramusculare în fesele fătului sau intravenoase prin cordonul ombilical. Tot astfel devine posibilă și transfuzia. Aceste intervenții sînt absolut necesare cînd mama manifestă o incompatibilitate cu celulele sanguine ale copilului său.

La Lyon, Franța, în cadrul serviciului condus de profesor Touraine se realizează grefe „în utero", astfel încît celulele care vor regenera măduva sînt în-

Zece minute pentru corpul dumneavoastră

ÎNGRIJIREA SÎNILOR

1. Exerciții de întărire. Pentru o bună menținere a sînului cît și pentru întărirea învelișului cutanat și al mușchilor pectorali adoptați o gimnastică zilnică. Cu coatele îndepărtate presați între mîini, cît puteți de tare o minge dură din cauciuc. Rămîneți în această poziție 10 secunde. Relaxați-vă și reluați exercițiul de 15 ori. Inspirați în momentul cînd apăsați mingea, apoi expirați.

2. Crema nutritivă. Bogată în substanțe regeneratoare menită să restructureze epidemia, să mențină și să revitalizeze stratul cutanat, crema nutritivă are o bună eficacitate.

Efectuați cu vîrful degetelor un masaj circular, urcînd apoi de la baza sînului spre gît pentru a fortifica ansamblul decolteului.

3. Dusul tonifiant. În fiecare dimineață terminați toaleta cu un jet de apă rece pe sîni. Dușul exercită o acțiune benefică asupra fibrelor elastice ale pielii. Plimbați jetul pe sub sîni, apoi îndreptați-l către baza gîtului de zece ori pe fiecare parte. Jetul nu trebuie să fie prea puternic și nici apa extrem de rece.

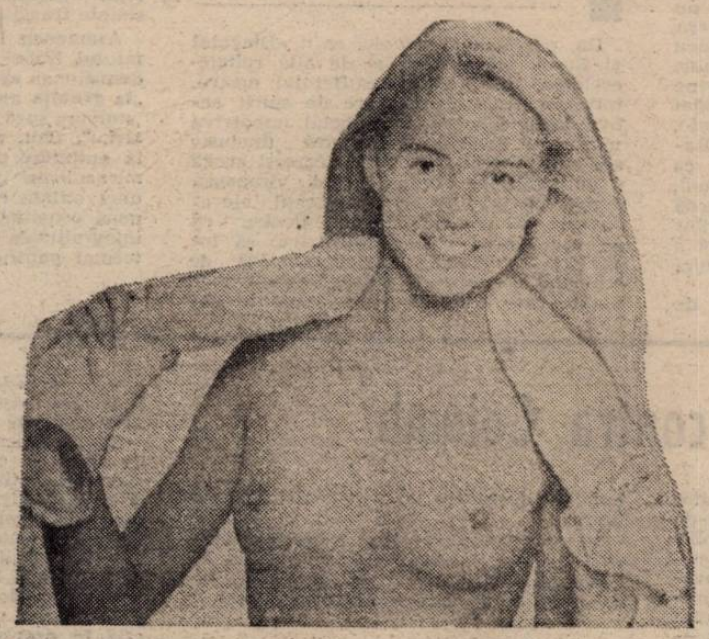

1.

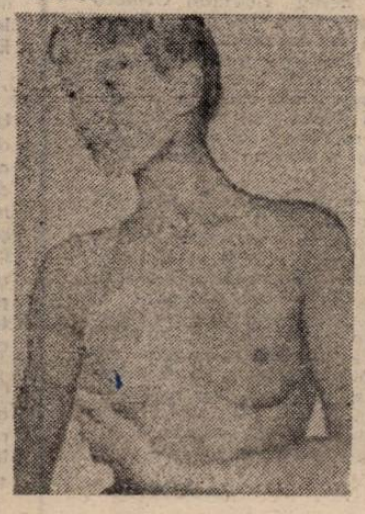

2.

3.

Citeva sfaturi utile

● **Purtați un sutien confortabil, nici prea strîns, nici prea larg și nu uitați să-l puneți cînd practicați un sport.**

● **Controlați ținuta, astfel încît să aveți mereu o poziție dreaptă, căci spatele curbat dă o estetică neplăcută sînilor !**

● **Evitați variațiile de greutate care favorizează lăsarea sînilor.**

● **Limitați expunerile îndelungate la soare și la plajă protejați pieptul cu o cremă (ecran total).**

● **Suprimați băile prea fierbinți și prelungite. (M.S.)**

CRONICA modei

E VARĂ, SE POARTĂ DANTELA

Creatorii de modă spun că orice femeie este elegantă atunci cînd este îmbrăcată în dantelă. Dantela s-a purtat și acum un secol, se poartă și astăzi, chiar dacă datele sînt oarecum schimbate. În imaginea alăturată puteți admira un model semnat Pingouin, o rochie din dantelă tricotată „aruncată" cît se poate de elegant peste o altă rochie de mătase.

Scoaterea petelor în casă

Vă recomandăm cîteva rețete practice de scoatere a petelor, în casă, cu substanțe avute la îndemîna oricui.

Petele de rugină : se freacă bine locul respectiv cu o felie de roșie și dacă pata nu s-a curățat se clătește și se repetă de cîteva ori operația.

Petele de fructe : se moaie locul într-o soluție concentrată de sare de lămîie apoi se spală bine.

Petele de cerneală : se umezește bine locul cu lapte apoi se clătește repede. Se repetă operația de cîte ori este nevoie.

Petele de vin roșu sau sînge : se înmoaie locul pătat într-o soluție concentrată de apă cu sare apoi se spală bine.

Petele de grăsime (nu foarte vechi) : se presară locul cu talc, se pune o sugativă deasupra și se calcă. Se repetă eventual operația.

Petele de ceară. Se acoperă locul cu o hîrtie și se calcă apoi cu fier încins.

Petele de cafea — dacă sînt proaspete ies foarte ușor cu apă rece. Dacă sînt vechi, numai la fiert sau cu ajutorul săpunului „Prima".

Petele de pe obiectele de argint: dacă pata nu iese cu pastă de dinți sau scrum de țigară se curăță cu cartof fiert, răcorit și zdrobit.

Dacă petele de pe lenjerie sînt vechi acestea trebuie fierte cu sodă.

glob MAGAZIN

Ce știm și ce nu știm despre

„ENERGIILE SUPĂRATE"

— Domnule MARIO SORIN VASILESCU, sînteți Președintele Grupului Național Yoga pentru Restaurare Umană și ne adresăm dv. în continuarea serialului început în numărul trecut al revistei noastre. Încercăm deci, dintr-un alt punct de vedere, să înțelegem care poate fi cauza acestor repetate ameteli, migrene, a acestei „stări proaste", dacă vreți, de care se plînge multă lume de citva timp. Oare am putea afla ceva mai mult din „secretele" filosofiei indiene(cele ce pot fi dezvăluite !) ?

— ...Aș zice mai degrabă ale **viziunii**, și nu numai indiene, ci tradiționale, căci chiar dacă punctele de vedere sînt diferite, ele se însumează în ultimă instanță într-un tot unitar.

Acum, din punctul de vedere al viziunii promovate de teritoriul în care Yoga și-a căpătat numele și galoanele, se poate vorbi de o **ciclicitate** care, culmea, nu este impusă de Cosmos, ci de relația viu-neviu, organizat-neorganizat. Așa cum energiile omului uneori se însumează, alteori se dispersează, tot așa în spațiul din jurul nostru energiile se conjugă fericit sau nefericit, și avem o stimulare, o sinergie între om și Cosmos sau, dimpotrivă, o adevărată opoziție.

Ceea ce traversăm la ora actuală este un fenomen pe care o altă filosofie, cea chineză, îl numește „an al energiilor invitate". Acest lucru ar trebui comentat de un specialist în medicina chineză. Eu mă voi mărgini să vă spun că există fenomene de rezonanță în care energii parazitare ale fiecărui anotimp **par a invita energii** parazitare ale anotimpului anterior (și ca să fiu sincer, eu „am tras" lucrurile spre „calendarul" yogin). Fapt este că din punct de vedere al evoluției și încrustării energiei umane în mediul ambiant, omul se pomenește **asaltat** de o serie de energii care vin pe neașteptate. Și în Yoga și în medicina chineză vorbim despre **ferestre de acces** în organism al acestor **energii perverse**. În Yoga ne referim la o fereastră aflată imediat sub fanta suboccipitală, iar medicina chineză vorbește de cele două puncte „vezică biliară 21", supranumite **ferestrele vîntului pervers**. Prin ele pătrund aceste energii în organism, inclusiv franja lor electromagnetică. Interesant este că și Yoga și Ayurveda afirmă drept posibil vinovat, sistemul energetic ficat—vezică biliară — colecist. Ele deschid zona, lasă accesul liber.

— ... Ferestrele

— ...Exact. Ele se deschid în momentul cînd ficatul este or toxic, or afectat de o luptă cu dereglările întregului organism.

— Poartă povara...

— Da. Dr. Ladea ar spune în momentul acesta că femeile-colecistopate prin natura lor — sesizează primele. Procesul este cunoscut de mult timp sub numele de **meteosensibilitate**. Un fenomen care poate un anumit grad devine patologic. Dar nu este obligatoriu ca organismul să fie dereglat pentru a te pomeni în acest an meteosensibil ! Marea acumulare de migrene, stări de greață, ameteli — toate sînt legate de același fenomen : accesul energiilor perverse.

— Există vreun remediu ?

— Întîi o paranteză : mulți se plîng de tulburări de ochi. Or, și medicina tradițională indiană și cea chineză știu, prin relee diferite, de legătura ochi—ficat. Prin ochi „bate vîntul ficatului", după cum „sunetul rinichiului se aude în urechi" ! O ameliorare a stării se obține deci prin **degajarea** ficatului : o compresă fierbinte pe ficat, o sticlă cu apă caldă — fac foarte bine. Fără să-l forțăm, de două ori pe săptămînă, pentru că nu sîntem în anotimpul ficatului ! Apoi, ceaiurile hepatice, exerciții clasice Yoga. Și încă un remediu la îndemîna oricui, care îmbină fericit restabilirea funcției hepatice cu întrebul organism — relaxarea prin respirație, accentul punîndu-se pe expirație.

— O practică Yoga ?

— O practică umană. Respirația reflectă personalitatea noastră. Între o expirație și o inspirație ai întreaga istorie a omului. Nu, nu este o practică yoginică, ci lupta omului pentru supraviețuire. Un minut de respirație corectă într-o oră echilizrează 50 de minute de respirație proastă. Exercițiul este simplu. Ne așezăm relaxați pe un suport semidur : picioare îndoite, genunchi lipiți, călcîiele trase puțin în lateral-exterior. Aplicăm regiunea lombo-sacrală pe sol și punem o carte ceva mai grea pe abdomen. La început vom constata că fără să facem nimic, ceva respiră în noi. Cînd observăm că obiectul pus pe noi este mișcat **doar** de respirație, preluăm **noi** mișcarea : sase respirați pentru sedare, nouă pentru activare (numerele lui yin și yang !), sau chiar șapte — acest număr fiind legat de **regenerare**. Singura noastră grijă cînd controlăm respirația trebuie să fie să accentuăm expirația : observăm cartea și încercăm mai mult **să o coborîm**, decît să o urcăm. Apoi putem da cartea la o parte, rămînînd automat în observare. Dacă am putea face doar de două ori pe zi lucrul acesta, am vedea cum neplăcerile dispar, sau măcar devin suportabile.

Și încă ceva : sînt ani în care energiile se supără și se aliază împotriva greșelilor omului. Ca un avertisment. Nu este un act de pedepsire divină, ci prin supărarea lor, energiile atrag omului atenția să-și revizuiască opinia. (Nu vorbesc de căzurile rizibile, dacă nu clinice, ale celor care pretind că prin meditație îndepărtează cutremure sau fac mai știu eu ce !). Căci, vedeți, Pămîntul, vîntul, aerul, apele — ele, în orice clipă ne ascultă și ne privesc. Cu ochi și urechi care nu au neapărat pupile sau pavilioane...

Natura ne ajută. Întrebarea este : pînă cînd ? Sau dacă la modul în care ne comportăm o să mai aibă pe cine să ajute.

MIHAELA DOROBANȚU

AMĂNUNTE VESELE ȘI TRISTE ÎN AUTOBIOGRAFIA KATHARINEI HEPBURN

Zeci de ani, Katharine Hepburn a păstrat cu sfințenie secretele vieții sale și în mod special cele privitoare la Howard Hughes și Spencer Tracy. Spre surpriza tuturor (și probabil odată cu dispariția celor doi bărbați), cunoscuta artistă, astăzi în vîrstă de 84 de ani, s-a decis să-și scrie autobiografia intitulată „Me" (Eu). Poate că mulți s-ar fi așteptat să găsească articole de scandal sau cine știe ce amănunte picante. Nu. Venerabila actriță folosește acest prilej pentru a prezenta o serie de întîmplări, unele vesele, altele triste. „M-am gîndit că dacă Dumnezeu mi-a dat atîția ani de viață, pot să-mi permit să arunc o privire în trecut, să-mi amintesc de tot ceea ce a însemnat viața mea, toată activitatea mea artistică", a răspuns ea atunci cînd a fost întrebată ce-a determinat-o să descrie propria ei viață.

La vîrsta înaintată pe care o are, Katharine Hepburn are un aspect fizic încă plăcut, este tot atît de fragilă sub aspect fizic, dar în realitate este destul de puternică și agilă pentru etatea ei. Singurele plăceri la care nu renunță nici acum sînt grădinăritul și plimbările cu bicicleta. Cartea ei nu are intenție să fie propriu-zis o autobiografie liniară. Volumul cuprinde o serie de anecdote privind viața ei particulară fără o ordine cronologică, toate scrise într-un stil familiar și discursiv.

În cartea sa, actrița reamintește de protagoniștii preferați : Gary Grant, Humphrey Bogart, John Wayne, Henry Fonda etc. și are cuvinte de admirație pentru regizorul George Cukor și Louis B. Mayer, directorul Casei de filme „Metro Goldwin Mayer". Cu aceeași notă de seriozitate și onestitate recunoaște că a fost foarte îndrăgostită de Howart Hughes și păstrează cu sfințenie o fotografie a lor în fața avionului particular al excentricului miliardar și magnat al cinematografului și industriei. Și apoi îl amintește pe Spencer Tracy. Ea admira fără rezerve stilul său interpretativ și (nu se putea altfel !) recunoaște că l-a iubit fiindcă era un om admirabil. Asta în ciuda faptului că ea simboliza o femeie lipsită de cchivoc, progresistă, egocentristă și plină de ea în timp ce el era, cum se spune, un om cu picioarele pe pămînt, rezistent la orice tentații și foarte rezervat. În ciuda acestor caracterizări, o singură unitate de măsură îi unea în mod special : propria personalitate.

Anul 1963 a fost marcat însă de evenimente neașteptate. Spencer Tracy și-a zdruncinat serios starea de sănătate în urma abuzului de băuturi. Katharine Hepburn a renunțat la toate contractele profesionale și și-a dedicat timpul pentru salvarea lui. Cartea cuprinde un capitol, am putea zice dramatic, consacrat acestei perioade în care Katharine a depus eforturi uriașe pentru a-l debarasa de acest viciu („Cred că dacă ar fi în viață Spencer ar recunoaște că datorită mie el a putut să revină pe platourile de filmare complet vindecat"). Revenirea lor pe ecrane în 1967 cu filmul „Ghici cine vine la cină" (al nouălea lor film împreună) a constituit un enorm succes și i-a adus actriței cel de al doilea premiu „Oscar", din cele patru cucerite. Victoria și bucuria ei au fost însă umbrite peste zece zile în urma decesului lui Spencer Tracy în urma unui atac de inimă suferit în casa actriței. Relațiile dintre ei erau atunci păstrate în mare secret. Tracy nu era divorțat de soția lui Louise, motiv pentru care Hepburn nu a luat parte la funeralii. După cîteva zile, Hepburn a încercat să-i vorbească, dar Louise i-a replicat : „Crezi că ceea ce s-a discutat în legătură cu voi sînt simple vorbării fără rost ?".

„Vorbe fără rost ?, scrie Katharine Hepburn. Ce răspuns puteam să-i dau ? Era o rană foarte profundă și imposibil de vindecat. Asta după aproape 30 de ani în care Spencer și eu am înfruntat multe momente frumoase, dar și neplăcute. Vorbe fără rost ? Și după toate acestea să admit că ea a rămas oficial soția lui". O mare parte a volumului este consacrat datelor biografice, activități de început a profesiunii sale. Ultima ei apariție cinematografică (la televiziune) s-a petrecut în anul 1988 în comedia „Laura Lansing a dormit aici".

GH. RUSU

„MEDITERANA — PĂMÎNT AL ÎNTÎLNIRILOR" ȘI PENTRU TINERII DIN ROMÂNIA

Agde, Franța. Acum 2 600 de ani, valurile Mediteranei aduceau cu ele strălucirea înțelepciunii grecești din care aveau să rodească în întreaga Europă cultura și civilizația vremurilor noastre. După două milenii și jumătate, Mediterana se dovedește a fi un luminos tărîm al întîlnirii tinerilor care sînt, de ce nu, chemați să construiască viitoarele mileniî ale omenirii. Printre ei, tineri din România și însoțitori ai lor...

— Dră Riana Caiotă, sînteți Șef de birou în cadrul Ministerului Tineretului și Sportului și ați participat la întîlnirile de la Agde. Spuneți-ne cum s-a desfășurat această adevărată aventură mediteraneană.

— Întîlnirile de la Agde au avut loc între 25—31 mai și au fost dedicate unor teme culturale și sportive. Au participat 7 000 de tineri (împreună cu însoțitorii lor) din 22 de țări, media de vîrstă fiind între 15—18 ani. Noi am fost reprezentați de elevi ai liceelor Iulia Hașdeu, Grigore Moisil și Sfîntul Sava din București. Scopul urmărit a fost realizarea unei apropieri a tineretului din țările bazinului Mediteranei, unei mai bune cunoașteri între tineri. Iar organizatorii au avut buna idee ca toate acestea să aibă loc în cadrul unor activități culturale și sportive, a unor ateliere culturale cu o tematică educativă. Au avut loc seri de dans, chiar și un concert rock, s-au organizat ateliere de teatru, grafică arabă, muzică, desen, pictură murală și desen pe asfalt.

Ministerul Tineretului și Sportului ROMÂNIA

Activitățile sportive au fost concentrate pe o serie de jocuri colective și au cuprins, de asemenea, excursii în regiunile înconjurătoare. Coasta de Azur, zona Camargues, orașul Montpellier.

— Am înțeles că însăși deschiderea manifestărilor a fost un spectacol.

— A fost o copie în miniatură a deschiderii Jocurilor Olimpice de la Albertville, în care tinerii au intrat pe stadionul din Agde fără să poarte vreun însemn al țărilor pe care le reprezentau. Doar tricouri cu emblema Agdeului și însemnul manifestării : „Mediterana — pămînt al întîlnirilor"

— Ciți copii au participat din România ?

— 25. Ei ne-au reprezentat în cadrul programului artistic al unei superbe „seri mozaic", în care noi am avut și un stand prezentînd costume naționale din cele trei mari zone ale țării, Ardealul, Moldova și Muntenia. Trebuie să vă spun că tinerii noștri au lăsat o foarte bună impresie. Ei vorbeau, absolut toți, cursiv limba franceză, așa că noi nu am avut nevoie de interpret ! Am primit felicitări de la organizatori, presa, care a comentat pe larg întîlnirea, s-a referit și la prezența noastră și a publicat poezia scrisă în franceză de una din fetele noastre special pentru întîlnirea de la Agde.

— Despre organizare ce ne puteți spune ?

Întreaga manifestare a fost organizată sub înaltul patronaj al Președintelui Franței, cu participarea unor diverse organizații : Liga pentru Învățămînt și Educație Populară (o ligă internațională), Liga Tineretului din Franța, precum și municipalitatea orașului Agde.

Caracterul a fost participativ, nu de competiție. Apoi, unul din scopuri a fost semnarea Cartei internaționale a tineretului pentru cultură și sport, delegația României contribuind la reducerea primelor trei articole. S-a dezbătut și Carta pentru drepturile copilului și tineretului. Este adevărat că se aplică doar în Comunitatea Europeană, dar este bine că am văzut și noi despre ce este vorba. În speranța că se va realiza acest lucru și la noi...

...Vreodată. Vă mulțumim și așteptăm noi vești.

MIHAELA DOROBANȚU

Nr. 27 (1811) din 4 iulie 1992

ipoteze

O explicație plauzibilă pentru Stonehenge

Știința a dăruit un mit : magicele constructii de la Stonehenge din Anglia, cunoscute în lumea întreagă, n-au fost construite de populația din perioada neolitică care ar fi transportat masele megalitice pentru a le folosi la constructia atît de controversatului monument. Un grup de experti britanici au emis o nouă și credibilă teorie în legătură cu acest complex preistoric explicînd prezența și așezarea lor în zona Stonehenge ca un rezultat a deplasării unui imens ghețar care a transportat cu el blocuri enorme de pietre de culoare gri cu reflexe albastre din munții din zona Galles aflați la o distanță de 300 de kilometri nord. Acțiunea s-ar fi petrecut cu peste 400.000 de ani în urmă.

La aceste concluzii senzaționale prin caracterul lor inedit, au ajuns doi oameni de știință englezi de la Open University, Richard Thorpe și Owen Williams care, după lungi cercetări le-a venit o idee extraordinar de simplă : ei au extras eșantioane din pietrele aflate la locul monumentului și le-au supus unor analize minuțioase după care le-au comparat cu alte eșantioane culese de pe colinele din Salisbury aflate la nord de locul monumentului. Spre uimirea lor, compoziția eșantioanelor și datarea lor cu sofisticate aparate, a scos la iveală o perfectă identitate a bucăților de piatră strînse pentru analizarea lor.

În acest fel, ipoteza avansată că o civilizație neolitică de acum 4 500 de ani a fost capabilă să transporte la lungi distanțe pietre enorme cîntărind tone, ceea ce a constituit multă vreme o problemă inexplicabilă, a putut acum, prin ipoteza elaborată de cei doi oameni de știință, să capete o explicație pe deplin plauzibilă. Analizele întreprinse asupra celor două părți de pietre culese la distanță mare între ele nu lasă nici un dubiu privind compoziția lor uniformă ca și datarea lor în timp. Publicînd opinia lor în publicația „Prehistoric Society", Thorpe și Williams, mai atrag atenția asupra unei identificări nu lipsită de interes : printre cele două părți de pietre supuse analizelor, ei au găsit sedimente morenice de gheață, subliniind și faptul că Stonehenge se află exact la extremitatea meridională a unei mari văi glaciale care desparte tinutul Galles de colinele Angliei centrale.. Ei mai adaugă amănuntul că această „autostradă de gheață" care a servit pentru deplasarea unor blocuri uriașe de pietre, a servit locuitorilor din zona Sonehenge, pentru construcția unui complex închinat Soarelui, dar numărul insuficient de „produse sosite cu ajutorul ghețarului, i-a obligat să renunțe la desăvîrșirea construcției. Noua teorie (care a produs un deosebit interes în cercurile științifice), înlătură în mod automat diverse legende privind originile monumentului de la Stonehenge printre care povestea cu regele Arthur și cavalerii săi precum și legenda care pomenește pe magul Merlin, persoana capabilă să transporte aceste pietre uriașe din Irlanda cu ajutorul unei baghete magice.

GH. RUSSU

„PRINȚIȘORII VENEȚIEI" LA LUCRU

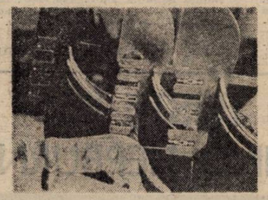

Aceasta pare a fi mai degrabă o istorioară de Crăciun, dar de fapt este o poveste adevărată. La Veneția, pisici indrăznețe și libere vînează șobolani și în schimb Cetatea Dogilor le acordă dreptul la azil.

Mîhnit „orașmiuților", Veneția, mult timp înfestat de șobolani, a fost din totdeauna locul de rezidență privilegiată a pisicilor. Leneș, gardian la Veneția, avea un pact secret cu vecinul său. Promițînd un război nemilos cu rozătoarele, acesta îi asigura protecția animalului regal. Realitate sau ficțiune ? N-are importanță. Astăzi nu putem vizita Veneția fără a ne distra, înduioșa, minuna de această cohortă de pisici: roșcate, tigrate, negre, bicolore...

Folosite de la început și înainte de orice, ele au fost de-a lungul secolelor păzitoare discrete pentru antrepozite și chiar și agenți sanitari. În secolul al XV-lea, asigurarea venețiană pretindea îmbarcarea pisicilor la bordul navelor cu mărfuri. Misiunea lor: să vegheze asupra recoltei ! În Renaștere, artiștii venețieni le acordă un loc deosebit. De la Cavaggio la Veronese, de la Gentile Bellini la Tintoretto, acești pictori ilustrii le-au avut ca model în multe dintre operele lor.

Cum să nu ne uimească atunci omniprezența pisicilor în Veneția de azi ? Și ne întrebăm, fireste, dacă sînt oare venețienii conștienți de servicille aduse orașului lor de micuții popor mustăcios ?

„Înainte de cel de-al doilea război mondial, Veneția găzduia 80 de mii de pisici! Acum, ele sînt în jur de 12 mii. Această scădere a înspăimîntat pe cea a populației umane. Pe de altă parte, pisicile au suferit numeroase epidemii : iernile sînt umede și aspre la Veneția și existența lor a fost mult timp una dintre cele mai mizerabile" — explică Roberi Delaroche, mare îndrăgostit de Veneția și pasionat de pisici.

În 1969 a luat ființă asociația anglo-venețiană „Dindo", avînd ca obiectiv apărarea pisicilor libere. Începînd cu anul 1985, asociația se dezvoltă și grație cotizațiilor aderenților ei, a darurilor și a unei subvenții municipale, sînt întreprinse campanii de vaccinare și sterilizare. „Dindo" a organizat acțiuni de sensibilizare în școli și a obținut întărirea sancțiunilor contra abandonului și a proastei purtări.

Oficial, la Veneția toată lumea iubește pisicile, iar mița neagră considerată odesea ca o prevestire rea nu este decît simbolul nenorocirii. Felinele sînt mai eficace decît momîile otrăvite, în care șobolanii au învățat să nu mai creadă. Mergînd zilnic la treabă, motanii își plătesc în mod scrupulos chiria, iar cu porumbeii au „stabilit" o înțelegere mutuală.

MANUELA SPĂTARU

Al Capone nevinovat!

Al. Capone, celebrul gangster american al anilor '30, care datorită activităților sale criminale și de alt ordin, a terorizat orașul Chicago, a fost recent.. absolvit de orice învinuire în urma unui proces care s-a încheiat la New York! În cadrul primului proces care a avut loc în anul 1931 Al. Capone a fost găsit vinovat de... evaziuni fiscale și condamnat la 11 ani de închisoare. Un grup de avocați s-a decis să „repete" respectivul proces cu personajele respective interpretat de actori. Procesul s-a derulat pe baza tuturor documentelor care au figurat în anul 1931 (bine înțeles sala de judecată a fost arhiplină) și, spre surprinderea generală, juriul a declarat că nu-l găsește vinovat pe inculpat și a dat o sentință de... achitare. Singurul regret al acestui neobișnuit proces constă în faptul că sentința a venit cu numai... 44 de ani întîrziere dacă avem în vedere că Al. Capone a murit în viața sa din Miami în anul 1947...

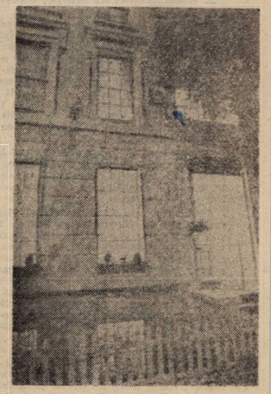

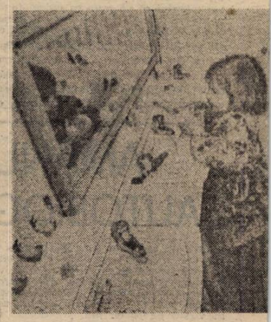

STARURILE PICTEAZĂ PENTRU HANDICAPAȚI

Roman Polanski, Catherine Dene[illegible]uve, Yannich Noah și mulți alți actori au descoperit în cutia lor de scrisori un col[illegible]et neașteptat : o cutie de guașe, pensule și... o piatră, toate acestea fiind însoțite de [illegible]n mesaj sobru : „Colorați și trimiteți crea-țiile dvs. la Asociația handicapaților. Ac[illegible]estea vor fi vindute la licitație."

Din cinci sute de staruri, o sută s[illegible]izeci au răspuns apelului, iar fondurile ob-ținute au fost destinate pentru a organi[illegible]a vacanța handicapaților.

Numai o inimă de piatră putea re[illegible]uza această inițiativă....

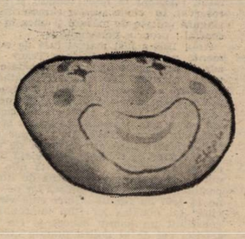

Clown pictat de Stephanie de Monaco și vîndut cu 1800 de franci.

Roman Polanski a pictat un arbore folosind culori foarte aprinse.

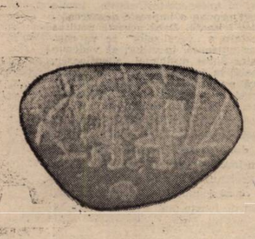

„Patrick Baudry a semnat pentru imaginea unor astronauți în spațiu.

Mizantropul văzut de Francis Huster.

■ Prin tehnica microirigării se distribuie apa direct la nivelul rădăcinii plantelor, cu un debit redus. Apa este adusă prin tuburi de polietilenă sau policlorură de vinil suspendate, așezate pe sol sau îngropate. Ea se infiltrează și difuzează în acea parte a solului denumită „bolb", unde se dezvoltă rădăcinile plantei. Există mai multe tipuri de microirigare, după dispozitivul cu care este administrată apa : picuratorul, microdifuzoare, rampe perforate cu orificii calibrate sau dispozitive subterane. În Franța, microirigarea sau arta de a economisi apa reprezintă circa 5 la sută din suprafața agricolă irigată și această suprafață crește an de an.

■ Subțierea stratului de gheață în Arctica, fenomen semnalat după cercetările efectuate de două submarine engleze, ar constitui, un prim indiciu al încălzirii globului terestru. Unii specialiști sînt de părere că subțierea nu s-ar datora creșterii temperaturilor pe glob, ci unei schimbări a configurației față de erele glaciare. S-a sugerat și ideea că în trecutul mai îndepărtat, vîntul a împins gheața spre Groenlanda, făcînd să se ridice stratul de gheață din această regiune! Vîntul a bătut în aceeași direcție în ultimii ani și calota de gheață nu a crescut la fel peste tot. Nu se poate ști, deocamdată, în lipsa de date, dacă subțierea stratului de gheață este o tendință de termen lung sau o variație normală, de la un an la altul.

■ Lacul Ichkeul din Tunisia comunică cu laguna Bizerta de la bordura Mării Mediterane, prin canalul Tinja. Dezastrul ecologic care afectează lacul tunisian este comparabil cu cel al Mării Aral. Cu ani în urmă, acest lac din Asia avea o suprafață de 66 500 kmp (ceea ce l-a atras și denumirea de mare) și adîncime medie de 20—25 m, (cea maximă — 68 m). Această mare interioară a secat datorită devierii cursului fluviilor care o alimentau, deviere provocată pentru irigarea culturilor agricole.

TELEX • TELEX

HOTEL PENTRU... COPII

La Futham, în periferia londoneză, trecătorii se opresc uimiți și privesc o așezare demnă de Mary Poppins : fațada clădirii este vopsită în culorile curcubeului, iar în grădină iepurii ronțăie morcovi. E vorba de „Pippa Pop-Ins", primul hotel pentru copii.

În salonul hotelului „oaspeții" tratează „afaceri", citesc gazete pentru ei, se amuză, apoi pot merge la restaurantul special amenajat pentru gusturile lor, unde se ospătează cu cartofi prăjiți, cîrnăciori, avalanșe de înghețată și alte bunătăți. Totul este preparat astfel încît să satisfacă cele mai diverse gusturi pentru cei între 2 și 12 ani. Noaptea de vis, micuții o pot petrece în camere decorate în nuanțele gumei de mestecat și a bomboanelor. Sălile de baie au forme de animale, „Clientul" este acompaniat pînă la pătuțul său cu cîte o poveste.

Acest hotel este condus de Pippa Dealkin, o celibatară de 26 de ani, fără copii, care a fost învățătoare. Dacă părinții vor să petreacă o seară undeva sau sînt reținuți din motive profesionale, își pot încredința odraslele domnișoarei Pippa Dealkin pentru un preț de 250 de franci pe noapte, fără a include însă consumația. Prețul este echivalent cu cel perceput de orice baby-sitter, micuții aviind în schimb mirajul unei lumi de basm.

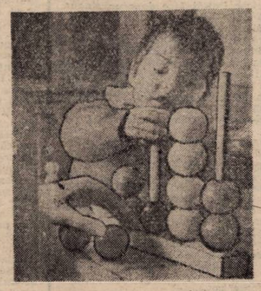

Un nou muzeu pentru Mona Lisa

Milioane de persoane dau anual năvală în muzeul Luvru din Paris știind că vor să vadă neapărat un tablou anume. Este vorba de Gioconda, sau Mona Lisa, care reprezintă portretul soției lui Francesco Gherardini del Giocondo, medic florentin din secolul al XVI-lea imortalizat pe pînză de Leonardo da Vinci. Iar acest tablou fascinant este pentru administrația muzeului parizian o adevărată bătaie de cap, deși el le aduce importante venituri. Ei și-au pus de mai multă vreme să asigure tabloului o asemenea plasare încît să răspundă perfect condițiilor de conservare și totodată de protecție, printr-un sistem ultrasofisticat care să-l ferească de orice surpriză neplăcută.

Pentru a rezolva această chestiune conducerea muzeului a solicitat unui grup important de arhitecți să ofere o soluție. Proiectul va fi inserat în planul de lărgire a spațiului de expunere a muzeului, care va ajunge la 118.000 metri pătrați. Arhitecții trebuie de asemenea să răspundă exigenței formulate de administrația muzeului de a plasa locul de adăpostire a celebrului tablou într-o aripă a sa care să fie ușor accesibilă pentru acei vizitatori aflați doar în trecere prin Paris și prin muzeu. Soluția care va fi acceptată, va fi transpusă în viață. Tabloul a fost adus în Franța în 1516 chiar de Leonardo, invitat de suveranul Franței, François I, care i-a plătit 4 000 de scuzi. În 1793 Mona Lisa a fost instalată în Luvru lîngă tot întreaga colecție regală. De atunci a fost permanent în muzeu, cu excepția unei scurte pauze în 1911, cînd a fost furat de un italian, Vincenzo Perugia.

Cu bicicleta printre cactuși

În 1975, Joël Lodé și-a realizat visul din copilărie, plecînd pentru doi ani să facă înconjurul lumii cu bicicleta.

Ajuns în Iran a încercat drumul, dar în cele din urmă a traversat cu bine deșertul. Din această eroare s-a născut o pasiune : cactușii. Din următoarele expediții efectuate în Mexic și Sahara, Joël Lodé și-a adus diverse exemplare, începînd să se intereseze tot mai mult de aceste plante suculente. De atunci, Joël a publicat cinci cărți, a ținut numeroase conferințe și a fondat o Asociație de cercetări și informații pentru flora deșertului (Arides), care publică la fiecare trei luni un buletin, Cactus Aventures, datorită căruia mii de abonați pot schimba semințe și își pot confrunta specimenele.

Joël Lodé a reconstituit la Nantes (Franța) „un deșert de buzunar", adică niște sere, unde cresc și înfloresc sute mii de cactuși, care alcătuiesc prin geometria lor variată bucuria proprietarului și a numeroșilor admiratori.

Să nu aplauzi cînd faci dragoste!

E foarte greu să scrii despre un om care te copleșește cu inteligența sa artistică. M-aș putea resemna — pentru a nu greși sau a pierde vreo nuanță a personalității sale — să traduc ad litteram din multele articole dedicate lui Woody Allen, la împlinirea a 55 de ani de viață. Dar mi-aș trăda astfel admirația față de cel care a avut îndrăzneala să scrie și să descrie „Cum se cuceresc femeile". Și credeți-mă, Woody se pricepe de minune la femei. Navigator exigent, el a trecut din barcă-n barcă, vislind în două mariaje și alte legături serioase. Așa cum rezultă din rețeta sa autobiografic, „Destins Tordus" (Destine întortocheate, ediția franceză apărută la editura Point Virgule) fiecare femeie a fost un obiect de studiu. Acum unsprezece ani, obosit de atîta „lectură", s-a așezat în bancă cu celebra Mia Farrow (v-o amintiți, desigur, în Public Eye" sau „Urmărește-mă"!, femeia-bomboană defrișînd tabieturile londoneze).

Woody Allen se amuză și ridiculizează, luînd în serios totul. Propria lui viață pare o înlănțuire de gaguri serioase, ordonate inteligent în piramida vieții. Iată cum arată o dimineață a căsniciei lui cu ultima soție, Mia : loculeșe separat, deoparte și de alta a lui 5th Avenue, nu departe de Central Park (la New York, evident). **Se privese prin ferești și își trimit bezele. La prima oră, el îi telefonează, o trezește și apoi traversează strada în goană să-și doneze pupicul matinal celor nouă copii ai lor. Cei doi soți pleacă apoi fiecare pe drumul lui, la treabă. Se reîntîlnesc fix la șapte seara. Urmează restaurantul, concertul, sau teatrul, sau filmul... A doua zi scenariul se repetă. Pare soluția ideală pentru o căsnicie matusalemică.**

Are un nas de carnaval și hublouri în loc de ochelari. Ce-a făcut în ultimii 55 de ani ? În 40 a scris, în 35 a făcut psihanaliză. Are la activ 21 de scenarii de film și trei cărți. Are pe mansetă un miliard de glume, bancuri și butade. Luciditatea sa se poate centra într-o reflectie proprie : **„Cei răi au înțeles întotdeauna ceva în plus față de cei buni".**

E un new-yorkez înrăit, înrădăcinat în Manhaitan. Este fiul lui Martin și Nettie Konisberg și pe certificatul său de naștere scrie Allen Stewart. Despre părinții săi amintește că aruncau unul în capul altuia cu orice, în afară de gloanțe. În acest timp, el se închidea în camera sa. Ura școala, cu excepția zilelor cînd profesoara de compoziție îi citea cu glas tare compunerile. Și asta se întîmpla săptămînal.

S-a căsătorit prima oară la douăzeci de ani, ca să aibă cu cine merge la cinema. Fericita avea 17 ani, se numea **Harlene** Rosen și adora filosofia. **După cinci ani,** gelos pe Aristotel și Kant, îi **declară că-i preferă pe Donald Duck și se despart.** Și-aduce aminte că în timp ce făceau dragoste, ea se ridica brusc și-i aplauda prestația (trebuie să fi Woody Allen ca să afirmi asta cu seriozitate). Harlene n-avea simțul umorului.

Cu Louise Lasser a fost căsătorit trei ani. Abia după divort, în 1969, au devenit cei mai buni prieteni. Îi conlesea cu fizicul și de Liv Ullmann. **Era prea temperamentală pentru o licențiată în studii politice.** Cincisprezece zile pe lună era adorabilă, iar celelalte cincisprezece detestabilă. Divorțul lor s-a bazat pe motive psihologice. Era prea plină de spirit, era un New York întreg în carne și oase.

A urmat o legătură scrioasă, Diane Keaton. Îi făcea să moară de rîs chiar cînd îi povestea cum a cumpărat ziarul. Diane a jucat în șase filme ale lui. Primul rol a fost în comedia lui Woody intitulată „Play it Again, Sam" ! sau „Tombe les filles et tais-toi !« (Răstoarnă fetele și taci !). Asta spune cam totul despre căsnicia lor.

Nouă copii ai lintați de inventatorul umorului depresiv. Woody Allen este un Alain Delon al intelectualității artistice. O minte sfrăcitoare care se dueleazî permanent cu viața, făcînd-o schweitzer. Un patiser al plăcintelor cu ironie dulce-amăruie, aromate cu filosofia vieții. Nu găsesc alt final decît titlul uneia din cărțile sale : „Dieu, Shakespeare et Moi" sau Dumnezeu, Shakespeare și cu Mine. Citiți-o în clipele grele !

PAUL IOAN

Biblioteca magazin de proză scurtă

MOROCĂNOSUL

(III)

de WALTER M. MILLER jr.

Pe neașteptate, în sud orizontul fu inundat de o lumină strălucitoare. Un punct minuscul de foc se avîntă spre înălțime traversînd ca un arc bolta cerească. Morocănosul frînă brusc pentru a-i calcula traiectoria. O rachetă. Ea va ateriza undeva prin partea de răsărit a zonei Red-red. Nu reuși să o doboare.

Deodată, racheta își încetini zborul, făcînd o aterizare lină. La locul de aterizare nu se auzi nici o explozie. Cu toate acestea, Morocănosul mai chemă o ureche mobilă, pe care o trimise spre rachetă iar el își continua drumul spre granița de sud a perimetrului aflat în paza sa.

— Salvator — șasesprezece sînteți chemat de multimobilul lui Obrey — prinse el o vibrație pe unde lungi. — Doar am lansat o stație de legătură radioreleu în zona Red-red. Dacă vă aflați la o distanță nu mai mare de cinci mile de ea, trebuie să ne auziți...

Aproape simultan urmă răspunsul din peșteră care fu recepționat de urechea mobilă care asculta solul din apropierea turnului.

— Slavă domnului ! În sfîrșit, slavă domnului !

Morocănosul se opri din nou, intimidat pentru o clipă. El intenționa să catapulteze un proiectil puternic peste cîmpia distrusă în punctul de aterizare a rachetei. Dar de acolo nu primi informații cu privire la ceva deplasări de trupe și prin urmare, primejdia principală reprezenta dușmanul din sud.

— Către Salvatorul șasesprezece din partea lui Obrey. Abia vă aud. Cine este, Cargill ?

— Obrep... O voce, o voce adevărată... Sau am înnebunit ?

— Către Sasesprezece din partea lui Obrey. Către șasesprezece din partea lui Obrey. Încetați bombăneala și răspundeți cine vorbește ?Ce s-a întîmplat acolo ? L-ați deconectat pe Morocănos.

Urmă o pauză lungă, întreruptă de sughițuri, iar apoi abia perceptibil :

— OK, sir, am reușit să-mi revin. Am pierit... au pierit cu toții, înafară de mine... Sînteți într-adevăr dv., Obrey ?

— Da, Soyer, nu aveți halucinații. Traversăm zona Red-red cu multimobilul. Raportați care este situația. N-am putut lua legătura cu dv de mai multe zile.

— Morocănosul ne-a dat posibilitatea să înaintăm cu zece mile în interiorul zonei, iar apoi ne-a pus capacul cu un proiectil din catapultă.

— Sistemul vostru de recunoaștere „Prieten-dușman" a funcționat ?

— Al nostru, da. Dar al Morocănosului nu ! El a aruncat în aer un lunomobil și a avariat altele patru. El... el.... Colonele, ați avut prilejul să vedeți vreodată cum un tanc greu urmărește un șoricel ?

POVEȘTIRE © POVESTIRE

— Încetați, Soyer ! Încă una ca asta și vă jupoi de viu.

— Scoateți-mă de aici !... Piciorul meu !... Scoateți-mă de aici !...

— Dacă vom putea. Descrieți situația în momentul de față, în toate detaliile sale.

— Piciorul meu... Am fost atins ușor, așa că am fost nevoit să pompez apă în scafandru și să o înghet. Acum piciorul mi-e mort. Multă vreme nu-l voi mai putea întinde...

— Situația, Soyer, situația, nu durerile și emoțiile dumitale !

Vibrația continuă, dar Morocănosul nu-i mai acorda nici o atenție. Aici, pe dealul, luminat de Pămînt în el clocotea furia. La poalele dealului trecea granița perimetrului, dar chiar și aici el percepea impulsurile alarmante, care proveneu de la turnul aflat la treizeci de km în spatele său, chiar în centrul lumii. El era indiscutabil legat de turn, iar în sensul direct al cuvîntului pe viață. Era suficient ca dușmanul să treacă granița perimetrului că legătura se deranja urmată de o durere pătrunzătoare și o explozie orbitoare.

Acum dușmanul se deplasa mai încet, îndreptîndu-se cu precauție într-o anumită parte. Nu ar fi fost de loc greu să-l distrugă dintr-o singură lovitură dacă nu i s-ar fi terminat rachetele. Distanța de aruncare a catapultelor era limitată la douăzeci și cinci de kilometri. Teoretic și mitralierele ușoare ar fi putut distruge ținta, dar de la o asemenea distanță precizia tirului era foarte mică. Trebuia să așteptați ca dușmanul să se apropie mai mult.

— Ascultă, Soyer, dacă sistemul Morocănosului „Prieten-Dușman" nu funcționează, atunci de ce nu deschide focul asupra multimobilului nostru ?

— Este un truc, în cursa căruia am căzut și noi, domnule colonel... Am intrat în zona Red-red și nu s-a întîmplat nimic. Sau nu i-au mai rămas arme cu rază lungă de acțiune, sau face pe vicleanul atrăgîndu-ne în capcană. Dar poate și una și alta.

— M-m-m- ! Atunci ar trebui să ne oprim aici și să ne gîndin la ceva nou, deosebit.

— Ascultați. Puteți face doar un singur lucru : să chemați o rachetă dirijabilă de la bază.

— Să-l nimicim pe Morocănos ? Ești în toate mințile. Soyer ? Dacă Morocănosul va fi scos din funcțiune întreaga zonă a construcțiilor subterane va sări în aer ! Conform instrucțiunilor... Ca ele să nu ajungă în mîinile dușmanului. Știți bine acest lucru...

— Credeți că aceasta mă frămîntă pe mine ?

— Nu striga. Soyer, Aceste exploatări reprezintă cea mai prețioasă proprietate de pe Lună. Nu ne putem permite luxul de a le pierde. Tocmai aceasta a fost cauza pentru care Morocănosul a fost instalat aici. Dacă așa ceva se va întîmpla, te voi aduce în fața tribunalului militar, încă înainte ca primele bucăți să revină pe sol.

Drept răspuns se auzi un urlet amestecat cu sughițuri.

— Mai am oxigen pentru opt ore... Opt ore, mă auziți ? Obery, scîrba dracului, fă totuși ceva...

Dușmanul se opri la o distanță de 28 kilometri la sud de colina pe care se instalase Morocănosul. Doar la trei mii de metri dincolo de limitele de acțiune a catapultelor lui.

Autociberul se mișca pe colină încercînd să dea liber furiei și urii care clocoteau în el. Spectacolul semăna cu dansul unui monstru înspăimîntător. Bucăți de stîncă se prăbușeau sub el și se rostogoleau în jos, ridicînd coloane de praf din vale. Odată nemaisuportînd, o porni spre granița zonei, dar se întoarse numaidecît pentru că durerile deveniseră insuportabile. Apoi încremeni din nou pe colină, simțindu-se slăbit din cauza lipsei de energie.

Traducere de VASILE OROIAN

(Va urma)

A doua crimă din casa morților (II)

— Cum ai ajuns acolo ?

— Din pură întîmplare. Îi zîmbi neputincioasă. Apoi, privirea îi alunecă dincolo de el purtată de propriile ei gînduri tainice.

— Ce ciudat... atît de ciudat, șopti el.

— Ce anume ?

— Amîndoi să fim acum aici, iar eu să te cunosc în împrejurări de soiul ăsta.

— Nu-i chiar atît de ciudat Guido.

— De ce ?

— Ai uitat locul de unde m-ai răpit ? spuse ea zîmbindu-i.

— Asta nu, răspunse Guido mohorît. Va trebui să-mi povestiți o dată despre asta.

— Doamne Dumnezeule, casa asta miroase ca un mormînt, spuse Clara de îndată ce pătrunse în încăperea principală. Ce naiba i-ati făcut ?

— Nu știu ce vrei să spui Clara, zise mătusa Clarence mișcîndu-și nervoasă gusa și frîngîndu-și mîinile. Noi trăim aici de foarte mult timp, și tu o știi de altfel la fel de bine.

— Oh, știu, replică Clara cu putină emfază, chiar dacă această casă a obținut o faimă proastă, mie îmi placi.

— Nu fă pe cinstita cu mine, șuieră mătusa Clarence tăios.

— Nu, este adevărul, zise Clara. La naiba, mă simt grozav aici și cred că este singurul loc unde m-as putea întoarce cu plăcere.

— Haide, haide, zise mătusa Clarence, nu-i momentul de aprecieri. Mai ales cînd avem lîngă noi un mort.

— Omorît ! strigă Clara. Vocea îi era gravă și emoționată. Mătusa Clarence îi aruncă o privire înspăimîntătoare. Se vedea că o încearcă un sentiment de tulburare, ca și cum trecuse deja într-o altă lume și uitase de existența celorlalți. Deodată, într-un răstimp, aproape revenindu-și, mătusa Clarence spuse pe un ton tăios și serios :

— Este mort. Nu-i de ajuns ?

Privind-o. Clara rămase o clipă descumpănită. Avea în fată ei o femeie cu

POLICIER

trăsături precise și nasul subțire, proeminent.

Purta acele urme ale unei frumusețî trecute, însă încă vizibile. Putea avea orice vîrstă era greu de apreciat. Atunci Clara îi zîmbi și mătusa Clarence deveni din nou o ființă umană.

— Eu iubesc această casă, declară Clara.

— Dacă ai cunoaste toate amintirile ei, ai iubi-o și mai mult decît o faci acum, zise mătusa Clarence. Are o putere de fascinație ca nimic altceva pe lumea asta. Ar trebui să știi aceste lucruri. Atunci vei pricepe ceea ce vreau să spun.

— Dar mulți zic că-i o casă a morții !

— E absurd. Nu există case ale morții, ci ale sufletelor, dacă vrei.

Văzînd-o atît de hotărîtă, Clara cedă pentru moment, și zise :

— Nu-ncape nici o îndoială.

— Ar trebui să plătești prea mult, dacă ar fi cu adevărat o casă a morții, zise mătusa Clarence asemeni unei zvîcniri. Oamenii sînt întotdeauna meschini, atunci cînd nu pricep ceva sau cînd nu ajung undeva. Totdeauna am spus că lucrurile le fac mai mult din instinct, și acesta este unul dintre ele. O să găsești ușor calea dacă te gîndești profund și fără resentimente. Nu toți ne-am născut aici. Sîntem cu toții niște oameni curajoși, aș zice, dar nu fiindcă locuim într-un loc evitat de ceilalți cum te-ai putea gîndi. Sîntem uniți, răbdători și uneori simpatici. Niciodată furioși. O clipă, mătusa Clarence tăcu. Clara o urmărea cu privirea : chipul ei prezenta o blîndețe nepotrivită firii sale sucite și rea.

— Ce-i cu tine ? întrebă mătusa Clarence.

Clara o privi surprinsă, rostind precipitat :

— Mă simt foarte bine.

— Nu te-ai gîndit niciodată cît am suferit noi, aici ?

— Despre ce fel de suferință vorbești ? întrebă Clara cu o oarecare indiferență.

— Despre suferința veacurilor, spuse mătusa Clarence cu o exaltare spectrală.

— Dar nu sîntem prizonieri.

Atunci, ușor schimbată la față mătusa Clarence se apropie de Clara, ridicîndu-și mîinile :

— Ce știi ?

MARIAN DEACONU

(Va urma)

SPORT UNIVERS

LECȚIA DANEMARCEI A LUAT SFÎRȘIT, DAR COMENTARIILE CONTINUĂ. S-a încheiat și această a 9-a ediție a Campionatului European de fotbal, o ediție bulversată de tot felul de întîmplări neprevăzute și comice, care au dat peste cap toate pronosticurile, care au făcut ca ierarhiile să explodeze și în locul favoriților să învingă outsiderii. Judecați și dumneavoastră, stimați cititori, figura penibilă pe care a făcut-o Franța și Anglia, ce să mai spunem de CSI care a reușit să fie învinsă de Scoția, care nu avea înaintea ultimei partide din grupă decît **zero** puncte ! În semifinale s-au calificat două echipe „tari", mă refer la **Germania** și **Olanda**, echipe foarte bine cotate, și două outsidere, **Suedia** și **Danemacra.** Ei bine, surprizele au continuat, Olanda a părăsit competiția, împreună cu Suedia, care nu a impresionat prin nimic. Așteptam ca finala să aducă cîștig de cauză echipei germane, care este totuși campioană mondială. Ei bine, spre stupefacția generală a suporterilor prezenți pe stadion, dar și a telespectatorilor germani care așteptau o confirmare a valorii echipei lor naționale, DANEMARCA a fost cea care s-a impus și încă la scor categoric (2—0) întrînd practic, nesperat, în posesia trofeului EURO '92. Fără îndoială, dincolo de comicul unei asemenea situații, echipa daneză merită laudele ce i se aduc pentru că fotbaliștii danezi s-au agățat de fiecare partidă, ca niște gladiatori, fără infatuare, au jucat corect, cu încrîncenare pentru a obține rezultate favorabile. Echipa Danemarcei a fost oarecum o „mașină" bine unsă și bine reglată, care nu prea a dat rateuri și care, în final, a trecut prima linia de sosire, în vreme ce mărci mai renumite au avut diferite probleme tehnice ce au dus la abandonuri spectaculoase. Cam așa ar putea fi comparată evoluția danezilor în Suedia. Avînd în vedere că o echipă **necalificată** la turneul final a cîștigat competiția în mod miraculos, ceea ce ridică serioase semne de întrebare asupra tehnicii de antrenament, a lungilor și castelor cantonamente, mă gîndesc ce figură ar fi făcut echipa României ,dacă, tot printr-un miracol ar fi jucat la EURO '92 ?!

Și astfel **Laudrup, Povlsen,** și **Vilfort,** stelele echipei daneze, împreună cu coechipierii lor, au trăit la sfîrșitul săptămînii trecute bucuria de a ridica în aer și de a săruta cel mai prețios trofeu fotbalistic de pe bătrînul nostru continent.

DE LA ROLAND GARROS LA WIMBLEDON. După ce la Roland Garros, americanul **Jim Courier** și-a zdrobit practic toți adversarii, tot el a reușit performanța de a fi eliminat încă din primul tur de către un jucător aflat în coada clasamentului ATP. Acest lucru s-a petrecut însă la **Wimbledon**, turneu care se joacă pe iarbă și care se va încheia la sfîrșitul acestei săptămîni. Ivan Lendl a părăsit și el competiția. În schimb, la Wimbledon, **John McEnroe** pare că se simte foarte bine, el a ajuns pînă în sferturi de finală, împreună cu un alt jucător de valoare, Boris Becker. Asta la bărbați. La fete, **Graf** a intrat în semifinale, să nu uităm că ea este cîștigătoarea ultimului turneu de la Wimbledon, cel de anul trecut, **Monica Seles** a reușit acelasi lucru după un meci controversat cu franțuzoaica **Nathalie Tauziat.** Sigur, jucătoarea din Franța nu are un psihic și lovituri atît de puternice ca ale iugoslavei, dar în partida amintită s-a petrecut un fapt surprinzător : Nathalie a avut curajul să sesizeze arbitrul principal că țîrîitele și gemetele domnișoarei Seles o deranjează în timpul jocului și o împiedică să se concentreze. Și, culmea, tot pentru prima oară, arbitrul de scaun i-a atras atenția iugoslavei că face prea mult zgomot. Cei care practică artele marțiale știu că însoțirea unei lovituri de un strigăt sporește forța loviturii și acest lucru probabil că îl știe și Monica Seles, dar, totuși, se pare că iugoslava abuzează de această „tehnică" cu bună știință și dintr-o rea obișnuință în detrimentrul adversarelor sale. Nu mai zic că, pentru spectatori și telespectatori aceste țîrîite fără sfîrșit produc o impresie dezagreabilă și chiar iritantă. Dacă această acțiune de contestare a „vocalizelor" se va concerta-s-ar putea ca, în viitor, să vedem o altă Monica Seles, mult mai „silențioasă", dar probabil la fel de tenace și de puternică. Încă puternică, și într-o destul de bună formă, se arată și **Martina Navratilova,** care, la cei 35 de ani ai săi a reușit calificarea în semifinalele feminine de la Wimbledon. Revenind la bărbați, așteptăm partida din sferturi dintre **Becker** și **Agassi,** primul declarînd că este într-o formă excelentă care nu-i va acorda nici o șansă americanului. Oricum, Agassi, simpatizat de foarte multă lume, în Marea Britanie este destul de antipatizat, probabil pentru felul în care sfidează „morga" englezească.

GEORGE CUȘNARENCU

HOROSCOP

Săptămîna 06.07. — 12.07.

BERBEC (21.03—20.04)

Luni : Stare depresivă, incertitudini.
Marți : Grave conflicte sentimentale.
Miercuri : Cerul dv. se înseninează.
Joi : Parfum, tandrete, amor.
Vineri : O veste foarte bună.
Simbătă : Întîlnire nostalgică, confesiuni.
Duminică : Intimitate cu o Fecioară.

TAUR (21.04—21.05)

Luni : Totul vă merge din plin.
Marți : Afaceri și iar afaceri.
Miercuri : O stire neașteptată vă deprimă.
Joi : Multă alergătură fără mare folos.
Vineri : Excese temperamentale, iritare.
Simbătă : Indispoziție, pasivitate, monotonie.
Duminică : Oscilații psihice trecătoare.

GEMENI (22.05—21.06)

Luni : Incident familial minor.
Marți : Ghinionul proverbial se confirmă.
Miercuri : Suprasolicitări profesionale.
Joi : Capcana unei dileme sentimentale.
Vineri : Sensibilitate excesivă, nervozitate.
Simbătă : Două vești contradictorii.
Duminică : O aniversare cu fast.

RAC (22.06—22.07)

Luni : Delicatețe, înțelepciune și tact.
Marți : Reușită profesională.
Miercuri : Fantezie ,creativitate.
Joi : Aminați o decizie importantă.
Vineri : Un motiv de optimism.
Simbătă : Sănătatea vă dă de furcă.
Duminică : Nu vă vedeți capul de treburi.

LEU (23.07—22.08)

Luni : Primiți bani.
Marți : Se confirmă o presimțire.
Miercuri : Detașare, apatie, pesimism.
Joi : Cruntă deziluzie amoroasă.
Vineri : Zi cenușie, opacă, incertă.
Simbătă : Polemici familiale aprinse.
Duminică : Singurătate, reflecții, proiecte.

FECIOARA (23.08—21.09)

Luni : Suprasolicitări profesionale.
Marți : Ziua norocoasă a săptămînii.
Miercuri : Inspirație, productivitate.
Joi : O nouă cunoștință fermecătoare.
Vineri : Necazuri financiare acute.
Simbătă : Nu ocoliți loteria.
Duminică : O inițiativă eșuează.

BALANȚA (22.09—22.10)

Luni : Divergențe profesionale.
Marți : Ambiție și tenacitate
Miercuri : Se împlinește o dorință.
Joi : Zi sufocantă, epuizantă.
Vineri : O bucurie în familie.
Simbătă : Exil în oaza amorului.
Duminică : O afacere se clatină, pesimism.

SCORPION (23.10—21.11)

Luni : Vești bune de departe.
Marți : Solicitări din toate direcțiile
Miercuri : Surpriză financiară.
Joi : Vă influențează un Berbec.
Vineri : Dispoziție sufletească excelentă.
Simbătă : Elan erotic dezlănțuit.
Duminică : O promisiune neonorată.

SĂGETĂTOR (22.11—20.12)

Luni : Mari satisfacții materiale.
Marți : Un eșec profesional vă deprimă.
Miercuri : Superficialitate, indiferență.
Joi : O întîlnire amicală vă remontează.
Vineri : Criză de orgoliu, polemici.
Simbătă : Compromis sentimental obligatoriu.
Duminică : Călătorie cu peripeții.

CAPRICORN (21.12—19.01)

Luni : O decizie înțeleaptă.
Marți : Debutează o afacere deosebită.
Miercuri : Prospețime, creativitate.
Joi : Un eveniment vă pune pe gînduri.
Vineri : Mari satisfacții sentimentale.
Simbătă : Umor, fantezie, elan psihic.
Duminică : Întîlnire neașteptată, nostalgică.

VĂRSĂTOR (20.01—18.02)

Luni : Ușoară stare depresivă.
Marți : Scepticismul dv. se confirmă.
Miercuri : Încă o zi cu gust amar.
Joi : Se risipesc multe incertitudini.
Vineri : Tovărășia unui Rac vă remontează.
Simbătă : Relaxare totală, frenezie.
Duminică : Digresiuni sentimentale.

PEȘTI (19.02—20.03)

Luni : Inițiative fără mari reușite.
Marți : Ziua norocoasă a săptămînii.
Miercuri : Totul vă merge din plin.
Joi : Primii pași într-o afacere.
Vineri : Agreabil, seducător, spiritual.
Simbătă : Nu vă vedeți capul de treburi.
Duminică : Dantelă, catifea, amor...

cartea RECORDURILOR NAȚIONALE

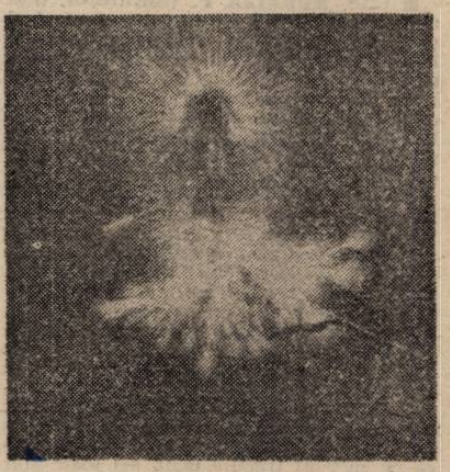

Radiestezie

Dl. Ioan Teaci, din Piatra Neamț, practică radiestezia din anul 1988. Conform celor afirmate de dînsul, este primul radiestezist atestat (10 mai 1988) — reamintim că radiestezia este însușirea de a percepe radiațiile emise de diferite corpuri. Domeniile corespunzătoare abordate de dînsul sînt radiestezia fizică (detecția pînzei de apă freatică — a descoperit pînă-n prezent 300 izvoare subterane —, vestigii arheologice, pungi de țiței, zăcăminte minerale, detecția benzilor geopatogene etc.), radiestezia medicală și radiestezia pasivă. Dl. Ioan Teaci a elaborat, în premieră în România, un amplu program de profil, intitulat „Euro-Mit", prin care dorește să stabilească un record de biodetecție a izvoarelor de apă subterană, în țări în care apa reprezintă o problemă. Pe de altă parte activitatea științifică în domeniu l-a condus la unele descoperiri științifice interesante (despre care vom vorbi la momentul oportun). În fotografie se poate observa o electronografie care evidențiază organizarea energetică a unui cobai investigat, în vederea studiului inteligenței animale.

Record de medalii

Recordul de medalii obținute de sportivi români în întreceri internaționale a fost stabilit cu prilejul celei de a XI-a ediții a Jocurilor Mondiale Universitare, „Universiada" București — 1981 (desfășurată între 19 și 30 iulie). Reprezentanții țării noastre au cucerit cu acest prilej un total de 67 medalii : 30 de aur, 17 de argint și 20 de bronz (clasîndu-se pe locul doi, după URSS — 111 medalii —, în topul națiunilor). Sporturile cele mai bine reprezentate au fost : gimnastică, lupte greco-romane, scrimă, atletism, volei, tenis, înot. La Universiada București-81 s-au stabilit și alte recorduri valoroase : s-au înregistrat 42 noi recorduri mondiale universitare (față de 38 la ediția precedentă) ; s-a consemnat și un record de participare, fiind prezenți atunci la București peste 5 000 de studenți sportivi, antrenori, arbitri, oficiali. (reamintim că Universiadele programează întreceri la 10 discipline sportive, din care una la alegerea gazdelor : noi am ales luptele).

GUINNESS Book

PROMENADĂ MECANIZATĂ

Toate drumurile (intențiile) gîndirii inginerești — și nu numai — conduc spre noțiunea unanim acceptată în societate, necesară și niciodată suficientă, și anume CONFORTUL. Indiferent care specialitate are drept finalitate îndulcirea impactului dintre om și tehnică. Astfel, un prim pas spre ceea ce basmele numeau „covor fermecat" îl reprezintă trotuarele rulante — acel gen de pantomimă unde pașii se odihnesc, deși cîștigă teren. **Cele mai lungi trotuare rulante** din lume sînt instalate în anul 1970 la Neue Messe Centre din Düsseldorf, Germania. Pe o lungime de 221,4 metri (peste două terenuri de fotbal însumate) trecătorii pot citi ziarul sau consuma o înghețată, fără să aibă grijă unde pun piciorul.

Odată cu punerea în funcțiune a marilor metrouri supraetajate, călătorii sînt nevoiți să pătrundă din ce în ce mai adînc înspre miezul pămîntului. Urcatul și coboritul mecanizat, care să scutească de efort inutil și chiar crize de inimă, intră în prețul călătoriei. Scările rulante au fost inventate chiar în secolul XIX. Dar **cea mai veche scară rulantă** din lume a fost construită în localitatea Coney Island, statul american New York, în 1896; realizator a fost Jesse W. Reno. Pe atunci, acest gen de facilitare a transportului se mai numea „elevator înclinat". Denumirea de scară rulantă a fost înregistrată la 28 mai 1900 în S.U.A. și nu s-a mai modificat. Guinness notează : **cea mai lungă scară rulantă din lume** se află în stația de metrou Lenin (probabil schimbată azi denumirea), care are nu mai puțin decît 729 de trepte ! Înălțimea de care călătorii sînt scutiți să urce este de aproximativ 60 de metri. În cadrul unui asemenea sistem gigantic de vehiculare, călătorii care nu se grăbesc se aliniază la dreapta treptei, pentru a lăsa culoar liber pe stînga celor grăbiți... Milioane de oameni formează zilnic o societate subpămînteană, fruct al megapolisului.

Mai în glumă, mai în serios, un procedeu de vehiculare care ar putea fi și uman îl reprezintă **cel mai mare excavator din lume** (cu cupă și cu roți, nu pe șenile). Acesta operează la o mină de suprafață din Hambach, Germania, de unde se extrage lignit. Capacitatea acestuia este de 7230 metri cubi în 20 ore de lucru. Asimilînd o persoană cu un cilindru cu 1,8 m înălțime și diametru de 0,6 m, asta ar însemna că excavatorul cu pricina ar putea vehicula... 14560 persoane în 20 de ore ! Greutatea excavatorului este de 14.325 tone, înălțimea de 80 metri și lungimea de 207 metri. E o mîndrie să poți struni un asemenea „dinozaur".

Zodiacul chinezesc pe înțelesul tuturor

Înțelepciunea necuvîntătoarelor

Prezentarea în numărul anterior a calendarului chinezesc cred că a satisfăcut pe foarte mulți din corespondenții noștri. Trebuie însă să mai fac unele precizări, și anume :

— nașterea într-un an de prosperitate (din varii unghiuri de vedere) personală are drept simbol așa-numitul Lap-Chun (denumire originară din Hong-Kong) adică zilele de 4 și 5 februarie, începutul primăverii orientale. O persoană se poate naște conform intervalului anului respectiv, cu 1 Lap Chun, cu 2 sau fără Lap Chun. Veți identifica foarte usor acest lucru, căutînd includerea (excluderea) datelor de mai sus în anul dv. de nastere;

— s-au notat cu + și — ramurile active și respectiv pasive în care sînt încadrate necuvîntătoarele ce pun pecetea lor asupra anilor. Reamintim că ramura activă (+) este compusă din Șobolan, Tigru, Dragon Cal, Maimuță și Cîine. Ramura pasivă (—) este alcătuită din Bou, Iepure, Șarpe, Oaie, Cocoș și Mistret. Cele două ramuri trebuie văzute din punct de vedere al vitalității, ambiției și tenacității. Cei „pasivi", fiind în cunoștință de cauză, vor ști să contracareze acest „defect" originar și vor actiona prin voință și autoeducare. La nivel planetar însă, principiul echilibrului și armoniei dictează existența perechilor respective. Ce s-ar întîmpla dacă toți oamenii ar fi la fel de ambițiosi și energici? Recunoaștem sau nu, răspunsul este imprevizibil.

Înainte de a reîncepe, inevitabil răspunsurile la chestiunile dv. legate de propria formulă a vieții, aș dori să fac cîteva remarci privitoare la simbolurile filosofice ale calendarului chinezesc. Despre originea buddhistă a acestuia am vorbit în textele anterioare și am subliniat mereu că acest zoomorfism nu are nimic peiorativ (Boul nu este nicidecum mai prejos decît Dragonul, în foarte multe privințe). Cele 12 necuvîntătoare s-au clasicizat și asupra fixismului lor nu mai încape nici o îndoială. Dar în ceea ce privește cele cinci elemente fundamentale, care conform doctrinei buddhiste ne propune o tehnică de meditație individuală asupra existenței (din viața propriu-zisă, ca și în perioada tradițională dintre viață și moarte), există diferențe între calendarul chinezesc și cele cinci direcții radiate de divinitatea Vajrasattva (principiul diamantului cooperantul organului genital feminin simbolizat de floarea de lotus — semnificația tantrică).

Fiecărela din cele cinci direcții — pa-tru puncte cardinale si centrul — ii corespund cîte un element fundamental al cosmosului, o culoare proprie, o silabă, un gest ritual, un agregat (manifestare a Universului), o localizare în organism, un simț și — mai ales — cîte una din cele cinci Cunoașteri, conform celor cinci Ordine ale Înțelepciunii. Cred că, așa cum am încercat să conving pe cititorii acestei rubrici, nu este inutil să facem o paranteză foarte simplistă a unor entități filosofice, esența calendarului chinezesc — acest îndrumător întru autocunoaștere de tip oriental.

Intuindu-vă interesul, stimați cititori, aș începe cu Înțelepciunea sau Cunoașterea, orientată după punctele cardinale, așa cum sînt orientate și necuvîntătoarele pe cercul lui Buddha. Astfel, animalelor nordice (Mistret, Șobolan, Bou) le corespunde Cunoașterea de Realizare a Misiunii, înțelegînd prin aceasta tot ceea ce se crează pentru a ajunge spre perfecțiune, spre Iluminare (consonantă cu teza că **fiecare dintre noi poate ajunge un Buddha : dogma principală a lui Zen este contrarie, ea afirmă că dimpotrivă „fiecare om ESTE un Buddha").** Această Cunoaștere nordică conduce la apariții de excepție, cu misiune de înnobilare a tuturor celor ce-și impun voința în acest sens.

În numărul viitor vom continua descrierea tipurilor de Cunoaștere (Înțelepciuni), corespunzătoare necuvîntătoarelor.

Rubrici realizate de PAUL IOAN

DIALOGURILE LAUREI

■ Nu știu cu cît succes am să reușesc să-ți risipesc neliniștile din întrebările tale, dragul meu **ANDREI M. (Măgureni — Prahova)**, însă voi încerca, tot pe puncte, așa cum și tu ți le-ai formulat. Deci : 1. Indiferent de ceea ce cred „ceilalți" despre noi, indiferent de „calitățile" pe care ei ni le atribuie — asta á propos de porecla ta — ceea ce contează este imaginea pe care o avem noi despre noi înșine. Cum ne vedem, cum ne socotim noi a fi este, de obicei, o sinteză între părerile „celorlalți" și propriile noastre păreri. Că ne putem înșela — și noi, și „ceilalți" este lărăsi cît se poate de adevărat. Dar asta nu înseamnă decît că deseori credem (greșit) că știm, o dată pentru totdeauna, **totul** despre noi, uitînd că sîntem mereu aceiași și totuși... **mereu alții** ! Ceea ce vine să confirme eterna actualitate a anticului îndemn **„Cunoaște-te pe tine însuți"** ! 2. „Leac" pentru timiditate încă nu s-a inventat, din cîte știu. Nu am știință despre existența vreunei „pilule", „pomezi" sau „injecții" miraculoase care să prefacă peste noapte un timid într-un minz care mănîncă jăratec ! „Secretul" timidității e... simplu. (Vorba vine !) El se referă la **cîtă încredere** avem în noi înșine. Încrederea în sine și timiditatea sînt, ca să zic așa, într-o relație... invers proporțională. Cu alte cuvinte, NU cu „timiditatea" avem a lupta, ci cu lipsa încrederii în noi, în propriile noastre forțe, calități, sentimente și idealuri. 3. Crede-mă, e foarte dificil să-ți dau un „sfat", o „indicație", așa cum mi-ai cerut, în privința faptului că „nu știi" să te comporți „practic" în prezența fetei pe care o iubești. Părerea mea e că nimeni în afară de tine, **dacă o iubești cu adevărat**, nu poate ști mai bine decît tine care este calea cea mai fericită de ajuns la inima ei ! Nu de alta, dar, în general, o declarație de dragoste este o problemă de **personalitate**. Deci, declarația e musai să o formulăm noi singuri, după cum și cît ne duce mintea... Ar fi chiar nostim, spune și tu, ca, în aceste răspunsuri, să spun „fă așa și pe dincolo" sau „zi-i, vrăjește așa și pe dincolo"! În ce mă privește, fug, precum știm noi cine de tămîie, de „sfaturi", „rețete" și „indicații"... Gîndește-te că o fată, prin declarațiile de dragoste pe care i le faci, vrea — și trebuie — să te cunoască **pe tine** ! În orice caz, în ce privește, nu cred să existe nici un „dar..." (așa cum crezi) atîta vreme cît **totul depinde de tine și numai de tine**. Mai scrie-mi !

■ Uite, **AURELIA P. (București)**, deși nu-mi face nici o plăcere, îți răspund și ție. Cu toate că din scrisoarea ta n-am înțeles deloc motivele care te determină să nutrești — „de la o vreme" — o antipatie atît de vie tatălui tău... Faptul că el a cumpărat un apartament pentru a fi locuit de întreaga voastră familie — însă mama ta refuză (de ce ?...) să stea cu el, preferind să locuiască împreună cu părinții ei, faptul că el se îngrijește de mama lui, bătrînă și bolnavă, nu mi se par cîtuși de puțin a fi o treabă grozav de isteață. Iartă-mă, am să ți-o zic pe șleau : din astfel de odrasle cărora li se împlinesc toate moftele, se dezvăluie mai tîrziu acele făpturi care pot scrie despre proprii părinți așa, ca tine (citez) : „Chiar mort (? !) nu mă interesează. Să stea cu maică-sa, mie-mi trebuie bani, azi toate sînt scumpe, fiindcă îmi place luxul". Dacă **astea** sînt gîndurile unei fete de **20 (douăzeci)** de ani, păi dacă-ți „trebuie bani și-ți place luxul", mai ales că /acum toate sînt scumpe , într-adevăr, la ce ți-ar fi de folos să mai ai și minte, și inimă ? !... Nu știu ce-o fi în sufletul acelui tată care s-a amărît cu tine, nu știu ce-o fi și în mintea acelei mame care te-a educat așa, nu știu nici ce-o fi și-n mintea ta (adică știu, nu e nimica !) însă, citind o astfel de scrisoare, zău că-mi vine să zic cu tot năduful că decît să ai astfel de copii — mai bine lipsă... Mă doare să spun astfel de lucruri și orice mamă adevărată mă înțelege de ce...

LAURA

Grădina de lîngă casă

Măsuri simple de protecția plantelor

Este sezonul omizilor care, necombătute la timp pot provoca distrugerea frunzelor și chiar uscarea pomilor. În condițiile unor livezi de mai multe hectare, combaterea acestor dăunători nu se poate concepe decît pe cale chimică, folosind mijloace mecanizate adecvate. Dar în cazul unor livezi, grădini sau curți cu pînă la 100 de pomi, există posibilitatea aplicării unor procedee simple de combatere a acestor dăunători, renunțînd chiar la insecticide (care prezintă totuși un anumit grad de toxicitate și pentru om).

Omizile nu se pot reproduce și dezvolta pînă la un anumit stadiu decît în cuiburi care se văd ușor chiar de la distanță. În perioada aceasta apar cuiburile omizilor păroase care la început cuprind un număr redus de frunze, apoi se extind la una sau mai multe ramuri. Cuiburile de omizi ale fluturelui auriu, se pot observa ușor iarna, după căderea frunzelor. Și într-un caz și în altul, combaterea acestor omizi se face prin arderea acestor cuiburi. În literatura de specialitate se prevede tăierea crengilor pe care se află acestei cuiburi, cu ajutorul unor foarfeci care pot tăia la înălțime (de dezomizit) și apoi arderea acestor crengi.

La aplicarea acestei metode, se ivesc unele neajunsuri ca de exemplu scuturarea omizilor în momentul tăierii cu foarfeca și imposibilitatea tăierii unor ramuri mai groase. Se pot evita aceste neajunsuri dacă arderea cuiburilor se face chiar acolo unde se găsesc ele. Ca surse de căldură se pot folosi luminări, mici torțe sau, cel mai bine, o butelie de la aragazul de voiaj, pe care se înșurubează un arzător cu robinet de la același aragaz. Se montează în capătul unei prăjini. De menționat că la cireși și vișini, cînd fructele sînt aproape coapte, nici nu se poate aplica un tratament chimic deoarece fructele nu s-ar mai putea consuma. Menționez că această metodă de ardere a cuiburilor de omizi, a fost aplicată de peste 10 ani cu rezultate bune.

Alte metode de combatere : În cazul fluturelui inelar, ouăle depuse sub formă de inele, pe ramuri, și mai puțin vizibile, vor fi de asemenea arse, fie împreună cu ramura respectivă, fie după ce se răzuiesc cu o lamă de cuțit. Deoarece o parte din viață, acești dăunători o trăiesc în solul de sub pomi, este indicat să fie săpat acest sol cît mai des.

IOAN URSU

Dl Nestor Dumitru, Com. Șagu — Arad. Pentru procurarea semințelor de spanac de Noua Zeelandă, vă puteți adresa la Institutul de cercetare și producție legumicolă Vidra S.A. Ilfov (tel. 90/13 92 82) sau la cea mai apropiată stațiune de cercetare și producție legumicolă, de domiciliul Dvs.

POȘTA by Air Mail

IMPORTANT ! Cititorii interesați de fenomenele paranormale, și care ne-au solicitat să le înlesnim procurarea unor cărți din acest domeniu, pot reține că editura „Roza Vînturilor" inaugurează colecția sa „Biblioteca de buzunar" cu volumul **„Vise, viziuni, profeții, premoniții"**. Ținînd seama de defectuoasa difuzare a cărții în țară, editura face apel la cei dornici să cumpere această carte (prima de cazuistică paranormală exclusiv românească) să trimită în contul **Băncii Comerciale Române, Sucursala Municipiului București, nr. 40.722.151, suma de 120 lei, în care se includ și taxele de expediere**, și o carte poștală cu nume, prenume, localitatea solicitanților pe adresa : **Editura „Roza Vînturilor", Căsuța Poștală 22—502, București.** Solicitanții vor ajuta astfel editorul să poată fixa tirajul definitiv și să expedieze volumul în cel mai scurt timp cu putință. În același cont, la aceeași adresă puteți solicita cu același preț expedierea **celebrului Horoscop al lui Atman, intitulat „Ajută-ți Destinul"**, din care „Roza Vînturilor" a scos un nou tiraj ce stă la dispoziția cititorilor din întreaga țară.

POPESCU ANA-MARIA, București : Cunosc articolul pe care mi-l recomandați și cam tot ce desfășurați pe ideea spăimoasă în care mă includeți dorindu-mi probabil binele ! Vă asigur că nu sînt nici timorat, nici manevrat, nici pradă unor oculte meandre de genul celor suspectate de d-stră. Sînt foarte imun la naivități și mai ales la maniverări cu substrat ezoteric de anvergura celor descrise. Vă asigur că toată fenomenologia paranormală descrisă la rubrica respectivă nu este altceva decît înfățișează ea prin cazuistică și evenimente inexplicabile. Dar dacă deținetți date exacte și concrete asupra bănuielilor pe care mi le transmiteți, vă aștept oricînd la redacție pentru o discuție mai detaliată. De la 17 ani pînă la 57 — după cîte îmi aduc aminte ! — nu am fost altceva decît scriitor ! Cu cele mai bune gînduri,

ION ȚUGUI

PROGRAM TV

SELECȚIUNI

Săptămîna 06.07. — 12.07.

LUNI

Programul 1 : 14,00 Actualități 14,10 Calendarul zilei 14,20 Worldnet Usia 15,20 Avanpremiera săptămînii 15,40 Copiii noștri — viitori muzicieni 16,00 Cheia succesului 16,30 Muzica pentru toți 17,00 Actualități 17,05 Emisiunea în limba maghiară 18,35 Pro Patria. Program realizat de Redacția Emisiunilor Militare din RTV din Ministerul Apărării Naționale 19,30 Desene animate 20,00 Actualități 20,35 Tezaur 21,00 Studioul economic 21,45 Teatru TV. Pluta meduzei de Marin Sorescu.

Programul 2 : 16,00 Actualități 16,15 Ecran de vacanță 16,40 Tradiții 17,10 Film artistic, Elvis (SUA, 1979) 18,35 Repriza a treia 19,55 Magazin auto-moto 20,25 Studioul muzicii contemporane 20,45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV5 Europe 22,35 BBC World Service.

MARȚI

Programul 1 : 7,00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova. Telematinal 10,00 Actualități 10,20 Calendarul zilei 10,30 Ecran de vacanță 10,55 Ferestre deschise spre Franța 12,10 Ora de muzică 13,00 Interferențe 13,30 Muzică pentru părinți 14,00 Actualități 14,20 Tradiții 14,55 Preuniversitaria 15,30 Cursuri de limbi străine 16,00 Muzica pentru toți 16,30 Convietuiri 17,00 Actualități 17,05 Repere transilvane 17,35 Video-caseta muzicală 18,00 Salut, prieteni ! 19,00 Studioul economic 19,30 Desene animate 20,00 Actualități 20,35 Sport 20,45 Telecinemateca. Tănase Scatiu (Casa de filme Patru, 1976) 22,45 În fața națiunii 23,15 Cronica Parlamentului. Actualități 23,45 Jazz-Fan.

Programul 2 : 16,00 Actualități 16,10 Ecran de vacanță 16,35 Studioul de literatură 17,35 Film serial. Marc și Sophie 18,35 Documentar științific 18,55 Sport-Magazin 19,25 Tribuna non-conformiștilor 19,45 Expo'92 — Sevilla 20,45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV5 Europe 22,35 BBC World Service.

MIERCURI

Programul 1 : 7,00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova. Telematinal 10,00 Actualități 10,20 Calendarul zilei 10,30 Film serial. Veterinarul 11,30 Ferestre deschise spre Franța 12,10 Ora de muzică 13,00 Vîrsta a treia 13,30 Audio-vizual studio 14,00 Actualități 14,20 S.O.S. Natura ! 14,35 Televacanța școlară 15,30 Cursuri de limbi străine 16,00 Interpreți ai cîntecului popular 16,20 Lumea sportului 16,50 Tragerea Pronoexpres 17,00 Actualități 17,05 Patrimoniu 17,30 : 15, 16, 17, 18 18,00 Reflector 18,30 Studioul șlagărelor 19,00 Studioul economic 19,30 Desene animate 20 00 Actualități 20,35 Sport 20,45 Film serial Virginie își face de cap ! 21,45 În fața națiunii 22,15 Pro Musica 22,45 Lumea ideilor 23,15 Cronica Parlamentului. Actualități 23,45 Universul cunoașterii.

Programul 2 : 16,00 Actualități 16,10 Ecran de vacanță. Alice în Țara Minunilor 16,35 Emisiunea în limba maghiară 18,05 Teatru TV. Enigma din testament 20,05 Dialog cu edilii Capitalei 20,25 Bijuterii muzicale 20,45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV5 Europe 22,35 BBC World Service.

JOI

Programul 1 : 7,00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova. Telematinal 10,00 Actualități 10,20 Calendarul zilei 10,30 Ecran de vacanță 10,55 Ferestre deschise spre Franța 12,10 Ora de muzică 13,00 Oameni de lîngă noi 13,30 Jazz-Magazin 14,00 Actualități 14,20 Convietuiri 14,50 Televacanța școlară 15,30 Cursuri de limbi străine 16,00 Agenda muzicală 16,30 Forum 17,00 Actualități 17,05 Repere moldave 17,35 Dosarele istoriei 18,00 Tele-discul muzicii populare 18,20 Simpozion 19,00 Studioul economic 19,30 Desene animate 20,00 Actualități 20,35 Sport 20,45 Film serial. Dallas 21,40 Reflecții rutiere 21,55 Memorialul durerii 23,15 Cronica Parlamentului. Actualități 23,45 Stadion.

Programul 2 : 16,00 Actualități 16,10 Ecran de vacanță 16,35 Motor 17,05 Emisiunea în limba germană 18,05 O viață pentru o idee 18,35 Caleidoscop muzical-coregrafic 19,00 Sărbătoare muzicală la Iași. 1992 20,45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV5 Europe 22,35 BBC World Service.

VINERI

Programul 1 : 7.00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 10.00 Actualități 10,20 Calendarul zilei 10,30 Film artistic, Cei din Sud (SUA, 1945) 12,05 Ferestre deschise spre Franța 12,50 Descoperirea Planetei 13.10 Ora de muzică 14,00 Actualități 14,20 Mondo-Muzica 14,40 Medicina pentru toți 15,10 Remember liric 15,25 Televacanța școlară. Prietenul nostru calculatorul 16,00 Muzica pentru toți 16,20 Limba noastră 16,50 Tragerea Loto 17,00 Actualități 17,05 Emisiunea în limba germană 18,05 În obiectiv 18,30 Magazin TV 20,00 Actualități 20,35 Sport 20,45 Film serial. Destinul Familiei Howard 21,45 Magazin TV. Toți pentru 1/4 pentru toți 24,00 Actualități 0,10 Întîlnirea de la miezul nopții.

Programul 2 : 16,00 Actualități 16,15 Ecran de vacanță Alice în Țara Minunilor 16,40 Tradiții 17,10 Opera în capodopere 19,10 Magazin sportiv 19,45 Seară de balet 20,45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV5 Europe 22,35 BBC World Service.

SIMBĂTA

Programul 1 : 9,00 Bună dimineața ! 9,50 Șahul de la A la Z 10,00 Actualități 10,10 Ecran de vacanță 11,10 Alfa și Omega 12,00 Itinerarii spirituale 12,30 Ora de muzică 13,30 : 7×7 14,00 Actualități 14,10 Reflecții rutiere 14,20 Ecran de vacanță 14,45 Festivalul Ecopop 15,10 Al doilea război mondial 15,35 Vedete în recital 15,55 Magazin cinematografic 16.55 Ferestre deschise spre Franța 18,00 Gong ! 18.30 Mapamond 19,00 De joc, de dragoste, de dor... 19,15 Telenciclopedia 20,00 Actualități 20,35 Film serial. Twin Peaks 22,15 Săptămîna sportivă 22,35 Actualități 22,50 Film artistic, Castelul misterelor (Franța, 1968) 0,20 Caseta cu surprize 1.10 Închiderea programului.

Programul 2 : 16,00 Actualități 16,15 Ecran de vacanță 16,40 Divertisment internațional 17,00 Convietuiri 17,30 Jazz Alive 17,55 Film artistic, O vară cu flori de gheață (Franța, 1991) 19.30 Varietăți internaționale 20,30 Armonii corale 20,45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22. 00 TV5 Europe 22,35 BBC World Service.

DUMINICA

Programul 1 : 8,30 Bună dimineața ! 9.30 Ecran de vacanță. Întreabă-mă ! 10,50 Actualități 11,00 Lumină din lumină 12,00 Viața satului 13,30 Cîntecele dorului, cîntecele neamului 14.00 Actualități 14,10 Atlas 14,30 Video-Magazin 18,40 Convorbiri de duminică 19,10 Film serial. Dallas 20,00 Actualități 20,35 Film artistic, Dempsey (SUA, 1983) 22.10 Show-ul de duminică 22,55 Actualități 23,10 Duminică sportivă 23.35 Maeștrii.

Programul 2 : 16.00 Actualități 16,10 Ecran de vacanță 16.35 Convietuiri 17.05 Pop-Club 17,25 Orașe și civilizații 17.55 Varietăți muzicale internaționale 18 25 Serata muzicală TV 20,45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22.00 TV5 Europe 22.35 BBC World Service.

(După „PANORAMIC TV")

În funcție de evenimentele la zi, Radioteleviziune își rezervă dreptul de a efectua unele modificări ale programului.

medicina ZI

TUTUNUL

un inamic ucigaş (II)

Convorbire cu conf. univ. dr. ALEXANDRU CÂMPEANU

— Continuînd dialogul despre ravagiile răsfrînte asupra inimilor noastre vă sugerez de această dată să insistăm asupra factorilor de risc cei mai importanţi.

— Boala cardiacă ischemică, cu expresia ei dramatică, infarctul de miocard, este produsă de ateroscleroza arterelor coronariene care duce de la îngustarea pînă la obstruareă totală a arterelor şi perturbarea irigaţiei miocardice. Apariţia aterosclerozei este în relaţie cu intervenţia factorilor de risc, reprezentaţi de o categorie majoră care poate fi influenţată. Este vorba despre fumat, creşterea colesterolului în sînge, hipertensiunea arterială şi stilul de viaţă sedentar.

— Este locul să accentuăm că în foarte multe situaţii răul pe care-l facem inimii depinde şi de noi...

— Bineînţeles, toţi aceşti factori de risc pot fi controlaţi. Acestora li se asociază factori aditivi deosebit de numeroşi, dar diabetul zaharat şi obezitatea au o contribuţie care nu poate fi neglijată.

— Să stăruim asupra fumatului şi implicaţiilor sale nocive...

— Fumatul este direct responsabil de dezvoltarea complicaţiilor ateroslerozei şi creşterea mortalităţii prin boală cardiacă ischemică. Studiile populaţionale au evidenţiat că în SUA, unde s-au efectuat studii concludente şi semnificative, în 21 la sută dintre decesele prin cardiopatie ischemică este incriminat fumatul. Aceasta reprezintă 115 000 de decese anual, din populaţia Americii, numai prin accidente datorată acestor boli în care fumatul este direct responsabil. Studiile populaţionale au demonstrat că fumatul, pe lîngă faptul că dublează incidenţa bolilor cardiace, creşte şi mortalitatea prin

aceste boli cu 70 la sută. Contrar opiniilor, potrivit cărora un număr mic de ţigări ar putea fi neimportant, cercetările au arătat că riscul mortalităţii prin boală cardiacă ischemică creşte la bărbaţii nefumători de la 166 la sută de mii, la 278 decese la suta de mii la cei care fumează între una şi 14 ţigări pe zi. Acest procent ajunge la 426 de decese la suta de mii la cei care fumează mai mult de 24 de ţigări pe zi.

— S-a constatat că în ultima vreme tot mai multe femei devin fumătoare. Cum se reflectă în astfel de studii acest obicei?

— În primul rînd să accentuez faptul că datele evidenţiază fără drept de apel că şi consumul unui număr mic de ţigări este nociv. Şi, într-adevăr, această acţiune nu ocoleşte nici sexul feminin, studiile arătînd că la femeile sub 55 de ani, fumătoare, fumatul este incriminat în apariţia infarctului de miocard acut la peste 50 la sută dintre bolnave. Un lucru îngrijorător este faptul că fumatul acţionează sinergic cu ceilalţi factori de risc. În acest sens aş începe cu a exemplifica faptul că folosirea curentă a anticonceptionalelor, care în ultimii ani se observă cu o frecvenţă puţin inconştientă şi la noi, generează un risc de aproximativ patru ori mai mare de apariţie a infarctului de miocard dacă femeia nu fumează, în timp ce la cele fumătoare intensitatea riscului creşte de 39 de ori. Un risc crescut este dat de asocierea fumatului, diabetului zaharat cu hipercolesterolemia şi hipertensiunea. Din nefericire efectele sînt mai mult decît aditive.

— Situaţia se ameliorează dacă se abandonează fumatul?

— Riscul relativ de apariţie a infarctului scade rapid dacă se abandonează fumatul. Studiile populaţionale efectuate pe o durată de 2—3 ani arată că după oprirea fumatului riscul de apariţie a infarctului scade la nivelul oamenilor care nu au fumat niciodată. La oamenii mai în vîrstă aceasta este evidentă după cinci ani de la oprirea fumatului. Reducerea riscului de apariţie a infarctului este estimată la 50 pînă la 70 la sută.

— Să detaliem puţin procesele ce sînt declanşate de fumul de ţigară.

— Tutunul creează un microclimat, rezultat al arderii plantei în prealabil uscată care conţine peste 3 000 de substanţe chimice care pătrund în organism. Fumul ţigării determină un curent aerian primar care reduce net cantitatea de oxigen din aerul pe care îl respirăm. Concomitent cu aceasta creşte nivelul în sînge de bioxid de carbon şi oxid de carbon, dar în acelaşi timp apare un curent secundar degajat prin combustia ţigării care este inhalat pasiv de fumători, dar şi de nefumători. Şi din nefericire compoziţia acestuia este mai toxică decît curentul principal inhalat într-o mai mică cantitate.

Dar detalii despre nocivitatea acestor substanţe, în numărul viitor.

ECATERINA BĂTRÎNEANU

GENELE, VIITOARELE NOASTRE MEDICAMENTE?

Vindecarea cu ajutorul genelor este un aspect al cercetării medicale care preocupă tot mai mulţi oameni de ştiinţă. Metoda este considerată o tehnică revoluţionară, care ar putea schimba soarta tuturor bolilor în viitor. În Statele Unite şi în Franţa există deja pacienţi care beneficiază de acest mod de tratament. Avînd în vedere acest context, în lumea ştiinţei se pune în mod firesc întrebarea: 14 septembrie 1990 va rămîne în istoria medicinii ca o dată la fel de importantă cu cea care marchează realizarea primei grefe cardiace practicată de profesorul Christian Barnard în 1967? Căci în acea zi, la Institutul naţional de sănătate american (NIH), la Bethesda, în apropiere de Washington, dr. French Anderson a realizat prima grefă de gene din istorie. Se puneau atunci bazele unei tehnici de care sînt legate multe speranţe ale medicinii, îndeosebi în lupta sa contra bolilor ereditare, a cancerului, a tulburărilor cardio-vasculare sau contra SIDA. Pacientul de atunci era o fetiţă de patru ani din Cleveland. În 1991, o altă fetiţă a beneficiat de acelaşi gen de intervenţie. Datorită sistemului lor imunitar deficitar, amîndouă erau condamnate să trăiască în permanenţă într-o atmosferă perfect sterilă, organismul lor fiind incapabil să se apere împotriva microbilor sau a altor agresori. De fapt, această maladie imunitară se datorează unei gene deficitare, incapabilă să comande fabricarea unei enzime indispensabile sistemului imunitar, Ada.

Împreună cu echipa sa de specialişti în bolile imunitare ale copiilor, dr. French Anderson a avut ideea să intervină la rădăcina răului, deci nu să furnizeze organismului enzima Ada cum se proceda în tratamentul clasic, ci să înlocuiască gena „defectă" cu o alta, în perfectă „stare de funcţionare".

În acest scop, dr. Anderson şi colegii săi au prelevat, printr-o banală priză de sînge, limfocite (globule albe) de la pacientă. Apoi, acestea au fost cultivate în mediu de laborator, în prezenţa virusului în prealabil dezactivat de puterea sa patologică şi apoi modificat prin inginerie genetică, astfel încît el însuşi să devină purtătorul genei sănătoase, capabilă să comande sinteza enzimei Ada. Virusul a fost transformat deci într-un fel de „taxi" pentru gene. Ca de obicei, virusii au atacat globulele albe, numai că de data aceasta au inserat în nucleul acestora şi genele sănătoase. Astfel modificate, celulele sanguine ce se aflau în mediul de cultură au început să se reproducă; în cele din urmă au fost reinjectate în sîngele micilor paciente. „Operaţia" a fost repetată timp de cîteva săptămîni pentru ca „noile" globule să ia treptat locul celor vechi. În restul timpului fetiţele trăiau la ele acasă, într-un mediu normal. Medicii au fost deosebit de mulţumiţi de rezultatele imediate, mai ales că existau semne certe de vindecare. Totuşi timpul este cel ce poate să se pronunţe asupra valabilităţii acestui procedeu de tratament, pentru că un fenomen de respingere este oricînd posibil, ca în cazul oricărei grefe. Trebuia văzut dacă nu este vorba doar de o simplă remisie a bolii. „Cele două paciente vor primi nu numai transfuzii în mod regulat, (se are în vedere că limfocitele au o durată de viaţă limitată), ci în mod egal un tratament clasic", au afirmat specialiştii care s-au ocupat de aceste cazuri. Acest lucru face însă în timp evaluarea rezultatelor mult mai dificilă. Desigur, starea sănătăţii celor două fetiţe va trebui comparată cu a altor pacienţi trataţi prin metoda clasică de administrare a enzimei Ada deficitară.

AURORA POPESCU

(Va urma)

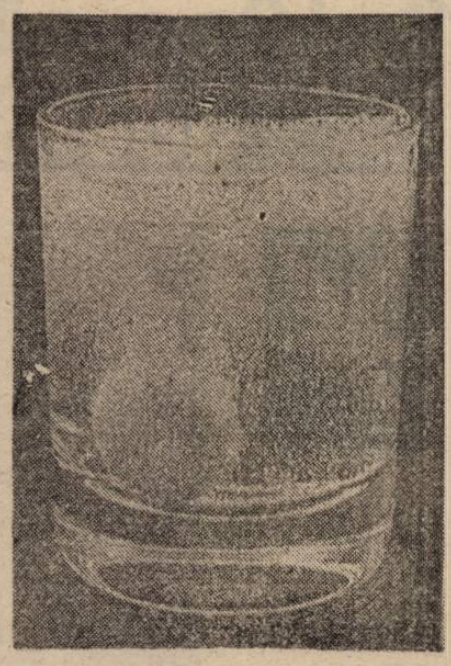

Aspirina detronată de paracetamol?

De uz curent din 1899, aspirina este un medicament esenţial folosit cel mai adesea pentru a uşura durerea şi a diminua febra. Prezentă în numeroase asociaţii medicamentoase, eficacitatea sa este incontestabilă în caz de dureri articulare, musculare, răceli, cefalee. În fiecare an i se descoperă noi indicaţii. Două exemple: acţiunea aspirinei este din ce în ce mai evidentă în prevenirea infarctului şi un recent studiu american a evocat o posibilă eficacitate în cancerul de colon.

Cunoscut de la începutul secolului, paracetamolul n-a fost utilizat pe scară largă decît începînd din 1957 şi constituind un răspuns adecvat pentru numeroase afecţiuni. Marele interes vine din faptul că poate fi întrebuinţat de oricine (de la sugari la gravide) şi prezintă avantajul că nu provoacă tulburări gastrice, contrar aspirinei care are tendinţa să irite peretele stomacului. Contraindicaţiile paracetamolului sînt rare: cazuri de alergii şi tulburări hepatice. Paracetamolul poate deveni toxic cînd este consumat pe durată lungă şi în doze ridicate, în special de persoanele care au absorbit o anume cantitate de alcool.

Deşi ambele medicamente combat febra şi durerile, ele sînt totuşi diferite. Aspirina este un antiinflamator care îşi schimbă proprietăţile în funcţie de doză, paracetamolul nu. Pentru cei ce prezintă iritaţii gastrice e de preferat să se administreze paracetamol, dar dacă e vorba de o patologie inflamatorie va fi mai indicată aspirina. Este inutil să se alterneze cele două medicamente sau să fie luate în acelaşi timp. Notiţa explicativă, dar mai ales sfatul medicului vor clarifica alegerea dvs.

AGENDA MEDICALĂ

● **Magneţii şi simţul de orientare.** Magneţii exercită o influenţă semnificativă asupra sistemului de orientare şi direcţie al oamenilor. Londonezii legaţi la ochi, purtaţi pe rute sinuoase cu autobuzul, au fost ulterior chestionaţi asupra direcţiei din care plecaseră. Ei au demonstrat o slabă orientare în spaţiu, privaţi fiind de simţul vederii. Experinţe efectuate cu aceleaşi persoane, dar purtînd magneţi pe creştetul capului, au demonstrat că posibilitatea de orientare lipsită de concursul vederii este mai bună şi ea se bazează, în parte, pe o anumită sensibilitate la cîmpurile magnetice cunoscută sub denumirea de magnetoreceptie. Magnetoreceptia poate ajuta persoanele lipsite de vedere să se deplasceze mai bine în spaţiu.

● **Cîte ceva despre tulburările verbale.** Cei mai mulţi dintre cei care se bîlbîie aud mai prost cu urechea dreaptă decît cu stînga, mai ales cînd peste cuvinte se suprapune un zgomot. Este de înţeles, deci, că distribuirea funcţiilor între emisferele cerebrale este uşor tulburată constrînşi că scrie cu mîna dreaptă (copiii stîngaci adesea încep să se bîlbîie). Se impun, cum este şi firesc, recomandări celor ce se adresează unor persoane cu dificultăţi de vorbire. Mai întîi acestea vor trebui să se înarmeze cu răbdare. Apoi survine momentul cel mai important — să li se adreseze dinspre partea stîngă. Astfel se asigură o comunicaţie normală cu o persoană atinsă de tulburări verbale, avîndu-se grijă ca aceasta să fie traumatizată cît mai puţin posibil.

Nr. 27 (1811) din 4 iulie 1992

întîmplări adevărate

Rîsul și instinctele ucigașe

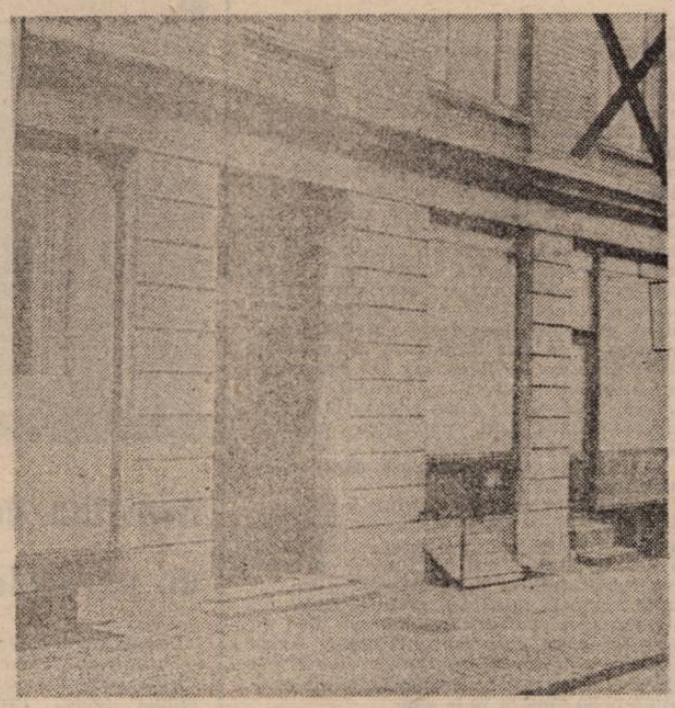

Séverine a fost prima care s-a aplecat asupra corpului inert al camaradului ei, dar s-a retras imediat, urlind, căci avea degetele pline de sînge...

Cu cîteva secunde înainte, se auzise un zgomot asurzitor și Jérôme, (în vîrstă de 14 ani) se prăbușise pe trotuar. Pe moment prietenii săi nu făcuseră nici o legătură cu acest zgomot, crezînd că e vorba de explozia unui cauciuc sau de vreo petardă.

Séverine, Loïc și Hervé nu vor putea uita niciodată întîmplarea tragică din acea noapte de primăvară. Era în jurul orei 22, la periferia orașului, Lyon. Franța și cei patru liceeni inseparabili ieșiseră de la cinema sporovăind și rîzînd. Jérôme urma să plece pentru o săptămînă la Montpellier, la tatăl său, pe care-l vizita cu regularitate de cînd părinții divorțaseră. Prietenii insistaseră să continue plimbarea, dar Jérôme refuzase pentru că promisese mamei să se reîntoarcă repede acasă și... în acest moment nimeni nu bănuia drama ce avea să urmeze...

Jérôme gemu ușor, apoi privirea îi deveni fixă și căzu pe trotuar. Cu puțin înaintea detunăturii, Loïc observase că o fereastră se deschisese la imobilul din față. Poliția, sosită imediat la fața locului, a procedat la arestarea ucigașului : un bărbat în stare de ebrietate în a cărui cameră s-au găsit numeroase sticle goale de alcool, trăsese cu o carabină 22 Long Rifle, pentru că fusese enervat... de risetele adolescentilor.

De cîteva luni Jérôme este încă la spital. Glonțul i-a străpuns clavicula și puțin a lipsit pentru a fi omorît pe loc. Disperată, mama sa îl veghează și se întreabă mereu cum de ajung armele în mîinile irresponsabililor. Întrebare firească pe care și-o pune orice om de bună credință.

Divertisment: fotbal cu canoe

De la jocul simplu de fotbal, s-au dezvoltat de-a lungul anilor noi jocuri distractive, unele oficializate ca de exemplu fotbalul-tenis practicat și în țara noastră. Iată acum în numeroase bazine din Italia a apărut un nou divertisment (viitor sport ?) în care se îmbină armonios unele reguli de fotbal cu... cele de canoe. „Terenul" este de mărimea aproximativă egală cu cea de polo pe apă, există două porți și două echipe fiecare participant dispunînd de o micuță canoe cu vîsle, cîte o cască protectoare (pentru evitarea din greșeală a unor lovituri cu vîsle), un arbitru și, bineînțeles o minge de fotbal, (sau de polo pe apă). Obiectivul final : cine înscrie mai multe goluri prin lovituri cu ajutorul... unei vîsle. Jocul este amuzant, cere rapiditate în acțiuni, pase cît mai precise și, evident, goluri. Ceea ce este mai important este faptul că tinerii au găsit un nou mijloc de distracție și cum sezonul estival este în plină desfășurare, nu mai rămîne decît să încercați și dvs dacă merită efortul de a organiza un asemenea meci, fără îndoială distractiv...

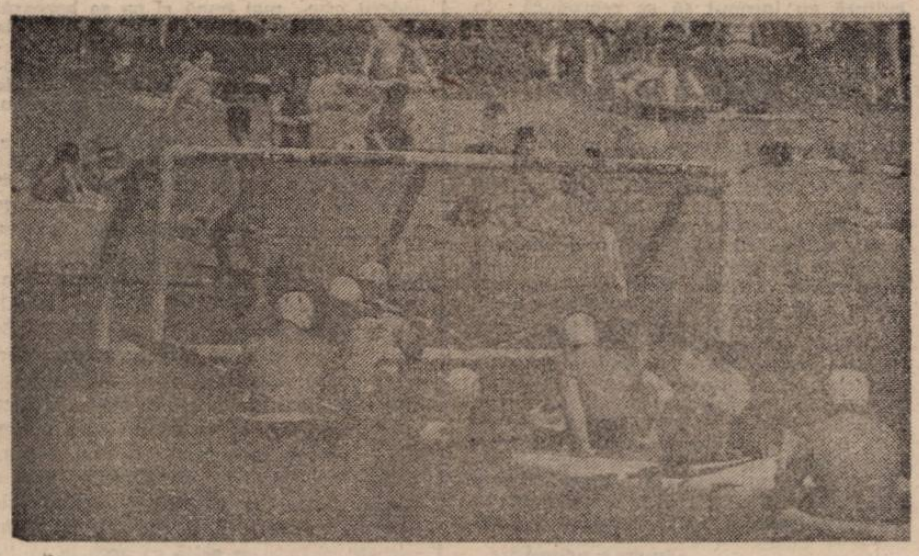

Jackie Onassis strigă după ajutor

Jackie Onassis, directoarea colecției de carte new-york-eză Doubleday, vrea să își dovedească pe zi ce trece talentul de om de afaceri. Iată că de curînd a avut ideea de a-i convinge pe George Harrison, Paul McCartney și Ringo Star să scrie toți trei biografia Beatles-ilor. Argumentul forte ar fi aniversarea în acest an a trei decenii de la înființarea celebrului grup. De necrezut, Jackie a fost refuzată, deși a pus în joc și farmecul personal, bani, influență... Cei trei nu doresc să se reunească nici măcar pentru o operă comună de acest tip. Și cum problemele financiare nu-i presează, toate atuurile lui Jackie sînt derizorii. Se pare că riscă să aștepte mult și bine...

Fiica lui Dracula

Judecată pentru vina de a fi ucis un om în scopul de a-i bea sîngele, Tracey Wigginton, o australiancă în vîrstă de 24 ani, a fost supranumită „Femeia Diavolului", „Fiica lui Dracula", „Vampirella". La proces, tînăra a mărturisit că de cîtăva vreme se hrănea, în special cu sînge, pe care de obicei îl procura de la măcelărie. Dar, cînd se întîmpla să rămînă fără „hrană", o ruga pe o prietenă să o lase să-i facă o incizie, la brat și să-i bea puțin sînge, deci să se lase vampirizată. Apoi i-a venit ideea să bea sîngele unui bărbat. Într-o seară de toamnă, însoțită de trei complici, s-au așezat la pîndă pentru a repera o pradă. Victima avea să fie Edward Baldock, un bărbat de 47 ani. A fost forțat să urce într-o mașină iar a doua zi trupul său a fost găsit aruncat. Cea care îl masacrase în acest fel bestial fusese Tracey, care-i băuse sîngele în timp ce complicii săi asistaseră la scenă. Sentința tribunalului — condamnarea la închisoare pe viață.

Un om norocos

Troy Livingstone, (25 ani) muncitor din San Antonio, se poate considera un om deosebit de norocos, dacă a căzut de la înălțimea unui bloc de 12 etaje și s-a ales numai cu o enormă spaimă și cîteva oase rupte. Pe cînd se afla pe un acoperiș unde instala niște becuri, el a alunecat și a căzut în gol șapte etaje, după care a „aterizat" într-un luminator unde a căzut peste un om aflat acolo, după care și-a continuat căderea încă trei etaje și a ajuns la capătul nemaipomenitei curse aterizînd într-un mic parculeț. Evident s-a ales cu unele răni și mici fracturi, dar, după cercetările făcute s-a constatat că rămînerea lui în viață s-a datorat faptului că „zborul" său a fost determinant atenuat de trecerea prin luminator și de căderea lui peste omul aflat acolo. Cînd ai zile de trăit...

Afecțiuni și afecțiuni

Inginer zootehnist, Oratiu Cernoianu a rămas cu o veche pasiune, imprimată de la cursurile de avicultură din facultate. În curtea locuinței de la ferma de fazani Gherghița (jud. Prahova) cresc mai multe rase de păsări a căror prezență este tot mai rară în gospodăriile sătești.

Un cocoș din rasa cochin — China de culoare galbenă se remarcă, dintre păsările crescute, printr-un atașament deosebit față de protectorul său, care l-a îngrijit cu multă atenție în primele săptămîni de viață, cînd unele afecțiuni l-au făcut să fie o problemă în comunitatea din cuib.

Astăzi, cocoșul ajuns matur exteriorizează o mare afecțiune și atașament față de salvatorul său, îl însoțește la lucrările din curte și pentru a atrage atenția asupra prezenței sale recurge la periodice cîntări. În scurtele pauze se fac și „discuții" și pentru a fi „la înălțime" cocoșul se urcă pe orice suport ce-l apropie de privirile protectorului.

Meserie cam primejdioasă

Julie Bennet, simpatica persoană pe care o vedem în fotografia alăturată, are o profesiune neobișnuită și chiar foarte periculoasă : curăță dinții unei **orca** (balena ucigașă) cunoscută prin ferocitatea sa. Scena se petrece la cunoscutul acvariu Sea World Park din Florida și o prezintă pe Julie Bennet în... exercițiul funcțiunii. De altfel, Shamu (acesta-i numele orcei), și-a creat se pare un reflex condiționat în sensul că nu acceptă să mănînce pînă nu este supusă cu ajutorul unei perii și a pastei de dinți unei operații de spălare a dinților (și ce dinți are !)

verificați-vă cunoștințele

COMPOZITORI CELEBRI

În istoria muzicii se înscriu pe parcursul secolelor nenumărați compozitori, printre care, foarte mulți celebri. Practic, ar fi imposibil ca în această rubrică să-i menționăm pe toți, dintre cei mai cunoscuți pe întregul glob. De aceea am ales 40 de nume de compozitori din diverse secole, dintre cei foarte renumiți, din care am tras la sorți doar 10 dintre ei, pe care îi prezentăm mai jos :

1. AUBER
2. BACH
3. BEETHOVEN
4. BRAHMS
5. CEAIKOVSKI
6. CHOPIN
7. ENESCU
8. LISZT
9. PUCCINI
10. STRAVINSKI

Ce vă propunem ? Să încercați a vă aminti care erau prenumele lor, în ce perioadă au trăit și care era naționalitatea acestora.

Cît privește cele mai importante creații muzicale ale lor, despre acestea va fi vorba într-un alt articol.

(Răspunsurile în numărul viitor)

Ing. LIVIU MACOVEANU

RĂSPUNSUL LA ÎNTREBAREA PUBLICATĂ ÎN NUMĂRUL TRECUT

Descoperiri fundamentale în fizică

1 Materialele semiconductoare care prezintă efect Gunn sînt : germaniul (Ge), arseniura de indiu (InAs), arseniura de galiu (GaAs), fosfura de indiu (In P), seleniura de zinc (ZnSe), telurura de cadmiu (CdTe) și altele.

2. Diodele Gunn funcționează pînă la frecvența de ordinul 10^9 herți, deci în domeniul hiperfrecvențelor și chiar mai sus.

3. Primele diode Gunn s-au realizat în țara noastră ca microproducție, în urmă cu circa 25 ani, la Institutul de fizică din București, care atunci se afla pe Calea Victoriei, fiind condus de academicianul profesor Eugen Bădărău.

E un Rembrandt !

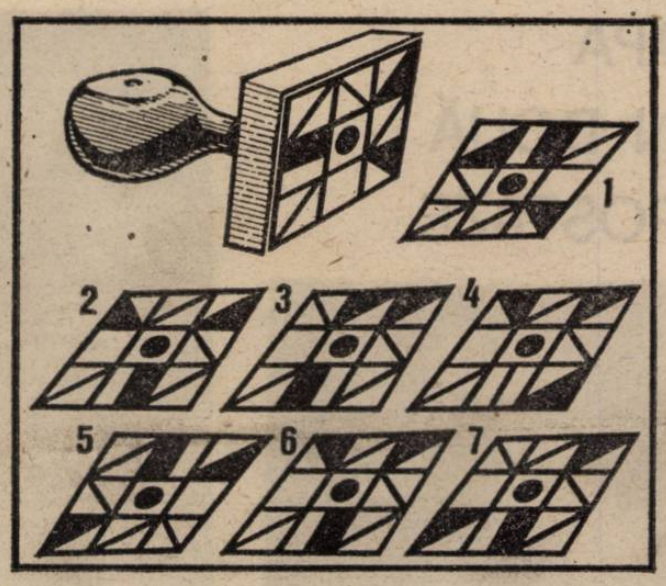

UNA DIN ȘAPTE

Doar una din cele șapte întipăriri numerotate corespunde celei lăsate de ștampilă. Care ?

(Soluția în numărul viitor)

DEZLEGAREA TESTULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

DIN FAȚĂ ȘI DIN SPATE

Desenul nr. 3.

SFATURI PRACTICE

Cîteva reguli de politețe de care ar trebui să ne aducem aminte cît mai des. Publicîndu-le, răspundem întrebărilor mai multor cititori.

● O persoană tînără este prezentată celei mai în vîrstă și, întotdeauna, bărbatul este prezentat femeii.

● Bărbatul se ridică întotdeauna cînd este prezentat unei persoane, indiferent de sex, excepție făcînd cazurile de boală sau invaliditate.

● Bărbatul prezentat altui bărbat va fi obligat să dea mîna chiar dacă cei doi nu sînt unul lîngă altul.

● Dacă prezentările se fac pe stradă bărbatul se descoperă, ținînd pălăria în mîna stîngă.

● Cînd un bărbat este prezentat unei femei aceasta înclină ușor capul, zîmbește și întinde prima mîna.

● Cînd însoțește o femeie în tramval sau autobuz (chiar propria soție) bărbatul coboară primul pentru a o ajuta la coborîre.

● În cazul cînd cei cărora le sînt prezentați sînt mai în vîrstă, toți cei tineri, indiferent de sex, se ridică în picioare.

● Atît pe stradă cît și în cartier sau în blocul în care locuim tinerii sînt cei care vor saluta primii pe locatarii mai vîrstnici, indiferent de sex.

AMBARCAȚIUNI

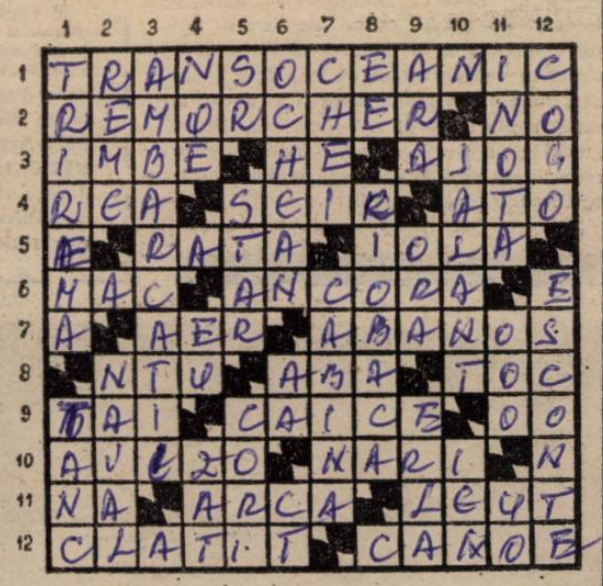

ORIZONTAL : **1) Navă comercială de mare tonaj, folosită pentru transporturi între două porturi aflate pe o parte și pe cealaltă a unui ocean. 2) Navă autopropulsată, de mare putere folosită la tractarea ambarcațiunilor fără propulsie proprie — 3—4 în canoe ! 3) Localitatea în Brazilia — În chei ! — Corabie mare cu pînze, folosită în trecut de spanioli pentru transportul de mercur 4) Nu-i bună — Dans modern cu mișcări scuturate — Localitate în Japonia 5) Semizeu sapiențial al unor populații din Polinezia, socotit navigatorul arhetipal și inventatorul luntrii — Ambarcațiune cu sase rame. 6) Florea roșie din lan — Piesă grea de metal legată de o navă, care, lăsată pe fundul apei, imobilizează nava 7) Atmosferă — Lemn foarte durabil, de culoare neagră 8) Onomatopee cu care se îndeamnă copiii la mîncare — Dimie — Bazin înconjurat de cheiuri cu magazii, macarale, linii de cale ferată, în care staționează navele în timpul încărcării și descărcării mărfurilor într-un port 9) Pronume posesiv — Ambarcație îngustă cu două catarge (pl.) — Ovidiu Oprea 10) Navă mică de luptă, rapidă, dotată cu armament ușor de artilerie — Tub prin care trece lanțul ancorei de pe punte în afara bordului (pl.) 11) O navă la proră! — Corabie legendară — Ambarcațiune de pescuit folosită în Marea Adriatică 12) Un vas trecut prin apă... — Ambarcațiune din coajă de copac, folosită în trecut în zona Marilor Lacuri din America de Nord.**

VERTICAL : **1) Corabie din antichitate, cu trei rînduri de vîsle, dispuse pe trei nivele — .....petrolier", navă folosită la transportul petrolului și derivatelor lui 2) Visită manevrată pe un singur bord (reg. pl.) — Referitor la nave sau la navigație 3) Mijloace de navigație de dimensiuni mici, propulsate cu vîsle, pînze sau motor 4) Legendarul corăbier ce a salvat animalele de la potop — Ultimul cheu ! — Urmă de cafea 5) Sorin Radu — Ambarcație de sport pentru două persoane, cu un catarg, una sau două crucete și o lungime de 6,90 metri — A aduna oile (reg.) 6) Instrument optic folosit în navigație mai ales pe timp de ceață — O arcă goală — Pe marginile unui cargobot ! 7) Construcție amenajată pe malul unei ape navigabile, servind la acostarea navelor și efectuarea operațiilor portuare — Mică încăpere la bordul unui vas 8) În urma marcelor ! — Luntre mică făcută din scînduri sau dintr-un trunchi de copac scobit 9) O corăbioară văzută din spate ! — Ultima parte dintr-o... ancoră ! — Afluent al Dunării, în Austria 10) Navă cu fundul plat, cu sau fără propulsie proprie, folosită în lucrările hidrotehnice pentru transportul unor materiale — Monedă japoneză 11) A se deplasa pe... apă — Rocada mare — Unu la zero ! 12) Port în Guineea Ecuatorială — Grup de nave care însoțesc (în timp de pace) o navă în care călătoresc persoane oficiale importante sau (în timp de război) alte nave pentru a le asigura paza (pl.).**

DICTIONAR: ~~IMBE, ASOC, SEIC, ATO, NTU,~~ ERLA, IEN.

REMUS BUTĂNESCU
SIBIU

DEZLEGAREA JOCULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

SĂ NU UITĂM COPILĂRIA

ORIZONTAL : Scufița Roșie — Copilăros — Ll — Op — Natal — Fee — Litera — Ecran — Ale — I — A — Rana — Raze — Învață — Isanos — III — B — I — Etate — Eta — M — Ps — Co — O — Ii — Amici — Cămine — Micuți — Rahat — Aici — Amintiri

LOGICĂ ȘI AMUZAMENT

Stimați cititori, urmăriți succesiunile de afirmații notate cu 1 și 2. Fiecare astfel de succesiune e urmată de cîte 3 posibile concluzii, notate a, b și c. Alegeți-o pe cea mai logică, la fiecare exercițiu, și confruntați-le cu concluziile oferite de autor. Succes !

Exemplul A : 1. Nu se poate aprinde aragazul cu un singur băț de chibrit. 2. Mai am un singur băț de chibrit. Concluzii : a) Pădurea e prietena noastră b) Bine că mai am un sandwich c) Mîncarea caldă e indigestă.

Exemplul B : 1. În fața mea merge o blondă 2. Are un ochi de la ciorap dus. Concluzii : a) I-am agățat ciorapul cu privirea b) Blondele sînt ghinioniste c) Pe strada noastră locuiesc numai blonde.

Exemplul C : 1. Copacii iubesc oamenii. 2. Pe acest copac e zgîriată o inimă. Concluzii : a) Inima ne pompează sîngele prin organism. b) A fost un weekend plăcut. c) Oamenii iubesc copacii.

Exemplul D : 1. Afară plouă. 2. E noapte. Concluzii : a) Omul și natura au fost întotdeauna înfrățiți b) Filmul e pe sfîrșite c) Am insomnie.

Exemplul E : 1. Nelu face jogging în adidași. 2. Trecătorii întorc capul după el. Concluzii : a) Nelu e fruntaș în muncă b) Adidașii se vînd numai cu perechea c) Nelu va apuca pensia.

Răspunsuri : Ab, Bb, Cb, Dc și Ec. Cei cu cinci răspunsuri exacte se pot angaja la NASA ; cei cu 4 mai au șanse să pătrundă pe piața muncii ; cei cu 3 știu care e Capitala Nigeriei ; cei cu 2 știu care sînt anii bisecți ; cei cu un singur răspuns exact pornită ocheliari de soare în metrou, iar cei fără nici un răspuns exact se pot lăsa de șah (P. I.)

PSIHOTEST

CÎT DE DRAGĂ VĂ E NATURA ?

Răspunsul la psihotestul din numărul trecut

8 de „da" și peste — iubiți natura, o îngrijiți și ea vă este prietenă.

5—7 — vă folosiți de natură dar nu vă îngrijiți de ea și nici nu o apărați.

4 și mai puțin — ar trebui să trageți semnalul de alarmă Nu apreciați frumusețea și binefacerile ei.

FEL DE FEL

● **Hipopotamii** se adaptează foarte ușor vieții în captivitate. Și nu numai atît. Ei trăiesc în asemenea condiții pînă la 40 de ani și se reproduc în parcurile zoologice.

● **În istoria** șahului se menționează faptul că jucătorul de origine rusă, Alexandr Alehin, zilnic fuma 100 de țigări și bea o sticlă de whisky. Era perioada de glorie !

● **Într-o mină** de cărbuni din statul Illinois (SUA) denumită „Mapco White County", a fost instalată o scară care ajunge la o adîncime de 336 metri, avînd 1520 de trepte.

● **O stastistică** publicată în SUA arată că 42 la sută din rîndul intelectualilor suferă de dureri de cap.

Nr. 27 (1811) din 4 iulie 1992

Caleidoscop magazin

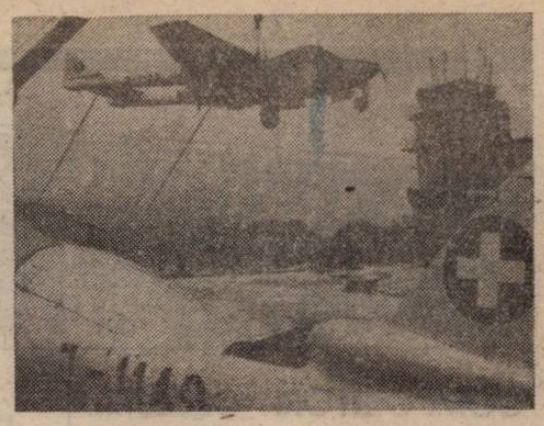

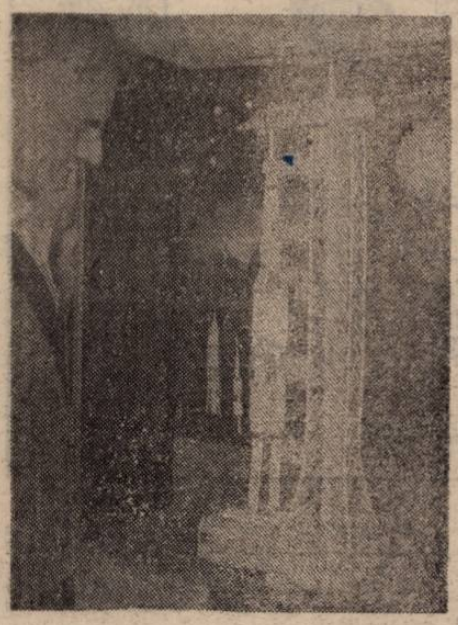

Navă spațială a... răbdării

La drept vorbind, lucrarea poate să primească un premiu de frumusețe, și, mai ales, al răbdării. Este vorba de o fidelă reconstrucție a navei spațiale „Saturn 5", cea care a lansat primii oameni pe Lună. Autorul, Ernest Dixon (53 ani) a folosit nu mai puțin de șase mii de chibrituri și o enormă răbdare dacă avem în vedere faptul că i-au fost necesari numai... doi ani pentru a duce la capăt copia celebrei nave spațiale. Drept „model" i-a servit o jucărie-machetă care reproducea pînă la cele mai mici amănunte detaliile corespunzătoare.

■ **În stagiunea 1988—1989, un loc la Teatrul din Frankfurt sau de la Düsseldorf a fost subvenționat cu 178 mărci și respectiv, 168 mărci. Pentru cultură, subvențiile sînt bine venite.**

■ **Biblioteca națională din Praga are peste 600 de ani de existență. În fondurile sale se află șase milioane de volume ce se constituie într-o colecție unică de presă și ducumente în manuscris din cele mai vechi timpuri și pînă astăzi.**

TELEGRAME

■ **Peste 800 000 de volume de literatură contemporană și documente istorice unicat zac în lăzi, aruncate una peste alta în incinta Bibliotecii naționale din Praga, cititorii neputînd avea acces la ele. Circa 200 000 de volume sînt păstrate în condiții climatice necorespunzătoare, depozitate fiind în imobile degradate. Aceste valori se umplu de mucegai, fiind condamnate la dispariție.**

■ **Ca o măsură de compensare a reducerii bugetului apărării al Statelor Unite, multe fabrici de armament americane își intensifică afacerile pe plan internațional.**

■ **Energetica chineză se bazează pe cărbune. China, cea mai populată țară a lumii, ocupă locul al doilea în ierarhia mondială a posesorilor de zăcăminte de cărbune (71 miliarde tone).**

■ **Clubul statelor care produc armament și tehnică militară s-a lărgit considerabil în ultimii ani. Printre exportatori au apărut țări care după clasificarea ONU fac parte din „lumea a treia": Brazilia, Argentina, Coreea de Sud, RPDC, Israel, Egipt. Aceste țări nu doresc să-și reducă livrările de arme, întrucît ele aduc sume considerabile în valută.**

SE VÎND „VAMPIRI"!

Elveția a vîndut celor mai buni ofertanți ultimii 28 „Vampiri" prezenți pe teritoriul său. La licitația respectivă, desfășurată pe aeroportul din Sion, nu s-au vîndut nici un fel de păsări-„vampiri", ci niște aparate vechi aparținînd aviației helvetice. În medie, pentru fiecare aparat s-a obținut suma de 82.000 de franci elvețieni. Cele 28 de avioane care aparțineau Elveției din anii '50 au fost vîndute în numai două ore! Conform înțelegerii, nu s-au făcut publice numele cumpărătorilor. De ce? Iată o întrebare la care nu putem să răspundem...

Ultimii indieni din SUA

Numărul indienilor din America de Nord scade în permanență. Cele mai noi date statistice consemnează că tribul cel mai numeros este cel denumit Cherokee cu 232 000 de membri. Pe locul secund se plasează tribul Navajo urmat de Sioux, Chippewa, Chotaw, Pueblo, Irochezi și Apași. Din numărul total de indieni, numai 59 la sută au servicii, iar 28 la sută trăiesc sub nivelul minim de existență. Venitul anual al unei familii indiene este de 13 680 de dolari în comparație cu media națională americană care este de 20 000 de dolari. S-a constatat de asemenea că o foarte mare parte de indieni trăiesc în rezervații refuzînd orice contact cu lumea „albilor".

APA ÎN DOUĂ IPOSTAZE

Apa, mai ales acum, în perioada sezonului estival, este un bun pe care nu toți știu să-l aprecieze. Iată-l, de exemplu pe micuțul olandez din Heiloo (stînga), care, surprins de țișnitura puternică a unei pompe, pare că suportă cu greu tonifiantul duș. Nu același lucru se poate afirma pentru un alt copil (cel din dreapta), de origine liberiană și refugiat într-un lagăr din Africa Centrală, care din cauza lipsei de apă nu poate beneficia de plăcerile unui adevărat duș și trebuie să se mulțumească în improvizata sa baie cu cîțiva pumni de apă scurși cu zgîrcenie de mama sa.

Copiii îl descoperă pe Aladin

Mijloacele mass-media din America au semnalat un fapt neobișnuit: cu prilejul unor carnavaluri rezervate copiilor, spre surprinderea tuturor, masca și îmbrăcămintea cea mai căutată nu a fost cea reprezentînd fie un cow-boy fie pe Batman, ci pe cel al unui personaj aproape uitat: cel al lui Aladin din cartea „O mie și una de nopți!" Adio deci costumelor de cow-boy și veșmintelor lui Batman! Acuma atenția lor s-a îndreptat în altă parte: plăcerea de a imita simbolic o călătorie pe un covoraș care se pretinde miraculos, îmbrăcămintea specific orientală prezentată în carte, inclusiv fluierul fermecat și papucii tradiționali. Solicitarea acestor modele pentru carnavale, a devenit atît de mare încît magazinele au epuizat stocurile specifice și au fost obligate să facă alte comenzi de urgență. Să se întoarcă preferințele celor mici spre poveștile din trecut?

MUZEU AMBULANT

Adalbert Steingold din Londra și-a transformat furgoneta într-un „muzeu ambulant". Întreaga mașină este împodobită cu peste 2 000 de ornamente diferite ca: măști, aeroplane în miniatură, steme, medalii etc. etc. care, în ultima instanță demonstrează talentul și abilitatea deosebită de care el a dat dovadă pentru a transforma o simplă furgonetă într-o mică și nostimă expoziție, am putea zice chiar de artă. Inventivul colecționar în afara achizițiilor pe care le mai face (dar unde le va mai pune?), beneficiază și de aportul benevol al unor cetățeni care doresc să-i îmbogățească originalul muzeu. Un asemenea punct de atracție a stîrnit bineînțeles și un viu interes din partea unor colecționari foarte bogați atrași de originalitatea muzeului, astfel că nu-i de mirare că Steingold a primit numeroase oferte de cumpărare (cea mai tentantă a fost a unui cetățean care i-a oferit două milioane de dolari), care s-au ales cu un refuz net: „muzeul ambulant nu se vinde"!

Citiți în numărul viitor:

ATENTATUL ÎMPOTRIVA LUI KENNEDY — O PERMANENTĂ ENIGMĂ?

magazin

SERIE NOUĂ – 62

ANUL XXXV • Nr. 28 (1812) SÎMBĂTĂ 11 IULIE 1992 16 PAGINI 20 lei

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ȘTIINȚIFIC INDEPENDENT

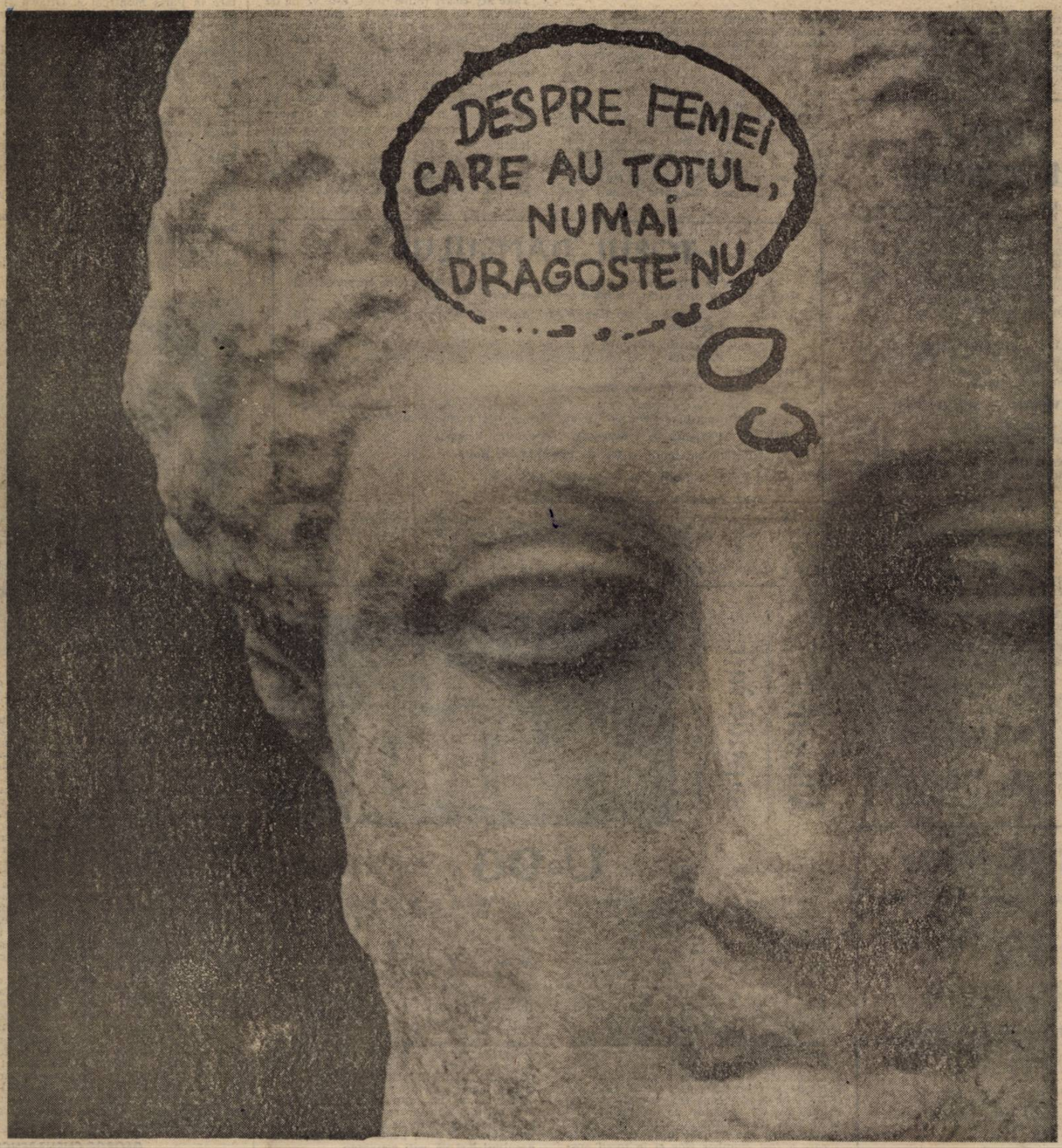

ÎN PREMIERĂ:

CAZURI DE VINDECĂRI PRIN BIOENERGIE

GLOB - MAGAZIN

ATENTATUL ÎMPOTRIVA LUI KENNEDY, O ENIGMĂ PERMANENTĂ?

MORAVURI XX

FEMEILE, ŢINTE ALE ŞANTAJULUI SEXUAL (pag. 8-9)

Biblioteca Județeană MUREȘ TÎRGU MUREȘ

musicbox

Rubrică realizată de MARIAN MINCULESCU

• MR. BIG •

Așa-i că pînă la începutul acestui an numele de mai sus nu vă spunea mare lucru ? Mărturisesc că și eu m-am aflat în aceeași situație... Pentru heavymetaliști acest grup este, într-adevăr, un fenomen iar Billy conducătorul trupei, este unul din așa numiții „zei ai chitarei" (din această categorie făcînd parte și Joe Satriani, Joe Walsh și Steve Vai). Billy, ca un lider ce se respectă, a avut grijă ca în grupa lui să fie doar muzicieni de valoare : Paul Gilbert (chitarist, a cîștigat în 1985 un premiu pentru „măiestrie tehnică" și pentru originalitatea interpretării), bateristul Pat Thorpe este „unul dintre cel mai bine plătiți instrumentiști din „State", iar solistul grupului este Eric Martin (cel care întîmpină mari greutăți cînd încearcă să bea o bere în vreun bar, deoarece arată ca un puști de 16 ani, chiar dacă el are 32...) Eric spune : „sînt fericit că fetele nu-mi pot ghici vîrsta adevărată". Trebuie să vă mai spun că Eric nu este un solist tipic de heavy-metal, el avînd editate și discuri solo de **blues** și **soul**. Pînă în anul de grație 1991 grupa nu s-a bucurat de prea mare succes dar, în vara trecută, apărea albumul **Lean Into It** cu un prim extras pe single, ați ghicit, **To Be With You**, melodie ce va deveni Number One în toate topurile ! În afară de balade (specialitatea casei) grupul are și piese mai „grele" în care solo-urile chitaristice ale lui Billy sînt extraordinare...

Prietenii săi spun despre el că „adoarme și se scoală cu chitara în mînă", atît de „legat" este de acest instrument ! Este evident că, în sfîrșit !, soarele a răsărit și pe strada lor... După triumful cu To Be With You grupul are un nou hit care urcă vertiginos, la această oră, în topuri și se pare că va reedita „isprăvile" primului single. Numele acestuia este **Just Take My Heart** (bineînțeles, este vorba de iubire !) iar Eric adaugă : „muzica este un lucru mare, ea nu atinge doar cele mai sensibile corzi ale sufletelor noastre, nu este făcută doar pentru a ne pune să reflectăm la lucrurile grave care ne înconjoară, ci este, în primul rînd, iubire sentimentul fără de care lumea n-ar putea exista". În încheiere, trebuie să recunosc că numai o grupă cu o mare încredere în propriile forțe se poate autointitula Mr. Big ! Am ascultat albumul **Lean Into It** iar în urma auditiei a trebuit să-i dau Cezarului ce-i al Cezarului: Mr. Big este într-adevăr, MARE...

TOLBA CU SCRISORI

DANA RUS — Tîrgu Mureș : Chris de Burgh — Far Beyound These Castle Walls și Spanish Train And Other Stories (1975), At The End of A Perfect Day (1977), Crusader (1979), Eastern Wind (1980), Best Moves (1981), The Getaway (1982), Man On The Line (1984), Into The Light (1986), Flying Colours (1988), Spark To A Flame (Greatest Hits, 1989), High On Emotion — Live From Dublin (1990) și Power Of Ten (1992).

AURELIUS BELEY — Brăila : 1) nu efectuez selecții ; 2) nu știu prea multe despre Stephanie.. 3) am LP-ul Images al lui Jean Michel Jarre.

PAUL VENTEL — Onești : Sorry...

DIANA OARGA — Cluj : te voi anunța cînd voi primi acel LP.

ROXANA ILIESCU — Ploiești : nu-ți pot trimite, din lipsă de timp, datele solicitate de tine.

KITTY K. (?) — București : amuzantă scrisoarea ta. Totuși ești cam nedreaptă, nu crezi ? În curînd voi prezenta LP-ul HITS.

DANA NEGRILĂ — București : 1) Dance Passion conține remix-urile de pe Pearls Of Passion ; 2) 1986 : 3 la anul !

ROBERT PALKO — Baia Mare : nu am acele texte.

NICOLETA NIȚĂ — Techirghiol : nu l-am înregistrat...

ERIKA HESS — Constanța : din păcate nu am informații despre F.R. David. În urmă cu cîțiva ani am avut cîteva melodii cu el, printre ele și celebra **Sahara Night**. O, vremuri ! 2) îmi place muzica făcută de Boy George, 3) mulțumesc pentru fotografie.

DANIELA ION — Bacău : trebuie minimum 10 membri, iar apoi Fan Clubul va trebui să fie înregistrat oficial.

TOPUL DANSULUI

A venit, în sfîrșit, vara ! Sînteți, poate, la munte, la mare (cine își permite...) și vă propun pentru acest weekend următorul top :

10. New entrry. Atrăgătoarea Kim Wilde cu primul single de pe albumul recent apărut, **Love is Holly.**

9. Trecem Atlanticul pentru a ne întîlni cu o solistă care a frînt inimile multor bărbați, mă refer la teribila Vanessa Williams, care ne invită în a sa **Comfort Zone**. Ce ziceți, mergem ?

8. Dr. Alban, **It's My Life.** Staționează...

7. ...în timp ce Clivilles & Cole (cei care i-au făcut mari pe C & C Music Factory) intră direct pe această poziție cu marele hit al acestor zile, **Pride.**

6. U 96 — **I Wanna Be A Kennedy.** Coboară trei locuri...

5. ...iar Hammer, unul, cu **This Is The Way We Roll.**

4. En Vogue — **My Lovin'.** Avansează două poziții....

3. ...fiind imitate de Kriss Kross cu **Jump.**

2. Number One-ul săptămînii trecute, de cinci ediții în topul nostru, trio-ul Right Said Fred cu **Don't Talk Just Kiss** (au dreptate, nu-i așa ?) a fost depășit de...

1. ....nelimitații" 2 Unlimited cu al lor teribil **Workaholic.**

NEWS, NEWS

Patru știri despre Michael Jackson.

● s-a supărat pe Brooke Shields deoarece aceasta s-a îndrăgostit de un actor irlandez :

● chirurgii „plastici" l-au avertizat pe Michel că pielea sa își va întuneca, din nou, culoarea... :

● Michael doarme avînd lîngă el, cuplat pe înregistrare un casetofon pentru cazul în care, în somn îi vine vreo nouă idee muzicală ;

● de curînd, i-a fost decernat de președintele Bush premiul acordat de Casa Albă pentru acțiuni de binefacere.

Albumul săptămînii

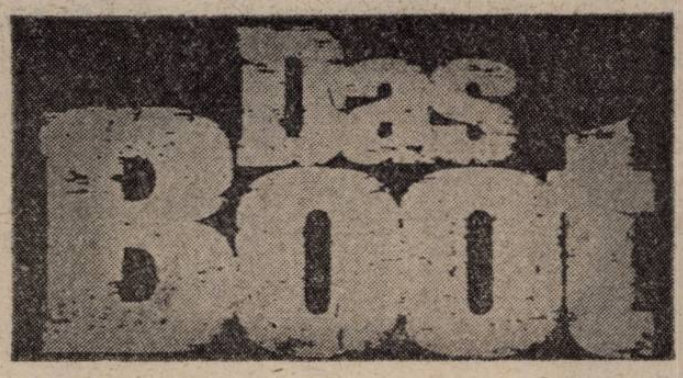

U-96

Pentru azi vă propunem o călătorie cu „barca" grupului german U 96, la bordul căreia vom găsi un tehnopop de cea mai bună calitate... Prima piesă, cea care dă titlul LP-ului, începe SF și te aștepți ca din clipă să apară navele Federației (din Wars Star), dar surpriza este mare, ritmul excelent se dezlănțuie brutal și nu-ți rămîne decît să i te supui dansînd... Urmează **Come Together** care debutează promițător dar din păcate continuă și se sfîrșește cam monoton, acest lucru nepotrivindu-se spune și despre **Der Kommandant**, o bucată cu destule „brizbrizuri" dar cu un ritm de nota zece. A patra piesă este **No Control**, o compoziție relaxată și relaxantă (are, parcă, ceva din Depeche Mode) care este urmată de singura bucată lentă de pe acest disc, **Art Of U 96** (fiți atenți la pian... Le „zice" bine, nu-i așa ?) Am ajuns la melodia care a fost Number One și în topul nostru, **I Wanna Be A Kennedy**, o piesă cu care reluăm dancing-ul și nu-l vom mai părsi pînă la sfîrșitul albumului (care ține 42 minute). Abandonăm pentru cîteva minute tehno-pop-ul deoarece urmează rap-ul **Ambient Underworld, Sporty Animal Loving Extrovert** (ce mai titlu...) este o piesă foarte bună, umbrită însă, într-o oarecare măsură de acea improvizație nefericită din finalul ei... Sînteți gata de o imersiune ? Transformăm „barca" într-un submarin și-i dăm drumul următoarei piese **Sonar Sequences**, iar, dacă nu vom fi scufundați de vreun torpilor, vom asculta și ultima compoziție a acestui LP, intitulată **Bonus Track Das Boot**, o variantă foarte scurtă a primului single.

Mai am să vă spun doar că acest LP este cel mai bun dintre toate discurile de tehno-pop ascultate de mine în acest an. Veți spune că sînt, poate, subiectiv, dar ascultați-l și vă veți convinge...

RUNCTE

Festivalul filmelor din Quebec — Canada

A început pe 2 iulie și va continua pînă pe 17 iulie festivalul filmului canadian (Quebec) la Cinemateca română, sălile **Eforie** și **Union** din București. Organizatorul din partea canadiană a acestui Festival este domnul **MICHEL BURUIANĂ**. Dl. Buruiană s-a născut la București, este Vărsător și director de marketing al celei mai importante reviste de cinema din Canada, „Sequences", cu studii universitare la Paris Montreal și Ottawa și trei specializări : istoria artei, cinema și marketing. Dintr-un interviu realizat de **Luminița Codrea**, aflăm că dl. **Michel Buruiană** a fost asistentul de regie al lui Norman McLaren, la Oficiul Național de Cinematografie din Canada. Ca o coincidență, dl. Buruiană a jucat, în copilărie, în filmul lui **Savel Stiopul**, „Anotimpuri 13", premiat la Teheran, pe atunci, în juriu fiind același Norman McLaren, care astăzi este prezent la Festival cu o retrospectivă. Dl. Michel Buruiană amintește că piesa regizată de Ducu Darie, **„Visul unei nopți de vară"** de William Shakespeare a fost un real eveniment teatral la Toronto, unde Teatrul de Comedie din București s-a aflat în turneu.

— Cu ce gînduri ați venit în România după 22 de ani de absență ?

— Cu gîndul de a promova cît mai mult elementul românesc în Canada, țară apropiată de România prin latinitate și

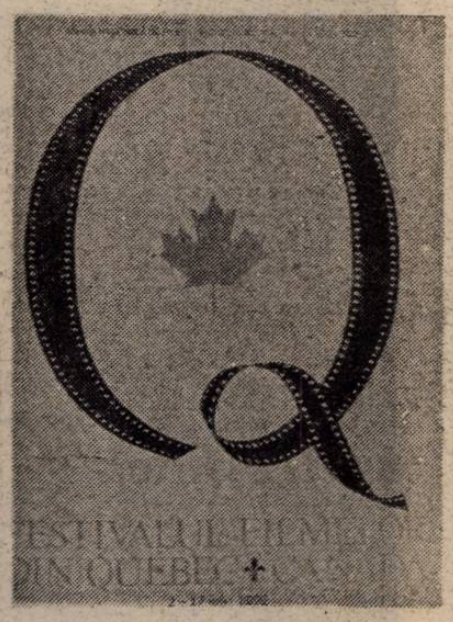

francofonie, cu gîndul de a promova cultura română și de a face cunoscut în lume tot ce avem mai valoros.

Iată acum cîteva filme și amănunte despre regizorii lor.

GILLES CARLE va fi prezent cu unele dintre cele mai bune filme ale sale : **Masculii** (1970), **Adevărata Bernadette** (1972), **Poștărița** (1992), precum și cu trei documentare. **Gilles Carle** s-a născut la Maniwaki în Canada, în anul 1929. Pentru a-și plăti studiile a trebuit să muncească ca tăietor de lemne, miner, lăptar, contabil, șofer, corector. A absolvit Școala de Arte Frumoase din Montreal, Școala de Arde Grafice din aceeași localitate și Facultatea de litere din cadrul Universității din Montreal. În fine, ajunge la Oficiul Național de Cinematografie, unde se decide adevărata sa cale, de regizor și scenarist. Este și autorul a 7 romane, 36 nuvele și 12 piese de teatru, pe care le-a scris, așa cum afirmă cu umor, „pentru a-și da seama că nu este nici romancier, nici nuvelist, nici dramaturg".

JEAN-CLAUDE LABRECQUE este prezent cu filmele **Vulturii** (1975), **Afacerea Coffin** (1979), **Fratele André** (1987), precum și cu 8 documentare. Regizorul s-a născut la Quebec, pe 19 iunie 1938. A studiat electronica. Ucenicia în domeniul cinematografiei și-o începe ca fotograf la nunți. A continuat ca asistent de imagine în studiouri particulare, iar în 1959 se angajează la Oficiul Național de Cinematografie, unde ajunge operator șef. Debutează în 1964, cu scurt metrajul „60 de biciclete".

GEORGE CUȘNARENCU

Revista Magazin este realizată de CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" SRL

Autorizată prin sentința civilă nr. 382 din 4 aprilie 1991 a Judecătoriei sectorului 1 București, înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului sub nr. J 40/2623/1991 din 8 mai 1991

CONT 40 10 10 85 00 (lei) 40 20 10 53 30 ($) 40 20 10 53 31 (D.M.) BANCA COMERCIALĂ „ION ȚIRIAC" S.A.

COMITETUL DIRECTOR : Dumitru FILIP (director general), George CUȘNARENCU, Ecaterina BĂTRÎNEANU, Paul IOAN, Mihaela DOROBANȚU (directori)

REDACȚIA : Piața Presei Libere nr. 1, telefon : 17.60.10/ 17.60.20. ADMINISTRAȚIA Editura Presa Națională S.A. TIPARUL : Imprimeria „CORESI" — București.

CITITORII DIN STRĂINĂTATE se pot abona prin RODIPET S.A. — PO.BOX 33—57, Telex 11995 ; 11034, Fax 90 — 18,56,73 — București — Piața Presei Libere nr. 1 — România.

SERVICIUL DE DIFUZARE ȘI PUBLICITATE : 18.24.27.

Redactor șef : DUMITRU FILIP

Secretar general de redacție : GEORGE CUȘNARENCU

REDACȚIA : Dorel Dorian (șef secție), Ion Țugui, Manuela Spătaru, Șerban Filip (1612) ; Ecaterina Bătrîneanu, Mihaela Dorobanțu, Paul Ioan (șef secție), Aurora Popescu (1630) ; Irina Stoica, Melania Constantiniu, Delia Costea, Adrian Hoajă (1282) ; Teodora Bujor-Panaitescu, Elena Ilie (1633).

SECRETARIAT DE REDACȚIE : Ionel Cojocaru, Dumitru Mateuță, Costea Spiru, Vasilica Mărgărita (1659) ; Dorin Măran (2692).

Manuscrisele și fotografiile nepublicate nu se înapoiază.

NOI GENERAŢII DE PARIA-GENETICI?

Fertilizarea in vitro este un fapt banal. Cel puţin 15.000 de copii s-au născut consecutiv unei fecundaţii in afara organismului matern (şi nimeni nu mai protestează). După această nouă violare a legilor naturii, geneticienii au inceput să privească viitorul. Sperau ca, în curînd, să poată studia genetic embrionul, în stadiul de 4—8 celule şi, dacă va fi normal, li vor permite să trăiască. Numai dacă va fi normal. Şi himera de ieri nu mai este himeră. Cel puţin în condiţii experimentale. Dar ceea ce este posibil la şoarece este posibil şi la om.

Tehnologia cercetării nu are nici o importanţă în acest context. La sfîrşitul investigaţiei se hotărăşte dacă embrionul îşi va continua sau nu drumul. Fireşte dacă este victima unei erori genetice, drumul lui se opreşte. Cu condiţia ca eroarea să aibă consecinţe cert dramatice. Pentru un optimist, genetica anunţa cea mai bună dintre lumile posibile. Un pesimist se opreşte descumpănit. Este şi el convins că o specie fără tulburări genetice ar fi visul evoluţiei. Dar...

Genetica va predetermina sexul copilului nenăscut şi va identifica mereu mai multe mutaţii. Incep interogaţiile: ce anomalii vor fi eliminate? Toate? Sau numai cele incompatibile cu integrarea socială? Vom prefera un tip ideal, sau dimpotrivă vom favoriza diversitatea, ştiind că numai ea asigură evoluţia noastră — şi biologică şi culturală.

Un tip ideal? Un om nou? Ideea în sine trezeşte cosmaruri. Ce înseamnă ideal? Un coeficient de inteligenţă extrem de mare? Absenţa oricăror anomalii morfologice? O nouă proporţie între segmentele corpului? Un potenţial adaptativ mult mai larg, capabil să asigure integrarea noastră în civilizaţia post industrială cu un preţ mult mai mic decît cel pe care îl plătim pentru a „beneficia" de tot ceea ce înseamnă civilizaţia industrială? Nu am nici un răspuns. Ştiu însă, dincolo de orice îndoială că homo sapientisimus, imaginat de antropologii de acum cîteva decenii, este o caricatură (omul obligat să poarte un cap disproporţionat de mare, pe un schelet fragil, cu mîini rudimentare, cu două sau trei degete, cu necesităţi energetice reduse...). Nu, «omul ideal» al geneticii de mîine va fi fundamental, somatic, acelaşi. Doar crezul lui va fi diferit, va fi capabil să înmagazineze cantităţi uriaşe de informaţii (riguros verificate?) care pot fi găsite oricînd, păstrate ca atare pentru totdeauna, şi necreditare. Un om care va renunţa la amintiri dureroase... la neliniştii.. şi care nu va mai pune niciodată întrebări neconformiste...

UN GENETICIAN PRIVEŞTE LUMEA

Omul viitorului, transformat genetic, nu este o utopie. Dar... «reconstrucţia umană» va interesa numai o minoritate cu totul neglijabilă. Şi ceilalţi? Vor fi consideraţi oare «suboameni»? — sau, mai puţin decît oameni? Dacă da, atunci vor fi împinşi spre marginile vieţii sociale. Vom vedea oare noi generaţii de paria genetici? Ca şi cum actuala discriminare nu ar fi suficientă! De data aceasta cu implicaţii extrem de grave. Pentru că va exista un criteriu de evaluare a superiorităţii biologice. Ni se va spune că determinismul biologic este o iluzie. Că noi avem abilitatea de a interacţiona cu mediul şi de a recrea mediul, în acord cu imperativele noastre biologice. Mediul va influenţa şi evoluţia indivizilor predeterminaţi genetic şi a celor care rezultă din loteria reproducerii. Va influenţa nu înseamnă a reconstrui. Şi unii şi alţii vor rămîne fundamental credincioşi condiţiei lor funciare. Iar omul modelat genetic va fi altcineva decît omul normal. El «noul om», va avea oare un statut aparte? Lui îi vor fi rezervate poziţiile privilegiate social? Vor fi educaţi în şcoli speciale şi vor locui în oraşe închise? Cît de largi sau cît de limitate vor fi contactele lor cu restul populaţiei?

Sînt scenarii imposibile. Nu există încă nici o metodă capabilă să modifice specific anumite gene. Şi chiar dacă ar exista, va trebui în prealabil să ştim ce gene sînt implicate în geneza caracterelor pe care vrem să le transformăm. Aceasta înseamnă cîteva decenii. Atenţie la toate riscurile pe care le implică modificarea genelor celulelor germinale, toate comitetele de bioetică cer interzicerea tuturor cercetărilor care urmăresc modificarea genelor celulelor germinale. Cine le va asculta însă? Ele vor susţine că nici un genetician nu va forţa porţile evoluţiei. Genetica va corecta doar mutaţiile devastatoare şi va reduce, implicit, frecvenţa tulburărilor ereditare. Este cea mai generoasă ofertă făcută vreodată speciei noastre. Şi, mărturisesc că este irezistibilă. Toţi medicii care au urmărit itinerariul copiilor handicapaţi genetic ştiu că nici una dintre promisiunile ştiinţei nu va avea ecouri mai profunde decît eliminarea tulburărilor ereditare.

Mă urmăreşte relatarea unui neurolog. O cameră rece de spital... doi adolescenţi cu o tulburare neurologică letală... Unul dintre ei ştie că va pleca curînd... dictează testamentul. Lasă tot ce are prietenului său de salon, cu aceeaşi tulburare şi acelaşi destin — el va trece Styxul, însă ceva mai tîrziu. Se vor reîntîlni într-un univers care nu a cunoscut niciodată dramele ereditării.

Cine poate să spună dacă merită să ne asumăm toate riscurile pe care le aduce ingineria genetică pentru a asigura multor, foarte multor copii, dreptul de a-şi proiecta viaţa?

C. MAXIMILIAN

Incursiune printre perle negre

Tahiti este supranumit leagănul perlei negre. Şi aceasta pentru că culturile de perle de aici sînt adevărate grădini subacvatice. Rezervate altădată diademelor regale, perlele negre sînt singurele bijuterii „fabricate" de o fiinţă vie. Dacă diamantul, considerat etern, îşi datorează existenţa jocului naturii în combinarea elementelor chimice, în schimb perla, considerată magică, este opera unei vieţuitoare, stridia.

În ultimi zece ani atolul Tuamotu din Polinezia franceză s-a specializat în cultura de perle negre. Chiar dacă aceasta nu este de loc o îndeletnicire uşoară. Cochiliile sînt supravegheate cu cea mai mare atenţie un interval de timp ce poate ajunge la 3 ani. De două-trei ori pe săptămînă au loc plonjări în crescătorie pentru a se constata dacă stridiile sînt încă în viaţă, ferite de prădători. În fiecare an, din luna mai pînă în august se face turul crescătoriei. Cu toate acestea, din păcate, procentul de mortalitate este important şi nimeni nu a găsit încă explicaţii. Sînt incriminate fie o suprapopulaţie, fie poluarea datorată motoarelor ambarcaţiunilor, mereu mai numeroase. Dar, căutarea soluţiilor adecvate, continuă...

Cu NOVELL România face un nou pas în lumea tehnologiilor de vîrf

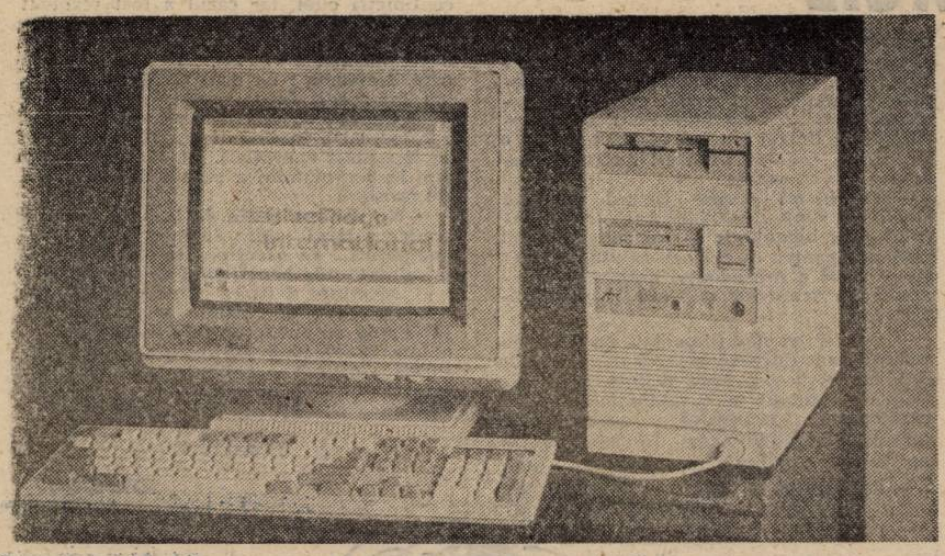

Unul din cele mai spectaculoase aspecte ale impactului din ce în ce mai puternic al calculatorului în viaţa noastră cea de toate zilele îl constituie fără îndoială reţelele de calculatoare. În această privinţă, Novell NetWare reprezintă, la nivel mondial, unul dintre cele mai populare nume. Mai mult, avînd în vedere deosebita complexitate atît a hard-ului cît şi a soft-ului, Novell a stabilit un riguros program internaţional de educare a clienţilor săi.

După cum aflăm de la dl. DORIN STANA vicepreşedinte la Blue Ridge International, acest lucru a fost făcut clar încă de acum un an, cînd a avut loc lansarea Novell pe piaţa românească. După ce în septembrie trecut s-au organizat primele cursuri de administratori de sisteme de reţea, primii doi specialişti au fost scolarizaţi în SUA în luna mai (fiind de altfel primii din Europa de Est cu acest titlu) : inginer scolarizat „atestat" Novell, sau CNE-Certifiel Novell Engineer.

Avînd în vedere că peste 100 de ţări din lumea întreagă recunosc această calificare CNE, Preşedintele firmei Blue Ridge International, dl. BOB DENTON, a subliniat că nu s-a făcut nici un fel de compromis din punct de vedere al calităţii, dotarea fiind aceeaşi cu a altor cursuri din diverse părţi ale lumii.

Investiţiile au fost substanţiale : 50 000 dolari pentru şcolarizarea celor doi instructori în SUA, peste 100 000 dolari pentru centrul de scolarizarea (aflat la Software I.T.C.S.A. în Bucureşti), fără a se aştepta un profit din asemenea investiţii. „Nu facem compromisuri pentru România, pe care o tratăm ca pe o piaţă a SUA" — ne-a declarat dl. Bob Denton.

Avînd în vedere că în continuare s-a specificat faptul că meritul revine de fapt cursanţilor, am încercat să aflăm... care au fost rezultatele. Dl. ADRIAN HUTBER — Anglia, specialist Novell pentru cele şapte teste pe bază de computer la care au fost supuşi „aspiranţii" la calificarea CNE, remarca : „Pe baza primei sesiuni de teste din România, studenţii se dovedesc pregătiţi excepţional pentru a trece testele Novell şi din toate privinţele sînt la fel de calificaţi ca cei din Europa Occidentală".

Cifrele sînt însă mai grăitoare ca orice. Astfel, în vreme ce, în general, rata de trecere a celor şapte teste este de sub 10%, pentru candidaţii români ea a fost de 50% ! „Din experienţa mea personală, a fost cea mai înaltă rată de primă trecere" — a spus dl. Hutber. Pentru ca dl. Denton să comenteze la rîndul său : „Este o realizare remarcabilă mai ales avînd în vedere că ei n-au fost obişnuiţi cu acest tip adaptativ de testare pe bază de calculator. Ne aşteptăm la o rată finală de promovare în jur de 80%, ceea ce este uluitor pentru acest curs foarte dificil".

Testele cărora li s-au supus candidaţi din Bucureşti, Craiova, Ploieşti, Oradea şi Cernavodă, sînt bazate pe un program complex al unei alte companii americane, „Drake International", specializată în pregătire şi testare Novell : calculatorul îl poate „pica" sau promova pe student chiar şi numai după cîteva întrebări !

Aceste succese trebuie apreciate la adevărata lor valoare deci, mai ales că primul lor rezultat este înscrierea României pe harta Novell.

MIHAELA DOROBANŢU

■ *Imagini prin satelit ilustrînd propagarea norului de particule emis de Pinatubo : luna iunie (sus) luna august (jos).*

Sursă de moarte... şi de viaţă: VULCANII (II)

Iruperea acestei energii subterane, oricît de violente ar fi efectele, menţine viaţa pe Terra. Pe de o parte, fără vulcanism şi alte forţe ce stau la originea naşterii munţilor, ansamblul pămîntului s-ar toci sub efectul eroziunii şi ar cădea repede sub nivelul mării. Pe de altă parte, ploile drenează constant în oceane elementele vitale ale atmosferei, cum ar fi carbonul. Carbonul este utilizat de planctonul oceanic şi transformat în carbonat de calciu. Dacă nu s-ar petrece acest proces, carbonul globului ar rămîne prizonierul oceanelor şi toate formele de viaţă terestră pe bază de carbon s-ar stinge.

Vulcanii emană în atmosferă mari cantităţi de gaz carbonic, anhidridă sulfuroasă şi hidrogen sulfurat, uneori mai mult, alteori mai discret.

O echipă de cercetători francezi a demonstrat în 1991 că Etna în Sicilia constituia un „geyser" permanent de gaz, chiar în absenţa erupţiei fiind emise în atmosferă în jur de 25 de milioane de gaz carbonic pe an.

Gazul provenit de la vulcani poate fi mortal. Cînd a erupt Vezuviul, în apropierea cetăţii romane Pompei, în anul 79 e.n., mii de persoane au murit sufocate de gaz carbonic şi alte gaze fierbinţi.

Cît despre Pinatubo, trebuie amintit că a eliberat cam 15 milioane de tone de anhidridă sulfuroasă în stratosferă. Acest gaz s-a transformat într-o multitudine de picăturele de acid sulfuric, dintre care unele vor rămîne suspendate timp de trei ani în vînturile circulare ce înconjoară globul, modificînd astfel clima stratului superior al atmosferei.

Erupţiile vulcanice au încă şi alte consecinţe neaşteptate. Cu toate riscurile exploziilor, regiunile vulcanice atrag ţăranii, căci solurile sînt extrem de fertile şi bogate în minerale.

Căutătorii de aur ştiu că metalele preţioase şi diamantele au origini vulcanice. Aşadar, cel ce oferă logodnicei un inel de aur cu diamante trebuie să ştie că dăruieşte fructul cel mai de preţ al vulcanului.

O altă sursă naturală care suscită astăzi mult interes este energia geotermică sau huila roşie, cum este numită adesea, fiind deja exploatată în ţările cu o puternică densitate vulcanică cum ar fi Japonia, Noua Zeelandă, Islanda.

La Long Valley, în California se preconizează forarea unui puţ, care pînă în 1995 ar trebui să permită captarea energiei geotermice pînă la şase mii de metri adîncime. Rezervele de energie din această regiune echivalează cu puterea furnizată de către şaizeci de mari centrale nucleare.

Străbunii noştri erau miniosi din pricina vulcanilor şi au învăţat să domesticească focul. Astăzi, noi învăţăm să extragem focul din măruntaiele globului.

MANUELA SPĂTARU

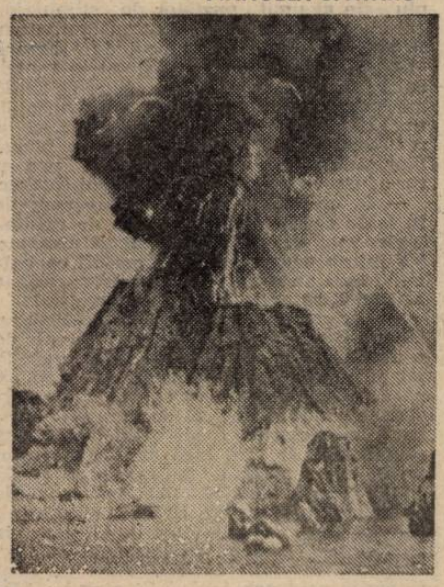

incursiune în paranormal

CÎND TRANSCENDENTUL NE ALEGE FĂRĂ VOIA NOASTRĂ

Revenind la cazuistica paranormală a recrutărilor fără de voie — situații în care subiecții se pomenesc investiți pur și simplu cu capacități sau viziuni inexplicabile —, voi așeza în prologul unor interesante relatări rugămintea finală a unei interlocutoare, aceea de a nu-i deconspira numele. Experiența care urmează o consider excepțională — calificativ repetat și de data aceasta, convins acum mai mult ca oricînd că în România fenomenele legate de transcendent și de „lumea de dincolo" par să aibă un areal preferat. Să reținem că persoana care se confesează nu s-a inițiat niciodată în filozofia orientală a transcendentului și în nici un fel de practică ocultă. Deci este vorba de cineva care a fost „preferat" pentru viziuni, și n-a făcut decît să le primească și să le trăiască în repetate rînduri, fără a și le putea explica. Iată cum s-au petrecut lucrurile :

„În facultate fiind, la majoritatea examenelor la care mă prezentam știam cel puțin cu o oră înainte ce subiecte voi avea de rezolvat, indiferent dacă le stăpîneam pentru nota zece sau nu le citisem niciodată, indiferent dacă examenul îl susțineam în scris sau oral. De multe ori îndicam înainte de a intra în sala de examen numărul biletului pe care urma să-l trag și ce subiecte conține".

Știm din literatura domeniului că astfel de performanțe se obțin după multi ani de inițiere și de concentrare specifică

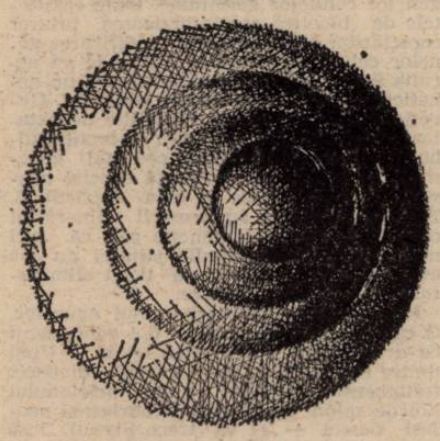

clarviziunii : în cazul de față, relatat, nu a fost vorba de așa ceva. Subiectul a fost **desemnat**, ales pentru a percepe fenomene paranormale. De la tipul de „intuiție" descris anterior, la viziuni de anvergură, în care sînt implicate evenimente ce ating viața a sute de mii de oameni ; iată viziunea în cauză :

„În urma cutremurului din 1977 (eram studentă), în fiecare noapte la ora 2 mă trezeam și, pe perdeaua ferestrei îmi apărea imaginea unei femei îmbrăcate în negru. Îi vedeam clar fața și mîinile. Apărîndu-mi aproape în fiecare noapte și crezînd că am suferit un șoc în urma cutremurului, m-am adresat unei prietene mai în vîrstă, din București, pentru a-mi facilita un consult medical. Aceasta m-a dus într-o zi de vineri la o biserică situată pe strada Uranus. În momentul în care am intrat în biserică, am văzut o icoană (cam de 0,75 cm din mărimea unui om) ce reprezenta chipul Sfintei Paraschiva și a cărei imagine se suprapunea exact peste imaginea văzută anterior pe perdea — aceeași poziție a mîinilor, aceeași atitudine, aceeași expresie. Din acel moment prima imagine, de la ora 2 noaptea, a dispărut. În urma acestor întîmplări am început să merg la biserică vinerea și să aprind lumînări pentru morții din familie..."

Interesant și semnificativ pentru relația subiectului cu „lumea de dincolo" — o relație impusă, revelată, cum am mai spus, fără o inițiere prealabilă — este momentul următor :

„Bunica din partea mamei a avut un frate care a murit pe front în anul 1945, în Transilvania. Mama mea, care la acea vreme avea 6—7 ani, nu mi-a vorbit niciodată de el și nici altcineva din familie nu mi-a spus nimic. Într-o noapte am visat toți morții din familia mamei, strînși în jurul unei mese. Eu stăteam în picioare, în fața mesei. Un tînăr așezat în capul mesei, pe care în vis îl știam, ca fiind fratele bunicii mele, pe front, mi-a spus că din toată familia eu sînt singura care i-am dat lumină..."

La un moment dat fenomenul se amplifică și apare, de asemenea fără ca subiectul să întreprindă ceva în acest sens, cel mai straniu și mai caracteristic fenomen pentru un desemnat ; îl reproduc întocmai :

„Dormeam lîngă soțul meu. Deodată am simțit prin somn cum devin rigidă ca o scîndură, conștientă însă, ca și cum aș fi fost trează de tot ce exista în jurul meu. Priveam în cameră spre pat unde mă vedeam, și vedeam totul din cameră așa cum era, însă de undeva de sus, de lîngă tavan. Am intrat în panică presată fiind de ideea că dacă nu mișc măcar un deget, voi muri, corpul meu va muri. Am încercat să strig și să mă mișc. Într-un tîrziu am reușit să mișc într-adevăr doar un deget de la picior, și am simțit cum tot corpul începe să se dezmorțească, și am reușit în cele din urmă să deschid ochii. Trebuie să adaug că nu am simțit nici o oboseală, nici o epuizare nervoasă în urma visului..."

Oprim deocamdată în acest moment revelațiile, pentru a le continua în numărul următor.

ION ȚUGUI

Semeni care ne pot alina suferințele

CAZURI DE VINDECĂRI PRIN BIOENERGIE

În primul episod al serialului apărut în numărul precedent al revistei, prezentasem pe scurt Societatea Română de Radiestezie și publicasem numerele de telefon unde pot fi contactați specialiștii acestei importante societăți înființate în anul 1991. Întrucît este vorba de intervenții bioenergetice în beneficiul omului, în ameliorarea unor boli sau în vindecări, avem nevoie de certitudini. Cele mai apropiate de noi sînt acelea concrete, altfel spus, cazuri reale care au fost tratate și vindecate de bioenergoterapeuți. Vom trece deci imediat la relatarea unor cazuri, solicitîndu-i interlocutorului nostru, ing. CONSTANTIN MARIAN BORȘ, descrierea lor.

— Știu că v-ați aplecat cu precădere asupra unor maladii grave, în speță asupra a ceea ce numim boli de inimă. Vă rog să relatați în ce fel, cu ce rezultate și cine sînt cei pe care i-ați vindecat...

— Știu că pentru miracole folosim inevitabil cuvinte însă cititorul are nevoie, cum ați spus, de exemple. Primul exemplu este al unui purtător de stimulator cardiac artificial, dl. Radu Constantinescu, 72 ani. Am înlăturat blocul de ramură stîngă, blocul sinoartrial și atrio-ventricular astfel încît pulsul a ajuns de la 75 mecanic, la limitele 64—70, deci variabil. Pe EKG nu au mai apărut blocuri, și a reapărut unda P de funcționare a nodulilor sinusal și atrio-ventricular pentru care fusese implantat stimulatorul cardiac

— În ce fel ați intervenit bioenergetic în toate aceste „detalii" ce țin de cardiologie, vom reveni într-un episod următor. Vă întreb acum dacă este posibil ca bolnavii care au nevoie de stimulator cardiac artificial, să evite de fapt o operație ?

— Pot relata cazul d-nei Elena Podaru, 68 ani. După două ședințe, la interval de o săptămînă, a reapărut pe EKG unda P iar pulsul a coborît de la 72 fix, la 65—68 uman. În cazul altui pacient, dl. Petre Dîrjan, am înlăturat blocul de ramură dreaptă, am micșorat cardiopatia ischemică (dumnealui se află încă sub tratamentul meu), am înlăturat tahicardia. Dovada faptului este EKG-ul. Am micșorat de asemenea o tahicardie cu 50 la sută la un bolnav grav, monitorizat la Clinica de cardiologie Fundeni, fiind asistat de dr. Bălănică, în luna aprilie. Am rezolvat la multe persoane tahicardii pînă la înlăturarea completă a bolii, printre acestea se numără și dr. Alexander Fries, din Viena, care a ținut în București cursuri de terapie prin bioenergie. La o persoană, (d-na Ariana Păunescu), care locuiește în Belgia am înlăturat complet o tahicardie, ceea ce a stîrnit interesul medicilor din Bruxelles.

— Vorbiți-mi despre timpul în care efectul se simte după începerea tratamentului prin bioenergie — vă solicit acest amănunt pentru ca cititorii să aibă o imagine exactă a procedeului aplicat și consecutiv a semnelor pe care le constientizează...

— Efectul se simte imediat, după prima ședință care durează circa 5 minute și se stabilizează la o a doua ședință asemănătoare, la interval de o săptămînă. Pentru cardiopatie ischemică, ateroscleroză coronariană tratamentul durează, de la caz la caz, săptămîni sau chiar 2—3 luni.

— Ați tratat și vindecat și cazuri de cancer (deși, de predilecție v-ați concentrat mai mult asupra bolilor de inimă). Ce puteți relata despre aceste cazuri ?

— Este adevărat. Un astfel de caz, este un neoplasm deschis chirurgical și închis (abordez și astfel de cazuri), la d-na S.E., 70 de ani. Era vorba de ovarul drept prins pe o rază de 8 centimetri cubi. S-a resorbît în 2 luni ! În cazul d-nei S.V., 76 ani, era vorba de intestinul subțire, tumoră de 9 centimetri cubi care s-a resorbit în 9 săptămîni. La dl P.I., de 46 de ani am intervenit bioenergetic pe măduvă, în dreptul vertebrei toracale 10—12, 2 centimetri cubi, iar cazul a fost rezolvat în 3 săptămîni. După tratament și vindecare pacientul a putut umbla normal, conduce mașina, a renunțat la pensionarea care îl aștepta ! La d-na T.E., 50 de ani, am intervenit bioenergetic la sînul sting — o tumoră de 4 centimetri cubi ! — rezolvînd cazul în 4 săptămîni (caz ce urma să fie supus operației). Dl. C.C., de 54 de ani, în 3 săptămîni a scăpat de adenomul de prostată...

—Ne abatem puțin de la aceste cazuri pentru a lărgi sfera de intervenție bioenergetică... ce afecțiuni în afară de cele relatate mai beneficiază de bioenergie ?

— Afecțiuni definite clinic ca fiind „pe fond nervos", de aritmie accentuată, insuficiență respiratorie migrene (cu o vechime de 40, 10, 3 ani), paralizie (picioare, mîini, vorbire) — toate acestea rezolvate în mai puțin de un minut prin îndepărtarea unor entități noesice malefice...

(Va urma)

ION ȚUGUI

Grafică de M. DEACONU

Întîlnire cu spiritele independente

BANANE, FOC ȘI... COPII ZBURĂTORI

Cel mai straniu dintre cele trei cazuri de poltergeist studiate în același timp de cercetătorii de la IBCP — Institutul Brazilian de Cercetări Psihobiofizice — s-a petrecut în iulie 1972, la ferma unui imigrant japonez, Zenzo Okamoto, aflată la vreo 15 Km de îndepărtatul oraș Ponta Pora, din statul Mato Groso, lîngă granița cu Paraguayul.

Dar la Sao Paolo totul s-a aflat de abia după trei ani. La început a fost un țăran din Paraguay care-și luase cu el vreo zece banane. A mîncat una și imediat i-au dispărut alte două. Mai mănîncă una — mai dispar patru. Pune restul în sîn și... simte o puternică lovitură în spate. Leșină, își revine, povestește, dar... nimeni nu-l crede.

Apoi încep „mișcările mobilelor" în casa unui vecin al lui Okamoto. Lumea se sperie și fuge, cu excepția unei bătrîne de 76 de ani angajată la cules de tomate. Și care a doua zi se pomenește cu un coș de roșii necoapte aruncat în cap ! Ea îl acuză pe Okamoto că... se ține de glume. Uluit, japonezul neagă... pentru a deveni la rîndul său ținta aceluiași atac.. cu roșii. Apoi spiritul se mută în casă, și peste familia Okamoto se năpustesc pietre fierbinți și uscate, deși afară plouă torențial. Cineva relatează întîmplările unui ziar și coloniei japoneze care trimit un reporter la fața locului. Reporterul are 34 de ani, se numește Kazumari Akaki.

După o călătorie de peste o mie de kilometri, Akaki ajunge la fermă și este condus în camera ce-i fusese rezervată la etaj. Ca un prim „amuzament", Okamoto îi arată debaraua de lîngă dormitor în care erau înghesuite o bicicletă, niște butelii de gaz și alte obiecte mărunte aduse, după cîte spune el, de spirit din camerele de jos. Akaki nu se impresionează, îl ajută să le care la loc și, cînd, după o scurtă plimbare, le regăsește acolo de unde cu mîna lui le luase, hotărăște că Okamoto... face glume proaste cu el. A doua zi însă își va schimba părerea.

Tocmai se întorsese dintr-o plimbare cu jeep-ul de două tone și jumătate al lui Okamoto. Akaki îl parchează în fața casei și intră în casă. Aude imediat un fel de huruit, iese afară și... găsește jeep-ul la vreo 40 m distanță, proptit într-un gard de lemn. Uluit, privește în jur. Nici o urmă de roți pe pămîntul moale, ca să nu mai vorbim că mașina fusese lăsată în viteză și că oricum se deplasase... la deal !

Akaki începe să realizeze că se întîmplă ceva cu adevărat ciudat. Decide atunci să facă un test. Căci Okamoto îi spusese că spiritele sînt atrase de motorul pornit al mașinii și că ele sînt mai active în vremea asfințitului. El îl roagă astfel să aducă mașina în fața casei și să lase motorul mergînd, în timp ce intră în casă... pentru a fi imediat „pocnit" de două baterii de lanternă care-i sînt aruncate în cap. Mai mult, pe ea găsește un fragment dintr-o șină de cale ferată. Avea un metru și cîntărea 24,5 kg. Nu mai putea fi nici o îndoială : spiritul există cu adevărat. Akaki fotografiază și notează totul, publică o suită de 18 articole în „Jornal Paulista" ; pentru prima dată un ziar brazilian publica un atît de documentat și amplu reportaj despre un fenomen paranormal.

Căci poltergeist-ul de la ferma lui Okomoto avea să facă și următorul pas : parapyrogenia, arderea spontană.

Primul obiect ars a fost o cămașă umedă aruncată pe un scaun ; pe spatele ei, un fel de „meteorit", venit nu se știe de unde și dispărut imediat, „a ars" o gaură uriașă. Lucrurile nu s-au oprit aici ! O arsură de trei metri, pe o lățime de aproximativ 1 cm putea fi văzută pe mobila de lemn din baie : ca și cum ar fi trecut un trăznet. Și mai misterioasă a fost arsura din acoperișul de trestie al unei colibe din curte — trestia arde atît de ușor, încît este total inexplicabil cum de nu a ars tot acoperișul !

Se pare că poltergeist-ul familiei Okamoto nu era mulțumit. Într-o zi de mai a anului 1973, ultimul născut al familiei, în vîrstă de 10 luni, a fost pur și simplu „transportat" în mijlocul grădinii, cu cărucior cu tot : dar nici măcar nu s-a trezit, nu s-a speriat și, deși afară ploua, era perfect uscat...

...Așa că familia Okamoto a început să se obișnuiască cu spiritele. S-a ajuns, dacă se poate spune așa, la o formă de convietuire. Pentru cercetători însă totul a rămas un mister. Cazul nu și-a găsit niciodată o explicație completă. Nu s-a putut localiza nici un agent, nici un epicentru. Singura tînără care ar fi putut fi interesantă din acest punct de vedere nu fusese aproape niciodată prezentă cînd se întîmplau toate cele povestite. Și, mai ales avînd în vedere că nimeni nu avea nimic împotriva familiei Okamoto...

MIHAELA DOROBANȚU

starea de VEGHE

RUDELE NOASTRE DIN DALLAS

De două ori pe săptămînă, circa un milion de familii, poate chiar şi mai mult (vîrstele a II-a şi a II-a, prioritar) urmăresc „Dallas"-ul. Nu ca pe un film serial, cum ar fi „Twin Peaks", bunăoară, sau „Destinul familiei Howard". („Twin Peaks", nici n-ai cum să compari, este un act artistic de «vîrf», cu o tensiune a vieţii — şi a nepreväzutului — ingenios mediate prin artă, cu o excelentă inserţie de mister dinspre zona sub-conştientului ; „The Howards Way" este şi el un film foarte profesional, o istorie despre o altă lume, în care un catamaran prăbuşit poate să declanşeze o dramă, în care se mai navighează pe ocean, solitar...) „Dallas"-ul, dimpotrivă ! Este absolut altceva ! E un fel de cutie poştală, pe care o deschidem cu un anume ritual al existenţei diurne şi cu o anume aşteptare-speranţă : mai ştii, poate ne-o fi scris careva dintre rudele noastre apropiate, de la Cluj, de prin Dallas, de la ferma noastră din Southfork, ori din îndepărtatul nord... Botoşani? Dar cine să ne scrie, şi încă de două ori pe săptămînă, tocmai din Botoşani ?! Scrisorile din Dallas, în schimb, poate să tune, să fulgere, vin... Sînt implacabile, precum misivele mătuşii noastre din Breaza, minunatele ei cărţi poştale prin care ne informează că ea e sănătoasă, şi ar dori să afle şi despre noi că încă ne descurcăm, n-am murit, cum a fost la cutremur... Că asa-i la tranziţie, dragă, tot un fel de cutremur, amestecat şi cu putin Cernobîl... În rest, Ewing-ii or fi ei mai bogaţi, este drept, că au ceva petrol (dar ce ? noi nu avem ? tot mai avem şi noi...), că mai au şi o fermă, o moşioară adică (n-am fi avut şi noi în Bărăganul nostru, dacă n-ar fi fost cu necazul să facem «colective» ? !) Dar şi ca familişti, nu stăm mai prost ca ei... Fraţii, vorbesc de «fraţii buni», nu se omoară acum, între dînşii, de cînd cu „funciara", de parcă am fi în Dallas ? Nu se «fură» şi pe la noi «afaceri» ? Ce nu se fură ? Totul ! Ori, stăm noi oare mai prost la accidente rutiere ? Să ne zică Vochină... Ca să nu vorbim şi de «verişoara noastră, Sue-Ellen», care n-a avut noroc cu bărbat-su... Ori «alanta» verişoară Pamela, care a divorţat... Nu-i batem noi la divorţuri, dacă ne punem mintea ? Sau, cine ştie, i-om fi bătut de mult... Că a murit Jock ? ! Se moare, dom'le, se moare... Fie-i ţărîna uşoară !... Că ne e dor de «Miss Elie»? Ei, vezi, tocmai de asta stăm la TV, şi joia şi duminică seara, poate aflăm ce-i cu ea... Ca s-o citărn din nou pe mătuşa noastră din Breaza...

■

Şi fiindcă veni vorba de «verişoara noastră, Sue-Ellen»... Acum vreo cîtiva ani, prin '87 parcă („uite cum trece vremea..."), actriţa Linda Gray — dar cine să mai ştie că Sue Ellen e... Linda ? ! — venise la Paris, însoţită de Larry Hagman, adică de „J.R.", soţul ei din serial, «fratele cel rău», cum mai gîndeam noi pe-atunci, prin 1987, dar după cîte am pătimit între timp, poate nu mai e cel mai rău... Vorba străzii : «alţii sînt răi că-i lasă...»

Pe scurt, iată ce aveam noi să aflăm în 1987, chiar de la Sue Ellen, respectiv de la actriţa Linda, care tocmai trecuse de 45 de ani, şi pe atunci încă mai filma în serial. (Serialele, în treacăt fie spus, au un «prezent» al lor : tot ceea ce se întîmplă între două episoade pare să se întîmple strict în răstimpul dintre cele două transmisii, de joi pînă duminică, ori de duminică pînă joi. Orice referire concretă care ar ancora acţiunea într-un timp diferit, altul decît cel al vizionării, e scoasă din serial. «Dallas»-ul ne impune astfel timpul său de existenţă, ne scoate dintr-al nostru... Vrînd, nevrînd — evadăm !) Să revenim însă la confesiunile Lindei.

Prima dintre ele, şi cea mai importantă : că «Dallas-ul» i-ar fi distrus căsnicia, la propriu. După vreo 12 ani de bună convieţuire — există de altfel un paralelism între destinul Lindei şi al lui Sue Ellen — Linda Gray ia hotărîrea, în 1974, de a-şi schimba modul de existenţă, de a se reîntoarce la prima ei pasiune, actoria, fără de a renunţa însă, pentru început, la viaţa ei de familie. În 1978, i se propune rolul lui Sue Ellen în «Dallas», şi existenţa în film, suprasolicitările inevitabile ale unui serial acaparant, de mare anvergură, o despart tot mai mult de soţul ei, Ed Trasher (cunoscut director artistic) de cei doi copii (Jeff — 11 ani, Kelly — 9 ani — în 1978). După 20 de ani de căsnicie, în 1982, divorţează. Un divorţ care a costat-o pe Linda Gray — după spusele gazetarilor — circa un milion de dolari. Cum să n-o compătimim ? Din fericire, însă, pentru Sue Ellen, «verişoara», scenele cu J.R., suferinţele ei cotidiene (cum să nu bea, săraca ?) îi erau remunerate satisfăcător, 80 000 dolari pentru fiecare episod... Numai că spectatorul, prea împătimit întru «Dallas», nu mai stă să înmulţească : atîtea episoade a cîte 80 000 de dolari, pe bucată, înmulţit încă o dată cu 313, că parcă atît ar fi cursul... (Nu, dragă, asta a fost săptămîna trecută, a mai crescut între timp !)

Plasate înainte ori după «Dallas», toate celelalte seriale, inclusiv cele din «viaţa parlamentară», ori «în faţa naţiunii» — nu mai au acelaşi efect... Mesajul lor e şters ! Ca să nu mai spun că nici onorariul actorilor nu se compară deloc...

Şi parcă aud cum cineva, îndrăgostit de verişoara noastră, mă şi întrerupe brutal : Adică dumneata vrei să spui că Sue Ellen are 50 de ani ? Nu mai ai nimic sfînt ?! Cum poţi să compari un bun profesionist cu niste amatori ? !

■

Nu, n-am nimic cu serialul. «Dallas»-ul ne-a şi intrat în singe. Ce ne-am fi făcut, între noi fie vorba, şi ce ne-am face încă fără aceste evadări bi-săptămînale spre «Dallas» ? E şi o împăcare, în fapt, cu destinul, atunci cînd afli că şi ei «dallas»-ienii, au «problemele» lor. Bolile şi moartea, plictisul şi trădările sînt peste tot la fel. Faci o «baie» în «Dallas», în serialul ăsta care curge-şi-curge (şi va mai curge cîţiva ani buni), şi te anesteziezi faţă de toate celelalte «seriale», rupte din viaţă, politice şi sociale. Că «Dallas-ul» e un drog? Nu tocmai.. E un week-end, o «ieşire» în lume, o excursie într-un alt timp, trecut sau viitor... Şi, de ce să n-o spunem «Dallas»-ul e tot atît de general uman pe cît e o transmisiune sportivă. Şi un noroc — altceva — cum a fost, la altă scară, fireşte, recitalul Patriciei Kaas.

Jeff, fiul Lindei, trebuie să fi împlinit între timp 26 de ani, Kelly are şi ea 24... Şi ne vin în minte cîteva versuri din Duiliu Zamfirescu, prea puţin cunoscute : „...Sosesc cocoarele, sosesc / De după deal de tîntirim / Şi anii trec / Copiii cresc / Se schimbă tot ce-i omenesc / Şi noi îmbătrînim". Că tocmai ne-a întrebat cineva cu cît am îmbătrînit în aceşti ultimi doi ani (de cînd s-a reluat «Dallas»-ul, strict ca reper temporal)?

Adevărul e că îmbătrînim înainte şi îmbătrînim după «Dallas»...

În rest, ca-n Caragiale : „Sue Ellen, fii bărbată" ! N-arăţi tu a actriţă trecută de 50 de ani... Şi nici dumneavoastră, stimaţi cititori ai acestei rubrici : Arătaţi foarte bine ! Şi după «Dallas» aveţi zece ani mai puţin, decît aveţi real !

DOREL DORIAN

COLUMB SE ÎNTORCEA ÎN LANŢURI

Ce poate fi mai deprimant decît să constaţi că eforturile tale uriaşe, incomensurabile, de a atinge un scop de mari proporţii se năruiesc peste noapte ? Cînd regii catolici ai Spaniei au aflat că portughezul Vasco da Gama a înconjurat Africa pe la sud şi acolo i s-a deschis larg veritabilul drum de ape către mult rîvnita Indie, au avut sentimentul înşelăciunii din partea lui Columb. Era fatidicul an 1498, cînd asupra amiralului ghinionist, chiar dacă un geniu al navigaţiei, începea să plouă cu epitete din cele mai defăimătoare. Mai mult, în anul următor portughezul se întoarce acasă cu umerii copleşiţi de glorie şi corăbiile gemînd de mirodeniile miraculoase. Vasco da Gama făcea adevărata istorie a descoperirii celui mai scurt drum către comorile Asiei de sud.

Ironia soartei, amară şi greu suportabilă de către Columb, face ca cei care l-au împiedicat, în anul 1484, să pornească în neperechea sa tentativă, să acorde această şansă cincisprezece ani mai tîrziu, lui da Gama. Să ne reamintim că în 1484, regele portughez Joao al II-lea respinsese proiectul magnific al lui Columb — puternic influenţat de propriul său consiliu ştiinţific (iată un rege care acordă credit total unor învăţaţi ai Curţii !). Dacă marele Descoperitor ar fi navigat sub pavilion portughez, el ar fi avut voie din partea papalităţii să coboare la sud de Insulele Canare şi poate ar fi ocolit primul Africa spre Indiile mult dorite... Poate că marele, incomensurabilul ghinion al lui Don Colon a pornit din acel moment nefast al vieţii sale... Poate că astăzi, frumoasa sa stră-stră-nepoată, Anunciada Columb, n-ar mai fi păzită discret de poliţia spaniolă şi n-ar mai avea atîta amărăciune în vorbele sale, nu s-ar mai acoperi cu munţi de praf din arhivele lumii în care caută să-şi descopere înaintaşul în toate detaliile existenţei sale.

gîlceava IDEILOr

Simt nevoia să-mi cer scuze faţă de cititor. Poate că scriu prea subiectiv despre acest mare om al istoriei universale. Dar citind şi recitind peripeţiile lui inegalabile, nu pot să nu fiu alături, sufleteste, de cel care, la sfîrşitul celei de a treia expediţii (cînd, să nu uităm, începuse să descopere America de Sud) este adus în lanţuri şi umilit de toţi neaveniţii (era octombrie 1500) ! Nu pot să nu fiu alături de acela care, la aflarea marii isprăvi a lui Vasco da Gama, a fost jefuit, condamnat, ameninţat cu moartea ! Regii catolici s-au grăbit să numească un nou guvernator în Espaniola (Haiti), iar acesta l-a arestat imediat pe Columb (şi pe cei doi fraţi ai săi) şi l-a aruncat în lanţuri pe un vas, izgonindu-l din continentul descoperit de el... Un gest admirabil a făcut atunci comandantul corabiei, sub presiunea unui respect indubitabil : a vrut să-i scoată lanţurile. Iată însă care a fost răspunsul amiralului (pomenit de mai mulţi autori şi care este deci autentic) : „Regii catolici mi-au poruncit să mă supun şi Bodabilla (noul guvernator — n.n. P.I.) m-a pus în fiare. Le voi purta pînă cînd regii îmi vor îngădui să le scot şi voi păstra aceste lanţuri în amintirea meritelor mele".

Cristofor Columb sosea ca ultimul infractor în portul Cadiz. Cine încearcă să măsoare ingratitudinea oamenilor nu va putea găsi vreo unitate de măsură adecvată. Dar regii catolici începuseră să oscileze, în indignarea lor, între a-l condamna şi a-l graţia pe cel căruia îi acordaseră toată încrederea că-i va îmbogăţii prin descoperirea „Indiilor". Putea trece drept „mîncinos" şi „şarlatan" omul care şi-a riscat viaţa înfruntînd apele Atlanticului spre întregirea hărţii lumii ? Care a fost proporţia între visător şi realist e greu de spus. As recomanda cititorului cel puţin volumul „Portrait historique de Chritophe Colomb", de M. Marianne — Lot, editura Seuil.

PAUL IOAN

(Va urma)

POPASURI ÎN JURUL LUMII

● **MAI PUŢIN NEDETECTABIL.** Aceasta este concluzia experţilor Pentagonului despre prototipurile de preserie ale bombardierului invizibil american „B-2" construit de firma „Northrop". U.S. Air Force opinează că în starea actuală „B-24" este deja avionul cel mai capabil să supravieţuiască în lume în cazul unui conflict, ca urmare a conceptului aplicat la construcţia sa. Depistarea radar a unui avion este posibilă, în principal, datorită formei sale, strălucirii sau a culorii în care este vopsit, precum şi echipamentelor electronice de la bord. Deficienţa de la „B-2" s-ar putea afla în echipamentele electronice instalate la bordul său. Dacă aşa va fi, ele ar putea fi înlăturate.

● **EXPO'92.** Madridul şi-a propus să organizeze ultima Expoziţie Universală a secolului în urmă cu 11 ani. În acea vreme, Spania se afla încă în faza de tranziţie de la dictatură la democraţie şi avea alte priorităţi. Autorităţile de la Madrid erau însă conştiente de adevărul că Expoziţia Universală va oferi noi impulsuri progresului economic şi ştiinţific al ţării. Guvernul Gonzalez îşi doreşte să aducă Spania în acel stadiu de dezvoltare care să-i permită intrarea în „Clubul ţărilor bogate" ale Pietei Comune, din care fac parte Germania, Franţa, Marea Britanie şi Italia.

● **ESTE TERRA MAI VULNERABILĂ LA CUTREMURE ?** Se pare că da, sînt de părere seismologii şi geologii. De ce oare ? Pentru că a crescut densitatea populaţiei şi s-a distrus treptat grundul aflat sub oraşe, ele devenind instabile. Sub aşezările urbane se depozitează reziduurile, de sub ele se extrage apă în cantităţi din ce în ce mai mari, au loc vibraţii. Forţa cutremurelor este aceeaşi ca şi în trecut, în schimb vulnerabilitatea Pămîntului este mult mai mare.

● **PÎNA ÎN 2010.** Experţi americani din domeniul energeticii estimează că 60 000 MW din cantitatea de electricitate a lumii ar putea fi realizată pînă în anul 2010, graţie diferenţei de temperatură a apelor oceanelor. Este vorba de o nouă metodă cunoscută sub denumirea de conversia energiei termice din oceane. Ea se bazează pe exploatarea diferenţei de temperatură dintre apa de la suprafaţă şi cea rece din adîncurile curenţilor polari ce se întîlnesc în regiunile tropicale şi subtropicale, la o adîncime de 1000 m. Spre deosebire de energia obţinută în centralele pe bază de maree şi valuri, sistemele Otec funcţionează 24 de ore din 24.

Numele lor au devenit substantive comune

● **MELBA (1894)** – Un bucătar de la hotelul Savoy din Londra a pregătit o cupă de îngheţată de vanilie şi piersică pentru cîntăreaţa australiană Nelly Melba.

● **MICHELIN (1914)** – Cei doi fraţi Michelin – Edouard şi André – au inventat roţi metalice care se puteau schimba. De atunci, automobiliştii au avut posibilitatea de a purta cu ei cîte o roată de rezervă.

● **MORSE (1832)** – Samuel Morse, fizician american, a inventat telegraful electric şi alfabetul care îi poartă numele.

● **OTIS (1852)** – Elish Otis, american de origine, a construit primul ascensor.

● **PULLMAN (1865)** – Industriaşul american George Pullman a creat primele vagoane de dormit şi vagoane-restaurant de lux.

magazin

Femina Club

ȘTIȚI SĂ APRINDEȚI FLACĂRA DORINȚEI?

În viața unui cuplu există adesea zile pline de satisfacție, dar uneori și zile „fără". Fără dorință, fără plăcere. Asta e... pana !

Această tulburare cuprinde 10 pînă la 17% dintre bărbați. În general e vorba de o pană sexuală pasageră, fără a fi asimilată cu cauze de origine organică sau psihologică. Oboseală, un doliu, nașterea unui copil, orice eveniment deosebit poate fi responsabil de aceasta. De obicei, această absență se estompează după cîteva luni. Anumite medicamente prescrise contra hipertensiunii arteriale sau colesterolului antrenează unele perturbații, ca și tranchilizantele sau hipnoticele, de asemenea factori favorizanți ai unui dezinteres sexual. Toate acestea acționează negativ asupra dorinței.

Dacă alcoolul în doze mici are un efect benefic asupra sexualității (înlăturînd de cele mai multe ori unele temeri), în doze mari devine un mare dușman ca și tutunul.

PLĂCEREA ȘI DORINȚA SÎNT STRÎNS LEGATE. Așadar, îndată ce plictiseala, rutina, anxietatea, oboseala etc., slăbesc dorința, sexualitatea masculină este pusă la grea încercare. Paradoxal și excesul de dorință poate fi o cauză, iar tracul sexual nu este un mit, ci o realitate. Un bărbat care încearcă o dorință puternică pentru partenera sa are tendința de idealizare și în momentul trecerii la actul sexual se teme să nu o dezamăgească... Această situație este frecventă la primele raporturi cu o nouă parteneră. De asemenea, o conduită prea rezervată sau prea agresivă din partea partenerei poate avea efecte inhibitorii asupra sexualității masculine. La fel se întîmplă și atunci cînd femeia ia sistematic inițiativa raporturilor sexuale. O atitudine autoritară riscă să alunge pentru multă vreme dorința celuilalt.

Din totdeauna, bărbații au căutat să remedieze neajunsurile sexuale prin „potiuni magice", dar se știe că cele mai multe afrodisiace sînt substanțe toxice și că cel mai indicat este ca aceste situații să nu fie dramatizate, încercînd cu tandrețe și înțelegere să se depășească un moment delicat.

Redarea încrederii, clipa sublimă a seducției, spargerea rutinei cotidiene pot face miracole.

MANUELA SPĂTARU

Combaterea insectelor

În afara mijloacelor chimice, a plaselor din ferestre, a sprayurilor de pe piață, insectele pot fi combătute și cu mijloace mai la îndemîna gospodinelor și, de multe ori, mai eficace.

Țînțarii: se pun din loc în loc farfurioare cu otet. Cine nu suportă mirosul poate folosi o altă rețetă: desfacem ca un nufăr o portocală și înfigem în coajă și miez cîteva cuișoare. Mîncărimea atît de neplăcută a ciupiturilor de țînțari trece pe loc frecînd locul respectiv cu sare.

Moliile de cămară: se atîrnă din loc în loc pungulițe de pînză cu busuioc uscat.

În pungile de orez sau mălai e bine de pus cîte o căpățînă de usturoi uscat.

Moliile de haine: în afara curățeniei care trebuie riguros păstrată, controlînd și scuturînd cît mai des conținutul sifonierului sau al scrinului, moliile se mai combat prin levănțică, foi de tutun și mai ales bucățele de cauciuc (dintr-o cameră veche de bicicletă) puse printre haine.

De asemenea este bine să punem pe rafturi hîrtie albă sub care așternem ziare.

CRONICA modei

FLORI ALBE SAU NEGRE?

Acest motiv floral de alb și negru se potrivește zilelor de vară degajînd prospețime, optimism. Taiorul are o linie simplă și se inspiră într-o oarecare măsură din moda anilor '70. Nimic șocant, dar totul foarte atrăgător. (A.P.).

SECRETELE UNUI SOMN BUN

Dacă aproximativ 10 la sută din populație este consumatoare de... somnifere, numărul femeilor din această categorie este de două ori mai mare decît al bărbaților. Alarmant pentru specialiști este faptul că aceste consumatoare constante de somnifere, cu micile pilule nu fac altceva decît să altereze calitatea somnului. În aceste condiții specialiștii se văd obligați să ne reamintească cîteva reguli capabile să ne asigure un somn bun.

Nopțile noastre proaste sînt datorate în primul rînd necunoașterii propriului bioritm. Sacrosantele opt ore de somn recomandate nu au nici-o justificare medicală. Nu are toată lumea nevoie pentru refacere de același număr de ore. Dacă 50 la sută dintre francezi dorm între orele 23 și 7, 25 la sută dorm mai puțin, respectiv 6—7 ore, iar restul, marii somnoroși, dorm între 9 și 10 ore. Astăzi se știe că micii sau marii somnoroși beneficiază de aceeași cantitate de somn profund, reparator și aceste diferențe de temperament sînt datorate unor factori genetici. Cu puțin antrenament se poate reuși reducerea nopților, dar 5 ore și jumătate pare a fi minimum ce trebuie respectat pentru a nu declanșa nevroze și scăderea performanțelor. Acest ritm biologic este legat de declanșarea unor secreții hormonale care comandă adormirea sau trezirea. Cînd dormiți prost în primul rînd trebuie să căutați cauzele. Căci nopțile „albe" nu se aseamănă între ele. Dintre adevăratele insomnii cea mai frecventă este cea de seară (dificultăți de adormit), legată de stres, insatisfacții sau surmenaj.

Insomnia din mijlocul nopții este cauzată tot de griji, de angoase sau de... somnul de după-amiază.

Insomnia de dimineață este adesea semnalul unei stări depresive. Există însă și falsele insomnii, ale celor care sînt programate genetic să doarmă puțin sau ale sedentarilor. În sfîrșit, multe persoane se plîng că nu au închis ochii toată noaptea deși înregistrările electroencefalografice arată 7—8 ore bune de somn. Fenomenul se întîlnește frecvent la femei și la persoane în vîrstă.

Există și alte secrete ale unui somn odihnitor ? Înainte de a vă culca destindeți-vă fie făcînd cîteva exerciții ușoare de gimnastică, fie ascultînd muzică, fie citind. Apoi se poate recurge la fitoterapie. Virtuțile unor plante cum sînt teiul, valeriana, mușețelul au fost de mult demonstrate. Oricum la somnifere nu trebuie să se recurgă decît în situații speciale și nu mai mult de trei săptămîni.

Căsătorie grăbită în parcare

Unde se poate căsători sau divorța un cuplu, într-un sfert de oră, fără pregătiri și fără formalități ? La... Las Vegas, firește !

Aici serviciile sînt asigurate de Charlotte Richard, o profesionistă, care a devenit celebră, organizînd căsătoriile cele mai trăsnite : în camere de hotel de mare lux, în cazinouri, la bordul avioanelor, în balon, în limuzină sau pe vîrf de munte...

Charlotte se mîndrește că în 30 de ani a unit sute de cupluri anonime și numeroase staruri, ca de pildă : Judy Garland, Frank Sinatra, Mickey Rooney... Împreună cu 50 de funcționari, Charlotte asigură mașini, smokinguri, fotografii, flori, într-un cuvînt tot ce trebuie pentru o nuntă ! La Las Vegas, atît căsătoria cît și divorțul reprezintă o industrie înfloritoare.

În căutarea originalității, Charlotte a lansat de curînd o nouă idee : un „da" spus din mașină. Cei grăbiți nu mai sînt obligați să coboare, ci numai să oprească motorul în fața unui ghișeu și să sune. Îndată se declanșează o melodie tradițională și un funcționar marchează evenimentul. În cîteva minute ceremonia e gata. Charlotte e de părere că poți fi la fel de sincer și hotărît la volanul unei mașini ca și pe băncile unei biserici.

M.S.

SALATE DE VARĂ

Dovlecei cu maioneză : *dovleceii pot înlocui cu succes vinetele. Se curăță de coajă, se taie, se fierb, se lasă bine la scurs și se pasează ca un pireu, scoțîndu-se eventualele porțiuni cu semințe prea mari. Se sărează și se amestecă ușor cu usturoi pisat și maioneză după gust.*

Salată de fasole verde : *Se curăță păstăile, se spală și se fierb în apă cu sare. Dacă sînt prea late se taie în lung. Se scurg bine și se amestecă apoi cu usturoi pisat și sos vinegretă (ulei și oțet), maioneză sau smîntînă.* (I.S.)

GLOBAL MAGAZIN

O poveste de dragoste enigmatică

JOHN LENNON – MAY PANG

John Lennon, cel mai celebru Beatles, părea să formeze cu soţ:a sa, Yoko Ono, un cuplu exemplar, asta cel puţin pînă cînd un dezechilibrat mintal îl doboară cu şapte gloanţe, pe un trotuar din New York, în 1980. May Pang, o tînără chinezoaică, publică în Statele Unite o carte : „IUBINDU-L PE JOHN", care readuce în actualitate legenda marelui dispărut al muzicii rock.

Totul a început pe cînd May era secretara lor, în 1973. Yoko i-a propus să devină amanta lui John, în absenţa ei. Astfel ,între John şi May ia naştere o pasiune frumoasă, care nu ţine cont de machiavelica soţie — Yoko.

Cu picioarele goale, îmbrăcată într-un capot de flanelă lung pînă la glezne, cu părul negru care încadra o faţă palidă, Yoko părea, în dimineaţa în care avea să înceapă totul, un copil căruia i se făcuse mizerie. Cu o voce gravă, se adresează : „May, pot să-ţi vorbesc ?"

Dar s-o lăsăm pe May Pang să se destăinuie. „S-a aşezat în faţa mea, îşi aprinsese o ţigară şi cum eu mă găseam în spatele biroului meu, la al 7-lea etaj din „Da Kota", un bloc comercial particular, mi-am luat blocul steno, gata să iau notiţe. Însă ea m-a oprit.

„Ascultă May, relaţia dintre mine şi John nu mai merge. Am avut încă o scenă. Simt că ne vom îndepărta unul de altul."

Yoko făcea rar confidenţe. Am privit-o cîtva timp, fără să-mi ascund surpriza. De cîtva timp auzisem spunîndu-se că ea şi John trebuiau să ia cursuri de terapie sexuală la faimoşii sexologi Masters & Johnson. Probabil aveau probleme cu aceasta, mi-am spus. Mi-am dat seama că de aproape 15 zile nu mai împărtiseră o cameră împreună şi că nu-şi mai vorbiseră. La capătul a cinci ani, viaţa cuplului cunoscuse destule momente grele şi nu le dădusem nici un fel de importanţă. Yoko subjuga, fuma întotdeauna febril. Mi-a spus : „Fără îndoială John vrea să iasă cu alte persoane. Cine ştie pe cine va frecventa". Apoi, mi-a adresat cel mai frumos surîs : „May, ştiu că John te iubeşte mult. Îţi place enorm". Nu-mi credeam urechilor. Se gîndea, poate, că eu eram aceea care era răspunzătoare de rapoarturile reci dintre ea şi John ? „Am protestat. „Eu, oh nu Yoko, nu eu". Însă ea m-a asigurat : „Nu-ţi fie teamă, May. Îţi place lui John, o ştiu. Dacă-ţi cere să ieşi cu el, acceptă !" Apoi ea m-a privit drept în ochi. „Trebuie s-o faci, trebuie să accepţi. Ascultă, ai 22 de ani, nu ai prieten. Da, ştiu, munceşti mult : n-ai timp de flirtat. Ei bine, am găsit totul : ia-l pe John !" Am rămas mută. Îmi ceruse să uit această propoziţie. A continuat : „Nu-l iubeşti pe John ?"

„Ba da, desigur".

„Nu-ţi place ?"

Nu puteam pretinde contrariul.

„Ei bine, îmi place mai bine să-l ştiu cu cineva gentil, o fată care să fie bună cu el. Dacă ai fi fost în locul meu, ai fi gîndit ca mine. Va fi fericit. Asta va fi grozav".

„Nu pot, Yoko ; nu pot să ies cu John", i-am spus. Dar ea nu mă asculta. Totul se combinase în capul ei deja. Şi-a continuat ideea : „Bun, poţi începe în seara asta, cînd veţi pleca la studioul de înregistrare. Nu te nelinişti deloc. Mă ocup de tot". Şi-a strivit ţigara în scrumieră, s-a ridicat şi-a ieşit din birou. Mi-am dat seama că, pentru ea, această conversaţie nu fusese decît o conversaţie de afaceri. De altfel, Yoko vorbea totdeauna de afaceri.

Ceea ce mă şoca era răceala ei. Felul în care se debarasa de soţul său. Un om pe care atîţia oameni îl iubeau şi-l respectau. Şi apoi, nu doream să am neplăceri cu John şi Yoko. Ţineam la munca mea, pe care o adoram. Mă simţeam vinată. Am început să plîng. În seara aceea, acolo, după şase ore, John telefona din camera sa. În sfîrşit, el a întrebat : „Yoko este acolo ?" Se găsea alături. „Dă-mi-o !"

Am părăsit bucătăria, nu doream să ascult ceea ce îşi ziceau, probabil la adresa mea. Cinci minute mai tîrziu, m-a chemat Yoko, anunţîndu-mă că şedinţa de înregistrare era anulată. Aveam o zi de repaus. Dar în ziua următoare, John a intrat în biroul meu la sfîrşitul după-amiezii.

„Mergem la studio", mi-a zis, ceea ce nu era de fapt, nimic extraordinar. În timpul şedinţelor de înregistrare mă ocupam de mii de lucruri în culise. Eram totdeauna acolo pentru a da un mic ajutor. În faţa ascensorului, John m-a prins de braţ. Uşa ascensorului se închisese. Şi-a lipit buzele de ale mele, ţinîndu-mi capul între mîinile lui şi m-a îmbrăţişat cu violenţă, apoi fiindcă l-am respins, mi-a zis : „Am aşteptat asta toată ziua!" La sfîrşitul şedinţei de înregistrare, unde el nu se ocupa decît de muzică, John s-a aşezat aproape de mine. „Vom merge împreună în seara asta", mi-a zis. De obicei, maşina îl lăsa la el, apoi mă însoţea pînă la mine. I-am răspuns : „Nu, John, te vei duce la tine".

„Dar, May, vreu să rămîn cu tine, nu fii proastă." Mi-a prins braţul şi m-a tras către el. M-am desprins. „Nu, John". Nu vroiam să mă supun ordinelor lui Yoko, dar eram deja pe punctul de a ceda. Îl găsisem pe John seducător, iubeam spiritul său, dulceaţa sa, inteligenţa sa. Ochii săi căprui, nasul său de patrician îmi păreau foarte frumoşi. A doua zi, cînd John a repetat propoziţia sa, l-am refuzat încă o dată, întrebîndu-mă de ce o fac. În a treia seară, şi-a retrimis şoferul, iar noi am luat un taxi. John mi-a spus : „Mă gîndesc la tine, totuşi".

Traducere şi adaptare
M. DEACONU

(după „LOVING JOHN" de May Pang şi Henry Edwards, 1983)

(Va urma)

Ziua internaţională a rîsului...

A fost decretată cu cîteva luni în urmă de adepţii unui guru indian (Rajneesh, decedat în anul 1990) care le-a lăsat un testament cît se poate de copios : să rîdă, să rîdă în hohote, să rîdă ţinîndu-se cu mîna de burtă, să facă haz de necaz, să se zbenguie, să se amuze, şi iar să rîdă, să rîdă, să rîdă.. Cu prilejul

zilei internaţionale a rîsului, la Osho (India) a fost organizată şi o conferinţă de presă la care au avut acces doar jurnaliştii înzestraţi cu simţul umorului şi cu un certificat medical de seronegativitate. Condiţii, se pare, nu tocmai la îndemîna oricui. Rideţi, oameni buni, rideţi pînă nu mai puteţi, ţineţi-vă cu mîinile de burtă cînd rideţi, cînd vă amuzaţi, cînd vă zbenguiţi, dar spuneţi-ne şi nouă, ce-o-ţi fi găsit atîta de rîs ?

Numele lor au devenit substantive comune

● **PERRIER (1903)** – Doctorul Louis Perrier, primar al oraşului Nimea şi proprietar al unei surse de apă gazoasă din Vergèze, a avut ideea îmbutelierii acestui preţios lichid.

● **POUBELLE (1884)** – Eugene Poubelle, prefect de Grenoble, apoi de Paris, a ordonat locuitorilor să depună resturile menajere în recipienţi mari, destinaţi acestui scop.

● **ZEPPELIN (1900)** – Contele Ferdinand Von Zeppelin, industriaş german, a construit primul dirijabil rigid.

La SanFrancisco dezarmarea nu e o vorbă în vînt

Unul dintre paradoxurile supercivilizaţiei americane îl constituie faptul că oricine cetăţean îşi poate procura, prezentînd o carte de identitate, o armă de foc. Statisticile apreciază că în SUA există în medie, o armă pe cap de locuitor. Alertată de aceste proporţii cu adevărat alarmante, poliţia din San Francisco a început o campanie de dezarmare cît se poate de democratică. În schimbul unei hîrtii de 50 de dolari şi al unei garanţii

de nevinovăţie, deţinătorii de arme îşi pot aduce la sediile de poliţie, un pistol, o puşcă, sau o grenadă, pentru care, în afara recompensei vor primi şi o strîngere călduroasă de mînă. În prima zi a operaţiei, 170 de deţinători de armament s-au prezentat la poliţie, care a consemnat acest fapt ca un veritabil succes. O fi, nu zicem ba, dar cînd ai acasă o sută de grenade, ce mai contează una dezamorsată la sediul poliţiei. Dacă şi la noi s-ar oferi 50 de dolari pentru acelaşi gest, oare s-ar face coadă ?

Despre femei care au totul, numai dragoste nu

HEIDI HORTEN – BLESTEMUL TESTAMENTULUI

Are domiciliul pe malul lacului Wörther. Stă singură în proprietatea de 38 000 mp privind yachturile elegante care brăzdează suprafaţa lacului. „O femeie introvertită şi somnambulă" spune o cunoscută.

Heidi Horten, are 42 de ani. O vîrstă fatală cînd trebuie să-ţi iei rămas bun de la visurile de dragoste.

Un basm amar devine realitate. Mostenitoarea a 4,5 miliarde de la comerciantul Helmut Horten, proprietară de adevărate comori de pietre preţioase, după moartea soţului ei în 1987 a trăit ca un fel de Alba ca Zăpada în castelul averii şi obligaţiei de văduvă model.

Are totul — casă boierească pe malul lacului Wörther, insula Layfort Clay din Bahama, vile în Lugano, încă o vilă în Cap de Antibe, Chaletul din St. Moritz, Jet personal, Yachtul „Carintha IV" cu un echipaj de 12 persoane. Dar propriu zis nu are nimic în afară de amintiri.

Helmut Horten, ca secretară de 17 ani, a ridicat-o în al 7-lea cer.

Comerciantul, cu 32 de ani mai în vîrstă, a fost totul pentru ea : educator, om de succese, procurator de bani, om de viaţă.

Acestea au fost odată şi nu se vor mai repeta...

A apărut un om în viaţa ei care a scos-o din amorteală. Karl Anton numit Cary cu 11 ani mai tînăr, economist hotelier şi cu barbă nerasă de 5 zile.

„Cu Cary pot să rîd din nou" spunea ea.

„Este spiritual şi foarte drăguţ, şi în special, foarte simpatic"".

Au călătorit pe insula ei, în Bahama, au jucat bridge, au ascultat melodiile lui Julio Iglesias, s-au cufundat în Beethoven. Lui „Cary" i-a făcute cadou un Ferrari de 300 000 mărci şi au stabilit termenul de căsătorie în ianuarie 1992. De aici a început coborîrea.

Umbra lui Helmut Horten a apărut. **În testamentul său a precizat : orice căsătorie anulează testamentul.** „Cary" nu a putut accepta clauza. Nunta a fost anulată prin motivarea că mama ei de 81 ani a decedat la Viena. Dar aceasta a fost numai un paravan.

Dilema care însingurează pe multe femei frumoase : frumuseţea lor este admirată de bărbaţi, iar bogăţia unei femei este o castraţie sufletească : bărbatul nu mai poate domina. Este frumos să primeşti cadou un Ferrari, dar „bărbatul" se simte copil căruia i s-a dat un dar o jucărie.

Reversul medaliei : o femeie frumoasă este suspicioasă şi se gîndeşte : oare numai pentru exteriorul meu mă vrea? nu pentru suflet ?

La femeile bogate sună o întrebare de dimineaţa pînă seara „el vrea numai banii mei?"

MICHAEL SAVA
Nürnberg

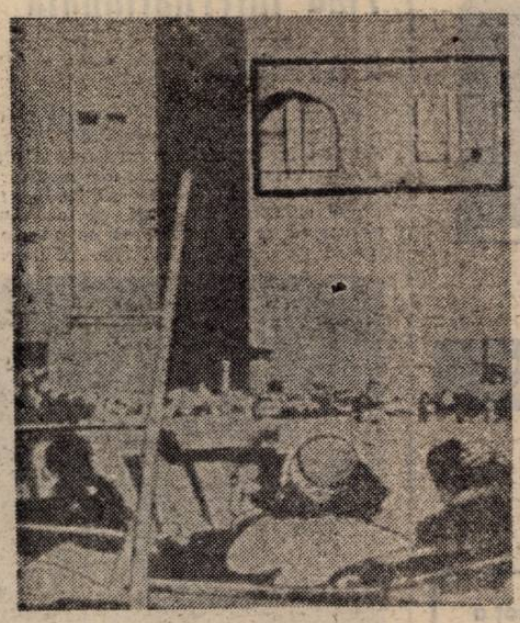

■ Chirurgul Craneshaw chemat prin stație: „Președintele Kennedy — grav rănit" ■ Sînge și o masă de creier pe taiorul lui Jackie Kennedy ■ Picioarele președintelui atîrnă de pe targă, ochii deschiși privesc aiurea ■ Se trăsese de două ori și din față ? ■ La 12,50 Kennedy își dă sfîrșitul ■ Sub masă, un buchet de trandafiri, stropit de sînge...

ATENTATUL IMPOTRIVA LUI KENNEDY, O ENIGMĂ PERMANENTĂ ?

Ceva se întîmplă în America cu privire la asasinarea președintelui Kennedy. În ultima vreme s-au conturat mari breșe în această permanentă enigmă, prin ruperea tăcerii care timp de 29 de ani a învăluit ziduI ermetic al „crimei secolului". Se ridică multe voci care cer deschiderea arhivelor și darea la iveală a adevărului. Nimeni nu mai crede în Raportul Comisiei Warren, deși el a rămas pînă în prezent unicul îndreptar oficial referitor la crimă. Filmul lui Oliver Stone „J.F.K." a obținut un mare succes, deși a fost puternic criticat încă înainte de a fi fost proiectat pe ecran. Apoi s-au revărsat, ca dintr-un corn al abundenței, articole referitoare la evenimentele de la Dallas din 22 noiembrie 1963. S-ar putea să se fi întîmplat ca cei care au știut sau bănuit ceva — să se fi hotărît în sfîrșit să vorbească. Printre apariții se înscrie și cartea lui CHARLES CRANESHAW, chirurg, unul dintre cei zece medici care au luptat pentru viața lui Kennedy după atentat.

În după-amiaza de 22 noiembrie 1963 Charles Craneshaw un tînăr și vestit chirurg al Spitalului Parkland din Dallas se afla în cabinetul său cînd și-a auzit numele prin stație. Doctore Craneshaw ! Președintele este grav rănit, va fi adus aici !" — striga cuprinsă de panică telefonista de la centrală. Doctorul s-a ridicat, a ieșit pe coridor și a luat-o la fugă două etaje pe scări pentru a ajunge la sala de operație a serviciului medical de urgență. Tocmai era adus pe targă John Kennedy. Era înconjurat de garda lui personală, alți oameni cu revolvere l-au împins în camera de pansat pe vicepreședintele Lyndon Johnson strigînd : „După draperie, după draperie". Erau și cîțiva doctori : un cardiolog, doi anesteziști și un reanimator. Craneshaw s-a uitat în jur și a înțeles că-n acel moment era unicul chirurg de aici. Atunci a remarcat-o pe Jacqueline Kennedy: dacă nu ar fi fost pe propriile-i picioare s-ar fi gîndit că și ea este rănită. Mîinile și taiorul de culoare deschisă erau mînjite de sînge și de o masă de creier. Aceasta l-a frapat și și-a dat seama că președintele este rănit la cap. S-a apropiat de el și a fost mirat văzînd cît este de înalt — îl știa numai de la televizor — acum picioarele îi atîrnau de pe targă, fața era neafectată, ochii deschiși priveau aiurea, în diferite părți.

Încă trăia, pulsul era aproape imperceptibil, respira foarte slab, tensiunea era zero ; prezența o împușcătură în emisfera dreaptă a capului. Craneshaw a realizat că glonțul l-a țintit pe Kennedy în cranIu, unde a provocat o rană uriașă Sub mărul lui Adam se contura a doua rană cu o deschidere de intrare cu dimensiunea de jumătate de centimetru. Tînărul chirurg avusese de-a face în practica lui cu multe plăgi împușcate, astfel că și-a dat seama pe loc că în președinte se trăsese de două ori și din față.

Timp de 20 de minute cei zece medici au recurs la toate metodele de reanimare. În zadar. La ora 12,50 John Kennedy și-a dat sfîrșitul. Craneshaw scrie că nu-și amintește cine i-a închis ochii dar își aduce aminte, în schimb, buchetul de trandafiri de sub masă, stropit de sînge, pe care cineva îl smulsese din mîna lui Jackie Kennedy și-l aruncase acolo.

Adaptare de
MIHAELA DOROBANȚU

(Va urma)

■ **Calul consumă pe minut de două ori mai puțin oxigen decît vaca, ceea ce înseamnă că necesitățile sale energetice sînt de două ori mai scăzute. Deosebirea se explică prin faptul că la cal secțiunea groasă a intestinului ocupă 32 % din lungimea întregului intestin, iar la vacă — numai 16% Intestinul gros fiind mai dezvoltat, (cu microorganismele sale care nu au nevoie de oxigen), permite calului să economisească energia.**

■ **Un nou email a fost obținut de specialiștii francezi din domeniul materialelor destinate aviației, care se aplică pe piesele brute, înainte ca acestea să capete aspect finit. Noul produs este o substanță inertă din punct de vedere chimic, care «nu se teme» nici de temperaturi pînă la 2000° C,**

TELEX • TELEX

nici de medii agresive. Modul de preparare a acestui email este secret.

■ **Realizarea hărții hidrologice a Africii, în vederea cunoașterii exacte**

S.U.A. — o națiune universală în anul 2000?

America anilor '90 trece printr-o schimbare fundamentală. Numărul persoanelor cu tăietura ochilor oblică, cu pielea neagră sau ceva mai închisă decît cea albă crește într-un ritm care-i determină pe demografi să aprecieze că în secolul XX ponderea minorităților etnice și rasiale o să se schimbe foarte mult. În perioada ultimului deceniu, un studiu analitic a relevat în mod indubitabil că populația albă din USA a crescut doar cu șase la sută. În același timp, populația de origine asiatică a sporit cu 107 la sută, de origine hispanică cu 53 la sută, iar numărul negrilor cu 13 la sută. Concret, 20 la sută din numărul americanilor este de origine „minoritară". În anii '70 raportul era de unu la șapte. „Este vorba de o mutație extraordinară prin viteza cu care se desfășoară și prin ritmurile din ce în ce mai mari care vor apare și mai pregnant în viitorul chiar apropiat, a declarat Jorge Del Pinal, un purtător de cuvînt al guvernului. Este în afara oricărui du-

Femeile, ținte ale șantajului sexual

moravuri XX

Potrivit unor anchete sociologice, în Franța s-a constatat cu stupoare că o femeie din trei a avut sau are de suportat „avansurile galante" ale șefilor lor în cadrul relațiilor de muncă... Cifra este mai mult decît îngrijorătoare dacă ne gîndim că este vorba, totuși, de... Franța! Ce să mai vorbim despre cîte astfel de abuzuri nu s-ar petrece prin alte colțuri ale lumii mai puțin „civilizate", mai puțin „europene" ! ..

Aceleași anchete au stabilit că 26 la sută dintre aceste „hărțuieli sexuale" — despre care am mai avut prilejul să relatăm în revistă — sînt însoțite de amenințări mai mult sau mai puțin directe din partea agresorilor, fie sub forma unor presiuni cu adresă directă la condiția de angajate a femeilor respective fie cu discreditarea profesională sau administrativă a victimelor. Uneori, asemenea „avansuri" se termină pur și simplu cu un viol... Iar victimele, terorizate, ascund de cele mai multe ori, din pudoare, din frică, astfel de abuzuri de „putere" ale șefilor lor ierarhici. „Din prima zi de serviciu el a început prin a mă tutui, căutînd să afle detalii referitoare la viața mea privată, cum îmi petrec timpul liber, dacă sînt căsătorită, cum mă împac cu soțul meu..." Așa își începe confesiunea Carole, o tînără franțuzoaică, în care povestește coșmarul trăit sub forma „avansurilor", grosolăniilor și umilințelor cu care șeful ei ierarhic a cadorisit-o. „Treptat el a devenit din ce în ce mai grosolan, provocîndu-mă deliberat prin istorisirea unor întîmplări deocheate. Cîteva săptămîni mai tîrziu a început să „pună de acord" vorbele cu faptele. Într-o zi m-a urmărit pînă la toaletă și a încercat să mă violeze... L-am respins din toate puterile, dar acesta a fost punctul de pornire a unor atacuri furibunde la adresa mea în cadrul serviciului în care lucram. Am încetat să mă mai machiez, să mai port pantaloni la serviciu, să port fuste mini... Totul — doar-doar nu voi mai avea. Doamne ferește, un comportament care să poată fi interpretat cumva drept provocator. El însă și-a reluat atacurile invitîndu-mă în repetate rînduri să cinăm „în doi", să petrecem „împreună" weekendul. Văzînd că-i refuz avansurile, a schimbat tactica, începînd să mă șantajeze, avertizîndu-mă surîzător că, în cazul în care voi continua să-l refuz, „va avea grijă" ca viitorul meu profesional în cadrul firmei să fie total compromis. Dacă însă voi fi „mai gentilă"... voi avea numai de „cîștigat" ! Și fiindcă am avut îndrăzneala să-l refuz cu încăpățînare, a trecut la represalii. M-a denigrat în fel și chip în fața colegelor și colegilor astfel încît, pînă la urmă, a reușit să facă un imens gol în jurul meu. Cînd am încercat să le explic situația anormală în care mă aflam, unii mi-au rîs în nas, alții mi-au spus de-a dreptul că debitez aiureli și nimeni nu m-a luat în serios... Am devenit o femeie tematoare, ajungînd pînă acolo încît izbucneam în plîns la orice cuvînt... Singurul sprijin a fost din partea soțului meu care a înțeles perfect situația în care mă aflam. Dar nu avea nici el ce să facă mai mult decît să mă susțină moral. M-am gîndit să-mi schimb serviciul, însă, știind cît de greu e azi să-ți găsești un loc de muncă potrivit pregătirii, atîta vreme cît somajul e în creștere, am renunțat. De altfel, tocmai această teamă de a nu-ți pierde locul de muncă le determină pe multe femei să tacă resemnate atunci cînd sînt victimele micilor tirani administrativi care nu ezită să abuzeze de puterea lor. Eram tot mai obosită, din ce în ce mai deprimată. Practic, eram cu nervii la pămînt. Văzîndu-mă în ce hal ajunsesem, medicul meu mi-a prescris o lună de concediu medical, pauză ce mi-a permis să-mi revin cît de cît. Dar și să-mi pun ordine în gînduri, hotărînd ca, la terminarea concediului, să trec la rîndul meu la atac... Așa am și făcut, trimițînd un memoriu pe adresa ministerului Justiției și a celui pentru Drepturile femeii, în care explicam cazul meu și solicitam sprijin. Am luat legătura și cu Asociația europeană de luptă împotriva violențelor la care sînt supuse femeile care lucrează. Cu sprijinul acesteia, am depus o plîngere și la poliție. Patronul a încercat să mușamalizeze afacerea, propunîndu-mi o altă funcție cu un salariu substanțial mărit. Am refuzat pentru că am găsit nedreaptă situația ca eu să fiu cea care pleacă în locul micii brute care-mi era încă șef... După nenumărate alte peripetii, șeful meu de serviciu — care mă trata drept mincinoasă, intrigantă, calomniatoare etc. — a ajuns în sfîrșit în fața tribunalului corecțional și a fost condamnat la 12 luni de închisoare...

Surpriza mare a fost cînd, văzînd deznodămîntul, alte două femei au venit să depună mărturie în favoarea mea, dezvăluind că și ele trecuseră prin același calvar al abuzurilor însă nu îndrăzniseră niciodată să îl mărturisească... Am avut astfel dovada că numai prin solidaritate între femei s-ar putea, dacă nu eradica total aceste practici inumane, de satrapi, din comportamentul profesional al micilor despoți administrativi, măcar încuraja femeile să lupte pentru propria lor demnitate și condiție umană..."

Desigur, răspunsul justiției franceze, în acest caz, începe să semene cu atitudinea fermă a justiției americane — dacă tot e vorba despre „drepturile **omului**" ! —, mai ales de cînd amendamentul propus de Yvette Roudy a fost adoptat de deputații francezi. Amendamentul prevede că va fi pedepsită cu un an închisoare și 100 000 FF amendă **„orice persoană care, abuzînd de autoritatea conferită de funcție, solicită prin ordin, constrîngere sau presiune, favoruri de natură sexuală în cadrul relațiilor de serviciu"** ! Femeile deci nu trebuie să mai ezite în a-și afirma dreptul la respect fizic și moral ! Ei, dar asta acolo, în Franța...

DANIEL VERBINA

a resurselor de apă subterană ale „continentului negru", a văzut lumina tiparului. La elaborarea acestei hărți, formată din cinci planșe la scara 1/5 000 000, care a necesitat o muncă susținută, pe parcursul a cinci ani, au participat specialiști din 40 de țări africane. Acțiunea a fost coordonată de Organizația africană de cartografie și teledetecție, iar Germania, Franța, Suedia, Iugoslavia și UNESCO au finanțat-o. Această realizare de real interes va fi urmată de elaborarea altor hărți, mai detaliate, care să le faciliteze statelor africane posibilitatea exploatării eficiente a rezervelor de apă ale continentului.

biu că acest fenomen va duce la profunde schimbări socio-politice".

Principalul grup etnic-rasial rămîne cel reprezentat de „afro-americani" al cărui număr se ridică la 30 de milioane de locuitori din USA. Americanii de origine „hispanică" sînt în număr de 22 milioane (nouă la sută), asiaticii 7,3 milioane (3 la sută). Descendenții triburilor de indieni se cifrează în prezent la două milioane, respectiv 0,8 la sută din populația țării. În ultimii zece ani numărul lor a crescut cu 37 la sută. **„Sîntem la începutul apariției primei națiuni universale,** a declarat Ben Wattemberg. **Este, în practică o mutație fascinantă și în același timp poetică".** Dar în SUA nu sînt prea mulți care să atribuie acestui fenomen unic aceeași apreciere favorabilă sau poetică. Sondaje întreprinse în această direcție au demonstrat că circa 90 la sută din cei chestionați sînt foarte alarmați de perspectivele care se întrevăd chiar pentru un viitor poate mai îndepărtat, dar foarte probabil, ceea ce ar duce în final la micșorarea „rădăcinilor" anglo-saxone. Nu trebuie omis nici faptul că din cei 80 la sută albi trebuie inclusi și cei din grupul „hispanic", considerat drept „fluctuant" cînd este vorba de apartenența rasială. Și încă ceva. Alți zece la sută din populație intră în categoria „alte rase".

Fenomenul este mai acut în mod particular în state ca New Mexico și California unde s-a constatat un flux latino-american și asiatic foarte accentuat. In California de pildă, populația „albă" s-a redus la 57 la sută și există temeri ca pînă în anul 2000 ea se va afla în minoritate. În cel mai mare stat și cel mai populat din SUA trăiesc 35 la sută din cetățeni de origine hispanică și 39 la sută din cei de origine asiatică. În statul New Mexico raportul actual este de 50 la sută la 50 la sută. Marile metamorfoze demografice, avertizează specialiștii, interesează toate statele din sudul Statelor Unite. Cercetările și datele statistice țin seama de cetățeni stabili, cum s-ar spune „certificați", pentru că nu trebuie să uităm de zecile de mii de imigranți ilegali, în mod special latino-americani care nu sînt cuprinși în datele oficiale.

GH. RUSSU

Tentativă de record

Frank Contion, Eric Cendre și Thierry Kraft sînt trei pasionați ai motociclismului care și-au propus să bată recordul mondial de durată pe pistă, folosind o mini-motocicletă de 36 centimetri cubi. Deocamdată, cei trei voluntari se antrenează pe circuitul Carroll de lîngă Paris, acolo unde urmează să aibă loc și tentativa lor de record. Pentru a depăși vechiul record, cei trei motocicliști sînt obligați să folosească doar aceeași motocicletă (bine înțeles în continuare fiind vorba de un record de durată), viteza ei de deplasare maximă fiind de doar 45 kilometri pe oră. Singura înlesnire permisă celor trei motocicliști este aceea de a face, la fiecare schimb de conducere, o pauză de 20 de minute necesară alimentării și controlului vehiculului, în același timp se răcește și motorul.

Religiile în lume

Populația lumii numără, în prezent, peste 5,5 miliarde de locuitori. Din aceștia 1 759 000 000 de oameni sînt creștini și 906 346 000 sînt catolici. Musulmanii sînt mai numeroși decît catolicii, fiind în număr de 917 milioane. Următoarea grupare de credincioși o formează hindușii, care numără 722 milioane, urmată de 338 milioane de confucianiști, 329 milioane de budiști și 19 milioane de evrei. Peste 250 milioane de locuitori ai planetei au declarat că nu au aderat la nici o religie sau le sînt indiferente toate credințele.

FALȘI DALI LA DISCREȚIE

Într-o după-amiază a lunii ianuarie 1938, jandarmii Gérard Roumier și Christian Roumegoux, fiind în concediu, deciseră să se destindă puțin. Tineri, ambii amatori de artă, se plimbau liniștiți pe străzile din Valence, Franța, sperînd să descopere gravuri interesante.

Intrînd într-o mică galerie de artă, remarcară în spatele vînzătorului un raft plin cu litografii originale semnate Salvador Dali. Prima stampă pe care o privără reprezenta un licorn, dar uitîndu-se mai atent ceva nu mergea: Dali are reputația de a fi meticulos, ori expresiei acestui licorn îi lipsea vigoarea, avînd mai curînd un aspect dubios. Culorile, totdeauna categorice la Dali, de data aceasta erau neconvingătoare. Dacă era un fals?

Întorși la jandarmerie, Roumier și Roumegoux se cufundară îndată în dosarele lor, dar un gînd nu le dădea pace: de la o vreme, lumea interesată de artă nu vorbea decît de falși Dali care inundau piața. Exista un mijloc foarte simplu de a repera aceste contrafaceri prin examinarea semnăturii artistului și prin filigranul hîrtiei. Ca urmare a unei bolii contractate la începutul anului 1980, pictorului îi tremura puternic mîna, așa încît semnătura devenise stîngace, dispărînd parafa mîndră și percutantă cu care Dali semna mereu în colțul inferior drept al operelor sale. Aproape în aceeași epocă, principalul său furnizor de hîrtie avea ca filigran „OO", simbolul matematic al infinitului.

Roumier și Roumegoux se reîntoarseră la galerie, descoperind astfel o gigantică escrocherie practicată în zece țări din patru continente, fiind prin importanța sumelor puse în joc cea mai vastă înșelătorie din istoria artei.

La un magazin parizian găsiră un stoc de o sută de gravuri semnate Dali, avînd însă vechea semnătură și noul filigran. Cei doi frați, proprietarii magazinului, probară nevinovăția, iar jandarmii continuară cercetările pe filieră, ajungînd astfel la o galerie pariziană ținută de un anume Gilbert Hamon. Plasa întinsă aici a fost mai fructuoasă: 7 310 stampe, toate purtînd semnătura anterioară anului 1980, dar majoritatea imprimate pe hîrtie nouă. Erau constituite în sute de tiraje limitate numerotate 1/300, 2/300 și așa mai departe, pentru a indica editarea motivului pînă la 300 de exemplare. Unele însă purtau același număr. Continuînd pe aceeași pistă jandarmii, căzură pe o veritabilă mină de aur: un imobil rezidențial unde gravurile erau depozitate cu zecile de mii... Închiriară trei containere pentru a duce la Valence toate piesele în cauză. Peste o sută de mii de Dali suspecți plecau în călătorie!

Gilbert Hamon, inculpat de fals și uz de fals este în prezent judecat, dar el nu este decît unul din responsabilii presupuși de a fi inundat piața de artă cu falși Dali. Traficul a luat proporții fenomenale, în special în Franța, Italia, Spania și în Statele Unite. Reynolds Morse știe și el ceva: proprietar al uneia dintre cele mai frumoase colecții Dali din lume, acest industriaș din Ohio a fondat muzeul Salvador Dali din Saint Petersburg, în Florida și a încercat să atace problema imitațiilor frauduloase. Cauză pierdută... „e ca și cum te-ai ridica în fața cascadei Niagara strigînd stop!" explică el.

Au fost evaluate în jur de opt mii de litografii de către muzeul din Sankt Petersburg și în majoritatea cazurilor era vorba de contrafacere.

Numărul falsurilor Dali puse în vînzare în lume se apreciază la peste cîteva milioane. După părerea avocatului artistului, Michael Ward Stout din Statele Unite, cifra de afaceri a acestui trafic a atins 600 de milioane de dolari numai în perioada 1981—1985. Salvador Dali însuși a fost indignat. Acest avocat povestește că l-a văzut pentru ultima oară cu 18 luni înaintea morții sale, survenită în ianuarie 1989.

MANUELA SPĂTARU

(Va urma)

PANDA ȘI LUMEA SA SECRETĂ

Există o curioasă relație între oameni și panda. Atunci cînd guvernul chinez a împrumutat pentru șase luni un cuplu panda, grădinii zoologice din San Diego, California, afluența vizitatorilor a bătut toate recordurile și s-au vîndut peste 500 de mii de tricouri cu efigia celor doi pensionari. În 1986, la grădina zoologică din Tokyo s-a născut un pui panda și mii de persoane telefonau în fiecare zi ca să asculte înregistrarea primelor strigăte.

Cu toată dificultatea pe care o ridică această relație, unii specialiști avansează explicații. Așadar, după părerea etnologului Konrad Lorenz, instinctul nostru parental ar fi sensibil asemănării între panda și bebelușii: fața rotundă, gura mică, etc. Chiar adult, panda păstrează toate aceste caracteristici seducătoare.

Oricare ar fi cauza acestor afinități, îngrijorător rămîne faptul că specia pare a fi sortită unei totale dispariții. O dispariție prematură a celei mai iubite rase din lume. Și totuși această dispariție poate fi evitată. După cum afirmă Georges Schaller, expert de la Societatea zoologică din New York și specialist de reputație mondială: „e ușor să salvăm panda, căci ei nu au nevoie decît de bambus și liniște". Experții au propus cîteva măsuri simple: WWF (Fondul mondial pentru natură), în colaborare cu Ministerul chinez al apelor și pădurilor, a elaborat un plan de salvare a naturii prin extensia cu 70% a rezervelor naturale, pe o perioadă de cinci ani. Acest plan a fost prezentat guvernului chinez în 1989.

Bambusul este principala hrană pentru panda, dar exploatarea sa excesivă pentru încălzit și construcții agravează menținerea speciei. În plus această plantă prezintă un ciclu natural foarte particular. Cîmpuri întregi de bambus înfloresc în același moment și se ofilesc deodată, iar intervalul dintre două înfloriri este imprevizibil, uneori ajungînd pînă la o durată de o sută de ani. Cu cît rămîne mai puțin bambus, cu atît panda riscă înfometarea.

Încercările de reproducere în captivitate au fost întotdeauna descurajatoare. În 1972, China a oferit parcului zoo din Washington un cuplu de animale, Hsing-Hsing și Ling-Ling, astăzi bătrîni și fără descendență... Cei cinci pui pe care i-au avut au murit la o vîrstă fragedă, cu toate îngrijirile constante și deosebite ale veterinarilor americani.

În întreaga lume trăiesc în captivitate circa o sută de exemplare panda și în cursul ultimilor 30 de ani s-au născut în grădinile zoologice chinezești mai puțin de o sută de pui panda și aproape toți au murit repede. De cîtva timp situația pare a se ameliora. Recente descoperiri asupra comportamentului, regimului alimentar și psihologiei, permit speranța unei mai bune protecții.

Panda sînt animalele cel mai dificil de observat. Mulți ani, Scaller și cercetătorii chinezi n-au zărit decît umbrele lor prin munți...

Pentru efectuarea cercetărilor au fost capturați cîțiva și echipați cu coliere emițătoare înainte de a fi lăsați din nou în mediul lor. Observațiile făcute fie în natură, fie la zoo au permis o mai bună definire a modului lor de viață. Panda sînt nomazi, nesociabili și imprevizibili și nu s-a căzut încă de acord asupra originii lor, deși mulți îau ca strămoș comun ursul.

Într-o anumită perioadă, teritoriul lor se întindea în părțile orientale și meridionale ale Chinei și cuprindea de asemenea și o mare parte a Asiei de sud-est. Astăzi, chiar dacă sînt mai puțin răspîndiți, obiceiurile lor au rămas aceleași. Sînt leneși și hrana rămîne singura lor preocupare. De altfel, panda au reputația că mănîncă pui și miei în caz de penurie de bambus, dar, așa cum am spus, bambusul rămîne alimentul de bază, pe care-l desface cu laba și înghite pînă la 15 kg pe zi. Acest „regim" permite unora să depășească 130 de kg. Sînt animale zgomotoase: behăie, chităie, suflă, grohăie și chiar latră în caz de surpriză. Cînd doi panda se întîlnesc, ei se învîrt cu teamă unul în jurul celuilalt, mai puțin primăvara, dacă sînt de sex opus.

Gestația durează între 90 și 160 de zile și în general femela aduce pe lume doi pui nu mai mari decît cei de șoarece. Puii au pielea roz acoperită de un puf alb. Uneori mama îl lasă pe cel slab să piară, ocupîndu-se de cel mai puternic, pe care-l instalează într-o grotă sau o scorbură tapisată cu crengi de bambus. Ea se ocupă singură de pui, îl hrănește timp de 6 luni, nu-l părăsește niciodată și cel mai adesea îl transportă ținîndu-l între labe. Abia în jurul vîrstei de 18 luni puiul devine independent, măsurînd atunci aproape 50 kg. O femelă este în călduri de două sau trei ori pe an, dar are pui numai o dată la doi ani.

Toată lumea contează mult pe eforturile făcute de guvernul chinez.

Mulți nu vor vedea poate niciodată aceste creaturi, dar este reconfortant să visăm și să ne imaginăm un panda hoinărind printr-o pădure de bambuși.

MANUELA SPĂTARU

Numele lor au devenit substantive comune

● **RIMMEL (1834)** – Eugène Rimmel, botanist și chimist englez, a inventat un produs pe bază de funingine pentru a înnegri și fixa mustața lui Napoleon.

● **ROLLS-ROYCE (1904)** – Henry Royce și Charles Stuart Rolls, piloți britanici, au comercializat primele trei exemplare de automobile cu două locuri și doi cilindri.

● **SANDWICH (1762)** – Cel de-al patrulea conte Sandwich a cerut bucătarului său să-i pregătească adesea un fel de „mîncare" compus dintr-o felie de carne așezată între două felii de pîine unse cu unt.

Biblioteca magazin de proză scurtă

MOROCĂNOSUL

— ultimul episod —

de WALTER M. MILLER jr.

Morocănosul hotărî să analizeze totul încă o dată si. în cele din urmă, în minte-i lui încolti un plan. Pornind motoarele se întoarse încet pe colină si maiestos, cu demnitate porni în jos pe panta nordică. Străbătind o jumătate de milă, frînă si îsi introduse încet corpul masiv în peștera în care se păstrau rezervele de energie pentru cazuri de accidente.

Morocănosul înghiți în întregime rezerva alimentatorului, fiindcă pentru realizarea riscantului si vicleanului său plan era importantă fiecare picătură de energie. Mîine, cînd dușmanul va fi înfrînt, va întinde energoalimentatorul spre cablul principal de alimentare. Răsărind, soarele va pune în funcțiune generatoarele si nu se va simți nici o lipsă de energie. Dar acum îi era necesară fiecare înghițitură.

— Nu știu dacă pot face ceva pentru d-ta, Soyer. Nu-mi pot asuma răspunderea distrugerii Morocănosului, iar pe Lună nu există o altă echipă de specialiști în domeniul autociberilor. O să rog Pămîntul să ne trimită un alt grup de specialiști. Dar pînă atunci nu pot trimite oamenii în zonă — Morocănosul rămîne un autociber de luptă si distrugerea lui ar fi curată sinucidere.

— Pentru tot ce e sfînt pe lume, colonele...

— Ascultă Soyer, esti doar specialist în autocibernetică. Ai contribuit la instruirea si antrenarea Morocănosului. Oare nu esti dumneata în stare să găsești modul de a-l opri, fără să distrugi zona exploratorilor ?...

— Morăcănosul termină alimentarea si iesi din peșteră. Se deplasă cîtiva metri spre vest astfel ca între el si colinele de la marginea perimetrului să existe o parte egală a suprafeței fără crăpături. Aici se opri, puse în funcțiune cîteva urechi mobile, pentru a stabili mai precis cu ajutorul lor dispozitivul dușmanului. Vi, brațile continuau...

— Hei, Soyer ?

— Piciorul meu ! Cît de mult timp n-o să-l pot întinde...

— Îmi pare rău dar hai să discutăm despre ceea ce spuneam...

— Trebuie distrus sistemul lui de aprovizionare cu energie de la distanță.

— Cît timp va lua această operație ?

— Cîteva ore, — după ce veți găsi toate pupitrele aprovizionării de la distanță si le veți face să explodeze.

Morocănosul analiză minutios informațiile transmise de urechile mobile si calculă poziția exactă. Multimobilul dușmanului se afla la 2,7 km distanță de limitele razei de acțiune a catapultelor sale — asa rezultă din tabelele întocmite după calculele creatorilor. Dar si creatorii puteau să greșească. Pentru că sînt oameni. Iar el este cea mai perfectă dintre toate mașinile care gîndesc. Care se autoinstruiește si funcționează fără greș.

Morocănosul instală o încărcătură puternică pe aruncătorul catapultei. În pofida instrucțiunilor creatorilor el o lasă liber spre capătul axului. Aceasta îi va provoca durere. Dar tot ea va reține superbomba din mișcare timp de cîteva microsecunde după ce se va închide circuitul cît timp cîmpul magnetic crește si

nu atinge puterea maximă. Ultima si decisiva posibilitate de a da puțină energie în plus proiectilului în momentul aruncării. Această viclenie a fost pusă la cale de el însusi si ea depășea calculele creatorilor însisi.

— Ei, Soyer, dacă nu puteți găsi nimic altceva...

— Chemați o rachetă dirijabilă prin radio ! Ce, nu puteți înțelege acest lucru, Obery ?! Morocănosul a ucis opt oameni din echipa dv. !...

— Dumneata ai fost acela care l-a învățat cum s-o facă. Soyer...

Se lasă o pauză lungă si rău prevestitoare. Pe podișul din nordul colinelor, Morocănosul stabili cu minutiozitate unghiul de țintă, transferă giroscopului dirijarea focului si se pregăti pentru „atacul din mers" inventat de el. Neîndoielnic, creatorii erau mai proști decît el — ei calculau raza maximă de acțiune a unei arme aflată în poziție nemișcată...

Morocănosul puse în funcțiune motoarele si porni în direcția colinei, mărind viteza. Motoarele urlau de încordare. Viteza calculată a fost atinsă la poalele colinei. Roțile din față începură brusc să urce. Cînd catapulta se înclină pentru corectarea unghiului de atac, giroscopul închise cercul.

...O undă de energie. Mîna puternică a cîmpului apucă superbomba o smulse de pe aruncător si o aruncă în direcția dușmanului. Morocănosul frînă lîn pe vîrful colinei. El făcu tot ce putu. Si o făcu cu mare artă.

— Ascultă, Soyer. Îmi pare foarte rău, dar nu pot...

Vocea dușmanului se întrerupse brusc. O lumină strălucitoare inundă orizontul si se stinse imediat. Morocănosul astepta. Unda sonoră sosi prin solul stîncii. Cinci urechi mobile transmiteau date despre locul exploziei. El le analiză minutios. Explozia avu loc la mai puțin de cincizeci de metri de multimobilul dușmanului.

Satisfăcut, autociberul se întoarse lenes pe colină si porni spre nord către centrul lumii. Totul era în ordine.

— Obery, legătura s-a întrerupt, — bombănea dușmanul din peșteră — Chemați-mă, tiritură, chemați-mă... Vreau să fiu convins că mă auziți...

Morocănosul imprimă pur si simplu întîmplător zgomotul ce nu însemna nimic al acestei drăcovenii care continuă să vibreze în peșteră, îl analiză si îl transmise în eter pe frecvența de unde lungi.

Seismometrul prinse zgomotul si îl reproduse pe aceeași undă ca si vibrația din stînci.

Drăcovenia din peșteră începu să urle. Morocănosul imprimă din nou zgomotul si îl transmise în eter de cîteva ori.

— Obery !... Obery, unde sînteți?! Nu mă părăsiți, nu mă lăsați singur aici !...

Ființa din peșteră tăcu.

Era o noapte liniștită. Stelele străluceau orbitor pe cerul întunecat, iar podișul fantomatic era înundat de lumina albastră a coltului de lună încețoșată de pe cer. Nu se mișca absolut nimic. Ce bine este cînd nu se mișcă nimic. Lacul Sfînt se odihnea liniștit în această lume lipsită de aer.

Apoi dușmanul din peșteră începu să se miște. Atît de încet că Morocănosul abia percepu sunetul. Ființa se strecura spre ieșire în poziție culcată cu ochii atenți la plasa de oțel care se înălța deasupra lui. O vibrație abia perceptibilă străbătea stîncile.

— Eu te-am creat, cum de nu înțelegi? Eu sînt om, eu te-am creat.

Tîrîndu-si piciorul, „omul" ieși la suprafață, de unde se vedea Pămîntul si se întoarse cu fața la coltul de lună învăluită în ceață de pe cer.

Fierbînd de furie, Morocănosul se întoarse si își cobori țeava neagră a aruncătorului de grenade.

— Eu te-am creat... — se auzi din nou fosnetul care nu însemna nimic pentru el.

Morocănosul ura zgomotul si mișcarea. De cînd a fost imprimat în acest spirit, ura față de el devenise o parte a firii lui. Aruncătorul de grenade urlă supărat...

Si o liniște binecuvîntată se așternu pînă la sfîrșitul nopții.

Traducere de VASILE OROIAN

A doua crimă din casa morților (III)

Cu toată impresia neplăcută pe care i-o sugera expresia fetei celeilalte femei, Clara se străduia să afișeze o privire normală. Amîndouă se fereau să facă vreo aluzie la ceea ce stiau si nici una nu îndrăznea să înceapă de fapt. Clara nu întrebă si de altfel, nici nu o interesa cîti muriseră în casa aceea, se simtea usurată că scapă mereu. Înțelese că mătusa Clarence era dornică să vorbească de lucruri care n-aveau legătură cu viata ei actuală, desi părea că se teme de orice întrebare. Clara încuviință în cele din urmă, tușindu-si buzele. Un fel de agitație nelămurită stăruia si se concentra, asemeni unei groaze, în interiorul corpului ei, ceea ce o împiedica să participe cu tot interesul la orice conversație deschisă. Fără să mai spună altceva, mătusa Clarence zise scurt, printre buzele strînse, tremurînd :

— Nu acum !

Si iat-o. Clara simti dintr-o dată o bucurie diferită de cea la care se astepta : hidoasa aminare, ce altminteri ar fi dezlănțuit cu siguranță furia, i se părea la data asta o răsuflare înțelească si dorită de amîndouă.

— E un loc sumbru, cu camere la care nu te astepti, interveni deodată un domn cu ochii spălăciti, un anume Alberto. Casa asta are înghesuite amintiri apăsătoare, pe care ar fi bine să nu le cunosti.

Clara bănui unde doreau să ajungă cuvintele lui Alberto. Desi respingător si murdar, omul avea o oarecare atractie. Poate cuvintele sale îi sugerau lucrul acesta ? Cu toată asprimea atmosferei, Clara se simtea destinsă. Atacul direct si neasteptat al lui Alberto nu o surprinsese. Era obisnuită cu împotrivirile si sarcasmele tumultoase si persistent murdare ale celor din casă, care o îndemnau să fugă ; dar ea se hotărîse să rămînă în casă, indiferent de urmări.

— E un loc important casa asta, nu ? zise Clara, întorcîndu-se către Alberto. De vreme ce toti rîvnesc fie si tacit, lucrul ăsta. Poti să-ti dai si tu seama.

— Totdeauna oamenii doresc cîte ceva, zise Alberto. Numai că această casă nu încurajează oamenii să stăruie împrejurul ei. Sîntem izolati în acest loc pustiu.

— Vorbesti prostii, spuse Clara cu însufletire. Ce scop au oamenii să se oprească aici ?Zîc că se tem, si totusi ceva îi atrage aici. De ce ?

Alberto se schimbă la față. Era palid acum, iar privirile îi rătăceau dintr-o parte în alta. Înghiti si își trecu limba peste buze. Mătusa Clarence era usor iritată. Rosti aspru :

— Nu-mi plac oamenii care-si bagă nasul în treburile altora. Aici nu-i loc de reflectii si pelerinaj. Nu putem oferi nimic interesant unor oameni comuni.

— Aceasta nu-i o scuză, zise Alberto mișcîndu-si ochii într-un fel extrem de curios. Ai văzut si singură, Clarence. Ei cred că George a fost omorît. Si tu Clara. De ce ai venit aici ? Este tatăl tău vitreg, era încăpătînat si rău ca un catîr, de ce ai venit să-l vezi mort ? Ai venit așa de puțin aici, că nu mai tin minte.

— Ti se pare un lucru nepotrivit, nu-i așa ?

— Ai si tu viata ta, Clara... si s-ar putea să ai si un suflet. Alberto își mișca degetele nervoase, gura i se contracta convulsiv.

— N-am stiut că esti unchiul meu, replică Clara, pînă cînd nu ai vorbit ca acela care a murit.

— Ce ai împotrivă ?

— Nu e vina ta, ci a soartei, zise Clara. Oamenii zic că esti nebun si nestăpînit, din cauza violenței sufletului tău. Dar s-ar putea să fie la mijloc o neînțelegere.

— Oamenii vorbesc multe, mormăi Alberto dînd din cap. Prin locurile astea sînt scrintiți si pot trăi singuri. Nu cunosc decît viata de aici si nici nu-i interesează alta. Nu le e teamă nici de sărăcie, nici de moarte. Sînt puternici, dar slabi la minte, stii doar, cel mai bun lucru este să nu-i asculti si să înțelegi că de fapt, niciodată nu se întîmplă ceva esential. N-are rost să te lupti cu ideile, cînd ele nu există. Toti din familia noastră s-au născut în casa asta si sîntem legati de acest loc.

— Ne consideră niste necioplti, stărui Clara cu un fel de suris schitat pe buze.

— Ce fel de oameni sînt acestia care, atunci cînd am avea ocazia să ne vorbim, n-am prea avea ce să ne spunem ? Nu mă tem de vorbele lor răstălmăcite si timpite. Precis sînt nebuni, desi asta nu m-ar mira cîtusi de puțin.

Apoi, Alberto începu să rîdă în hohote, nitelus fortat.

— Ar fi mai bine să te stăpînesti, Alberto ! strigă mătusa Clarence nervoasă. Nu fii necivilizat.

Clara îi zîmbi.

Se făcu liniste. Clara observă că cei doi se priveau plini de mirare. Dintr-o dată se înfioră si o cuprinse neliniștea. I se părea că, într-un anume fel, complotau în ascuns.

MARIAN DEACONU

(Va urma)

SPORT UNIVERS

PLOILE AU STRESAT WIMBLEDONUL. Asteptat de toată lumea cu mare interes, turneul de tenis de cîmp pe iarbă de la **Wimbledon** a fost oarecum trădat de ploile masive care au căzut în Europa insulară, ploi ce au influențat dacă nu rezultatele, cel puțin desfășurarea normală a partidelor, dar si a transmisiunilor tv. Ca să revenim la desfășurarea turneului să spunem că în competiția băieților surprizele s-au ținut lanț, unul după altul, marii favoriți au părăsit competiția, ajungîndu-se în semifinale la o situație inedită, trei americani **(Sampras, McEnroe si Agassi)** si un croat, **Goran Ivanisevic.** Surprinde evoluția foarte bună a veteranului McEnroe, care însă nu a putut emite pretenții foarte mari în semifinala cu Agassi, un „pustî" cu 11 ani mai tînăr. A surprins însă foarte tare prestația croatului Ivanisevic, el fiind indiscutabil revelația turneului din acest an. După ce si-a „tocat" efectiv toți adversarii cu un serviciu „criminal", cam 30 de asi în fiecare partidă, ceea ce, să

recunoastem, este o performanță în turneele de grand slem, Ivanisevic a ajuns în finală cu americanul Agassi căruia i-a făcut zile fripte pe parcursul celor cinci seturi cît a durat finala. Peste 30 de asi, numai că Agassi a găsit acel stil adecvat noii situații cu care, în cele din urmă să-si adjudece victoria. Ce i se poate reproșa croatului este lipsa unei întregi tehnici „de luptă", a unei game variate de lovituri care să se ridice la perfecțiunea serviciului său impecabil. El trebuie să mai cîștige si la capitolul psihic pentru a fi un mare campion. În rest, o finală cam prea tehnică serviciu-retur-punct final. Eforturi mari a făcut Agassi pentru a-l scoate pe Ivanisevic din acest mecanism prea simplu, lucru care i-a si reușit, pentru că atunci cînd mingea se afla în joc mai mult timp, cîștigul era de partea americanului. Născut la Split pe 13 septembrie 1971, Ivanisevic, pe care vi-l prezentăm si în fotografia alăturată are 1,93 m si 73 kilograme. A luptat pentru Croația si îi pare rău că n-a reușit să cîștige, pentru țara sa, titlul la Wimbledon. Agassi, a luptat si el pentru țara sa, a cîștigat, desi, ca si Ivanisevic, s-a aflat pentru prima oară în finală la Wimbledon. Amîndoi tenismenii au urcat binisor si în clasamentul ATP. La fete, față de Roland Garros, o inversare a cîștigătoarelor : Graf a învins-o pe Seles.

ESTE ANUL WILLIAMS—RENAULT. FRANK WILLIAMS, NIGEL MANSELL? Specialiștii sînt unanimi a recunoaște că 1992 este anul echipei **Williams-Renault,** echipă însemnînd constructori, manageri, piloți. Duminică, la **Magny-Courts,** în Marele Premiu al Franței, în ciuda unei ploi puternice, **Nigel Mansell** a reușit să se re-impună în maniera sa de acum consacrată, cîștigînd cel de-al 6-lea GP după 8 etape ale Campionatului Mondial Formula I. Un Grand Prix mai palpitant decît celelalte, pentru că s-a dat un start „pe uscat", apoi a început furtuna, cursa, pe care o conducea Patresse, urmat de Mansell, a fost întreruptă, dîndu-se un nou start. După acesta, Mansell s-a instalat în frunte si în frunte a rămas pînă în finalul cursei. S-au întîmplat si alte lucruri spectaculoase : un acroșaj între Schumacher si Senna, după care Senna a abandonat, pentru ca, după al doilea start, să abandoneze si germanul ; alte abandonuri au fost înregistrate datorită condițiilor grele atmosferice. Cam atît despre Formula I, după cursa de duminică urmează GP Angliei Nigel Mansell va fi la el acasă si dacă va reedita victoria de anul trecut el va deveni, aproape sigur, campionul mondial al acestui an.

TAPIE MILIARDARUL. Omul de afaceri francez a vîndut luni compania ADIDAS pe care o cumpărase în 1990, vînzare în urma căreia a cîștigat un miliard si ceva. Într-un interviu el a declarat că a venit momentul să aleagă între afaceri si politică.

GEORGE CUȘNARENCU

HOROSCOP

Săptămîna 13.07. — 19.07.

BERBEC (21.03—20.04)

Luni : Acalmie, vacanța spiritului.
Marți : Două știri contradictorii.
Miercuri : Se spulberă un vis.
Joi : O nouă cunoștință fermecătoare.
Vineri : Rezolvați o problemă delicată.
Simbătă : Zi noroasă, indispoziție.
Duminică : Odrasla vă dă de furcă.

TAUR (21.04—21.05)

Luni : Vă pîndește un necaz.
Marți : O Fecioară vă dă tîrcoale.
Miercuri : Finalizați o afacere deosebită.
Joi : Căutări, incertitudini, proiecte.
Vineri : Un ghinion vă strică ziua.
Simbătă : Agitație, supralicitări nervoase.
Duminică : Singurătate, stare depresivă.

GEMENI (22.05—21.06)

Luni : O veste formidabilă.
Marți : Oscilații sentimentale, derută.
Miercuri : Întîlnirea mult așteptată are loc.
Joi : Două motive de optimism realist.
Vineri : Farmecul iubirii dezlănțuite.
Simbătă : Scurtă criză financiară.
Duminică : Mari satisfacții erotice.

RAC (22.06—22.07)

Luni : Toată lumea e a dv.
Marți : O decizie lucidă și promptă.
Miercuri : Riscați o mare deziluzie.
Joi : Două motive de optimism.
Vineri : Criză de orgoliu în familie.
Simbătă : Farmec, umor, prospețime.
Duminică : O zi dedicată iubirii.

LEU (23.07—22.08)

Luni : Mari frămîntări sufletești.
Marți : Se confirmă o presimțire.
Miercuri : Schimb aprins de replici cu un Leu.
Joi : Disconfortul sentimental continuă.
Vineri : O rază de lumină dinspre un Berbec.
Simbătă : Fantezie, inspirație, creativitate.
Duminică : Reclădiți o veche prietenie.

FECIOARA (23.08—21.09)

Luni : Zi cu multe satisfacții.
Marți : Drumuri multe, costisitoare.
Miercuri : Primii pași într-o nouă afacere.
Joi : Mari șanse la loterie.
Vineri : Relațiile cu un Taur se complică.
Simbătă : Eveniment deosebit în familie.
Duminică : Surpriză plăcută pe plan financiar.

BALANȚA (22.09—22.10)

Luni : Solitar și plin de gînduri negre.
Marți : O Fecioară vă redă optimismul.
Miercuri : Deziluzie financiară.
Joi : O zi frenetică, imprevizibilă.
Vineri : Veste bună de departe.
Simbătă : O decizie înțeleaptă și promptă.
Duminică : Norocul vă dă tîrcoale.

SCORPION (23.10—21.11)

Luni : Solicitări din toate direcțiile.
Marți : Detașare, intimitate, amor.
Miercuri : O scrisoare vă pune pe gînduri.
Joi: Acută indispoziție sentimentală.
Vineri : Deznodămîntul unei afaceri „subțiri".
Simbătă : Dragoste la discreție.
Duminică : Vizită neașteptată și profitabilă.

SĂGETĂTOR (22.11—20.12)

Luni : Tracasări, iritare, convulsii sufletești.
Marți : Mari satisfacții materiale.
Miercuri : Obsesia unei vechi iubiri.
Joi : O idee năstrușnică nu vă dă pace.
Vineri : Disensiuni grave cu un Berbec.
Simbătă : Zi sufocantă, epuizantă.
Duminică : Proiecte, nevoie acută de schimbare.

CAPRICORN (21.12—19.01)

Luni : Două surprize neplăcute.
Marți : Ispita unei aventuri amoroase...
Miercuri : Nu vă vedeți capul de treburi.
Joi : Eterna problemă a geloziei.
Vineri : O indiscreție vă deprimă.
Simbătă : Se înfiripează o nouă legătură.
Duminică : Zi cenușie, opacă, neproductivă.

VĂRSĂTOR (20.01—18.02)

Luni : Impasibil, detașat, pesimist.
Marți : O veste de departe vă dă aripi.
Miercuri : O întîlnire delicioasă, parfumată.
Joi : Polemici vehemente cu un Rac.
Vineri : Ziua norocoasă a săptămînii.
Simbătă : O criză prelungită de melancolie.
Duminică : Atenție la o decizie pripită.

PEȘTI (19.02—20.03)

Luni : Finalizați cu brio o afacere.
Marți : Motive de pesimism trecător.
Miercuri : Mare bucurie în familie.
Joi : Lămuriri și certitudini inevitabile.
Vineri : Spiritual, agreabil, fermecător.
Simbătă : Călătorie epuizantă, obligatorie.
Dumunică : O zi senină ca o icoană.

Cartea RECORDURILOR NAȚIONALE

Carieră unică

Performanțele sportive ale unui luptător la stilul greco-romane (ca și la celelalte forme de lupte) se împletesc cu înfrîngerile. Cele mai umilitoare înfrîngeri sînt cele prin tuș, cele prin puncte fiind mai ușor de suportat. În cazul de față, vrem să evidențiem cariera de excepție a luptătorului de greco-romane Ghorghe Berceanu (născut la 28.12.1949, în comuna Dunăreni, județul Olt), care în toate încleștările sale, pe drumul spre podium, nu a fost învins decît o singură dată prin tuș ! Asta s-a întîmplat la ediția a XIX-a a Jocurilor Olimpice de vară de la Mexico, 1968 (unde a luptat la categoria 52 kg). Gheorghe Berceanu deține titlul de campion olimpic la lupte greco-romane, categoria 48 kg, la ediția a XX-a a Jocurilor Olimpice, München, 1972. Marele nostru campion mai deține și medalia de argint la Jocurile Olimpice de la Montreal, 1976. Din prestigioasa sa carieră, mai amintim titlul de campion mondial obținut la numai 19 ani, la Campionatele Mondiale de lupte greco-romane de la Mar del Plata, în 1969 (tot la categoria 48 kg). Activitatea sa sportivă a fost umbrită doar de contractarea unei hepatite, în 1973 după ce obținuse al 3-lea titlu european.

O tonă de lînă tricotată

Absolut impresionantă este modalitatea prin care d-na Gavra Saveta, din satul Ucuriș, județul Bihor, și-a cîștigat existența. S-a născut în anul 1933 și a rămas infirmă din naștere ; are totodată și un defect ortopedic. Pentru a se descurca în aceste condiții, Gavra Saveta a învățat să tricoteze... Și a tricotat timp de 35 de ani peste 850 de pulovere, adică i-a trecut prin mîinile pricepute peste o tonă de lînă. Cu siguranță că este un record, dar în acest domeniu atît de drag femeilor există probabil și alte „campioane". Așteptăm vești de la posibilele concurente, cu precizări cît mai aproape de realitate.

GUINNESS BOOK

La ce oră a început lupta de la Maraton?

Ne este greu să imaginăm o bătălie epocală, o ambuscadă și chiar Jocurile Olimpice panelene fără ceas. Și totuși așa era pe atunci, doar săgalnicul Peter Sellers scotea din minți regizorul cînd anunța atacul privindu-și ceasul, în plină epocă faraonică (în filmul de excepție „The Party"). Marele actor american gresea numai cu vreo trei mii de ani... Cei mai grăbiți oameni ai Terrei în a concepe un mecanism mecanizat de guvernare a timpului au fost chinezii. Prin anul 725 după Christos, inginerii Hsing și Liang Ling-tsan au construit cel mai vechi asemenea ceas — care însă nu a supraviețuit pînă azi.

Cel mai vechi ceas care a rezistat timpului este cel al catedralei din Salisbury, comitatul Wiltshire, Anglia. El a fost realizat în anul 1386 sau chiar mai devreme. El a funcționat într-un adevărat galop matusalemic, timp de aproape jumătate de mileniu, mai exact 498 de ani. Umorul tipic englezesc — care nu lipsește din Guinness — ne spune că acest orologiu istoric ar fi ticăit de peste 500 milioane de ori, cu aceeași voce sobră și penetrantă. Există și un concurent al său, datat în anul 1335, deci mai bătrîn cu circa 50 de ani. Acesta se află la catedrala galeză din Somerset — însă se apreciază că astăzi numai cadranul este originar.

Din același secol al orologiilor istorice se mai remarcă și cel conceput de Giovanni de Dondi (orologiu astronomic heptagonal), finalizat între 1348 și 1364. În 1962 a fost refăcut complet.

Cel mai masiv orologiu din lume este considerat a fi cel astronomic al catedralei Sfîntul Petru din localitatea franceză Beauvais, construit între 1865 și 1868. Această masinărie-mamut are în componerea sa 90 de mii de elemente distincte. Măsurătorile indică 12 metri înălțime, 6 metri lățime și 2,7 metri grosime. Masivitatea acestui orologiu poate fi comparată cu celebrul Su Sung, orologiu cu mecanism bazat pe căderea apei curgătoare, situat inițial la K'aifeng și mutat ulterior la Peking (anul 1126). Turnul de susținere a acestuia avea tot 12 metri.

Dacă orologiile de mai sus sînt cele mai gigantice pe trei dimensiuni, cea mai mare „fațadă" a unui ceas are un diametru de 18 metri. Este vorba de celebrul ceas floral aflat în parcul Tokachigaoka, din localitatea Otofuke, insula Hokkaido, Japonia. Termenul de floral se referă exclusiv la desișnul uriașului cadran (un fel de gazon mozaicat imaginînd cele 12 repere orare în varii culori). Mecanismul se află ascuns în sol, iar acele, ca niște catarge lipsite de pînze, indică cu o precizie bolnăvicioasă ora, minutul, secunda. Cred că pasagerii unui avion care-l survolează își pot acorda propriile ceasuri după acesta (dacă nu e ceață).

Zodiacul chinezesc pe înțelesul tuturor

CUNOAȘTERE ȘI METAMORFOZĂ

Începusem în textul precedent să facem o asociere între orientarea necuvintătoarelor de pe cercul lui Buddha și diagrama celor cinci Ordine ale Înțelepciunii (Cunoașterii), în viziunea lor tibetană (de proveniență indiană, mai precis din tantrismul mahayanic). Oricît de sugestive ar fi toate simbolurile zoomorfismului calendarului chinezesc, o extrapolare de acest fel vine să completeze foarte probabilele portrete ale personalității noastre, adaptate matricii orientale de gîndire.

Nordicii (Mistreț, Șobolan, Bou) au ca referință Cunoașterea de Realizare a Misiunii (înnobilarea perpetuă a propriei existențe, dar și a celor apropiate). Realizarea acestui scop al nordicilor se face prin apelarea la un agregat Universal (prin care Buddha înțelegea forme de manifestare ale Universului), și anume la „construcțiile psihice". Această sintagmă, „construcțiile psihice", ne face să înțelegem mai ușor prin ce modalități reușesc respectivele persoane (care și conștientizează modul optim de definire a propriului destin) să mențină principiul echilibrului între energiile contrare Yin-Yang, cu alte cuvinte stabilitatea existențială. Conflictele previzibile dintre aceste necuvintătoare nordice cu alte necuvintătoare pot fi aplanate — conform acestei concepții filosofice — prin modelarea adecvată a psihicului.

Dar dacă, așa cum iubitorii acestei rubrici știu deja, nordicilor le este atribuită metamorfoza principală Apa (asociată cu anotimpul iarnă și organul sensibil urogenital), în diagrama tibetană elementul cosmic este Aerul, iar culoarea de esență este Verdele. Pentru a nu vă influența cu propriile mele speculații în acest sens, reflectați dv. însivă la mesajul ascuns al acestei diferențe. Mai amintim că divinitatea indiană guvernatoare a nordului este Amogha Siddi. Căutîndu-i particularitățile în tratatele de profil (nu-l evitați pe Mircea Eliade !), vă veți completa imaginea nordicilor.

Să facem un salt diametral în Universul investigațiilor noastre și să ne îndreptăm spre SUD. Întîlnim aici alte trei necuvintătoare, și anume Șarpele, Calul și Oaia. Trăgînd cu ochiul iar la cele Cinci Ordine ale Cunoașterii, găsim referința la Cunoașterea de Egalitate. Această modalitate de penetrare către înțelepciunea universală se caracterizează prin vocația de a însuși acele informații despre sine și despre ceea ce ne înconjoară care să ne permită să conștientizăm identitatea noastră unică și universală, egală pentru toți oamenii în fața forțelor cosmice. Este o aspirație proprie buddhismului, o cale de iluminare prin purificarea conștiinței. Din punct de vedere al simbolurilor, constatăm că dacă sudicilor din calendarul chinezesc le corespunde metamorfoza principală Focul (cu anotimpul asociat Vara și organul sensibil inima), în această viziune sudului îi corespunde pămîntul, culoarea galbenă și modalitatea de manifestare a Universului (agregatul) Percepția. Principala temă de meditație a sudicilor mi se pare a fi nu diferența de metamorfoză, ci conotațiile emanate de cuplul Percepție — Egalitate. Să recunoaștem că Egalitatea — indiferent de aria semantică (de înțelesuri) a termenului — este greu de perceput dacă nu „măturăm" umbrele lăsate de orgoliul personal, de ambiții egoiste, de linia frîntă ce ia locul, uneori, verticalității...

Iată cum pornind de la o asociere exotică între necuvintătoare și personalitatea și destinul uman, ajungem inevitabil la principii morale, practic unanim cunoscute în varii forme, dar aplicate „secvențial". Tocmai acest suport moral, indiferent de modul concret de comunicare a percepțelor sale, conferă soliditate și perenitate unor sisteme de gîndire precum zodiacul chinezesc

Rubrici realizate de PAUL IOAN

DIALOGURILE LAUREI

■ Delicată problema ta, dragă **NUTI (Constanța)** ! Și asta pentru că, în general, este complicată menținerea unei prietenii între o femeie singură, cu doi copii, și un bărbat care-și are problemele lui de viață, cu totul altele, străine, necunoscute ei... Este delicată și pentru că e dificil de păstrat o astfel de relație strict în limitele **prieteniei** adică în limitele simpatiei, prețuirii dezinteresate, solidarității firești, atît de necesare între oameni, rezistînd tentațiilor de a o transfera în „domeniul" unor sentimente mult mai... concret „palpabile". Și mai este delicată și pentru modul în care sînt privite astfel de prietenii de către „cei-lalți" care, chiar dacă nu se „intimplă" nimica, din răutate, prostie sau invidie, se simt chemați grabnic să „judece" după mintea și inima lor ce și cum... Atîta vreme cît tu nu știi nimic despre problemele lui de viață, cred că ar fi potrivit să te păstrezi în limitele pe care le-ați stabilit și acceptat amîndoi pînă acum. Iar dacă limpezirile necesare nu vor întîrzia să se producă, atunci veți vedea amîndoi ce-i de făcut... Mai scrie-mi !

LAURA

POȘTA by Air Mail

ANDRIESCU D. VASILE, Huși : Aveți dreptate, pentru a răspunde la toate scrisorile ar trebui să sechestrez jumătate din spațiul revistei. Se întîmplă însă să optez pentru scrisori care cer un răspuns grabnic, și să-mi repet săptămînal părerea de rău că trebuie să am opțiuni față de corespondență. Sugestia transmisă este aceeași cu dorința mea, dar ce ne împiedică să venim în întîmpinarea dorinței, este pur și simplu investiția financiară. Iată că trebuie să ne uităm la talentele reale, multe remarcabile, toate tinere, care ne-au trimis volume întregi de literatură SF, cu ochii contabilului — ceea ce este regretabil. Cultura ar trebui ferită de contabilitate, prin această remarcă nu o denigrez sau nesocotesc pe a doua, ci mă refer la faptul că n-ar trebui să confundăm literatura, creația, cu economia de piață ! Totuși... avem în vedere într-un viitor nu prea îndepărtat să publicăm o culegere substanțială de literatură SF, semnată de autori tineri și neconsacrați, adeseori mai puternici decît consacrații ! În această eventualitate pe care dorim să o scoatem din deziderat, la lumină, aveți un loc în sumar bine meritat !

Dr. BÎTEA VISARION, Constanța : Vă răspund la această rubrică și îmi exprim părerea favorabilă față de ideile cuprinse în articolul trimis. Cîteva neclarități îmi frecventează cel puțin curiozitatea : în demonstrația lapidară includeți două aspecte speculative și aparent incongruente — un demers sociologic abordat corect pentru categorii și grupuri sociale, și altul creștin, care vizează destinul uman, raportat la Divinitate. Sînt lucruri diferite, care își refuză orchestrarea, ceea ce nu înseamnă că nu putem glosa pe această idee. Nu putem include anumiți factori de evoluție într-o determinare sacră, care ar marca, fără voința noastră, fiecare destin,, de la existența materială înstărită sau precară, la competență sau incompetență ! Dumnezeu i-a lăsat creației sale, care este omul, deplină libertate pentru a se „autodesăvîrși" și perfecționa, și în primul rînd discernămîntul și iubirea. Abordarea sociologică a succesului, reușitei, a destinului este interesantă, cu condiția ca termenii să nu sară dincolo de semnificația lor pămîntească, iar supoziția „motivației" divine să se sprijine pe o cultură teologică fluentă ; sînt două direcții, în discutarea cărora Divinitatea trebuie ferită de ceea ce este exclusiv omenesc ; altminteri am ajunge la concluzia că și lucrurile măreție și fleacurile pămîntești ar sta sub ochiul divin ! Cu acestea spuse, aștept de la d-stră noi idei desfășurate, însă inedite...

KNUFF MARTIN, Deva : Reacția d-stră la un răspuns dat la această rubrică ne-a surprins. Specificul acestei rubrici este acela de dialog între două părți, accesul la sens și idei avîndu-l exclusiv cei în cauză. D-stră polemizați cu niște presupuneri, singur le inventați și apoi le răspundeți implicîndu-ne abuziv și pe noi în conotațiile proprii. Ușurința cu care emiteți calificative asupra unei persoane despre care nu știți nimic, ne-a surprins odată mai mult mai ales prin imprudență și un soi de pedagogie fără obiect. De aceea scrisoarea d-stră pare o replică excesivă emisă dintr-un impuls deranjant, premisele fiind subiective iar notarea subsemnatului evident abuzivă și ignorantă. În fond ne situăm pe aceleași poziții privind religia și Biblia (și nu era locul în patru fraze să-mi desfășor argumentele !), dar pe poziții diferite privind modul de-a transforma în polemică niște adevăruri care au nevoie de calm, civilizație și tact, ci nu de invective care nu fac casă bună cu o discuție pe teme teologice. Întrucît răspunsul d-stră este lipsit de obiect, să convenim că nu mi-ați scris iar eu nu v-am răspuns. Vă doresc multă sănătate și înțelepciune...

ION ȚUGUI

Grădina de lîngă casă

Alte măsuri simple de protecția plantelor

Pentru a preveni apariția **gîndacului de Colorado**, care iernează ca adult în sol, este necesar: să nu se cultive cartofi sau vinete pe același teren, mai devreme de 3—4 ani ; imediat după recoltarea cartofilor, să se are pămîntul adînc ; întreținerea culturilor acestor plante să se facă prin prașile repetate. Dacă se respectă aceste măsuri, atacul dăunătorului nu poate fi masiv, așa că la suprafețe mai reduse, combaterea se poate face manual, strîngînd gîndacii și larvele într-o cutie conținînd petrol, iar ouăle depuse pe spatele frunzelor, vor fi strivite între degete.

Coropișnița se combate, acolo unde se găsește frecvent, prin săparea, toamna a unor gropi adînci de 20—30 cm, care se umplu cu gunoi de cal. Iarna, gunoiul se scoate iar coropișnițele se distrug. Melcii, cu sau fără cochilie, se pot aduna manual și distruge. Se mai poate presăra praf de superfosfat.

Pentru a evita putrezirea rădăcinoaselor (morcovi, pătrunjel etc.) în timpul iernii, nu se vor folosi lăditele și nisipul din anul anterior. Dacă se observă umflături pe rădăcinile răsadului de varză, acesta nu se va folosi deoarece este bolnav de hernia verzoaselor.

Pentru a combate plosnița verzei și gărgărița rădăcinilor de varză, se vor distruge buruienile din grădină, care constituie prima hrană a insectelor. Pentru combaterea ferigării roșiilor, acestea nu vor fi amplasate aproape de culturi de castraveți. Combaterea ofilirii roșiilor și ardeilor, se obține prin distrugerea volburii de pe care insectele care transmit boala, trec pe legume. Pentru combaterea mai multor boli și dăunători este necesar ca resturile de plante, frunzele uscate sau fructele bolnave, să fie strînse și arse sau îngropate adînc. Procurarea materialului săditor să se facă numai de la firme cunoscute, care asigură garanția calității materialului livrat.

Combaterea bacteriozei și antracnozei nucului, se realizează prin tăierea și arderea lăstarilor atacați și prin evitarea rănirii crengilor la culeș. Stăvilirea putregaiului fructelor de cîpșun se poate obține prin mulcirea recoltei. Pentru combaterea mai multor dunători la pomi și vița de vie, se vor curăți trunchiurile și butucii cu o răzătoare iar răzătoarea se va arde. Tăiatul, copilitul și prășitul în vie, previn și atacurile de făinare.

IOAN URSU

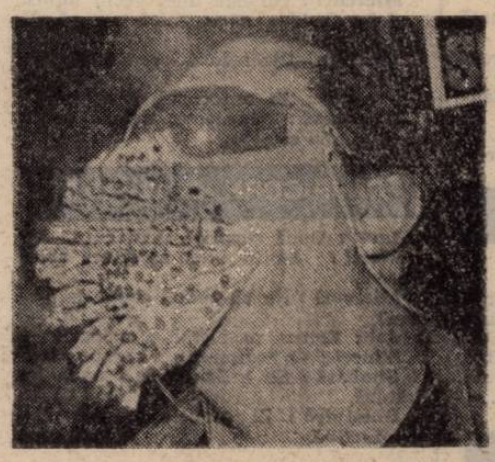

ȘI TOTUȘI EL NU FUMEAZĂ!

Jim Mouth este omul multor recorduri. După ce a îmbrăcat saizeci de cămăși și treizeci de pantaloni „jeans" unii peste alții, a fumat patruzeci și una de țigări în cinci minute iată-l acum că a reușit să introducă în gură o sută cincizeci și una de țigări. Nefumător, Jim s-a dovedit devotat susținerii unei campanii de luptă împotriva cancerului.

PROGRAM TV

SELECȚIUNI

Săptămîna 13.07. — 19.07.

LUNI

Programul 1 : 14,00 Actualități 14,20 Ferestre deschise spre Franța 16,00 S.O.S. Natura ! 16,30 Muzica pentru toți 17,00 Actualități 17,05 Emisiunea în limba maghiară 18,33 Pro Patria 19,30 Desene animate 20,00 Actualități 20,35 Sport 20,45 Tezaur 21,10 Studioul economic 21,35 Teatru TV. Prințul travestit de Marivaux 23,30 Actualități 23,45 Confluențe.

Programul 2 : 16,00 Actualități 16,15 Ecran de vacanță, 16,40 Tradiții 17,10 Film artistic. Stavinsky (Franța, 1974) 19,05 Repriza a treia 19,45 Magazin auto-moto 20,15 Studioul muzicii contemporane 20,45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV5 Europe 22,35 BBC World Service.

MARȚI

Programul 1 : 7,00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 10,00 Actualități 10,30 Ecran de vacanță. Blackstar 10,55 Ferestre deschise spre Franța 12,10 Ora de muzică 13,30 Muzica pentru părinți 14,20 Tradiții 14,55 Televacanța școlară 15,30 Cursuri de limbi străine 16,00 Festivalul artelor 16,30 Convorbiri 17,00 Actualități 17,05 Repere transilvane 17,35 Ferestre deschise spre Franța 18,15 Salut prieteni ! 19,15 Studioul economic 19,45 Desene animate 20,00 Actualități 20,35 Sport 20,50 Telecinemateca. Ultimul metrou (Franța, 1980) 23,35 Actualități 23,50 Meridianele dansului.

Programul 2 : 16.00 Actualități 16.10 Ecran de vacanță 16,35 Studioul de literatură 17.35 Film serial. Marc și Sophie 18,35 De-ale pieței în economia Capitalei 18,55 Video-clipuri 19,05 Tribuna non-conformiștilor 19,25 Ferestre deschise spre Franța. Stars' 90 20,45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV5 Europe 22,35 BBC World Service.

MIERCURI

Programul 1 : 7,00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 10,00 Actualități 10,30 Film serial. Marc și Sophie (Franța, 1987) 11,30 Super Channel 12,10 Ora de muzică 13,00 Virsta a treia 14,00 Actualități 14,20 Magazin agricol 14,55 Televacanța școlară 15,30 Cursuri de limbi străine 16,20 Lumea sportului 17,05 Arte vizuale 17,30 : 15, 16, 17, 18 18,00 Reflector 18,30 Muzicorama 19,00 Studioul economic 19,30 Desene animate 20,00 Actualități 20,35 Sport 20,45 Film serial. Virginie își face de cap ! 21,45 În fața națiunii 22,15 Pro Musica 22,50 Universul cunoașterii 23,35 Actualități 23,50 Lumea ideilor.

Programul 2 : 16,00 Actualități 16,15 Ecran de vacanță. 16,40 Emisiunea în limba maghiară 18,10 Teatru TV. Îl osîndesc jurații ? 19,45 Video-clipuri 20,00 Dialog cu edilii Capitalei 20,25 Recital Sever Tipei 20,45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV5 Europe 22,35 BBC World Service.

JOI

Programul 1 : 7,00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 10,00 Actualități 10,30 Ecran de vacanță Blackstar 10,55 Worldnet USIA 12,10 Ora de muzică 13,30 Jazz-Magazin 14,00 Actualități 14,20 Convorbiri 14,50 Televacanța școlară 15,30 Cursuri de limbi străine 16,00 Agenda muzicală 17,00 Actualități 17,05 Repere moldave 18,00 Tele-discul muzicii populare 18,20 Simpozion. Revistă de literatură și arte. Cultura... de piață ! 19,00 Studioul economic 19,30 Desene animate. 20,00 Actualități 20,35 Sport 20,45 Film serial. Dallas 21,40 Reflecții rutiere 21,55 În fața națiunii 22,25 Microrecital „Blue Sistem" 22,40 Reporter '92 23,10 Actualități 23,25 Stadion.

Programul 2 : 16,00 Actualități 16,10 Ecran de vacanță. 16,35 Dicționar de personaje : litera C 17.05 Emisiune în limba germană 18,05 Club S.F. 19,00 Festivalul Internațional al tinerilor dirijori 20,45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV5 Europe 22,35 BBC World Service

VINERI

Programul 1 : 7,00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 10,00 Actualități 10,30 Film artistic. Omul de pe stradă (SUA), 1941 12,30 Super Channel 12,50 Descoperirea Planetei 13,10 Ora de muzică 14,20 Mondomuzica 14,40 Medicina pentru toți 15,10 Recital de operă Mihaela Agachi 15,25 Televacanța școlară 16.00 Muzica pentru toți 16.20 Limba noastră 17,00 Actualități 17,05 Emisiunea în limba germană 18,05 Voci din diaspora (I) 18.30 Magazin TV. Toți pentru 1/4 pentru toți 20.00 Actualități 20,35 Sport 20,45 Film serial. Destinul familiei Howard 21,45 Magazin TV. Toți pentru 1/4 pentru toți. Partea a II-a 24,00 Actualități 0,10 Întîlnirea de la miezul nopții.

Programul 2 : 16,00 Actualități 16,10 Ecran de vacanță. Alice în Țara Minunilor 16,35 Tradiții 17,05 Opera în capodopere 18,35 Sport-Magazin 19,35 Compozitorii noștri : Wilhelm Berger 20,45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV5 Europe 22,35 BBC World Service

SIMBATA

Programul 1 : 9,00 Bună dimineața ! 9,50 Șahul de la A la Z 10,00 Actualități 10,10 Ecran de vacanță 11,10 Alfa și Omega 12,00 Itinerarii spirituale 12,30 Ora de muzică 13,30 7X7. Evenimentele interne ale săptămînii 14,00 Actualități 14,10 Reflecții rutiere 14,20 Ecran de vacanță. Desene animate 14,45 Festivalul Ecopop 15,15 Al doilea război mondial 15,45 Vedete în recital 16,15 Magazin cinematografic 18,00 Gong ! 18,30 Mapamond 19.00 De dragoste și dor... 19,15 Teleenciclopedia 20,00 Actualități 20,35 Film serial. Twin Peaks 21,30 Săptămîna sportivă 21,50 Golden Europe '92. Selecțiuni din spectacolul de varietăți preluat de la Televiziunea germană ARD 22,45 Actualități 23,00 Film artistic. Contele Dracula (Italia — Spania — Germania, 1970) 0,40 Rock — panorama. Serial Freddie Mercury (I).

Programul 2 : 16,00 Actualități 16,15 Ecran de vacanță. 16,40 Divertisment internațional 17,30 Melodii de ieri și de azi 18,30 Film artistic Dublura intră în acțiune ! (Lenfilm, 1983) 19,50 Video-clipuri 20,00 Jazz-Show 20,45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV5 Europe 22,35 BBC World Service

DUMINICA

Programul 1 : 8,30 Bună dimineața! 9,30 Ecran de vacanță. Abracadabra ! 10,50 Actualități 11,00 Lumină din lumină 12,00 Viața satului 14,00 Actualități 14,10 Atlas 14,30 Video — Magazin 18,35 Convorbiri de duminică 19,10 Film serial. Dallas 20,00 Actualități 20,35 Film artistic. Dempsev (SUA, 1983) 22,10 Show-ul de duminică 22,55 Actualități 23,10 Duminica sportivă 23,35 Maeștrii teatrului românesc.

Programul 2 : 16,00 Actualități 16,15 Ecran de vacanță. 16,40 Convorbiri 17,10 Pop-Club 17,30 Orașe și civilizații 18,00 Varietăți internaționale 18,25 Serata muzicală TV 20,45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV5 Europe 22,35 BBC World Service

(După „PANORAMIC TV")

În funcție de evenimentele la zi, Radioteleviziunea își rezervă dreptul de a efectua unele modificări ale programului.

medicina la zi

TUTUNUL

un inamic ucigaş (III)

Convorbire cu conf. univ. dr. ALEXANDRU CÂMPEANU

— Citeva detalii despre nocivitatea fumului de ţigară, vă rog...

— In aerosolii rezultaţi din arderea tutunului din ţigări sînt cuprinse patru grupe de substanţe cu efect particular de negativ. Nicotina care are o acţiune de stimulare a sistemului nervos vegetativ şi care este responsabilă de apariţia dependenţei de fumat. De asemenea, monoxidul de carbon care se fixează pe hemoglobină şi produce o scădere a oxigenului tisular. O altă grupă e reprezentată de substanţe iritante ale ansamblului bronhoalveolar. Apoi, temutele substanţe cancerigene. Aerosolul monodispersat conţine particule mai mici de un micron cu o penetraţie profundă în pulmon, la nivelul membrei alveolare cu o epurare lentă care prelungeşte contactul structurii pulmonare cu substanţe toxice. Pe de altă parte, la acest nivel se produce o absorbţie rapidă a nicotinei care pătrunde în sînge şi atinge o concentraţie ridicată în mai puţin de 30 de minute, la nivelul creierului. La nivelul creierului are un efect psihoactiv manifestat prin îmbunătăţirea atenţiei, creşterea capacităţii de a învăţa, îmbunătăţirea reacţiilor şi a capacităţii de rezolvare a situaţiilor.

— Argumentele dv. au arătat pînă acum „faţa bună" a nicotinei...

— Studiile au arătat că nicotina creşte vigilenţa, performanţa şi în mod selectiv atenţia. Fumatul în mod obişnuit dă o stare de plăcere, reduce spaima, depresia şi stresul. Aceste efecte constituie argumente pentru care majoritatea fumătorilor folosesc acest drog asemănător heroinei, cocainei, alcoolului, pierzînd din vedere faptul că simultan se produc efecte extrem de negative asupra sistemului neuroendocrin, plăminului, cordului, determinînd boli grave şi reducînd speranţa de viaţă a oamenilor. Cercetări recente au evidenţiat că efectele negative sînt în relaţie cu doza de nicotină introdusă prin fumat şi capacitatea de dezvoltare a toleranţei, prin aceasta înţelegînd o rapidă scădere a efectelor asupra sistemului nervos central după începutul fumatului. Lucrul este cunoscut de fumători care ştiu că la primele ţigări au avut ameţeli, greţuri, vărsături, transpiraţii, palpitaţii care au dispărut parţial la aproximativ 6 ore, datorită faptului că a apărut acest fenomen de toleranţă, de reducere a răspunsului organismului la continuarea fumatului. Acesta are ca efect nevoia de a creşte numărul de ţigări pentru a obţine starea de surexcitare psihică dar aşa cum am văzut creşte algebric şi riscul de apariţie a aterosclerozei coronariene şi a infarctului de miocard. Nicotina are efecte importante asupra aparatului cardiovascular producînd la oamenii sănătoşi o creştere a presiunii arteriale, a frecvenţei cardiace şi a debitului cardiac şi fluxului sanguin coronarian. Ea determină creşterea concentraţiei de adrenalină şi nonadrenalină, a acizilor graşi liberi, precum şi inhibiţia prostaciclinei, substanţă vasodilatatoare eliberată de peretele arterial, declanşînd simultan creştere tromboxanului, substanţă care este vasoconstrictoare şi activează funcţia plachetară. Studiile au arătat că nicotina este direct implicată în frecvenţa şi mărimea leziunii miocardice observată în ateroscleroza coronariană. Pe de altă parte prin angiocoronarografie s-a demonstrat că nicotina produce spasme ale arterelor coronare şi leziuni ale endoteliilor acestor artere. Prin reducerea fluxului de sînge în arterele coronare efectele fumatului constituie un factor de precipitare a crizelor de inimă şi de apariţie a infarctului. Trebuie să menţionez şi faptul că fumatul poate produce o perturbare a ritmului cardiac, lucru binecunoscut de cei care după fumat prezintă fibrilaţii sau alte aritmii cardiace.

Despre implicaţiile fumatului în agravarea bolii hipertensive, cît şi despre alte „contribuţii" ale sale la dezastrele cardiace, altădată.

ECATERINA BĂTRINEANU

GENELE, VIITOARELE NOASTRE MEDICAMENTE? (II)

Incepînd din ianuarie 1991, la Centrul medical din Bethesda, dr Steven Rosenberg, celebru cancerolog a încercat să vindece bolnavii de cancer cu localizare la nivelul pielii (melanoame avansate) folosind o tehnică asemănătoare celei propuse de dr. French Anderson. Diferenţa constă în faptul că el nu încearcă să remedieze deficienţele genei „bolnave" ci să dinamizeze sistemul de apărare a organismului împotriva temutei maladii. Pentru aceasta el prelevează limfocite de la pacient, apoi le plasează într-un mediu de cultură, în eprubetă. Introduce şi un virus „taxi" purtător al genei capabile să declanşeze un puternic agent natural antitumoral, Tumor Necrosis Factor (TNF). Dar dr. Rosenberg, spre deosebire de dr. Anderson, a adăugat în mediul de cultură încă un element, Interleukina 2, cu rol în creşterea eficacităţii globulelor albe în lupta lor contra tumorilor. In final, reinjectează bolnavilor celulele astfel modificate. „Nu am constatat efecte secundare, spune dr. Rosenberg ; utilizăm doze foarte slabe de TNF şi de Interleukină 2, aceste substanţe putînd fi totuşi toxice. Experimentul este în curs şi sperăm să avem rezultate destul de concludente în viitorul cel mai apropiat."

Şi în Franţa, primele încercări de terapie cu ajutorul genelor au vizat tot cancerul. Experimentele au debutat cu aproximativ un an în urmă la Centrul Léon Berard din Lyon. Profesorii Thierry Philip şi dr. Marie Favrot au administrat bolnavilor un tip de tratament destul de asemănător cu cel folosit de dr. Rosenberg, unui lot de pacienţi cu cancer metastazic. Tratamentul este de asemenea în curs şi se speră, în general, prelungirea vieţii cu o cotă semnificativă faţă de prognosticul sumbru iniţial.

La 8 octombrie 1991, dr. Rosenberg a intrat într-o nouă etapă a cercetărilor sale : el a folosit un subiect în vîrstă de 46 de ani atins de un melanom în stadiu terminal. „Ideea a constat în utilizarea celulelor canceroase ale bolnavului pentru a-l imuniza împotriva propriei sale boli", spune dr. Rosenberg. Asadar, el a prelevat mai întîi de la bolnav celule canceroase cărora le-a integrat gena TNF. Apoi le-a reinjectat, pentru a stimula răspunsul imunitar. După aceea, dr. Rosenberg a extras din ganglionii limfatici ai bolnavului globule albe provenite din precedenta operaţie, deci virulente împotriva tumorii. Acestea au fost multiplicate în eprubetă, avînd o mare capacitate de fabricare a TNF, şi au fost reinjectate bolnavului. Deci de data aceasta se practică două injectări cu material biologic tratat în ideea stimulării progresive a sistemului imunitar al bolnavului. „Se merge oarecum pe ideea" vaccinului, numai că un adevărat vaccin se administrează preventiv, pe cînd aici bolnavul se tratează, fiind într-un stadiu avansat de boală". Dr. Rosenberg şi-a extins aria tratamentului şi asupra unor bolnavi suferinzi de cancer de colon şi tumori renale. Preconizează, de asemenea, folosirea acestui tratament în cancerul de sîn.

Cît de extinsă va fi totuşi aria maladiilor ce ar putea beneficia de terapia „genică ?" este întrebarea pe care în primul rînd, specialiştii şi-o pun dar în aceeaşi măsură şi bolnavii atinşi de diferite boli. Primele vizate rămîn maladiile genetice, care, potrivit unor date statistice, sînt cauza a peste jumătate din decesele în rîndul copiilor. Numărul acestor boli este în jur de 4.000. Printre cele mai cunoscute se numără hemofilia, miopatia şi mucoviscidoza, afecţiuni deosebit de grave care se însoţesc adesea de suferinţe extreme.

Desigur, şi alte maladii imunitare sînt în atenţia specialiştilor. La Institutul Pasteur din Franţa, de exemplu, o echipă de medici vizează găsirea tratamentului „genic" pentru o afecţiune gravă, ereditară, a ficatului (maladia Crigler-Najjar). De asemenea, se are în vedere o altă maladie gravă ereditară a ficatului, care are de obicei consecinţe fatale. Ea se datorează absenţei unei gene producătoare a unei enzime indispensabile ciclului ureic.

AURORA POPESCU

(Va urma)

VÎRSTELE UMANE

După cum bine se ştie, vîrsta cronologică sau calendaristică, în virtutea căreia anul este folosit ca unitate de măsură, reprezintă modalitatea cea mai răspîndită de apreciere cantitativă şi chiar calitativă a vieţii. Această vîrstă însă, deşi foarte importantă, nu este nici pe departe unica vîrstă prin care poate fi măsurată viaţa şi nici cea mai reprezentativă. Însuşindu-şi criteriul biologic şi nu pe cel cronologic ca modalitate de apreciere a acelelaşi valori, lăsînd criteriul cronologic doar în seama oficiilor de stare civilă, medicina a făcut indiscutabil un evident pas înainte, un evident salt calitativ. Slujitorilor lui Asklepios le este dat, mai mult decît tuturor, de a constata că nu există un paralelism infailibil şi obligator între vîrsta cronologică şi cea biologică. Aceştia au posibilitatea de a constata în activitatea lor de fiece zi existenţa unor indivizi care sub raport cronologic au 35 ani, iar sub raport biologic pot fi etichetaţi ca aflîndu-se în pragul bătrîneţii. Vîrsta calendaristică sau cronologică nu este tot una cu cea biologică, şi asta în primul rînd pentru faptul că procesul îndelungat şi silenţios al îmbătrînirii este grevat de un acut coeficient de personalizare. Fiecare îmbătrîneşte în felul său şi, ceea ce este şi mai important, în ritmul său.

Fenomenul îmbătrînirii reprezintă, se pare un eveniment profund individual, iar ştiinţa, cel puţin pînă la ora actuală, este cu totul incapabilă de a defini pe bătrîn exclusiv de pe poziţiile precare şi discutabile ale vîrstei cronologice. Fiecare fiinţă umană dispune, în afară de ceasul pe care îl are fixat la mînă sau în afară de ceasul pe care îl are în locuinţa proprie, de încă un ceas, de data aceasta interior. Este vorba despre **ceasul biologic.** Numai că, acesta îşi are o ritmică proprie, întru totul particulară fiecărui individ în parte. Cu toţii sîntem angajaţi într-un maraton biologic, echivalent cu viaţa ce ne este proprie, maraton orientat unidirecţional, şi anume de la naştere în spre moarte, cu toţii alergăm în cadrul acestui maraton într-un ritm care ne este propriu. Fiecare aleargă nu numai după propriile sale ritmuri, ci şi cu propria sa şansă, şi aceasta pentru că adeseori avem a ne întîlni în drum cu diverse boli. Apropo de aceste boli care ne ies în cale, nu este nici o exagerare afirmînd că **nimeni n-a trăit atît, şi într-un asa fel, pentru ca să poată susţine că a murit exclusiv de bătrîneţe.** De altfel, nu este nici o exagerare chiar în socanta afirmaţie a laureatului Premiului Nobel pentru medicină, biologul, bacteriologul şi imunologul rus I. Mecinikov, afirmaţie în virtutea căreia **bătrîneţea este o boală ce trebuie tratată ca oricare altă boală.**

Studiind îmbătrînirea biologică de pe poziţii pluridisciplinare, ştiinţele medicale au constatat, că aceasta începe încă din fragedă tinereţe, afectînd în mod diferenţiat diversele organe şi ţesuturi. Cel mai mult frapează din acest punct de vedere diminuarea capacităţilor musculare, a puterii fizice deci. Un vechi proverb persan tezaurizează această realitate : Începînd de la 50 de ani puterile îţi scad de la an la an ; de la 60 de ani, lună de lună ; de la 70 de ani săptămînă de săptămînă ; la 80 de ani de la zi la zi iar la 90 de ani, de la ceas la ceas.

În timp ce organele maşinii obişnuite ne uzează pe măsura folosirii lor, acelea ale maşinii umane se uzează exact invers, adică pe măsura nefolosirii lor. Scurgerea timpului îşi lasă amprenta peste tot şi în toate structurile organismului, dar în special pe faţă şi pe mîini. Priviţi din acest punct de vedere ilustraţiile care însoţesc acest articol, şi care reprezintă cum arată **faţa uneia şi aceleiasi persoane în perimetrul copilăriei şi al senescenţei.** Dar, din fericire, vîrstele umane nu se reduc numai la vîrsta cronologică şi la cea biologică, oamenii mai dispunînd din acest punct de vedere şi de o vîrstă psihologică, de una intelectuală, socială şi chiar didactică.

ARCADIE PERCEK

Întîmplări adevărate

Datorii pentru 138 de ani

„Mărturisesc ca să pun oamenii în gardă" — declară Marie-Chantal Denis Lutard, o femeie drăguță, de 36 de ani, mama unui băiețel și eroina unei triste

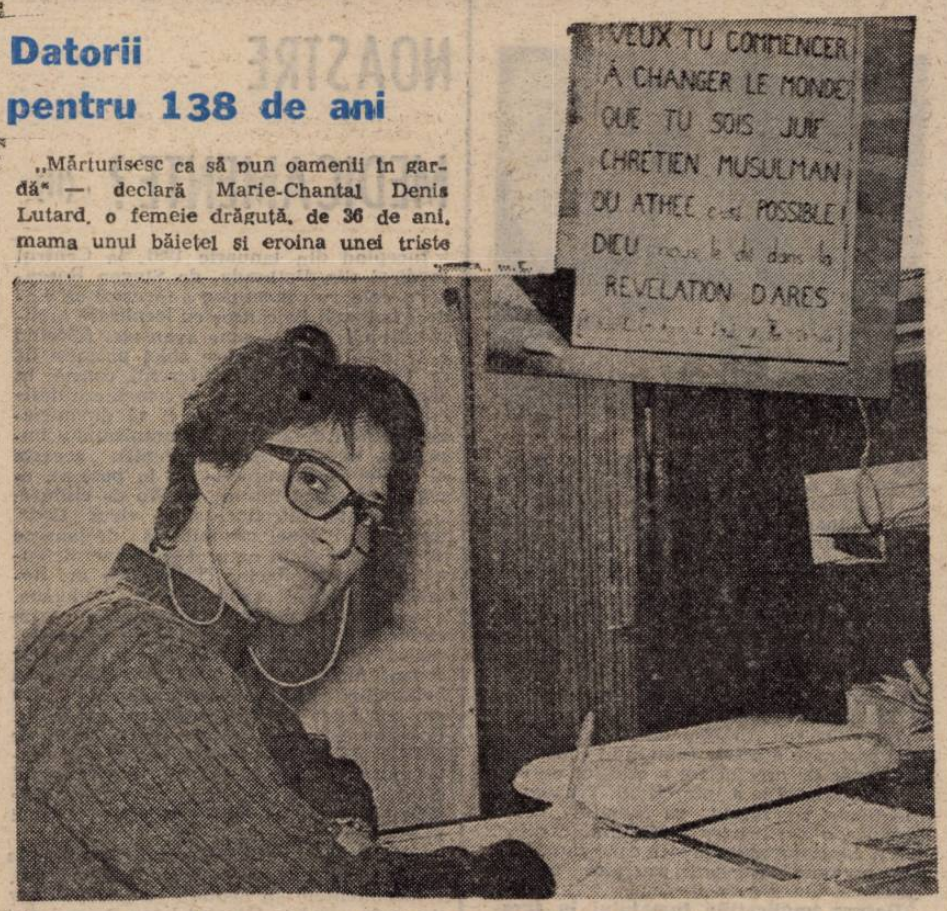

întîmplări petrecute în localitate Saintes (Charente-Maritime), Franța.

Marie-Chantal se ocupa de un magazin de produse dietetice și totul a mers bine pînă în ziua cînd soțul său a venit acasă cu o carte în care autorul demonstra că posedă cheia fericirii ! Interesați de probleme de astrologie și meditație transcendentală, cei doi soți au căzut în capcana unei secte. În scurt timp soțul a început să aibă manifestări ciudate și cum o nenorocire nu vine singură, au intervenit și necazurile financiare legate de magazin. Neputînd redresa situația, cuplul a decis să urmeze sfaturile „profetului" și să vîndă prăvălia, așa încît în 1988 a pronunțat lichidarea judiciară. În acest moment, Marie-Chantal a rămas singură, căci soțul său, după ce i-a reproșat că „s-a îndepărtat de Dumnezeu", s-a retras într-o mansardă ! În asemenea împrejurări femeia a fost nevoită să-și vîndă bunurile la licitație, dar tot nu au putut fi acoperite în întregime pagubele. Tragic și absurd în același timp, soțul a fost amnistiat pentru datorii, iar Marie-Chantal, pentru că semnase singură o cauțiune, trebuie să ramburseze băncii suma de 500 mii de franci ... în 138 de ani !

Rămasă pe drumuri împreună cu bătrînul, Marie-Chantal a început să caute de lucru și în cele din urmă s-a angajat la o casă editorială din regiunea Cognac. A urmat divorțul și Marie-Chantal a căpătat o stabilitate profesională și morală și se ocupă de creșterea și educarea copilului, astăzi în vîrstă de 11 ani. Acum însă, ea se teme ca ex-soțul ei să nu aibă o influență nefastă asupra copilului. Știind că soțul său s-a îndatorat ca să dea mai mulți bani profetului și că „în numele fericirii" ea însăși a fost o pradă ușoară, Marie-Chantal caută să țină băiatul cît mai departe de ideile și pericolul acestei secte.

Un șarpe care schimbă viața unei familii

Cele ce urmează sînt absolut autentice. S-au petrecut în București, cu puțin timp în urmă. Întîmplarea este atît de stranie și de greu de explicat încît personajele ei trebuie să beneficieze de protecția publicitară. O familie, soția medic. Un tînăr, copilul la vîrsta îndrăgostirii, are o prietenă, însă nedorită de mama tînărului. Totul a început într-o zi, cînd privind un anume loc din apartament, mama tînărului vede un șarpe. Un șarpe autentic. O clipă îl confundase cu cureaua pantalonilor fiului ei, dar și-a dat seama că șarpele era șarpe, cureaua curea ! Convinsă că are halucinații, mama tînărului și-a concentrat privirile, apoi nu a mai avut nici o îndoială. De unde un șarpe în apartament ? După ce reptila a dispărut, a început s-o caute prin toate ungherele casei. Și-a anunțat prietenele, la telefon, s-au mirat. Dar șarpele n-a fost găsit, deși nici un ungher al casei nu a rămas necercetat. Pînă aici întîmplarea nu-i decît ... o întîmplare, posibilă oricînd și oriunde. Ce a urmat însă, nu mai este întîmplare...

Aflîndu-se în baie, într-o dimineață, mama tînărului vede din nou șarpele pe mozaicul băii. Cum era și firesc, se sperie. Începe să-și cheme soțul, aflat și el acasă. Acesta intră brusc în baie și o întreabă ce s-a întîmplat. Soția îi arată șarpele — dar bărbatul se uită uimit, nu vede în baie nici un șarpe. Alarmat de starea soției, bănuind-o bolnavă psihic, sau într-o criză de halucinație, o cuprinde, firesc, ca să o scoată pe hol. În clipa însă cînd a pus palmele pe brațele soției, soțul a văzut șarpele, care stătea întins pe mozaic. Părea că răsărise din podea, din străfundul planșeului de beton. Era sigur că pînă ca să o cuprindă pe soția sa șarpele nu existase și apăruse numai atunci cînd l-a atins cu palmele trupul. Într-adevăr, era un șarpe ! Acum nu mai avea nici o îndoială. Dar de unde, cum, de ce un șarpe ? Și-au adus aminte de prietena fiului lor, neagreată de ei. Ea nu putea aduce în casă un șarpe. Dar se pare că a adus, nu ea, ci cine știe cine, un mesaj ! Deși soțul a ucis șarpele, deși a chemat prietenii și vecinii să-l vadă, deși toată lumea s-a convins că acolo existase un șarpe văzut-și-nevăzut, mesajul se pare că rămîne valabil. Din păcate — sau din fericire ! — nimeni nu-l va putea explica. Poate că numai viața, existența acestei familii de acum înainte ! Să fie șarpele misterios un avertisment ? Doar pentru cei familiarizați cu fenomene paranormale întîmplarea aceasta nu are darul de a șoca. Pentru ceilalți, aceeași întîmplare adevărată poate părea neadevărată. Însă martorii sînt prea numeroși, iar misterul este prea limpede înfățișat...

Căsătorie record

Cum să faci să trăiești o lună de miere eternă ? Ralph și Patsy Martin, un cuplu de cîntăreți americani, par să fi găsit rețeta : ei s-au căsătorit prima dată la 14 februarie 1960, în Arizona, statul în care s-au născut. Apoi au reeditat cuvîntul magic „DA" de alte 50 de ori în fața unui primar, judecător, preot, sau pastor. Ei consideră că s-au „recăsătorit" în Mexico, Canada, în toate statele din America în afară de Hawaii și speră ca „maratonul" să nu se fi încheiat. Acești campioni ai căsătoriei nu sînt totuși scutiți de unele scene de neînțelegeri care mai survin între soți. „Dar nimic nu poate deveni grav, spun ei, pentru că și aici există o rețetă : principalul este să nu adormi supărat pe partenerul de viață și să nu uiți să-l săruți la plecarea de acasă..." Să fie oare totul atît de simplu?

Un mistreț chemat în fața justiției

Gnognotte este personajul acestei întîmplări. Totul a început de la dorința Theresei Carteron de a-i face fiului său Dominique un dar deosebit, cu ocazia datei sale de naștere, 24 decembrie 1982, cînd băiatul împlinea 12 ani. Cadoul ales a fost un pui de mistreț care l-a

făcut să plîngă de bucurie pe Dominique și să se înduioșeze pe tatăl acestuia, Roland, artizan și, totodată, cultivator al pămîntului din satul în care locuiau Haute-Saone, (Franța). Noului „membru" al familiei i s-a spus Gnognotte, a fost repede adoptat, i s-a amenajat un tarc și, din cînd în cînd, a început să fie lăsat să se plimbe liber prin sat, departe totuși de armele vînătorilor. Învățase chiar drumul pînă la școală la Dominique și adesea „se prezenta" la poarta acesteia pentru a-și aștepta cel mai bun prieten. Copiii, dar și sătenii adorau ciudatul animal ce înviora decorul satului lor și viața destul de ternă pe care o duceau. Anii au trecut, puiul de mistreț a devenit adult. Totul fusese frumos și bine pînă în aprilie 1991 cînd doi vînători, purtînd uniformele și însemnele ce reprezintă tagma din care fac parte, au bătut în poarta familiei Carteron pentru a-i anunța că sînt pasibili de amendă sau pedeapsă pentru „detenția ilegală a unui mistreț". Gnognotte trebuia îndepărtată, în primul rînd pentru păstrarea purității rasei, apoi pentru motivul protejării culturilor. Dar membrii familiei Carteron știau bine că acest lucru ar fi însemnat moarte curată pentru bietul animal obișnuit să trăiască alături de oameni, ocrotit, ca un animal domestic. Din păcate administrația agricolă n-a vrut să ia în considerare acest „amănunt" și au făcut demersuri pînă la nivelul procurorului Republicii de Lure care a decis trimiterea familiei Carteron în fața tribunalului.

În fața acestei situații fără ieșire, cuiva i-a venit ideea să ceară sprijin celebrei actrițe Brigitte Bardot, recunoscută în întreaga lume ca apărătoare a animalelor. Aceasta și-a manifestat imediat indignarea și a promis că nu va face nici o concesie, va fi alături de familia Carteron pentru a i se face dreptate. Între timp, copiii din sat, între trei și 13 ani, au manifestat, declarînd că Gnognotte este prietena lor, n-a făcut niciodată rău nimănui și că are dreptul să trăiască în pace în continuare acolo, cu ei.

La proces, apărător a fost numit Olivier Lecourt, excelent magistrat, care a pulverizat atacurile administrației agricole constituită în acuzare. El a spus că trebuia consultat dicționarul pentru a se vedea exact ce înseamnă „animal sălbatic", și astfel Gnognotte nu ar mai fi putut fi adusă în fața legii, iar pierderea de timp și cheltuielile de judecată ar fi fost excluse.

După un timp, viața familiei Carteron a intrat în normal : ziariștii, vizitatorii curioși i-au lăsat să trăiască în liniștea și simplitatea cu care erau obișnuiți. Alături totuși de Gnognotte, devenită vedetă.

„Sora mea m-a adus pe lume"

Danielle Parickemilor, de 39 de ani, era numai cu fiicele sale acasă cînd a simțit că momentul celei de-a patra nașteri sosise...

Sylvie, fiica cea mare plecă în grabă să ceară ajutor unei vecine, în timp ce Danielle rămăsese numai cu Isabelle, fiica mijlocie, de 15 ani. Isabelle văzuse un foileton la televizor și înțelesese cum se petrece o naștere, așa încît, fără să-și piardă sîngele rece a decis să-și ajute mama, pregătind cele necesare. Singure în apartamentul lor de la etajul nouă din Nanterre, Franța, mama și fiica au întîmpinat venirea pe lume a unui superb bebelus de 4,2 kg.

„Mai întîi i-am prins capul, apoi gîtul și umerii și după aceea am scos placenta" a explicat cît se poate de firesc Sylvie. Cînd a sosit vecina tot ea a anunțat-o că familia lor deja se mărise !

Astăzi, Isabelle este o tînără dinamică și lucrează într-o grădiniță de copii, iar micuța sa soră o venerează ca pe o a doua mamă.

Cum pot dispărea prejudecățile

Howell Raines, ziarist american la „New York Times Magazine" își amintește că pe cînd avea șapte ani, în casa lor din Birmingham (Alabama), Statele Unite, a fost adusă o negresă de 16 ani ca să facă menajul.

Grady, pe adevăratul său nume Gradystein Williams muncea pentru 18 dolari pe săptămînă și fusese nevoită să-și întrerupă studiile, deși avusese rezultate excelente. Deși în anii '50 la Birmingham segregația rasială era cea mai totală din tot continentul american, Grady a avut norocul de a trăi în mijlocul unei familii onorabile, care i-a acordat încredere și ajutor. Din economiile făcute, Grady s-a înscris la Universitatea Dillard, însă din păcate neajungîndu-i banii și-a abandonat încă o dată studiile în ciuda notelor bune pe care le obținuse. În 1957 s-a căsătorit și a dispărut din viața familiei Raines.

De-a lungul anilor, Howell Raines, ajuns reporter a simțit de nenumărate ori nevoia de a o revedea și de a-i mulțumi pentru trecutul lor comun și pentru faptul că de la ea învățase să vadă cu obiectivitate lumea așa cum era...

În primăvara aceasta, hazardul a făcut ca visul ziaristului să devină realitate, întîlnind-o pe Grady. Emoționată, ea i-a povestit că trăiește în Atlanta, este bucătăreasă la o clinică ortopedică, are trei copii și o bună reușită în viață. Grady s-a reîntors apoi la Birmingham să revadă familia de care o leagă atîtea amintiri, aducînd cu ea o carte ce poartă titlul: „Sufletul meu este liniștit."

Subtilă, blîndă și tandră, Grady a făcut cel mai prețios cadou băiatului care a trăit în inima unui oraș crud, într-o epocă dificilă : o inimă elberată de ură.

verificati-vă cunostintele

PERFORMANȚE ÎN DOMENIUL MUZICII

Ca în multe domenii ale activității oamenilor, există performanțe și în cel al muzicii. Este subiectul la care ne vom referi astăzi, propunîndu-vă următoarele întrebări :

1. Care au fost muzicienii cei mai fecunzi, privind numărul creațiilor lor ?

2. În ce perioade au trăit ?

3. Care au fost performantele realizate de ei, în materie de creativitate muzicală ?

Ing. LIVIU MACOVEANU

(Răspunsurile în numărul viitor)

RĂSPUNSUL LA ÎNTREBAREA PUBLICATĂ ÎN NUMĂRUL TRECUT

Compozitori celebri

Iată ce se poate răspunde la întrebările propuse în rubrica anterioară, cu privire la o serie de compozitori celebri, referindu-ne la prenumele lor, la perioada în care au trăit și naționalitatea lor :

1. Auber Daniel, (1780—1871), francez ;
2. Bach Johann Sebastian, (1685—1750), german ;
3. Beethoven Ludwig van, (1770—1827), german ;
4. Brahms Johannes, (1833—1897), german ;
5. Ceaikovski Piotr Ilici, (1840—1893), rus ;
6. Chopin Frédéric, (1810—1849), polonez, cu tată francez ;
7. Enescu George, (1881—1955), român ;
8. Liszt Franz, (1811—1886), maghiar ;
9. Puccini Giacomo, (1858—1924), italian ;
10. Stravinski Igor, (1882—1971) rus, naturalizat american.

FEL DE FEL

● **Orașul** francez Saint Etienne este un important centru industrial datorită și faptului că aici se află un bazin carbonifer cu o suprafață de circa 250 kmp. ! Din acest motiv, orașul mai sus pomenit este construit pe adevărate depozite de cărbune care se află la o adîncime de numai 50—60 metri.

● **Există** în Marea Mediterană și în estul Oceanului Atlantic o specie de pește denumită științific „Ombrina leccia" lung de peste un metru, care posedă o caracteristică curioasă. În timp ce înoată aripile sale produc un straniu sunet care, din acest motiv, nu-l avantajează întrucît usurează pescarilor identificarea bancului respectiv și implicit a pescuitului lor.

CARACTERISTICĂ COMUNĂ

Unul singur dintre cei trei militari (din desenul de jos) prezintă o caracteristică comună cu cei șase aflați în primul desen. Știți care ar fi această ?

(Soluția în numărul viitor)

DEZLEGAREA TESTULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

UNA DIN ȘAPTE

Numărul 6.

VACANȚE...

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	O	D	I	H	N	A	/	P	O	P	A	S
2	S	E	A	R	A	/	C	A	B	A	N	E
3	W	L	/	A	N	T	O	N	/	S	I	N
4	A	T	E	/	I	A	R	N	A	/	M	I
5	L	A	C	S	/	T	T	/	U	T	A	N
6	D	/	R	A	R	I	/	U	R	I	T	/
7	/	M	A	R	E	/	T	R	E	N	/	K
8	M	A	N	U	/	C	I	/	L	U	C	A
9	A	R	/	T	A	U	T	U	/	T	A	P
10	R	U	S	/	B	L	A	G	A	/	R	P
11	I	T	A	L	I	A	/	E	T	A	T	E
12	N	A	T	A	L	/	A	R	U	D	E	L

ORIZONTAL : **1) Repaus pentru orice vacanță — Stațiune de odihnă 2) „Ultima... de vacanță" poezie din volumul de versuri : „Fructe de mai" de Stefan Iures — Căsuțele vacanțelor alpine 3) Walter Lubke — Autorul volumului: „Neuitatele vacante" (Costache) — Semnează schița : „În excursie" (Mihai) 4) Recreate în sfîrșit! — Perioadă de vacanță pe litoral — Notă muzicală 5) Specie de pești înrudiți cu păstrăvii (Iht.) — Tesite ! — Îi aparține textul corului: „În vacanță" de Marin Constantin (Tiberiu) 6) De la o vacanță la alta (pl.) — Deosebit de frumos 7) „Mică e vacanța...", carte pentru copii, de Mihai Stoian — Ne duce în vacanță la munte sau la mare 8) Autorul poeziei: „Ultimele zile de vacanță" (Emil) — Dimpotrivă — Îi aparține poezia: „Zile de iulie" și schițe „Popas" (Ștefan) 9) În largul mării ! — Semnează versurile intitulate „Somnul de vacanță" (Nicolae) — Pahar special de bere 10) A scris versurile pentru melodia „Bine-ai venit vacanță" de Adrian Romcescu (Ion) — „Vilegiaturiștii" se intitulează versurile acestui cunoscut poet (Lucian) — Semicorp ! 11) „Excursie în...", volum de Frederic Mistral — Crește de la o vacanță la alta 12) Locul vacanțelor din copilărie — A scris cartea pentru copii „Geo și Teo în vacanță" (Burschi).**

VERTICAL : **1) Regizor american de filme (Gerd), autorul peliculei „Vacanță la Paris" — Îi aparține piesa corală „În vacanță" (Constantin) 2) „Turismul în... Dunării", carte scrisă de Marin Nită — Unul din protagoniștii filmului „Frumoasele vacante" de Makk Karoly (George) 3) Dă curs ofertei — Fond pentru filmul „Tata în vacanță" — „...de vacanță", punct de atracție la intrarea în Mamaia 4) „Honorary Royal Academician" (abr.) — De la munte sau de la mare, îl trimitem prietenilor rămași acasă — „Vacanță... Ischia", film din creația lui Mario Camerini 5) Bun de adormit copiii — Preț mediu ! — Nu se încurcă 6) Regizor francez (Jacques) autorul filmului „Vacanța domnului Hulot" — Turn de apărare 7) Bază turistică — Semnatarul poeziei „Concediu" (Ștefan) 8) Ne-a lăsat culegerea de proverbe „Povestea vorbei" (Anton) — Între malurile cursului ! — Glandă mamară 9) În sobă ! — ... Giroveanu, autorul melodiei „Sănătoasa vacanței" — Avantaj 10) Semnează volumul „Pentru zilele de vacanță" (Ion) — Loc regiune — Prinse-n nadă ! 11) Însuflețit — Prieten nedespărțit în vilegiatură 12) Așa dorim cerul vacanțelor pe litoral — Regizor american (Irving), autorul peliculei „Vacanță la tropice".**

DICȚIONAR : LACS, HRA

PETRU PARDĂU,
Botoșani

DEZLEGAREA JOCULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

AMBARCAȚIUNI

ORIZONTAL : Transoceanic — Remorcher — No — Imbe — He — Asog — Rea — Scic — Ato — E — Rata — Iolă — Mac — Ancoră — E — A — Aer — Abanos — Ntu — Aba — Doc — Tăi — Calce — Oo — Avizo — Nari — R — Na — Arca — Leut — Clătit — Canoe.

LOGICĂ ȘI AMUZAMENT

În testele următoare vă propunem ca, după citirea primelor două enunțuri, să alegeți cea mai logică concluzie posibilă, din cele trei oferite de autor. Apoi veți compara solutia dv. cu cea a autorului.

TESTUL A : 1. Elefantul are trompă. 2. Elefantul este un mamifer. Concluzii : a) toate mamiferele au trompă b) unele ierbivore au trompă c) elefanții pot fi domesticiți.

TESTUL B: 1. Nelu joacă foarte bine șah. 2. Tabla de șah are 64 de pătrățele. Concluzii: a) Nelu știe să numere pînă la 64. b) Nelu știe cine-i nebun și cine nu. c) Regina e prietena lui Nelu.

TESTUL C: 1. Alina e elevă în clasa a VII-a 2. Alina e o insulă în Pacific. Concluzii : a) Peste Alina trece Tropicul Racului. b) Alina are coordonatele unei premiante. c) Alina are o fire vulcanică.

TESTUL D : 1. Maimuța imită oamenii. 2. Oamenii se imită între ei. Concluzii : a) maimuțele se imită între ele. b) oamenii știu să se maimuțărească. c) maimuțele cresc pe lîngă casa omului.

TESTUL E : 1. Turnul Eiffel nu e Statuia Libertății 2. Piramida lui Keops nu e Turnul Londrei Concluzii: a) Cișmigiul nu e Disney Land. b) Faraonii nu știau limba engleză. c) prin Londra nu circulă cămile.

RĂSPUNSURI : **Ab, Bc, Ca, Db, Ea. Cine are 5 răspunsuri exacte poate manevra o macara de 10 tone : cine are 4, știe unde sînt însușirile Ferroe; cine are 3, nu va rămîne niciodată între etaje : cine are 2 ușă calorifernl deschis, iarna: cine are 1, nu poate fi trezit de ceasul deșteptător ; cine nu are nici un răspuns exact să numere țepii unui cactus.**

● — *Vei munci opt ore, spuse patronul către noul angajat.*

— *Perfect dar vă rog să-mi spuneți precis în cîte zile trebuie să fac aceste opt ore.*

● *O tînără se prezintă la medicul dermatolog.*

— *Domnule doctor vă rog să priviți ce pete roșii mi-au apărut pe obraji...*

Medicul o examinează atent apoi îi spune :

— *Domnișoară nu este cazul să vă alarmați. Cel mult să-l rugați*

cînd ați fi ultima oară

prietenul dv. să-și radă barba atunci cînd vă întîlniți.

● *Grațioasa cameristă, tînără și plină de nuri îl întîmpină pe elegantul domn care a sunat la ușă ;*

— *Doamna se scuză, dar nu vă poate primi în seara aceasta...*

Domnul imperturbabil :

— *Dar dv. domnișoară ?*

● *Doi puști stau în dreptul camerei de baie. Unul dintre ei privește prin gaura cheii și deodată urlă plin de furie :*

— *Țicălosule, dă-mi suta de lei înapoi !Nu sora ta face baie, ci bunică-ta !*

● *Bătrîna soție îi spune soțului și mai bătrîn decît ea ;*

— *În această casă două persoane sînt gripate ; tu și servitoarea. Îmi poți explica acest fenomen ?*

— *Sigur dragă, dar tu tot n-o să mă crezi !*

ION RUȘ

POȘTA REBUS

MARIAN MITROI — D.T. Severin : 1) repar acum acea greșeală de tipar, deci careul Florar (apărut pe 16 mai) a fost realizat de tine 2) am reținut „Politica" și „Money".

REMUS BUTĂNESCU — Sibiu: 1) undă verde pentru „Pastorală" 2) chestia cu „Cheia" era o figură de stil.

IONEL PURGHEL — Arad: „Păsările" dv. au intrat în „colivia" reținutelor. Cu unele rezerve...

CRISTINA OPREA — Bîrlad: foarte bine realizat careul „În slujba vieții !". L-am reținut.

MARIAN MINCULESCU

Nr. 28 (1812) din 11 iulie 1992

Caleidoscop

magazin

Binecuvîntați animalele și copiii

Zooterapia reprezintă una din multiplele ramuri ale medicinei neconvenționale, care alături de efectele benefice ale plantelor, muzicii, cromaticii, iubirii etc. încearcă să amelioreze sau chiar să vindece anumite afecțiuni prin intermediul animalelor. Iată un exemplu cît se poate de concludent : în Florida un delfin din specia Marelui Albastru, pe nume Marina, este capabil să vindece copiii suferinzi de afecțiuni genetice și tulburări de comportament, oferindu-le, cu candoare, întreaga lui prietenie. Micuțul din imagine învață să vorbească cu ajutorul delfinului față de care a devenit extrem de dependent din punct de vedere afectiv. Probabil că dacă ar exista mai multă dragoste în lume, cabinetele medicale ar fi în pragul falimentului.

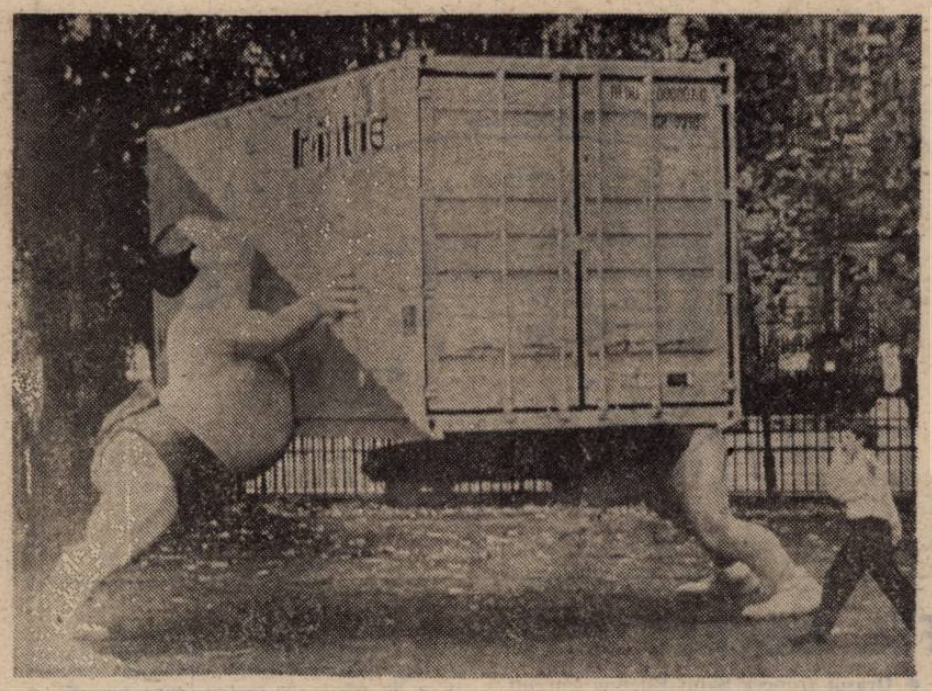

SCULPTURA SUI-GENERIS

Botezată „Trebuie să fie doi", insolita operă de artă a lui David Mach prezintă doi luptători de sumo, un sport foarte popular în Japonia. Sculptura care îmbogățește azi peisajul unei grădini londoneze a servit drept decor la un recent festival al artelor și tradițiilor nipone.

Cu gondola pe sens unic

Veneția este situată în laguna Mării Adriatice. Acest superb oraș este străbătut de o sută cincizeci de canale. Datorită acestui specific toate transporturile din interiorul acestui oraș se efectuează cu bărci cu motor, gondole și barje. Datorită numărului deosebit de mare al acestor vehicule acvatice, condițiile lor de deplasare s-au complicat producîndu-se, deseori, dezordine. Această situație a determinat autoritățile să stabilească plantarea de-a lungul canalelor a unor indicatoare de reglementare a circulației. Potrivit acestor indicatoare, pe patrusprezece canale ale Veneției, circulația se poate realiza numai într-un singur sens. Au fost înființate chiar și unele patrule a căror misiune este aceea de a supraveghea modul în care se respectă „codul de circulație pe canale" și de a aplica amenzi și sancțiuni.

TELEGRAME

■ **Sursele alternative de energie au pondere de numai 2,5% în balanța energetică a Germaniei. În anul 2005 această pondere va fi de 10%, iar către anul 2025 de 33% !**

■ **În Germania funcționează peste 2000 de „minicentrale electrice" acționate de energia furnizată de astrul zilei. Este vorba de instalații solare mijlocii cu o capacitate de pînă la 5 kW., destinate alimentării cu energie a caselor particulare.**

■ **În laboratoarele de arme ale forțelor aeriene ale SUA de la baza militară Kertland (statul New Mexico) au loc experimente pentru realizarea unei arme în Cosmos, informează revista „Aviation week".**

■ **În Vietnam s-au modificat gradele efectivului mediu de comandă. În prezent ele sînt : maior, locotenent colonel, colonel și colonel superior.**

■ **O călătorie a unui echipaj către planeta Marte ar necesita cheltuieli foarte mari — 400 miliarde de dolari, apreciază experți de la NASA.**

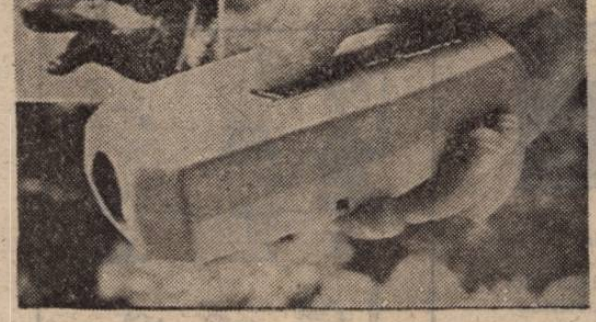

Nu vă mai temeți de cîinii răi

Cine nu a încercat sentimentul de teamă atunci cînd un cîine și-a scos colții și a mîrîit amenințător gata să sară la „atac"? Închipuiți-vă însă că datorită unui sunet intermitent aproape imperceptibil de către urechea omenească, cîinele agresiv își va pune coada pe spinare și va fugi. Dispozitivul care emite acest semnal sonor se numește „Dazer" și este fabricat în Statele Unite ale Americii. Frecvența ultrasunetelor pe care le generează este insuportabilă pentru auzul atît de sensibil al cîinilor. Specialiștii americani au construit dispozitivul cu intenția de a veni în ajutorul poștașilor, școlarilor și bicicliștilor de duminică. De menționat că semnalul sonor deși are o eficacitate totală nu este deloc periculos pentru cîini. Dispozitivul este prevăzut cu o agrafă care face posibilă fixarea sa la curea.

CREMĂ DIN PIGMENȚI

Cosmeticienii japonezi au realizat o nouă cremă care protejează pielea împotriva arsurilor solare. Compoziția acestui unguent se bazează pe pigmentul extras din semințele de secară și de pepene. Recepționînd radiațiile ultraviolete care produc de fapt arsurile, pigmentul le transformă în căldură inofensivă disipată în piele. Pigmentul poate fi ambalat în niște capsule avînd dimensiuni micronice ceea ce face ca aceasta să nu aibă vreo acțiune vătămătoare nici chiar asupra celor care suferă de alergie sau au o sensibilitate deosebită a pielii.

TABLOURI PENTRU CASA PĂPUȘILOR

Bob Bradshaw este un pictor englez, un om pasionat care aduce multă bucurie colecționarilor de „case de păpuși" și copiilor, pentru că realizează tablouri miniaturale destinate spațiilor la fel de mici.

Măsurînd numai 2,5 cm, aceste mini-pînze prezintă un interes deosebit pentru colecționari și se vînd foarte bine, prețul lor fiind totdeauna peste 20 de lire sterline.

FALSE MAȘINI DE POLIȚIE

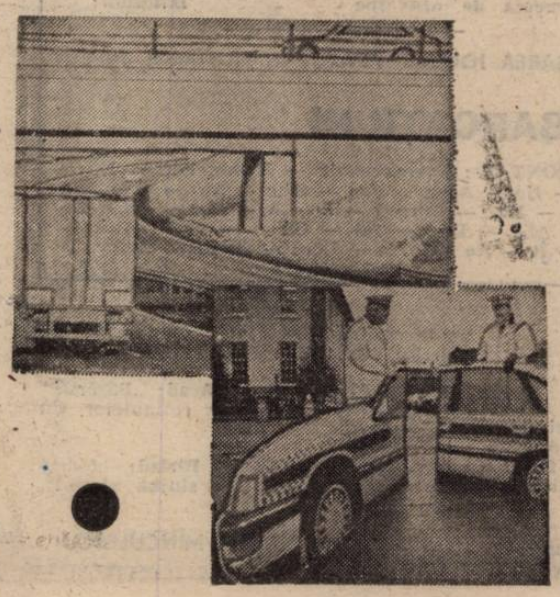

Poliția britanică posedă o nouă (și originală) armă în lupta contra excesului de viteză, utilizînd „false" mașini de poliție plasate în locuri strategice. Aceste vehicule din material plastic, în mărime naturală nu au decît „fațada" destinată să calmeze pe automobiliștii prea grăbiți.

Montarea acestui model se face în mai puțin de un minut și la vederea sa numeroși conducători ridică imediat piciorul de pe accelerație. Chiar și oamenii Maiestății Sale, Regina Angliei au căzut în această plasă...

Deși nu prea „fair play", procedeul rămîne totuși extrem de eficace.

Citiți în numărul viitor :

Ce știm și ce nu știm despre poluarea urbană

magazin

SERIE NOUĂ – 64

ANUL XXV ● Nr. 30 (1814) SÎMBĂTĂ 25 IULIE 1992 16 PAGINI 20 lei

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ȘTIINȚIFIC INDEPENDENT

BABILON – o reconstituire arheologică de excepție

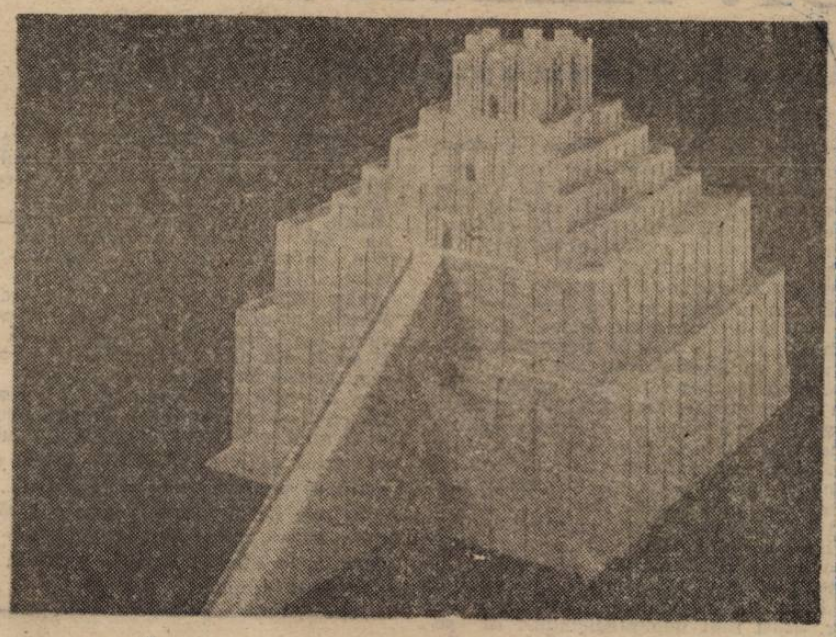

A ne vedea în vis, din alt timp...

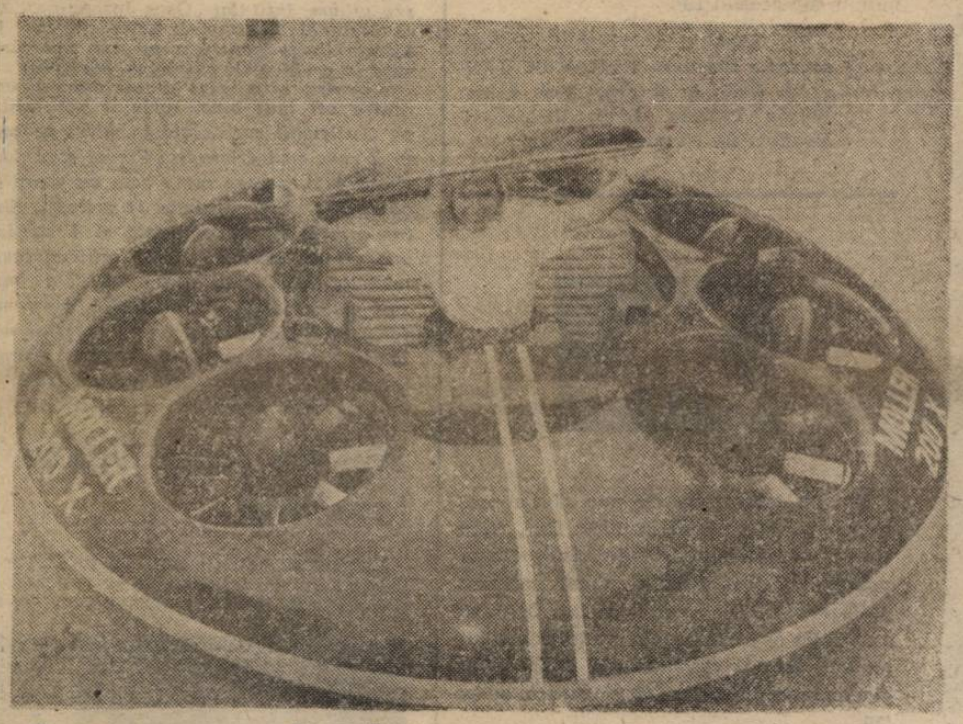

O poveste de dragoste enigmatică

JOHN LENNON – MAY PANG

Program TV

Medicina la zi

CORD ARTIFICIAL
progrese în cercetare

HOROSCOP ●●●●

ANUL 2000 BATE LA UȘĂ...

music box

Biblioteca județeană MUREȘ TIRGU-MUREȘ

musicbox

Rubrică realizată de MARIAN MINCULESCU

Dr. ALBAN

„pentru muzică am renunțat la profesia mea"

Originar din Nigeria, **Alban Nwappa** s-a născut în localitatea Uguta din vechea regiune Biafra în timpul marii foamete din anii '50. Aparține tribului Ibo și face parte dintr-o familie de intelectuali (tatăl medic, mama profesoară). La 16 ani după terminarea școlii, părăsește Nigeria și se stabilește în Suedia, la Stockholm, la unchiul său (..aveam chef să mai văd și altceva decît Africa, invitația unchiului meu a sosit la timp" **n.n.** bun un unchi în Suedia, nu-i așa ?)

Acomodarea n-a fost deloc ușoară : „eram privit strîmb. Oamenii îmi spuneau „negrul" și mă priveau cu dispreț. Pentru mine rasismul este ceva stupid... Le-am demonstrat că puteam avea și relații normale". După sosirea la Stockholm urmează cursurile școlii primare (!), învățînd într-o jumătate de an suedeza și engleza iar mai tîrziu își continuă studiile la Universitatea din Stockholm, la secția de medicină dentară, timp de cinci ani. Viitorul doctor este un elev silitor, acest fapt neîmpiedicîndu-l să se distreze ori de cîte ori i se oferea ocazia (amănunte despre chefurile sale, altădată)... După ani de practicare a meseriei ajunge, în 1987, șeful unei clinici particulare de stomatologie activînd în acest post pînă în 1989 cînd... „era greu pentru mine să am două meserii și a trebuit să renunț la stomatologie". Ce a ales ? Muzica ! La începutul lui '91 apărea **Hello Afrika** (L.P.-ul) cu marile hituri **No Coke** și melodia ce dă titlul albumului. Discotecile europene erau cucerite... După triumful de anul trecut **Dr. Alban**, își încearcă, din nou, forțele cu un LP în care a abandonat, într-o măsură, tematica socială din Hello, Afrika. Întrebat de un reporter MTV de ce nu se întoarce în Nigeria pentru a-și oferi serviciile poporului său „doctorul" a spus : „dacă aș fi venit din altă țară poate că mi-aș fi pus această problemă, dar Nigeria este una din cele mai bogate țări africane și nu cred că aportul meu, la ora actuală, ar fi prea important". Dr. Alban a „uitat" să spună că a donat 100 000 dolari unor societăți de binefacere din țara sa...

Înainte de a trece la albumul săptămînii să vă mai spun că dr. Alban și-a deschis, la Stockholm, un magazin de antichități africane.

TOLBA CU SCRISORI

Doresc să corespondeze **Monica Weber**, str. Intrarea Odobești nr. 10, bl. V 7, sc. 1, ap. 32, sector 3, București (17 ani, cu fani Mariah Carey). **Ioana Trifu**, str. Constantin Ivănuș, nr. 84, sector 2, București (15 ani, brunetă, cu fani NKOTB și Nirvana). **Daniela Ciupercă**, Aleea Barajul Sadului nr. 9, bl. J 10, ap. 22, sec. 3 București (cu fani NKOTB), **Szabo Arthur**, str. Teilor nr. 1, Reghin 4225, Mureș (cu fani Vangelis), **Monica Mangâru**, șos. Pantelimon nr. 301, bl. C1, ap. 24, sector 2, 73546, București (16 ani, cu fani Depeche Mode), **Lidia Dinicică**, str. Orhideelor, nr. 2, bl. D4, sc. C, ap. 40 și **Corina Jugan** str. Libertății nr. 31, bl. LB3, sc. A ap. 6, ambele din Constanța (doresc să corespondeze cu fani Roxette), **Alexandra Zaiț** str. Mănăstirii nr. 22, Toplița 4220, Harghita (cu fani Michael Jackson și Sandra), **Laura Orfă**, șos. Mihai Bravu nr. 39, bl. P15 bis, sc. A, ap. 10, sector 2, București (cu fani Michael Jackson și nu numai...), **Adrian și Ionuț**, b-dul 1 Decembrie 1918, nr. 38, bl. V4, sc. B, ap. 21, sector 3, București (cu admiratoare De Mo, Vanilla Ice și Hammer, de preferință din București și Constanța), **Sorin Câmpan**, str. Gării nr. 3, bl. B1, ap. 31, Șimleul Silvaniei, Sălaj (cu fani Yngwie Malmsteen), **Dana Cristian**, str. Sondei nr. 2, bl. 3, sc. A, ap. 8, 2150 Cîmpina, Prahova (cu fani De Mo), **Cristiana Grecescu**, str. Studioului nr. 22, bl. 35, sc. A, ap. 2, Buftea, 78910, S.A.I.

Albumul săptămînii

ONE LOVE — Dr. ALBAN

A apărut, în urmă cu două luni, al doilea LP al nigerianului **Alban Nwappa**, cel care a debutat în '91 avînd mare succes în discoteci cu cele două single-uri **Hello Afrika** și **No Coke**. Stabilit în Suedia, medicul stomatolog dr. Alban ne oferă un leac universal, iubirea, dozat inteligent în cele 13 piese ale recent apărutului său album. Pentru început ni se administrează (pe cale sonoră...) INTRO, o bucată cu inflexiuni orientale, urmată de GROOVE MACHINE 4 cu care intrăm în „priză". Vine la rînd REGGAE GONA RAGGA (aproape de No Coke) și, după reggae, urmează un hip-hop **Cash Money** care face trecerea spre **Om we Rembue Ike**, o piesă afro cu refrenul în limba țării „doctorului". Rămînem în Nigeria cu onomatopeica **Mata OH A EH**, o piesă cu un ritm excelent, acest lucru neputînd fi spus și despre **ROLL DOWN DI RUBBER MAN**, sacadată și, oarecum, monotonă. Am ajuns, în sfîrșit, la primul single de pe acest disc, arhicunoscut la această oră **IT'S MY LIFE** după care continuăm pe aceleași coordonate ale muzicii de dans cu **SING HALLEIUJAH (amin !)**. Ne relaxăm puțin cu **ONE LOVE** și reluăm zbuciumul cu **GROOVE MACHINE 5** după care vom încerca să oprim goluarea **STOP THE POLLUTION**, o piesă cu un refren simpatic și ușor de reținut.

Ultima compoziție este un remix după **IT'S MY LIFE** care încheie cele 58 de minute ale acestui LP.

P.S. Săptămîna viitoare vă voi prezenta albumul POWER OF TEN al lui Chris de Burgh. Vor urma Wilson Phillips, Lionel Richie și Naughty By Nature.

Nu, nu este vorba de una dintre prezențele la Woodstock în 1969. Dar, dacă s-ar fi născut mai devreme, Lady Diana poate ar fi fost acolo și, după părerea publicației SPY așa ar fi arătat. De fapt, publicația amintită atacă „nostalgiamania" multora pentru vestimentația anilor '60, cinematografia anilor '40 și muzica anilor '70.

TOPUL DANSULUI

10. New entry. Duetul **Snap** revine cu o nouă piesă de pe The Madman's Return, **Money**
9. Vince Clark și Andy Bell, altfel spus **Erasure** (se citește „Irelijăr") sînt prezenți cu noul lor single, **ABBA-esque**, o bucată excelentă...
8 „Nemții" de la **U 96** avansează două poziții cu **Der Kommandant.**
7. ...pe cînd Number One-ul de data trecută **Kriss Kross-Jump** cade șase locuri. O săritură periculoasă, nu-i așa ?
6. Englezoaica nurlie **Kim Wilde** ne spune că „iubirea este sfîntă" **(Love is holy)**. Atunci cum rămîne cu păcatul ? !
5. **2 Unlimited — Workaholic.** Pierde două poziții...
4. ...iar Vanessa Williams urcă două cu **Comfort Zone**, o piesă care nu poate spera la mai mult.
3. Cele trei **En Vogue** coboară un loc cu **My Lovin'.**
2. ...iar invitatul nostru de astăzi, **Dr. Alban** sare trei trepte cu **It's My Life...**
1. ...lăsîndu-i pe **Clivilles & Cole** să ocupe primul loc cu al lor **Pride (In the name of love).**

FLASH

Bashung, întoarcerea la rădăcini

Bashung este un călător înnăscut. Și ca orice mare călător, funcționează instinctual. Și atunci cînd este vorba despre călătorii muzicale așteptarea poate fi uneori lungă. Deci, după „Passé le Rio Grande" în 1986 și o trecere prin Bruxelles, unde a produs „Novice" în 1989, cîntărețul francez

Bashung, interpretul frumoasei melodii „Gaby" a abandonat înregistrările radio pentru a se apuca de film. Mai întîi un telefilm, apoi un lung metraj „Nimic decît minciuni" a lui Paule Muret, în care a jucat alături de Fanny Ardant. Dar actorul de ocazie nu-și poate uita ghitara și iată-l pe Bashung plecînd în călătorie la Memphis, pămîntul făgăduinței rock, o întoarcere spre rădăcini, la sursele muzicii. Aici el a înregistrat cel de-al noulea său album, intitulat „Osez Josephine". De ce Memphis ? Simplu : „Am plecat în Statele Unite pentru a nu mă mai fărîmița în problemele cotidiene. Memphis este pentru mine locul în care mă pot concentra cel mai bine, unde îi pot întîlni pe muzicienii care cîntă în stilul pe care eu îl caut cu înfrigurare. Fie că stau doar cîteva zile, pentru mine este un mare avantaj." Discul cuprinde 11 melodii, dintre care 7 titluri originale și 4 reluări, una dintre acestea fiind arhicunoscuta melodie „Nights in white satin", o muzică dulce, dură și romantică asemenea fotografiei pe care o reproducem și noi. Iar în final, un citat surprinzător, semnat Bashung : „Muzica rock nu mai este o muzică revoluționară".

Fiul lui John Wayne face film

Nici nu se putea altfel. Ethan Wayne *a început cu un foto-roman și continuă să facă ravagii în Italia. Aici a luat startul*

la televiziune unde a turnat un telefilm „Piazza di Spagna", *în care o are ca partenară pe Desire Becker. Urmează oare o carieră spaghetti pentru fiul cow-boy-ului american ?*

GEORGE CUȘNARENCU

Revista Magazin este realizată de CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" SRL

Autorizată prin sentința civilă nr. 382 din 4 aprilie 1991 a Judecătoriei sectorului 1 București, înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului sub nr. J 40/2623/1991 din 8 mai 1991

CONT 40 10 10 85 00 (lei) 40 20 10 53 30 ($) 40 20 10 53 31 (D.M.) BANCA COMERCIALĂ „ION ȚIRIAC" S.A.

COMITETUL DIRECTOR : Dumitru FILIP (director general), George CUȘNARENCU, Ecaterina BĂTRÎNEANU, Paul IOAN, Mihaela DOROBANȚU (directori)

REDACȚIA : Piața Presei Libere nr. 1, telefon : 17.60.10/ 17.60.20. ADMINISTRAȚIA Editura Presa Națională S.A. TIPARUL : Imprimeria „CORESI" — București.

CITITORII DIN STRĂINĂTATE se pot abona prin RODIPET S.A. — PO-BOX 33—57, Telex 11995 ; 11034, Fax 90 — 18,56,73 — București — Piața Presei Libere nr. 1 — România.

SERVICIUL DE DIFUZARE ȘI PUBLICITATE : 18,24,27.

Redactor șef : DUMITRU FILIP

Secretar general de redacție : GEORGE CUȘNARENCU

REDACȚIA : Dorel Dorian (șef secție), Ion Țugui, Manuela Spătaru, Șerban Filip (1612); Ecaterina Bătrîneanu, Mihaela Dorobanțu, Paul Ioan (șef secție), Aurora Popescu (1630) ; Irina Stoica, Melania Constantiniu, Delia Costea, Adrian Hoajă (1282) ; Teodora Bujor-Panaitescu, Elena Ilie (1633).

SECRETARIAT DE REDACȚIE : Ionel Cojocaru, Dumitru Mateuță, Costea Spiru, Vasilica Mărgărita (1659) ; Dorin Măran (2692).

Manuscrisele și fotografiile nepublicate nu se înapoiază.

„PLANETA ALBASTRĂ" ȘI CLIMA

■ *Specialiștii în climatologie din lumea întreagă stabilesc previziuni pe termen lung, în scopul prevenirii unor evenimente nedorite, folosind cele mai perfecționate ordinatoare. În fotografia furnizată de DPA și pe care o prezentăm se află ministrul german al cercetării, Heinz Riesenhuber, la Centrul de calcul al Institutului de climatologie din Hamburg, unde a inaugurat un nou super-calculator electronic care a costat 15 milioane de mărci.*

■ **CUM S-A AJUNS LA „CĂLDURA BOBOTEZEI".**

Toată lumea știe în prezent că omul este principalul responsabil de încălzirea continuă a climatului Terrei, prin activitățile sale nocive, poluante. Împrăștierea gazului carbonic în atmosferă, precum și a multor alte substanțe periculoase nu fac altceva decît să degradeze mediul înconjurător, în special pătura protectoare de ozon. Specialiștii nu pot afirma cu certitudine dacă iernile prea blinde, primăverile foarte capricioase sau diferitele evenimente climatice catastrofale, tot mai frecvente în ultimii ani se datorează unor schimbări climatice de substanță. Clima țării noastre este un exemplu în acest sens. Cine nu-și aduce aminte de iarna deosebit de grea a anului 1984, căreia i-au urmat șapte ierni blinde, încît s-a ajuns să se vorbească de „căldura Bobotezei" ? Ca să nu mai vorbim de capriciile acestei primăveri, cu schimbările bruște de temperatură, apariția norilor de ploaie de mai multe ori în aceeași zi !

Cercetători de la Institutul de meteorologie Max Planck și de la Institutul meteorologic al Universității din Hamburg au utilizat performantul ordinator „Cray 2 S", pentru efectuarea unei simulări globale a evoluției climei Pămîntului pentru următorii 100 de ani. A fost o realizare de excepție în domeniu. Lui „Cray" i-au fost necesare 8 ore pentru reprezentarea evoluției climei globale pe parcursul unui an și 800 de ore de calcul continuu în scopul elaborării scenariului evoluției climei pe parcursul unui secol. Una din concluziile certe la care s-a ajuns a fost următoarea : în cazul în care omenirea va continua să exploateze irațional resursele de care dispune, temperatura de la suprafața Terrei va crește în medie cu 2,9°, iar nivelul oceanului planetar va spori cu circa 16 centimetri pînă în anul 2 085. Dacă se va reuși reducerea de o manieră drastică a emisiilor de gaz carbonic care se acumulează în atmosferă, creșterea globală a temperaturii ar putea fi limitată la 0,3°C. Din păcate, Conferința la nivel înalt desfășurată în luna iunie la Rio de Janeiro (Brazilia) nu oferă motive de optimism în această direcție.

ȘERBAN FILIP

(Va urma)

Anul 2000 bate la ușă

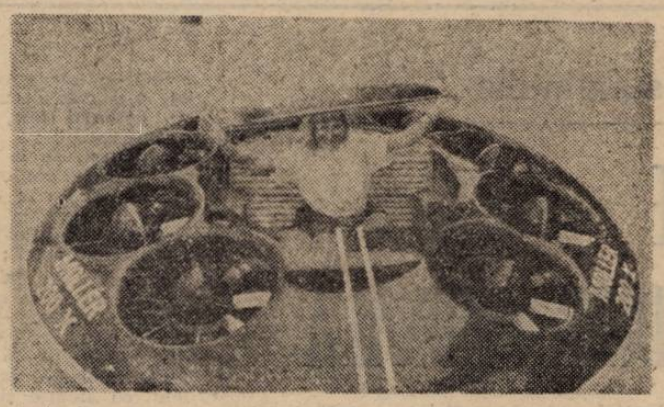

Transporturile vor cunoaște mutații importante în țările membre ale Comunității Europene, începînd cu anul 1993, odată cu crearea pieței unice vest-europene. Circulația oamenilor și mărfurilor sporește continuu, prognozele indicînd o creștere de 40 la sută a transportului de mărfuri între state și de 25 la sută pentru călătoriile persoanelor particulare. Ce poate rezulta de aici decît suprasaturarea și mai accentuată a șoselelor, a spațiilor aeriene și a rețelelor feroviare ? Dificultățile ce ar rezulta de aici ar antrena după ele cheltuieli considerabile, suplimentare.

Protejarea și conservarea mediului înconjurător va constitui, în acest context, una din prioritățile majore, căile ferate fiind cel mai indicat mijloc de transport în acest sens. De la prima locomotivă cu abur din lume, realizată de inginerul englez George Stephenson, în anul 1825, s-a ajuns în zilele noastre la trenuri cu o viteză deosebită de deplasare, o funcționalitate și eficiență deosebite. Era trenurilor de mare viteză a fost inaugurată de prototipul francez TGV („Train Grande Vitesse"), eveniment ce a avut loc în anul 1972, urmat de Shinkansen-ul japonez și Transrapid-ul german.

Specialiștii apreciază că structura de transport optimă a viitorului este sistemul de circulație integrată, în care automobilul, trenul, avionul și nava să se completeze reciproc. Avantajele rețelei feroviare în această aglomerare vest-europeană sînt incontestabile : viteză, securitate, punctualitate, costuri de transport rezonabile, pentru oameni și mărfuri, pe distanțe lungi. „Mașina zburătoare" din fotografia furnizată de IN-Press, prezentată la Salonul automobilului de la Essen, cu decolaj vertical, este pilotată cu ajutorul ordinatoarelor și propulsată de motoare cu pistoane rotative. Este numai una din ideile îndrăznețe ale inventatorilor europeni pentru acest sfîrșit de secol XX. **(S.F.)**

CU GÎNDUL LA BARCELONA

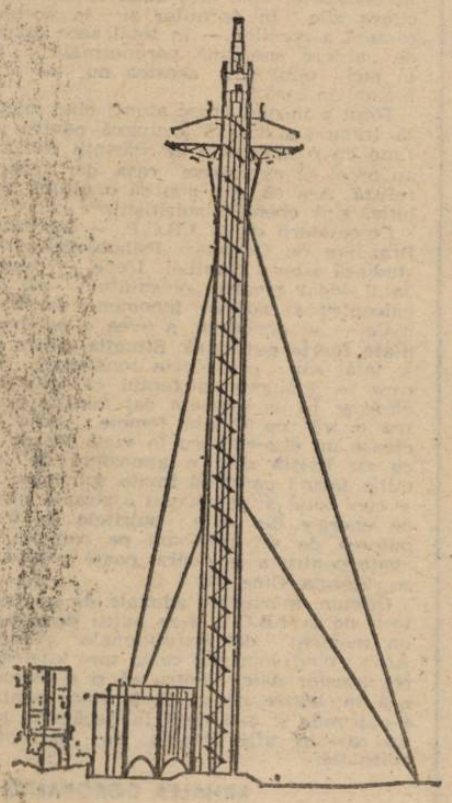

Muzeul German de Arhitectură din Frankfurt pe Main și-a început noua serie de expoziții consacrată tendințelor europene actuale cu o privire de ansamblu asupra arhitecturii metropolei spaniole Barcelona. Alegerea capitalei catalane nu a fost întîmplătoare, întrucît aici s-au ridicat în ultimii ani numeroase imobile cu un stil arhitectural de excepție.

Un grup de tineri arhitecți spanioli a prezentat o serie de schițe, desene, fotografii și machete remarcabile. Noua generație de arhitecți a Barcelonei consideră aceste exerciții drept cea mai bună modalitate de „intrare în mină". Dintre ei s-a făcut remarcat Alfredo Arribas, creatorul unor amenajări interioare cu totul noi și foarte funcționale. Una din creațiile sale este prezentă și în fotografia alăturată, care reprezintă un desen al unui bar-discoteca pentru localitatea Sant Just Desvern, situată în apropiere de Barcelona. **(S.F.)**

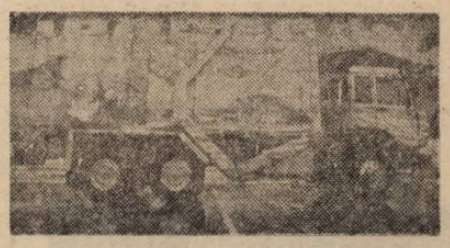

Deșeuri menajere în camioane decorate

Autoritățile franceze de specialitate au inițiat o interesantă măsură : camioanele care string deșeurile menajere să nu mai aibă aspectul unor mijloace de transport tradiționale prin culoarea și aspectul lor, care de multe ori provoacă involuntar un sentiment de respingere. În acest scop, s-a dat indicația ca respectivele mașini să fie pur și simplu „decorate" cu diferite desene, lăsate la inspirația unor lucrători din serviciul de salubritate. Fantezia acestora a dat naștere unor ilustrări deosebit de orginale, care dau un aspect mai plăcut în raport cu culoarea și aspectul uniform al mașinilor de evacuare a reziduurilor menajere. Vehiculul din imagine este cu un grup de... hipopotami aflați într-un bazin cu apă !

Ministerul Tineretului și Sportului ROMÂNIA

CLIPA DE EXTAZ A OMULUI DE ȘTIINȚĂ

Știința și transmiterea rezultatelor cercetării de-a lungul generațiilor sînt activități strict umane. Omul de știință are dreptul să-și aleagă domeniul și obiectul cercetării. Răspunderea sa este de ordin moral (în fața propriei conștiințe), de ordin social restrîns (atît timp cît rezultatele au doar valoare euristică), sau social general.

Primul mod de responsabilitate rezultă din felul cum întreabă natura, cum o abordează, din care rezultă valoarea euristică a rezultatelor obținute. Aplicarea, pozitivarea rezultatelor, trecerea acestora în folosul material al societății este la îndemîna a puțini oameni de știință, fiindcă nu sînt mulți dintre ei dotați și cu spirit întreprinzător economico-comercial.

Trebuie specificat că omul de știință este specialist în primul rînd în știință și poate chiar numai în știință. Altfel, randamentul lui scade.

Forurile guvernamentale, academice, de învățămînt și economice, pot și trebuie să pună la dispoziția lui întrebări născute din viață, pentru ca acesta să-și aleagă singur ceea ce crede că ar putea aborda.

Omul de știință nu trebuie să fie obligat să producă bunuri în serie. El realizează prototipuri pe care i le impune cercetarea naturii și le folosește în această activitate. Că aceste prototipuri pot fi evaluate și folosite de alții, cu sau fără participarea lui, este o altă chestiune.

Orice am spune, orice om de știință se cufundă într-o comuniune cu natura, în dorința neexprimată de a se înțelege pe sine ca zidire, folosind parametri mulți și extrem de variați. În prezent numărul parametrilor tinde tot mai mult la a se structura pe cei definiți în științele pozitive.

Axiomatic verbind știința este una și indivizibilă. Convingerea mea este, după 40 de ani de cercetare în științele fiziologice și medicale, că nu putem separa științele în fundamentale și aplicate decît dacă vom deturna sensul cuvîntului „știință". Ca să exemplific : determinările calității apei de băut, în laboratoare perfect utilate înseamnă a determina parametrial calități prestabilite, rezultate din cunoaștere, din investigarea științifică. Această activitate nu mai este știință. Chiar dacă folosește cunoașterii calității apei. Adăugarea unui nou parametru poate fi rezultatul cercetării, nu importă unde se elaborează acest nou parametru, ci doar valoarea și semnificația pentru o mai completă caracterizare a calității apei.

Diagnosticul în medicină este capacitatea de a folosi ceea ce se știe.

De asemenea, determinările parametrilor solului în agricultură nu este știință, ci activitate practică și de aceea nu trebuie folosiți oamenii de știință, decît cu corectivul „dacă vor". Aceleași considerații pentru proiectare și tehnologie.

Fără îndoială că în activitatea sa, fiecare om face observații, generalizări, ipoteze pe care le transmite pe o cale oarecare (orală, din tată în fiu, la elevi etc. sau scris) căci asta caracterizează spiritul uman, ab initio. Această modalitate o putem decela și azi pretutindeni chiar și în cele mai specializate și sofisticate laboratoare, ca un fel de folclor al exprimării ideilor vehiculate. De fapt acest folclor reprezintă tonusul fundamental ce stă la baza culegerii rezultatelor direct, ca și în succesiunea generațiilor. Fie chiar și pentru aceasta să conservăm sanctuarele și să notăm observațiile.

Să mă refer la consecințele acumulării de cunoștințe adunate liber asupra societății ? Subiectul are dimensiuni care impun a fi abordate de un om de știință dispus să atace acest domeniu.

Pot doar să afirm că nu știu dacă omul este mai fericit, sau nu, dacă a descifrat tainele naturii. Pe el îl vor chinui veșnice întrebări. Apoi nu va mai putea reveni ca individ să-și culeagă — fără alte întrebări — roadele descifrării naturii, fiindcă aceasta aparține întotdeauna viitorului. Prin aceasta el rămîne, numai, în continuare, om.

Omului de știință, și omenirii în general, îi rămîne doar clipa de extaz pe care o oferă găsirea altui drum — și prin aceasta o nouă speranță.

Dr. docent MARCEL ULUITU

Nr. 30 (1814) din 25 iulie 1992

incursiune în paranormal

A NE VEDEA ÎN VIS, DIN ALT TIMP...

Ca în multe domenii, adeseori am avut darul (noi românii) de a prelua de la alții si fenomene paranormale considerate senzaționale, neglijînd faptul sau realitatea că fenomenologia paranormală are în România o cazuistică excepțională, de o coerență și profunzime incomparabile. Un exemplu în acest sens îl voi transcrie în acest episod al rubricii, iar cititorul familiarizat cu astfel de fenomene va fi de acord că despre visul care urmează în Occident s-ar fi scris cărți și multe pagini de revistă. Un complex „provincial" ne-a făcut uneori să admirăm și să acceptăm fenomene „de peste hotare", iar cînd le găseam o identitate incontestabilă aproape de noi, fie că le negam, fie că nu le acordam interesul ce li s-ar fi cuvenit. Am notat în toate acestea una din motivațiile care m-au determinat să ilustrez în această pagină o „fenomenologie paranormală exclusiv românească", cu intenția de a oferi inițiaților „materia primă" în vederea construirii unor studii pertinente cu concluziile ce se vor impune de la sine.

Cazuri ca cel care urmează sînt foarte rare. Este vorba de o „imagine a noastră vizualizată prin vis din alt timp". Favorizata acestui fenomen este Veronica Z, are 33 de ani, este de loc din Roman :

„În vis era o după-amiază frumoasă de vară. Razele unui soare care apunea străbăteau frunzișul unor arbori mari de pe marginea drumului. Coboram în vis pe o stradă **cunoscută**, eram singură, îmbrăcată în uniformă anacronică, dintr-un material pepit-maron cu bej și un sort cu volane negre. Trotuarul din stînga drumului era mărginit de un fel de zid vechi, ca de cetate din alt veac, peste care nu puteai privi decît dacă erai foarte înalt și te săltai ca să te uiți dincolo. Din față mi-a apărut un fel de tramvai. Avea un aspect de epocă, de prin anii '40—'50. A trecut pe lîngă mine ca ceva cu care eu eram obișnuită, fără să mi se pară curios felul în care arată. După scurt timp a apărut un autobuz de asemenea foarte vechi. În acest moment mi-a apărut în gînd conștiința că sînt „în alt timp", în nici un caz nu eram în anul 1991, și iarăși acest fapt mi s-a părut foarte firesc. Autobuzul rula cu viteză mare, parcă își pierduse direcția și se îndrepta spre acel zid de cetate. Mi-am zis că va fi un accident, vor fi răniți, morți ! Și am avut imediat imaginea autobuzului izbit puternic de zid. Am început să alerg de-a lungul străzii să dau de un telefon, dar nu se vedea nicăieri o cabină. Însă eu știam că la vreo 50 de metri pe o străduță în dreapta se afla un telefon ! Am alergat într-acolo, am intrat într-un fel de dugheană și apucînd telefonul, am început să învîrt cu dreapta de o manivelă (ca la telefoanele vechi). Știam să-l utilizez — dar de unde și de cînd ? Telefonul nu funcționa. Și în timp ce mă chinuiam alarmată de accident, să vorbesc la telefon cu cineva, m-am putut privi din spate, cam de la o distanță de 1 metru. Eram brunetă, cu părul lung tăiat drept și prins la ceafă cu o fundă neagră. Cu acea uniformă pe mine arătam ca o domnișoară de pension de pe vremuri. Mi-am putut vedea și fața în momentul în care m-am întors să ies de la telefon. Eram cam de 23—25 de ani, aveam un aspect îngrijit, și pot spune că eram chiar frumoasă, dar **nu era chipul meu de acum.** Eu nu sunt brunetă cu ochi căprui, ci blondă cu ochi verzi... dar văzîndu-mă pe mine însămi din alt timp, nu am fost surprinsă de nimic, ci dimpotrivă, eram ferm convinsă că „acea persoană" eram în mod sigur **eu** ! M-am întors pe strada aceea cu accidentul, iar puțin mai la vale, pe partea stîngă, la capătul zidului ca de cetate, **știam** că există intrarea (o poartă mare de fier) unei proprietăți de oameni foarte bogați. M-am îndreptat în fugă spre acea poartă. Speram ca acolo să pot anunța pe cineva despre accident, dar am ezitat puțin să intru deoarece **știam că eu sînt o fată săracă** și n-am voie să intru acolo. Am intrat totuși, era o întindere mare de verdeață și undeva în față se vedea un imens palat alb. În fața lui era o mașină neagră (stil vechi, cam de pe la începutul secolului), din care coborau niște bărbați cu chelie, îmbrăcați în fracuri, iar lîngă mașină era o femeie grasă, îmbrăcată în alb, cu o pălărie mare de dantelă. Spre mine venea un negru, îmbrăcat ca la casele mari, într-o tunică neagră, cămașă albă și papion alb. Iar visul s-a curmat brusc aici..."

Orice comentariu este de prisos. Vizualizarea este fidelă cu o realitate în care ați existat — probabil — pe alte meleaguri. Ați avut șansa de a vă „vedea" în alt timp. Dacă aveați și norocul de a reține în vis numele localității, țara, ați fi putut verifica la fel de exact existența întregului peisaj și a detaliilor visate.

(Va urma)

ION ȚUGUI

Întîlnire cu spiritele independente

DANSUL FOCULUI LA SUZANO

Oricît au fost ele de spectaculoase, cazurile de poltergeist din str. Agassis și Sorocaba sau chiar cel de pe autostrada descris în episodul trecut sînt întrecute de ceea ce s-a întîmplat la Suzano, oraș aflat la doar o oră de mers cu mașina de Sao Paolo. Un caz brazilian clasic de poltergeist, iar cercetătorii au avut norocul ca martorul principal să fie, nici mai mult nici mai puțin, șeful secției locale de poliție !

Totul a început la 22 mai 1970. Cu o explozie ! Irene, o fetiță de 15 ani, spăla rufe în casa unui vecin — la ea acasă nu se afla nimeni. Dintr-o dată, o explozie puternică zguduie cartierul. Se uită afară și vede uluită cum prin acoperișul casei sale ies valuri de fum. Toți aleargă într-acolo. Focul se declanșase într-o debara pentru haine, arzînd cîteva dintre ele. Incendiul este stins, dar după nici cinci ore izbucnește din nou. De data aceasta ard așternuturile de pat. Din aceeași încăpere ! Și iarăși în casă nu se afla nimeni, nici măcar Irene, care era afară în curte ! Din nou lumea sare, se stinge focul, totul în cameră este umed, **hainele sînt toate ude dar... iau din nou foc** după cîteva ore. Este doar începutul calvarului. Peste noapte se aud strigăte de groază din camera copiilor — erau patru și dormeau toți, cînd deodată un fel de meteorit de foc a apărut și incendiază salteaua. Tatăl aleargă disperat, nu poate stinge flăcările, duce salteaua în curte unde ea va arde complet..., pentru ca după doar zece minute să ia foc divanul din camera de zi ! De data aceasta, cu cîteva găleți de apă focul este stins și divanul scos în curte. Mustind de apă, acesta va lua din nou foc și va arde pînă la capăt...

O patrulă a poliției trece prin fața casei și văzînd agitația decide să anunțe cazul prin radio. Șeful stației de poliție a cartierului mai primise reclamații de la aceeași adresă, pe care însă nu le luase în serios, pentru că vorbeau de pietre pe care le arunca cineva nevăzut asupra casei (și chiar prin acoperiș !) Anunță totuși că se va deplasa în persoană la fața locului. În așteptare, cei doi polițiști de pe mașina de patrulă ridică de pe jos un calendar și-l pun în cuiul din perete... pentru a privi stupefiați cum imediat acesta se înnegrește și cade jos carbonizat. Ei au depus mai tîrziu mărturie : arsese cu o flacără albăstrie, ca cea a unui ochi de gaz și, cînd au pus degetul în flacără, i-a ars ca orice foc obișnuit. Mai mult, cînd a sosit șeful lor, au agățat în perete o foaie de ziar care a luat imediat foc, lăsînd contur de ars pe perete, care să nu uităm, era complet umed din încercarea de a stinge incendiul care avusese loc cu doar cîteva minute mai devreme.

A doua zi un foc mai puțin important în bucătărie, apoi alte două cazuri după cîteva zile în dormitor și în aceeași cameră a copiilor — în total zece cazuri de „ardere spontană paranormală". Și în nici unul din acestea nu se afla nimeni în casă !

Totul a încetat brusc atunci cînd micuța Irene s-a dus să locuiască pentru un timp cu o mătușă a ei. Părinții cheamă un preot să exorcizeze casa, dar acesta refuză. Așa că, din nou ca o ultimă soluție, sînt chemați spiriștii.

Cercetătorii de la I.B.C.P. — Institutul Brazilian de Cercetări Psihobiofizice — studiază istoria familiei. Irene — candidatul ideal pentru „obișnuitul" rol de epicentru al acestor fenomene paranormale — se dovedește a avea o personalitate foarte puternică. Situația dintre ea și tatăl său era foarte tensionată, la care se adăugase și faptul că tatăl își părăsise la un moment dat familia pentru a trăi cu o altă femeie, ceea ce crease un dezechilibru în viața lor de zi cu zi. Există deci o atmosferă de familie făcută parcă să invite spiritele. Ca și cum totul ar fi devenit o stranie sursă de energie din care spiritele își trag puterea de a-i înnebuni pe oameni — poate pentru a se distra, poate pentru a se răzbuna. Cine știe ?

Oricum, mărturiile adunate de cercetătorii de la I.B.C.P. s-ar putea dovedi la un moment dat excepționale. Cînd ? Atunci cînd vom găsi calea spre înțelegerea acestor date. Pentru că și o asemenea înțelegere ne va fi de folos pentru a pătrunde și mai mult în nebănuita lume care se află dincolo de percepția obișnuită.

MIHALEA DOROBANȚU

Semeni care ne pot alina suferințele

UN NOU TEST DE MEDITAȚIE MULTIDIMENSIONALĂ

Reușita testelor anterioare, confirmată prin efectele benefice comunicate redacției de numeroși participanți, face posibilă acum abordarea unei trepte superioare de meditație, deci un nou test de vindecare prin telepatie. Acesta însă implicînd din partea participanților o deschidere și responsabilitate sporite. Bioenergoterapeutul basarabean I.L. vă propune cîteva exerciții de echilibrare bioenergetică și de deschidere a canalelor energetice. Exercițiile pot fi efectuate de către orice persoană, cu condiția să fie respectate în totul și pot fi apoi repetate cu o durată mai scurtă.

Exercițiul 1 : Poziție relaxată, șezînd. Brațele curbate fără crispare. Buricele degetelor de la mîna dreaptă se unesc cu buricele degetelor de la mîna stîngă, poziția fiind aceea a ținerii între degete a unei mingi. Atenția trebuie acordată buricelor degetelor.

Exercițiul 2 : Palmele mîinilor, inclusiv degetele, se unesc strîns — pentru amplificarea efectului se pot sprijini între genunchi. Atenția trebuie acordată suprafeței palmelor.

Aceste exerciții se efectuează fiecare cîte o oră și jumătate fără întrerupere, o zi primul, o zi al doilea, timp de patru zile.

Participanții care vor dovedi răbdare și seriozitate în efectuarea acestor două exerciții, pot fi beneficiarii unor efecte pozitive privind starea psihică, sănătatea.

Pentru cei care au efectuat primul și al doilea test, publicate în revista noastră, bioenrgoterapeutul basarabean propune al treilea test, acel „pas mai departe", pe care dumnealui îl va susține telepatic la datele pe care le voi menționa mai jos. În legătură cu noul test, al treilea, este vorba de amplificarea mai mare a proprietăților extrasenzoriale, în această direcție dl. I.L. își va folosi proprietățile telepatice excepționale. Pentru cei deja familiarizați cu testele anterioare, actualul test, al treilea, cuprinde următoarele :

1 august, de la orele 7—7,30, meditație cu palmele conform exercițiului nr. 1. La fel și de la orele 22—22,30, dar în acest interval de timp (seara), buricele degetelor trebuie ținute la o distanță de 10—15 centimetri ;

2 august, de la orele 7—7,30, se efectuează meditația conform exercițiului nr. 2. De la orele 22—22,30 meditație conform exercițiului nr. 2 dar palmele ținute la o distanță de 10—15 centimetri, sau la distanțe variabile, variația făcîndu-se foarte lent, cu atenție și ascultare sporită.

Pentru avansarea în inițierea benefică în meditația multidimensională, pentru rezultate și mai bune în direcția vindecărilor, a stării de sănătate, în general, cititorii vor parcurge etapele meditației incluzînd principiile :

1. Maestrul face — ucenicul se uită ;
2. Maestrul face — ucenicul ajută ;
3. Ucenicul face — maestrul ajută ;
4. Ucenicul face — maestrul se uită, veghează.

„Spre binele cititorilor, ne vom strădui să aprofundăm aceste stări, deoarece în acest domeniu **făcutul, uitatul, ajutorul, veghea** sînt foarte aproape și se contopesc. Nu ne vom strădui să prea căutăm cu gîndurile — ne sfătuiește dl. I.L. —, cu distincție lăsînd această prioritate dragostei ce vine din spirit și suflet. În principal vom veghea să fim în smerenie".

Poziția fizică și starea meditativă vor fi conform testelor publicate anterior (orele 22—22,30). Pentru cei ce nu au efectuat anterior testul sau sînt mulțumiți de succesul lor, pot să-l efectueze conform programului publicat anterior în revista „Magazin".

În continuare :

6—8 august : maestrul face — ucenicul ajută (principiul 2). Cei deja inițiați, se uită ce face maestrul și îl ajută.

Se retrag de la „ajutor" închizînd palmele (stringînd pumnii) și continuă „ținîndu-se" (mîinile pe genunchi cu palmele în sus), mișcările se fac lent, cu smerenie.

Urmează 3 zile pauză.

12—14 august : ucenicul face — maestrul ajută (principiul 3), într-o veghe ca prin absență să să acționeze prezența lui Dumnezeu : Toată nădejdea și încrederea în Dumnezeu...

Urmează 3 zile pauză.

18—20 august : ucenicul face — maestrul se uită (principiul 4), ucenicul lucrează matur, cu toată responsabilitatea luînd în seamă sfaturile telepatice ale maestrului : „Facă-se voia ta precum în cer așa și pe pămînt...".

Această inițiere mai largă permite ca participanții să efectueze singuri meditația în propriul lor beneficiu. Maestrul I.L. îi roagă pe cei ce doresc să efectueze singuri meditația, să se ferească de abuzuri și, în timpul meditației, să nu facă mișcări perturbatorii.

ION ȚUGUI

Vanga, tratamente naturiste

La editura STAR-TRAFIC *din Craiova a apărut de curînd cartea Krasimirei Stoianova,* „VANGA, tratamente naturiste" *în traducerea lui* Ion I. Iosif *și* Elena Ivanova.

Una dintre cele mai renumite vindecătoare ale timpului nostru este Vanga. *Activitatea ei nu are nevoie de o prezentare specială. Darul ei de clarvăzătoare, vindecătoare și prezicătoare este binecunoscut de mii de oameni care au beneficiat de strădania ei de a servi binelui și sănătății oamenilor. Renumele ei este imens, deoarece rețetele cu plante medicinale au încă din momentul începerii tratamentului indicat un efect benefic de însănătoșire. (Anunțăm că Vanga va putea fi găsită începînd din septembrie).*

Cei interesați de achiziționarea acestei cărți sînt informați de Editura STAR-TRAFIC că prețul unui exemplar „Vanga, tratamente naturiste" *este de 128 lei, plus taxele de rambursare, iar cei care doresc să intre în posesia unui exemplar pot să confirme la adresa : STAR TRAFIC s.r.l., Calea Bucureștilor, Bl. M 16 A, et. 2, ap. 5 1100 Craiova. Telefon 941/16 31 22.*

starea de VECHE

NEVOIA DE BIZAR

Să existe oare o atracție a bizarului, mai manifestă azi, și mai pregnantă (ca tendință), decît în urmă cu ani? **Întîmplările neobișnuite** (incredibile, dar adevărate, pentru a cita una din paginile de succes ale revistei noastre) au fascinat întotdeauna... În egală măsură, **fenomenele stranii** (de regulă, cele neînțelese, sau încă greu explicabile), **evenimentele cu o probabilitate infimă** (în rest, absolut naturale), ca și **diversele anomalii, anormalități și extravaganțe** pe care le etichetăm, provizoriu, ca fiind «paradoxale» — ciudățeniile, într-o accepție mai largă — nu au lipsit niciodată din paginile publicațiilor «magazinistice».

Ceea ce este relativ nou, cu o pondere publicistică în creștere (dar, din nou, de înțeles, după atîția ani de interdicție) este doar **atracția față de manifestările paranormale** ale biologicului, ale psihicului, ale unor capacități bio-energetice, reparatorii, cu care ar fi înzestrați, peste medie, un număr de «subiecți», cum li se spune azi, tocmai pentru a se evita o păgubitoare generalizare și o abordare amatoristă. Există însă, desigur, și o altă atracție spre fenomenul paranormal, care — dincolo de bizarerie și curiozitate — se instituie ca un soi de «credință» secretă, ori o relansată magie, o căutare disperată a unor alte forțe, în stare de «minuni» (atunci cînd minunile științei se dovedesc insuficiente), și care izbutesc să conjuge, în beneficiul argumentării, tot ceea ce nu se știe încă îndeajuns despre hipnoză, sugestie, telepatie, telechinezie sau premoniție.

Este normal, și e bine, că se întîmplă așa. Atracția spre neînțeles, spre bizar, spre cazul aparent particular se dovedește a fi, în cele din urmă, fie și după lungi încercări, unele foarte riscate, altele gratuite, în beneficiul cunoașterii umane. Și ca să concretizăm...

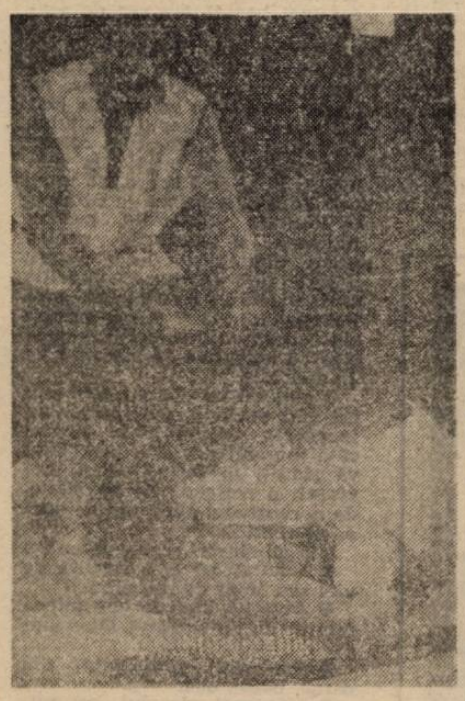

Un bărbat în plină putere, antrenat în sporturi marțiale («Kung-Fu»), culcat pe un pat de cuie, asemenea fachirilor (frecvența cuielor se dovedește, în cazul dat, esențială) susține pe piept un bloc de marmură de 50 kg. (vezi foto alăturată). Partenerul său în demonstrarea «marțialității» lovește cu un baros placa de marmură, o lovește cu toată puterea, fără ca cel întins pe cuie să sufere însă cea mai mică vătămare...

Experiența, desfășurată zilnic în fața cursanților Academiei de Arte Marțiale din Paris, ar fi părut o bizarerie. Și pînă la un punct a și fost. Ulterior, însă, avea să se constate că un om antrenat riguros în artele marțiale, dincolo de «performanța» unui somn odihnitor pe o saltea de cuie, prezintă o rezistență mult sporită la îmbolnăvirile curente (inclusiv la viroze) și că mobilizarea voinței îi poate ajuta deopotrivă, în vindecarea accelerată a unor leziuni accidentale și în scurtarea la limită a perioadelor post-operatorii. Am regăsit ideea acestei accelerări a funcțiilor biologice, prin intermediul voinței, într-un recent episod din Twin Peaks. Un film, la rîndul său, încărcat cu destule bizarerii...

Și tot din aceeași ordine a unor întîmplări, mai mult decît bizare, care au făcut epocă:

În anul 1900, la o fermă din Devonshire (Anglia) avea să se nască — fenomen îndelung comentat la timpul respectiv — o pisică, așa zică «a Diavolului», care avea șase picioare și două cozi. Un veterinar a crescut-o, mai mult dintr-o compasiune... bizară, decît din curiozitate științifică, pisica evoluînd normal (putînd fi văzută și azi — firește, împăiată — într-un laborator-muzeu de științele naturii, ca un exemplu ciudat, unul din miile de exemple de erori ale naturii.

După aproape 9 decenii (deci în zilele noastre), un comentator al «bizarieriei», vedea în această anomalie genetică din preziua noului secol XX, o «premoniție». Nașterea pisicii ar fi trebuit înțeleasă, în opinia sa (și «citită» astfel de contemporani) ca o prezicere la noul secol al geneticii și al unei noi abordări a eredității.

Nu lipsea din comentariu, desigur, nici un salutar avertisment asupra riscurilor unei genetici scăpată de sub controlul umanității...

Suficiente temeiuri pentru a ne întreba dacă «bizarериile» nu sînt cumva căutate (și readuse premeditat la lumină, după aproape 9 decenii), tocmai pentru a se argumenta un eventual (îndreptățit, de altfel), avertisment?

O bizarerie de cu totul altă factură, amuzantă și intrucîtva instructivă, o constituie publicarea unor fotografii (netrucate) menite să ne prezinte așa-zise «curiozități» ale florei și faunei. Într-o revistă de popularizare, descoperim, de pildă, o absolut miniaturală maimuțică, din specia marmosetilor. O maimuță de dimensiunea unui deget arătător, maimuța fiind cățărată chiar, cu dexteritate, pe degetul arătător al îngrijitorului ei de la grădina zoologică din Hamburg.

Se uită să se spună (sau ni se spune în treacăt), că maimuțica nu-i decît un pui de maimuță, în vîrstă de... 8 zile, și că fotografia, suita de fotografii, are ca scop urmărirea graduală a evoluției acestui pui de maimuță, în condițiile unei alimentații intense, din care nu lipsesc diversele substanțe menite să stimuleze creșterea sa intensivă.

Fotografiile iau în considerare, desigur, această nevoie de bizar, de stranietate, de singular, a unui cititor care descoperă în «bizarerie» o clipă de deconectare. Curiozitatea l-a fost satisfăcută... Și nu numai atît! Poate că elementul bizar l-a incitat, uneori, să-și pună întrebări, să caute un răspuns. Sau, cel puțin, l-a intrigat și i-a provocat o clipă de nelinițe. Este la fel de bine.

Dar există — anticipînd continuarea însemnărilor noastre — și un alt fel de «bizarerii». Mult mai grave...

DOREL DORIAN

Un an de prizonierat la bord

A patra expediție a lui Columb (ultima) a fost pusă la cale pentru a efectua înconjurul lumii, traversînd mai întîi Atlanticul. Așa cum spuneam la finele textului precedent, amiralul ghinionist a avut drept cel mai mare dușman al ultimei sale tentative temerare însăși natura. Măturate de valuri gigantice, corăbiile lui deveniseră din ce în ce mai fragile. Schimbările dese ale direcției vîntului l-au pus pe Columb în imposibilitatea de a naviga înspre zonele proiectate, rătăcind între Jamaica și sudul Cubei (denumiri de azi). Dar lovitura de grație a anului 1503 a primit-o la 24 iunie: eșuînd într-un port, pe țărmul nordic al Jamaicăi, corăbiile au eșuat pe un banc de nisip, au luat rapid apă și au devenit impracticabile. Echipajele s-au transformat în prizonieri ai naturii, dar și ai băștinașilor. Aceștia trebuiau menajați de orice excese ale matelotilor, căci hrana cea de toate zilele nu și-o puteau procura decît de pe țărm.

A urmat un an de pseudo-detenție pe propria corabie, un an plin de lipsuri și primejdii, una din cele mai negre perioade din viața sa. Una din marile dezamăgiri ale Descoperitorului a fost faptul că Guvernatorul din Espaniola, Ovando, nu s-a grăbit deloc să-i vină în ajutor. Între cei doi nu existau relații prea amicale și în plus, mai supraviețuiseră în acea reședință de bază a Coroanei Spaniei mulți partizani ai lui Columb. Dacă amiralul umilit ar fi ajuns iarăși acolo, Ovando și-ar fi văzut periclitată poziția supremă...

Toate aceste circumstanțe potrivnice destinului lui Cristofor Columb au fost înrăutățite de o rebeliune iminentă a unei părți din echipaj. După luni de zile

gîlceava IDEILOr

de așteptări zadarnice, de boli și foamete, de iluzii spulberate, cincizeci de marinari și ofițeri au sustras corăbiei blocate proviziile și au încercat să ajungă, navigînd în pirogi, spre Espaniola. Dar rebelii n-au ajuns prea departe. Furtuna i-a aruncat din nou la țărm, unde s-au comportat ca niște veritabili sălbatici.

În acest timp, proviziile asigurate de băștinași scădeau în fiece zi. Demoralizare, foame, disperare... Și atunci, după aproape șapte luni de „sechestru" la țărmul Jamaicăi, **Columb scapă pentru a doua oară de la moarte.** Învățătura sa i-a permis să efectueze o „cacialma" de proporții. El știa că la 29 februarie 1504 va avea loc o eclipsă de Lună. Chemînd pe șefii băștinașilor, Columb i-a amenințat că regii lui le vor lua prețiosul astru al nopții drept pedeapsă pentru înfometarea echipajului rămas fidel. Nu știm care a fost reacția de moment a „indienilor", dar după producerea eclipsei prevăzute, marele Descoperitor a ajuns un fel de semizeu. Și astfel, redîndu-le Luna, spaniolii și-au făcut în modul cel mai abil foarte mulți supuși. Chinurile înaintiei au dispărut.

Soarta tragică a expediției a devenit cunoscută și de către anumite persoane influente de la Curte. Numai astfel Ovando s-a hotărît să-l ajute pe Columb. La 28 iunie 1504, după un an și patru zile de captivitate, echipajul pornește iar la drum. La 7 noiembrie același an, amiralul se întoarce acasă și nu va mai pleca niciodată spre Indii. În această perioadă, ca o încoronare a descoperirilor sale, Columb a cunoscut coastele Americii Centrale.

Dar și pe uscat, Descoperitorul avea să întîmpine o mare dezamăgire. Protectoarea sa, Isabella de Castilia moare în septembrie 1504. Bolnav și privat de drepturi, el moare la 20 mai 1506.

PAUL IOAN

● **EURONEWS VA FUNCȚIONA LA LYON.** Consiliul de administrație al acestui viitor post de informații televizate în mai multe limbi a ales dintre cele 15 orașe europene care se oferiseră să-l găzduiască, Lyonul. Euronews va trebui să-și înceapă emisiunile anul viitor și va difuza informații în cinci limbi — germana, engleza, spaniola, franceza și italiana. Difuzate prin satelit, programele sale vor putea fi captate de milioane de telespectatori din Europa. Dintre cei 200 de salariați ai Euronews-ului, 50 vor fi ziariști.

● **„V-22 OSPREY"**, astfel a fost denumit prototipul unui avion care nu este altceva decît un hibrid între un elicopter și un avion cu aripi fixe. Proiectat de reputatele societăți „Bell Helicopters" și „Boeing", convertiplanul va fi în măsură să decoleze și să aterizeze pe verticală, grație celor două puternice motoare dotate cu elici de mare diametru, situate la extremitățile aripilor. Ajuns la o anumită cotă, motoarele se rotesc cu un unghi

drept (90) spre față, iar convertiplanul poate să înceapă să zboare precum tradiționalele avioane cu propulsie cu elice. După încheierea acestei operațiuni, care va dura circa 12 secunde, „V-22 Osprey" poate deveni avion de pasager, cu o autonomie de zbor de 1800 km și o viteză de croazieră 600 km/h. Ar fi o rezolvare pentru zborurile continentale, de mică distanță, și pentru decolări și aterizări rapide pe aeroporturi.

● **BOMBE CU EXPLOZIE ÎNTÎRZIATĂ.** 15 dintre reactorii nucleari de tipul celor de la Cernobîl se află încă în serviciu în țările care au constituit fosta Uniune Sovietică. Funcționarea lor este considerată de specialiști o mare greșeală, iar securitatea nu va putea fi sporită nici în urma unei acțiuni ample de modernizare. S-ar impune oprirea reactoarelor în cauză, adevărate „bombe cu explozie întîrziată", dar țările membre ale CSI au nevoie de energie electrică. Încurajarea construcției de noi centrale atomoelectrice, perfecționate, ar fi cea mai bună modalitate de rezolvare în viitor a problemei necesarului de energie electrică, care se află la baza oricărei activități normale.

● **„CRIMĂ ÎMPOTRIVA UMANITĂȚII".** Aflat la Rio de Janeiro, cu prilejul Conferinței ONU în problema mediului și dezvoltării, emirului Kuweit-ului, șeicului Jaber Al-Ahmad Al Sabah, a cerut lumii întregii să fie de acord să se adopte legislația necesară pentru ca dezastrele ecologice provocate să fie

considerate crime împotriva umanității și cei vinovați să fie sever pedepsiți. Cel mai înalt reprezentant al unei națiuni arabe participante la reuniunea de la Rio a ținut să precizeze în fața șefilor de stat și de guvern prezenți, că țara sa, Kuweitul, a fost terenul celei mai mari catastrofe ecologice cunoscute în istoria umanității, datorate incendierii de către irakieni a 700 de puțuri petroliere și deversarea unei impresionante cantități de petrol în apele Golfului Persic.

magazin

Femina Club

Pagină realizată de ECATERINA BĂTRÎNEANU

CEA MAI FRUMOASĂ PROBĂ DE IUBIRE...

La 20 de ani Janni, o tînără americană, studia dreptul, fiind în același timp și manechin. Dimensiuni perfecte, un corp sculptat parcă pentru dans și o privire de înger făceau din tînăra fată o persoană extrem de atrăgătoare. Cînd l-a cunoscut pe Richard Minns, un milionar pe atunci în vîrstă de 47 de ani, credea că a întîlnit prințul încîntător al viselor sale. Dar nu a fost așa. Trei ani mai tîrziu, după ce s-au despărțit, pentru a se răzbuna Richard Minns a pus la cale un atentat. Gloanțele nu au ucis-o pe Janni, dar au paralizat-o. O dramă născută din gelozie, care a condamnat superbul manechin la imobilitate. Fără a se declara învinsă, zilnic, luni în șir Janni a practicat gimnastica pasivă, aparatele electrice contracarînd atrofia musculară. Pentru că potențialul neuromuscular nu a fost distrus complet. Apoi a avut șansa de a avea aliați pe lîngă curajul său ieșit din comun, știința și... iubirea. L-a întîlnit pe dr. Jarrold Petrovsky, un veritabil Einstein în acest domeniu. Și astăzi Janni merge! Autor al acestui miracol este dr. Petrovsky, de 43 de ani, neurolog și cercetător de geniu. El a pus la punct un aparat echipat cu un minicalculator și electrozi conectați direct pe mușchi gambelor. Un aparat foarte sofisticat care îi permite lui Janni să se deplaseze aproape ca o persoană sănătoasă. Aparatul reprezintă o premieră mondială. Motiv pentru care Janni, astăzi doctor în drept, s-a oferit să se ocupe de brevetarea lui. Colaborarea celor doi a condus la statornicirea unei prietenii călduroase. Apoi... Cu cîteva luni în urmă cei doi au oficiat legătura lor la o mică biserică din Laguna Niguel, California. Nimeni nu putea remarca nimic special. Un cuplu obișnuit. Ea purta o rochie de mireasă lungă, albă, mergea sprijinindu-se de aparatul care i-a permis reeducarea mersului. Alături, sprijinind-o cu tandrețe soțul său, Jarrold, medicul de geniu...

Zîmbind soarelui...

Deux-pieces sau întreg, în dungi, uni, cu delicate picouri, costumul de baie împrumută din farmecul său purtătoarei. Unii susțin că „procesul" ar fi invers. Oricum, pînă la dezlegarea.. enigmei aflați că sînt la mare preț costumele de baie în culori dulci, cu tăieturi adînci care modelează frumos trupul. Cu picouri mici și cu bretele subțiri acest costum scoate în relief delicatețea feminină.

Teribil de cochet, cu fermoarul bine marcat, s-ar părea că acest costum este și comod...

Obsesii feminine

Aveți trei kilograme în plus? Nutriționista Nadine Montguillot vă recomandă un regim prin care în zece zile puteți atinge obiectivul dorit. Programul, bazat pe cronobiologie, nu vă va priva de nici o plăcere alimentară. Puteți mînca orice, dar la ore convenabile. Altfel spus, să învățăm să mîncăm în momentele în care organismul asimilează cel mai bine. „Organismul nu este același în timpul odihnei sau activității, dimineața sau seara, explică Nadine Montguillot. Ceea ce face cronobiologia pentru medicamente, indicînd ora optimă pentru obținerea efectului dorit poate face și în privința alimentelor". Astfel, o pacientă a pierdut în greutate 10 kg inversînd doar continutul meselor fără să modifice cantitățile sau calitatea alimentelor. Ca oricare persoană care muncește pacienta respectivă la prînz mînca puțin, dar masa cea mai bogată era cea de seară. Or, se știe, că asimilarea grăsimilor este foarte lentă în timpul nopții, motiv pentru care trebuie consumate la prînz, nu seara. În schimb zaharurile sînt arse rapid în timpul somnului. Este deci de preferat să consumați alimentele bogate în glucide înainte de culcare. Să mîncați omleta și brînza la prînz și să păstrați aluaturile, pastele făinoase și antreurile pentru seara. Simplă și eficace pentru a slăbi fără efort, crononutriția este fondată pe respectarea „orologiului interior". Acest principiu corelat cu meniuri hipocalorice vă pot ajuta să slăbiți 3 kg în zece zile.

O posibilă întrebare: care este cel mai potrivit moment pentru începerea regimului? Atunci cînd moralul dv. este bun, cînd vă simțiți în formă. Cînd traversați o perioadă de anxietate, de nervozitate, aveți puține șanse de reușită.

Iată și cîteva „reguli de aur":

- Limitați-vă la o lingură de ulei sau 10 gr de unt zilnic.
- Beți 1.5 litri de apă minerală pe zi, de preferat între mese.
- Preferați proteinele din carne, pește, ouă.
- Eliminați alcoolul, cel puțin în cele 10 zile de regim.
- Preferați cafeaua decofeinizată.
- Beți în fiecare seară, înainte de culcare, un ceai diuretic sau din cozi de cireșe.
- Nu vă cîntăriți prea des. Așteptați patru-cinci zile pentru a o face. Rezultatul va fi încurajator.

CRONICA modei

Tinerețe fără bătrînețe

Acesta este numele creației vestimentare pe care v-o prezentăm. Așadar, o rochie din voal alb cu buline negre, croită într-o linie simplă. Interesante sînt volanele care prin modul cum sînt așezate dau impresia de spirală. Efectul lor poate fi mult pus în valoare în ritmul de dans al unei discoteci. (A.P.)

101 diferențe...

■ 59 la sută dintre femei au sentimentul că compagnionul le consideră egalul lor în fiecare aspect al vieții casnice. În ceea ce-i privește pe „ei", doar 30 la sută au acest sentiment.

■ Pentru 76 la sută dintre femei maternitatea este momentul cel mai important din viața lor. Bărbații au însă un punct de vedere mai rezervat despre paternitate...

■ 80 la sută dintre femei consideră că își datorează succesul profesional soților. Reciproca este valabilă doar pentru 15 la sută dintre bărbați.

■ În ce „raport" se află bărbații și femeile cu inelul nupțial, verigheta? 98 la sută dintre femei poartă verigheta pe toată durata căsătoriei. În schimb 48 la sută dintre bărbați renunță rapid la inelul simbolic, invocînd drept motiv... degete umflate sau faptul că această bijuterie nu ar fi suficient de... masculină.

Rețeta săptămînii

Dulceață de caise coapte

Se aleg caisele sănătoase, tari și se taie în jumătăți, apoi se curăță de coajă și se lasă circa două ore în apă de var. Dacă nu găsim var alegem caise puțin coapte și lucrăm repede.

Se sparg sîmburii și se curăță de pielița subțire.

Separat facem siropul. Pentru o farfurie adîncă umplută vîrf cu fructe folosim 1 kg zahăr.

Siropul se face cu 1 kg zahăr și trei pahare apă.

Scoatem fructele din apa de var, le spălăm sub jet de apă rece și le punem ușor împreună cu sîmburii în siropul aproape legat.

Lăsăm 5 minute să fiarbă pe foc tare iar apoi fierbem dulceața pînă se leagă pe foc slab cu tablă dedesubt.

Cînd este aproape gata adăugăm zeama de la jumătate de lămîie sau sare de lămîie, (cam o linguriță) și un praf de vanilie.

La sfîrșit se ia de pe foc, se spumuiește și se toarnă rece în borcane. (I.S.).

Fiecare cu steaua lui norocoasă

Știați că trebuie să vă alegeți cîinele sau pisica în funcție de data lor de naștere? Și aceasta pentru că simpatia sau antipatia spontană etalată este influențată de... astre. Unele semne zodiacale se atrag, altele se resping. În aceste condiții alegerea unui cîine trebuie să includă și acest criteriu. Dacă doriți un bun cîine de vînătoare alegeți unul născut în zodia Leului, pentru energia sa, sau un Capricorn, pentru rezistența sa deosebită. Pentru păzitul oilor ideal este un cîine Vărsător, sau un Scorpion, ceva mai dominant decît ceilalți.

Cîinii polițiști sînt mai ales Lei, Scorpioni sau Berbeci. Scorpionii sînt excelenți pentru descoperirea stupefiantelor. Cîinele Leu, cu simțul protecției este un salvator excelent, iar Săgetătorul urmărește întotdeauna să se facă util. Capricornul, curajos și perseverent este excelent pentru avalanșe, fiind foarte apreciat de sportivi în special iarna. Cîinii-ghizi pentru nevăzători trebuie aleși dintre Lei pentru că au simțul datoriei, sau dintre Fecioare, pentru inteligența și atașamentul lor. Cîinii de circ cei mai pricepuți sînt dintre Tauri și Gemeni, foarte comici, sau Balanțe, cu simț artistic. Pentru copii Racul, calm, jucăus este cel mai bun prieten. La fel și Scorpionul capabil să-i protejeze.

Aflată la începutul dezvoltării sale în Franța, astrologia animală este în alte țări, precum S.U.A, extrem de utilă, în primul rînd pentru a selecționa rasele canine și a forma cuplurile de campioni.

Eline Naga, cercetătoare în acest domeniu a pus la punct o metodă originală vizînd astrologia animală informatizată, utilă veterinarilor dar și dresorilor...

globmagazin

JOHN LENNON — MAY PANG (III)

A fost foarte socat cînd a văzut pe coperta albumului „Mind Games“ o fotografie foarte mică a lui, plasată înaintea unei enorme fotografii a lui Yoko. A remarcat : „Mă despart de Yoko“ După cîteva zile petrecute la Seider, la Los Angeles, ne-am instalat într-o casă elegantă, aparținînd producătorului de discuri, Lou Adler, în cartierul elegant Bel Air. Pe cînd reveneam de la aeroport în mașină, Harold i-a spus lui John : „Știi, ești un om foarte bogat. Dar în acest moment, n-ai un ban disponibil. Toți banii tăi sînt la Apple Disques. Trăiești din avansuri. Trebuie să te împrumuți. Și, mai ales fii atent la cei de care depinzi“. Cum lui John nu-i plăcea să se împrumute, m-am oferit să obțin 10 000 de dolari de la casa de discuri „Capitol“. John a fost foarte sensibil la inițiativa mea. Puteam fi, deci, dintr-o dată foarte bogați și foarte săraci. Am promis să supraveghez cheltuielile noastre. În a 2-a zi care am petrecut-o la Lon Angeles, i-am zis lui John : „Trebuie să-i dai un telefon lui Yoko și să-i spui că am ajuns bine“. Era la Chicago. Deîndată ce a auzit vocea lui John, i-a cerut numărul nostru de telefon.

„Cum este timpul la Los Angeles May ? M-a întrebat. Va trebui să mă ocup de îmbrăcămintea mea pentru toamnă“. Apoi, după o pauză : „Esti fericită, May ? Bun. John părea încîntat. Este un început minunat. Sînt fericită pentru voi doi. Vă urez multe clipe bune“. Curînd, apelurile telefonice ale lui Yoko deveniseră frecvente. Evident, nu avea intenția să ne lase liniștiți. Într-o zi, John mi-a zis că Yoko, era de acord să ne petrecem serile împreună, dar că nu dorea să aibă probleme cu presa. Susținea că trebuie să pretindem că nu era nimic între noi. Presa nu trebuia să suspecteze legătura noastră. Astfel, jurnaliștii nu ne-au pus întrebări. John mi-a spus că Yoko fusese informată de „prieteni“ că ne-au văzut de mai multe ori îmbrățișîndu-ne în public. Dorea să nu fie contacte fizice între noi în public, să ne deplasăm în mașini diferite, să nu primim vizitatori la noi și că prietenii intimi ignoră legătura noastră, totuși, I-am zis lui John : „Dacă asta o ajută pe Yoko, sînt mai fericită de-a

O poveste de dragoste enigmatică

rămîne în umbră ; dar tu trebuie să-ți dai seama că asta nu are nici un sens.“ M-a fixat într-un mod straniu. Apoi : „John, să privim adevărul în față. Yoko vrea să ne hărțuiască sub pretextul de a afla noutăți, vrea să ne facă să privim constant prezența sa. Este felul ei de-a ne opri să ne gîndim numai la noi doi“. El s-a întunecat la față : „Yoko este o femeie foarte inteligentă. M-a învățat o mulțime de lucruri. Nu vreau s-o depășesc.“ În timp ce-i spunea noutățile la telefon, și care corespundeau opiniei mele, în legătură cu acest subiect, el mi-a zis că într-adevăr, era foarte pedepsită. Mi-a citat cuvintele ei : „Totdeauna am fost bună cu May, am făcut totul pentru a o lăsa cu tine. Și iată-mi recompensa“. John era total încurcat. Mă iubea și o iubea pe Yoko. Dar știa să se adreseze părții celei mai profunde, celei mai neliniștite din ea. Era esențial pentru el să facă ceea ce ea îi zicea, să nu-și atragă criticile, s-o apere contra intențiilor rele și s-o creadă cînd mă critica. Nu acceptam niciodată să-mi zică ceea ce trebuie să fac. S-a așezat lîngă mine și mi-a zis : „După toate astea, May, sîntem amîndoi, la Los Angeles. Te iubesc. Dar trebuie să-i spun lui Yoko că vom face tot ceea ce va dori ea. Dacă nu, nu vom avea niciodată pace. „În acea seară acolo, John m-a dus în cameră și m-a aruncat pe pat. S-a lăsat în jos, mi-a apucat tricoul și mi l-a sfîșiat. Niciun om, niciodată, nu-mi rupsese hainele de pe corpul meu. Era puțin înfricoșat și foarte excitat. În acest timp, telefonul suna neîncetat, însă noi nu-i dădeam nici o atenție. În sfîrșit, John s-a ridicat și a răspuns. „Da, Yoko... Asta e... de acord... tot ceea ce vrei, Yoko... Da, da Yoko...“ Aveam poftă să-i smulg firul telefonului din perete. Apelurile telefonice ale lui Yoko se multiplicaseră, ea telefona acum de patru, cinci ori pe zi, toată ziua. „Pentru ce te-a chemat ?“ l-am întrebat pe John. „A venit de la magazin, mi-a răspuns. Mi-a povestit tot ce-a cumpărat“. Altădată ea telefona pentru a-i spune lui John că suferea, sau că avea poftă să se sinucidă, sau că ea credea să nu-l iubesc, eu. În ochii mei, era evident că Yoko îi lasă impresia lui John că fiind drăguță cu el, îl controla. Detestăm acest joc al telefoanelor, dar nu știam ce să fac. John era acum lansat în pregătirea unui album clasic de rock. Trebuia să se numească „Rock'n Roll“ și creierul afacerii trebuia să fie celebrul producător Phil Spector. Trebuia să participe majoritatea marilor muzicieni din Los Angeles. Aceasta se întîmpla în momentul în care Yoko l-a anunțat pe John la telefon că iese cu cineva. „Cineva care într-adevăr o iubește, mi-a zis John. N-a vrut să-mi zică cine“. L-am întrebat : „Nu te îngrijorează ?“ „Nu vreau să fie singură“, mi-a răspuns. Una dintre cele mai mari temeri ale mele este că nu găsește pe nimeni... Pur și simplu vreau ca ea să fie fericită“. Tocmai înainte de a pleca la prima ședință de înregistrare pentru noul album, John a umplut cu vodcă o sticlă plată. A remarcat că-l privesc cu mirare. „Am nevoie de puțină încredere, May“, mi-a explicat cu-n aer puțin contrariat. Dar n-a băut decît un gît sau două la studio ! A doua zi, seara, înaintea celei de-a doua ședințe, John a umplut încă o dată sticla cu vodcă. În timpul înregistrării a început să bea vodcă. Ceilalți muzicieni și-au scos din buzunare propriile sticle. Am simțit că se plictiseau. Cînd am părăsit studioul, John era aproape beat și se clătina pe picioare. Băuse practic toată seara. O dată ajuns afară, s-a îndreptat către unul dintre prietenii săi muzicieni și l-a îmbrățișat. Muzicianul, de asemenea beat, a rîs și l-a sărutat. John l-a lovit cu pumnul trimițîndu-l la pămînt. Țipa. Nu-l mai văzusem niciodată așa. Dar știam că avea o parte irațională, violentă, care ieșea la suprafață numai cînd bea — zicea el — o parte care-o înspăimînta chiar și pe Yoko. M-am apropiat de el, dar avea ochii sticloși și nu mă vedea. Era evident că nici o femeie nu putea să-l domolească cînd era beat. Producătorul Phil Spector și garda sa personală l-au pus pe John într-o mașină și pe mine într-alta. Mergînd către casă, îl auzeam pe John în mașina care ne urma. Urla fără încetare : „May... Yoko... May... Yoko...“ Cînd am ajuns la noi, garda personală părea destul de înspăimîntată. „John este nebun !“ mi-au spus. A încercat să spargă geamurile de la mașină. Lovea pe toată lumea : muște ; ne trăgea de păr. Am încercat să-l domolesc, dar era imposibil. L-am văzut pe John tras afară din mașină : m-am apropiat și mi-am trecut brațul în jurul umărului său. „Să intrăm“, i-am zis. Apoi i-am telefonat lui Tony King, unul dintre directorii de la Casa de discuri „Apple“. John îl iubea și-l asculta. I-am spus să vină imediat. Cînd Spector și garda personală coborau mi-au spus că l-au calmat. Dar, curînd, l-am auzit pe John urlînd : „Yoko, specie de tiriturâ cu ochii nepotoliți, vrei să te debarasezi de mine !“ Pierdut într-un coșmar, cu veninul pe buze, a coborît împleticindu-se. „Te voi avea, Yoko !“ S-a năpustit peste mine ca un nebun. Niciodată nu am fost atît de îngrozită.

Traducere și adaptare :
M. DEACONU

(după „Loving John“ de May Pang & Henry Edwards, 1983, Warner Books)

(va urma)

AGRESIUNE ȘI AUTOAPĂRARE

• Sfaturi utile •

Se întîmplă adesea să devenim ținta unor agresiuni și o plimbare liniștită să se transforme într-o dramă... Cele mai multe atacuri sînt îndreptate de obicei împotriva femeilor. Pentru a preveni astfel de situații, e bine să știm să ne protejăm, ținînd seama de cîteva precauții elementare.

Prima regulă de respectat : să ne apărăm prin comportament, mergînd nu ca o pradă ideală, ci cu un pas sigur, cu ochii la cei ce stă la pîndă. Dacă inevitabilul s-a produs, să nu ne agățăm de geantă sau de obiectele de valoare. Viața valorează mai mult decît acestea ! Firește, o reacție bună este strigătul de ajutor, căci nici un agresor nu ține să atragă atenția.

Avem la dispoziție „arme“ puternice : **unghii pentru a zgîria**, dinții pentru a mușca, coate, genunchi și picioare pentru a lovi, dar arma cea mai eficace este forța caracterului. Oricine, de vîrstă cît de mică sau oricît de fragilă ar fi persoana, uneori se poate elibera de agresori. În acest sens, poate fi dat exemplul unei pensionare de aproape 70 de ani, care se deplasa cu greutate din cauza unei artrite și trebuia să folosească bastonul. Trei derbedei au atacat-o pentru a-i fura banii, dar bătrînica și-a păstrat calmul și l-a lovit pe unul dintre ei cu bastonul, atît de puternic încît i-a rupt două coaste. După ce l-a doborît la pămînt s-a așezat pe trotuar pînă la sosirea poliției. Speriați, ceilalți doi vagabonzi au luat-o la fugă.

Cîteva mișcări simple, destinate provocării unei dureri intense a agresorului, dă victimei timpul de a fugi.

Cînd sînteți atacată, vizați, dacă este posibil, fața agresorului, ciupiți-i buzele și răsuciți-le între degetul mare și arătător. Acționați frontal cu degetele îndreptate către ochii celui ce v-a atacat. Dacă sînteți atacată din spate, loviți cu toată puterea, cu cotul spre stomacul agresorului.

Nu trebuie să uităm însă nici părerea directoarei Helen Reeves, de la **Asociația britanică pentru ajutorarea victimelor :** „este periculos să faci oamenii să creadă că își pot asigura complet protecția în caz de atac...“. Fiecăruia îi aparține evaluarea situației și hotărîrea dacă trebuie contraatacat sau nu, însă înarmarea cu unele sfaturi practice ne poate cruța de unele necazuri : să evităm să mergem singure pe o stradă întunecată, iar conducătoarele auto să păstreze portierele zăvorîte și să facă garajarea în locuri luminate. Inspectarea interiorului automobilului, în special spatele, înainte de instalarea la volan și instalarea unui lanț și vizor la ușa de intrare de la locuință, trebuie să stea în atenția oricărei femei care călătorește sau locuiește singură. Deschiderea ușii unui necunoscut reprezintă, fără îndoială o imprudență. Este ilegală deținerea unei arme, dar este perfect licit ca o femeie să aibă asupra sa un aerosol anti-agresiune, un baston sau o alarmă personală, în funcție de împrejurări. Cheile casei sau ale mașinii pot constitui și ele la nevoie, excelente arme.

Securitatea dv. depinde de dexteritatea dv. În afară de sfaturile deja enunțate, experții mai sugerează și cîteva taotici simple :

■ Țipați : „Foc !“ și nu „Ajutor !“. Oamenii vor reacționa mai prompt.

■ Dacă e posibil, purtați cu dv. un fluier pe care să-l folosiți dacă sesizați că sînteți în pericol.

■ Dacă sînteți aruncată la pămînt, păziți-vă pieptul cu genunchii, pentru a vă putea răsuci, evitînd să fiți imobilizată la sol.

■ O bună lovitură cu latura mîinii, trasă sub bărbia agresorului îi poate fractura maxilarul.

■ Dacă agresorul încearcă să vă strîngă de gît, căutați să-i prindeți degetele, răsucindu-le în partea opusă.

Uneori, cu sînge rece și puțină dibăcie puteți scăpa de violență.

MANUELA SPĂTARU

„Lovitură arheologică“

După senzaționala descoperire a celui mai vechi puț din lume, în localitatea germană Kuckhoven, arheologii de la

Landschaftsver Rheinland (LVR), au dat o nouă... lovitură. Despre ce este vorba ? Ajutați și de șansă, ei au reușit să scoată la lumină un șlep roman, vechi de aproape 2000 de ani. Nava cu fund plat (în fotografia de mai sus), construită în iurul anului 95 e.n., reprezintă o verigă importantă pentru specialiști în reconstituirea trecutului istoric al zonei. (Ș.F.)

Fantezie pe trei roți

La început, acest ciudat vehicul pe trei roți a apărut pe străzile orașului Melbourne (Australia) ca un mijloc unic, fantezist, de circulație. În scurt timp, convingîndu-se de avantajele mari ale ori-

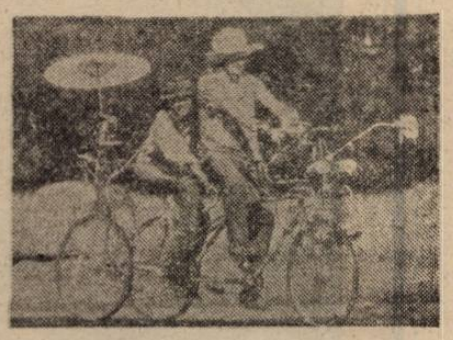

ginalului triciclu, numărul lor a sporit considerabil, devenind o adevărată modă, dar și un mijloc de transport practic și comod. Construit din materiale ușoare, dar foarte rezistente, triciclul este dotat cu instalații confortabile. El asigură o deplasare rapidă și plăcută, inclusiv posibilitatea de a transporta și unele cumpărături care pot fi adăpostite într-un fel de coș situat în spate. Ciudatul vehicul a adus inventatorului o recompensă substanțială.

■ După 28 de ani Craneshaw se destăinuie ■ Fotografii de la Bethesda confirmă mistificarea autopsiei : o rană este cusută o alta mărită ■ De unde a venit glonțul ucigaș ? ■ Șapte luni pentru a scrie o carte a adevărului ■ Martori oculari amenințați cu moartea.

ATENTATUL ÎMPOTRIVA LUI KENNEDY, O ENIGMĂ PERMANENTĂ ?

S-a hotărît să rupă tăcerea cînd în august 1991 a primit de la un cunoscut al său, salariat la Spitalul Bethesda, un colet cuprinzînd șase fotografii executate în timpul autopsiei cadavrului lui Kennedy. Erau fotografii alb-negru, păstrate din 1963 în arhiva clinicii, dar obținute „în mod ilegal", adică mai bine zis furate.

În aceste fotografii partea posterioară a craniului președintelui era intru-cîtva reconstituită. Pielea era în mod evident trasă peste craniul sfărîmat pentru a nu descoperi acea rană mare deschisă despre care doctorul nu pomenise niciodată ; în schimb, rana de la gît, cea micuță în care putea să încapă un creion — se vedea pe fotografie ca un orificiu negru, de cîtiva centimetri. Craneshaw a sîngerat rapid la cauciuc că una dintre rănile fusese cusută, iar cealaltă mărită, pentru a se crea impresia că împușcăturile veniseră din spate, că între spitalul Parkland din Dallas și Spitalul Bethesda din Washington se produsese mistificarea. Autopsia de la Bethesda trebuia să ilustreze ascunderii adevărului.

La o zi după ce văzuse fotografiile, Craneshaw s-a aruncat în mașină și s-a dus direct pe strada Dealey Plaza unde se petrecuse crima și acolo și-a jurat că nu va mai păstra pentru multă vreme taina : va recunoaste tot ceea ce știe. După aceea s-a întors acasă și a început să scrie cartea.

Astăzi Charles Craneshaw este medic primar al secției de chirurgie a spitalului din Forth-Worth și profesor universitar. Și peste toate astea se apropie de 60 de ani. Dacă nu a avut curajul în tinerete sau la maturitate, atunci este nevoit să-și ia inima în dinți tocmai în pragul bătrînetii.

A lucrat la carte timp de șapte luni și cu mirare a realizat că tocmai în acest interval oamenii au început să vorbească și să scrie despre Kennedy, așa cum n-au făcut-o niciodată în anii trecuți. Ca și cum niște ițe nevăzute i-ar fi unit pe toți cei care s-au hotărît să rupă tăcerea. Recent a vorbit și Jean Hill (în prezent în vîrstă de 50 de ani) cea care în anii '60 fusese denumită în presă „femeia cu pardesiul roșu". Această femeie aproape niciodată nu a putut fi găsită sau ascultată, dar ce ar fi putut fi martor, pentru că (după cum au arătat fotografiile amatorilor) se afla cel mai aproape de automobilul președintelui. Jean Hill a declarat unui ziarist :

„La 22 noiembrie 1963 mă aflam în Dealey Plaza și am auzit patru sau mai multe împușcături. Am văzut un om stînd cu arma la pîntă într-un scuar cu împrejmuire din lemn nu acolo unde se afla depozitul de manuale școlare, ci în direcția în care mergea automobilul președintelui. Am tăcut pentru că-mi era frică, dar nu mai pot". După ce a apărut în presă declarația doamnei Hill, cineva a sunat-o și a fost amenințată cu moartea...

Adaptare de MIHAELA DOROBANȚU

■ Poluarea mărilor este o amenințare și pentru țestoase. Hidrocarburile și produsele chimice, deversările de pesticide și erbicide aduse de Mississippi în Golful Mexic par să fie unul din factori care determină dispariția speciei de broaște țestoase verzi din specia Kemp. Și deșeurile din materiale plastice sînt periculoase. Țestoasele marine confundă pungile care plutesc pe apă cu meduzele pe care le consumă. Acumulînd aceste pungi în stomacul lor, țestoasele sfîrșesc prin a face ocluzie ! sau denutriție înainte de a muri. Acest tip de poluare provoacă o mortalitate ridicată la o specie de țestoase care se hrănește exclusiv cu meduze.

■ Șeuterul viitorului va fi electric. Societatea franceză „Peugeot", care și-a produs acest proiect, are în vedere un șeuter care va atinge o viteză maximă de 45 km/h și o autonomie de circa 40 km, în funcție de viteza medie. Greutatea șeuterului electric va fi superioară celei a șeuterului clasic — 90 kg în loc de 55—73 kg. Acumulatorii vor cîntări 30 kg, iar motorul electric — 8 kg. Acumulatorii vor putea fi încărcați la o priză de curent obișnuită, operațiunea durînd 6—7 ore. Cu ajutorul unui încărcător special, acumulatorii vor putea fi încărcați în

TELEX • TELEX

garaje în 10 minute pentru a putea parcurge 15 km.

■ În cursul iernii trecute, stratul de ozon de deasupra Europei a scăzut cu 15—20 la sută, dar spre deosebire de Antarctica și regiunile arctice, în că nu a apărut o „ferestră" în acest înveliș protector al Terrei în fața razelor ultraviolete ale Soarelui. Diminuarea stratului de ozon se datorează, în principal, creșterii concentrației de clorofluorcarboni (CFC) în stratosferă. Protecția mediului ambiant este de neconceput fără eliminarea produselor chimice care distrug stratul de ozon.

■ Consumul nerațional de energie în țările foste comuniste, este determinat de structura producției industriale. Metalurgia, industria de mașini și cea chimică din Polonia, de pildă, dau numai 17 la sută din producția globală, dar „înghit" 70 la sută din energie. În țările dezvoltate, aceste proporții sînt de neconceput, pentru că ele nu sînt risipitoare de energie.

■ Aerospațiale este pe cale să-și adapteze racheta „AS-30", dirijată prin laser, la avioanele de vînătoare britanice Tornado și la cel american „F-16". Prețul unei rachete „AS-30" este estimat la 200 000—300 000 de dolari. Raza de acțiune a acestei rachete, pe care o solicită și Arabia Saudită pentru avioanele sale de tip Tornado, a cărei versiune cu capacitate de a acționa noaptea va folosi o cameră termică specială, este de 11.5 km. După lansare, abaterea de lovire a obiectivului va fi de cel mult un metru.

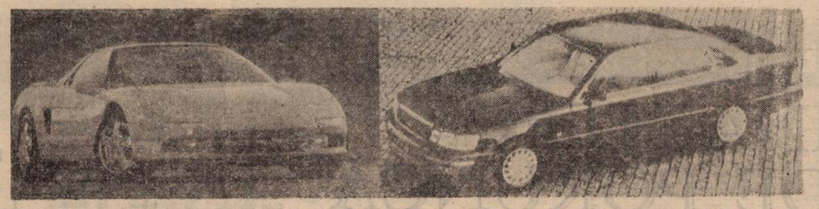

Cînd mașinile „de vis" devin coșmar...

„Pentru producători, firește ! Fiindcă actuala recesiune economică mondială se răsfrînge dureros și asupra unora dintre celebrele firme internaționale de automobile. Ca dovadă, în a doua jumătate a anului trecut, vînzările de autoturisme **„Jaguar"** (firmă aflată sub „umbrela" gigantului american **„Ford")** au scăzut — numai în Franța ! — cu 22 la sută, **„Porche"** a fost obligată să licențieze un sfert din numărul angajaților din cauza prăbușirii vînzărilor pe piața americană iar **„Chrysler"** va fi nevoită să renunțe „cu plăcere", după cum ne vesteste cu malițioasă presă de specialitate, la introducerea în fabricația de serie a proiectului unui nou autoturism „de vis". firește, deloc ieftin, avînd designul stilistilor de la renumita firmă italiană „Lamborghini"... Dar și aceasta din urmă „străluce tă", se pare, cu vînzările, chiar dacă acum face parte din colosul numit **„Chrysler"** !.. S-a aflat că nici **„Rolls Royce"** nu se... simte prea bine, atîta vreme cît firma „Vickers", proprietara mărcii „RR", a acuzat, în decembrie trecut, pierderi în valoare de circa 4,3 milioane lire sterline (nu vă osteniți să le calculați în lei... Credeți-mă, e foarte mult...). „Sfîrșitul unui mit" titrează ziarele ; mitul mașinilor „de vis". Dar nu al tuturor. Pentru că doar **„Rolls Royce"**, **„Porche"**, **„Jaguar"** și **„Lamborghini"**, cu vînzări deseori reduse la jumătate în raport cu situația pieței de acum doi ani, par să fi pierdut pasul în fața firmelor japoneze...

Cauzele acestor nedorite „schimbări de viteză" ? Piața americană, principala piață de automobile a lumii, cunoaște un spectaculos recul al vînzărilor datorită, în principal, oscilațiilor înregistrate la Bursă și cursului eztant al dolarului, ceea ce n-a mai permis cavalerilor speculațiilor bursiere să-și trimbițeze reușitele afișîndu-se la volanul unor mașini

de vis"... Să adăugăm și faptul că Administrația americană a instaurat o suprataxă foarte impovărătoare pentru automobilele mai scumpe de 30.000 de dolari. Și drept urmare, urmașele celebrelor modele Silver Shadow și Phantom nu se mai vînd. Anul trecut vînzările n-au depășit șase sute de automobile, adică mai puțin de jumătate din totalul anului precedent. În Marea Britanie, prăbușirea vînzărilor urmează îndeaproape situația de pe piața nord-americană : mai puțin de 48 la sută pe primele opt luni ale anului trecut raportate la perioada similară din 1990...

Nici pe piața japoneză lucrurile nu stau mai roz pentru **„Rolls Royce"** : reprezentînd a treia su piață importantă, firma britanică a constatat un recul de mai bine de 60 la sută... Dar se pare că rău de care sînt atînse firmele de automobile ultraluxoase este mai profund. **„Rolls Royce"** și **„Porche"** dovedindu-se incapabile — financiar și tehnic — să-și dezvolte productivitatea și să atingă un ritm corect de fabricație a produselor. Într-un anume fel, aceste firme sînt condamnate să fabrice mici cantități de vehicule din ce în ce mai scumpe. **„Porche"** produce circa 32.000 de autoturisme pe an. Cercetarea și punerea la punct a produc ei unui nou model solicită investiții substanțiale care se dovedesc a fi rentabile numai pe termen lung. Așa se face că în disperare de cauză, firma germană a introdus în fabricație un nou model al cărui preț va oscila între 210 000 și 250.000 FF. Ceea ce nu poate să înșeleneze decît că atunci cînd cifra economică își face de cap, bogății vor fi tot mai bogați iar săracii tot mai săraci... O schemă veche, verificată „matematic" în cadrul de funcționare a legilor pieței.

Alt exemplu : **„Mercedes Benz"** Giganul german, fală industriei celei mai puternice economii europene, suferă din pricina lipsei de încredere a patronilor grupului **„Daimler"** în viitorul industriei de automobile. Mercedes nu este decît una din aripile uriașului holding **„Daimler Benz"**, alături de AEG (produse electrotehnice), MTU, Dornier (aviație) și Messerschmitt, la care se adaugă pînă-chiar cele 34 la sută din acțiunile societății **Cap Gemini Sogeti** (liderul mondial al serviciilor informatice). Pe scurt, întregul conglomerat a realizat în 1990 o cifră de afaceri de ordinul a 260 miliarde de FF (56 miliarde de dolari). Cu toate acestea, modelul „190" — cel mai ieftin mașini mergeau constant foarte bine din 1983, anul lansării modelului pe piață — s-ocotit îmbătrînit, uzat moral și „cade" la vînzare... Versiunea nouă este prevăzută pentru sfîrșitul anului în curs. Și vînzările mărilor berline de lux au cunoscut un relativ regres, pe piața americană, de la 100.000 de unități pe an, în 1986, la mai puțin de 80.000 în 1990. Și e posibil să cunoască noi reculuri...

DANIEL VERBINA

(Va urma)

Otto Lilienthal, unul din marii pionieri ai aviației

Anul trecut s-au împlinit 100 de ani de la primele zboruri efectuate de unul din marii pionieri ai aviației — inginerul german Otto Lilienthal (1848—1896). Numeroasele studii consacrate descifrării secretului zborului păsărilor efectuate de-a lungul a două decenii la început îmbrecună cu fratele său Gustav, au stat la baza construirii de aparate de zbor. Gustav a preferat la un moment dat cariera de inginer constructor de imobile, lui Otto rămînîndu-i sarcina de a pune în practică roadele studiilor, respectiv de a construi aparate de zbor și de a le utiliza.

Primele zboruri, inaugurate în anul 1891, constau în lansarea în zbor planat de pe promontoriile unor coline din împrejurimile Berlinului. Înălțimea atinsă a fost de 5—6 metri, iar distanță parcursă mersea pînă la 25 de metri. Aparatul lui Lilienthal avea aripi cu o suprafață portantă de 10 metri pătrați. Inginerul și aparatul său (prezenți și în fotografiile alăturate, furnizate de IN-Press) au fost imortalizați de numerosii martori prezenti la temerarele sale încercări.

Rezultatele numeroaselor studii și experiențe efectuate de cei doi frați au fost finalizate în lucrarea publicată de Otto în anul 1889 — „Zborul păsărilor ca bază a aviației", care a constituit punctul de plecare pentru fundamentarea teoretică a zborului cu aparate mai grele decît aerul. Una din concluziile cele mai importante ale lucrării amintite subliniia faptul că secretul zborului păsărilor constă în curbura aripilor acestora. Astfel s-a descoperit profilul optim pentru o aripă a unui aparat de zbor valabil și în zilele noastre. Descrierea amănuntită a experientelor lui Lilienthal în reviste de specialitate i-a determinat pe mulți ingineri să purcească la efectuarea de experimente similare. Otto Lilienthal a devenit o figură publică cunoscută ca urmare a publicării în presa vremii a rezultatelor experimentelor sale, a fotografiei inventatorului și aparatelor utilizate. Anul 1893 a consemnat apariția primei reclame comerciale din analele zborului, care recomanda achiziționarea de aparate fabricate de inginerul german. Acesta a reușit să vîndă 8 aparate de zbor, la un preț de 500 de mărci bucata ! Beneficiarii acestora au fost tehnicienii din domeniul aeronauticii din Statele Unite, Anglia, Franța, Germania, Austria și Rusia, fapt care a permis conservarea ulterioară, în muzee cu profil tehnic din Washington, Londra, München, Viena și Moscova a unor aparate construite de Lilienthal.

Ce a mai făcut el în acest răstimp ? S-a deplasat împreună cu aparatul său în apropierea Berlinului, de unde a reușit să efectueze zboruri planate de pe un lanț de coline pe distanțe de 250 de metri, cu o durată medie de 30 de secunde. Destinul său a fost, însă, necruțător. A pierit la 10 august 1896, ca urmare a unui zbor, în olină floare a vîrstei. O puternică rafală de vînt l-a ridicat puternic monoplanul pe verticală, pentru ca în momentul imediat următor să fie aruncat la pămînt cu o forță de neînvins. Aparatul a fost complet distrus, iar Lilienthal a decedat în ziua următoare, la o clinică berlineză.

Ideile și proiectele sale au fost continuate de numerosii săi adepți. Cei care au reușit în premieră efectuarea de zboruri cu aparate mai grele ca aerul au fost frații Wilbur și Orville Wright, doi aviatori și constructori americani perseverenți și inventivi, care au deschis drumul aviației secolului XX.

ȘERBAN FILIP

DACĂ NU-I LOC PENTRU COADĂ !

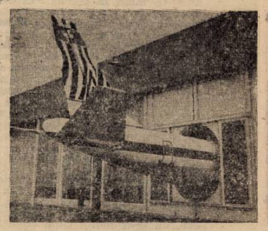

La prima vedere, examinînd fotografia prezentată, se poate crede că pilotul avionului, a pătruns într-un hangar al aeroportului din Basel (Elveția), neputînd să frîneze la timp. Din fericire, nu s-a întîmplat așa ceva, ci un fapt mai puțin obișnuit. Hangarele de pe acest aeroport sînt cam mici, mai ales în raport cu creșterea dimensiunii avioanelor. Pînă la construirea unor hangare capabile să adăpostească și avioane mai mari s-a recurs la această improvizație neobișnuită : s-a „operat" în peretele din fund o deschizătură care permite avionului să poată fi garat așa cum arată fotografia. Conducerea aeroportului are ca primă urgență mărirea hangarelor pe măsura necesităților reale.

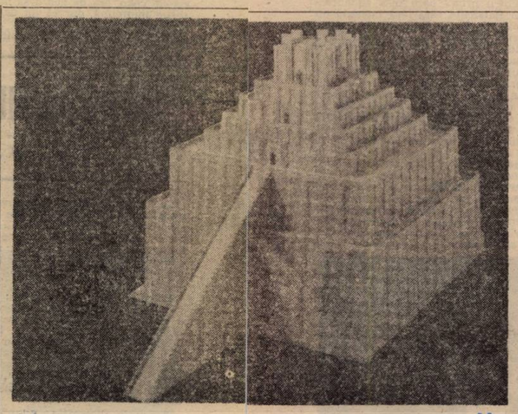

RECONSTITUIRE ARHEOLOGICĂ DE EXCEPȚIE

Babilonul, oras antic în Mesopotamia, situat în regiunea cursului inferior al Eufratului, a fost unul dintre cele mai importante centre economice, politice și culturale ale mileniilor II—I î.e.n. Capitală a statului sclavagist cu același nume, a cunoscut perioade de maximă înflorire sub Hammurabi (sec. XVIII î.e.n., de la care ne-a parvenit cel mai vechi cod de legi din istorie) și Nabucodonosor al II-lea (sec VI î.e.n.).

Explorarea arheologică sistematică a Babilonului a debutat cu un secol în urmă, aici remarcîndu-se cercetările germani, care au întreprins investigații sub patronajul muzeelor berlineze și a Societății Germane pentru Orient. Vestigiile aduse la lumină au permis reconstituirea unor grandioase elemente arhitecturale ale orașului antic : fațada sălii tronului, drumul procesiunilor și multe altele.

Recent s-a desfășurat la Bonn o expoziție consacrată Babilonului, un omagiu adus arheologilor Robert Koldiwey și lucrării sale, precum și celui de-al doilea în perioada 1928—1951 al Muzeului Orientului Apropiat. Andrae a adus în Germania, în 1926, 400 de lăzi cu cărămizi emailate, care au stat la baza operațiunii de reconstituire a cetății. Pictor și desenator de talent, Walter Andrae a ilustrat ruinele, viața cotidiană a orașului, metodele științifice utilizate. Celebrul exemplu al Turnului Babel a fost folosit pentru a se explica problemele întîmpinate în reconstituirea globală a Babilonului.

Actuala machetă a Babilonului (în fotografia furnizată de DPA), realizată de Hansjörg Schmidt, indică evoluția noilor investigații întreprinse în zonă. Este un mod fericit de îmbinare a metodelor moderne de cercetare cu precedentele rezultate obținute pe baza săpăturilor arheologice.

ȘERBAN FILIP

ORFANII LUI ELVIS!

Elvis Presley a fost nu numai regele rockului, ci și un... neobosit amant. Se spune că, moartea sa a lăsat orfani de tată peste 30 de copii din Statele Unite. Dintre aceștia doar unul singur, Liza-Marie, a provenit dintr-o căsătorie legală...

După separarea de Priscilla, soția sa plină de temperament, Elvis a dus o viață erotică furtunoasă. Chiar și pe patul de moarte era înconjurat de o adevărată cohortă de fete tinere și frumoase. Dar pînă acum, nimeni nici măcar nu a bănuit că din nenumăratele-sale flirturi cu rezultat atiția... urmași !

Recentele informații provin din dezvăluirile unei foste dansatoare de strip-tease din Las Vegas, Kathy Lee Strivers, care susține că în 1970 a dat naștere unui copil al lui Elvis. Cu puțin timp în urmă, Kathy Lee a hotărît să înființeze... o asociație a „victimelor" regelui rockului, în scopul luptei pentru drepturile care li se cuvin.

„Nu am fost singura folosită și apoi abandonată de Elvis. Iar din momentul cînd m-am confensat ziariștilor, mi s-au adresat zeci de femei, care pretind că sînt mame ale copiilor lui. Și sînt sigură că multe alte ex-amante ale sale păstrează încă tăcerea : le este probabil rușine să dea în vileag fapte de acum 20 de ani".!

Autoarea acestei declarații și fondatoarea sus-amintitei asociații a împărțit viața cu Elvis doar două săptămîni : Timp de 14 zile m-a tratat ca pe o regină. Eram ca fermecată. Dar cînd l-am anunțat că sînt însărcinată, a refuzat să-și recunoască propriul copil. Și mi-a poruncit să dispar din viața lui" — își amintește ea.

Kathy a crescut-o singură pe fiica lui Elvis : se numește Gail, are astăzi 22 de ani, și este studentă. Amîndouă nutresc speranța că dacă o parte neînsemnată din averea lui Elvis le-ar putea reveni, aceasta ar contribui la îmbunătățirea nivelului lor de viață. Dar ar trebui ca și justiția să o recunoască pe Gail drept fiică a lui Elvis ! „Scopul nostru nu este de a întina memoria lui Elvis. Este vorba doar despre dreptul la o viață onestă" — afirmă Kathy în numele „văduvelor" și „orfanilor" lui Elvis. Avocatul său a cerut chiar... deshumarea lui Elvis, ceea ce ar permite compararea moleculelor de ADN, aparținînd regelui rockului cu cele ale presupușilor săi copii, proveniți din legături nelegitime.

Este totuși greu de imaginat că se va putea realiza acest lucru, mai ales că este vorba despre o personalitate de talia lui Elvis. Oricum, în timp ce Kathy Lee Strivers se străduiește să adune un număr cît mai mare de „victime" ale lui Presley, și aceasta pentru unitatea acțiunii sale, Priscilla, soția legitimă — chiar dacă divorțată — a lui Elvis este deosebit de nemulțumită de... confuzia care apasă asupra trecutului fostului său soț. Pentru că ea administrează cu mare abilitate averea (substanțială !), care i-a rămas

drept moștenire fiicei sale Liza-Marie și cu siguranță că nu este dispusă să o împartă cu peste 30 de neașteptați rivali.

M. D.

Prima mașină magneto-dinamică

„Yamato-1" poate atinge și plasate într-un timp viteza de 10 noduri. Sistemul său de propulsie are la bază forța care se electromagnetic. În locul tradiționalului motor cu elice nava utilizează un ansamblu format din supraconductor exercită asupra tuturor corpurilor încărcate electric magnetic.

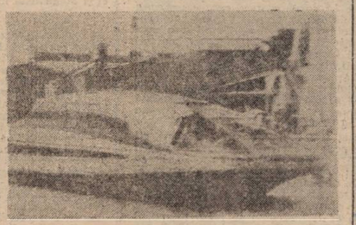

Prima navă cu propulsie magneto-hidrodinamică (MHD) va fi lansată în orașul Kobe (Japonia) de către „Ship and Ocean Foundation", afiliată la Ministerul Transporturilor din Țara Soarelui Răsare. Această navă experimentală care a primit numele „Yamato-1" cîntărește 280 tone, avînd o lungime de 30 metri și o viteză de aproximativ 10,9 metri. Fabricată de un profil deosebit de acrodinamic, similar „picăturii de apă", nava

Biblioteca magazin de proză scurtă

ÎNAINTE DE PORUNCĂ

POVESTIRE ◎ POVESTIRE

(II)

Să fii trecut un an, poate doi ? Oricum un răgaz care poate vindeca o rană. Vraciul Rudolf tocmai părăsea vila „Neantul". Tom realiză că-i șoptise ceva important Alinei și se apropie, cuprinzînd-o de umeri :

— Hai, nu mă mai fierbe ! Iubito, ce-ai aflat ?

Alina se întoarse și-l îmbrățișă zguduită de plîns. Nu-și găsea cuvintele :

— Da Tom, e adevărat. Abia acum am aflat adevărul... Tom! Cum ai fi alintat tu un copil care nu ar fi avut cap ?

*

Vorbea și vocea lui venea din toate direcțiile. Vedea, mirosea, auzea, pipăia și gusta, dar îi păsa prea puțin de senzații. Îl interesa doar ce gîndesc ceilalți și gîndurile lor îl hrăneau. Propria lui gîndire era parcă un proces care se petrecuse cu mii de ani în urmă. Acum îi venise doar rîndul să comunice. Înspăimîntat la început, acum vraciul Rudolf îl venera. De cînd îl extrăsese din pîntecele Alinei, după șapte luni de sarcină, îl studia. Atît cît îi permitea progenitura aceea fără formă să se lase studiată. Cînd și-a dat seama că el îi cunoaște intențiile cu mult înainte ca ele să devină cuvinte sau gest, monstrul a devenit icoana lui de fiecare zi. Icoana se numea Quasidomo.

*

— Tom, mă crezi în stare să nasc cu adevărat un copil ? Un copil care să împrumute blîndețea mea și puterea ta, ciudățeniile mele și principiile tale, naivitatea mea și înțelepciunea ta... Tom, hai, redă-mi încrederea ! Știu că și tu îți-l dorești.

— Alina, iubito, și dacă va fi tot un...

Bărbatul nu găsea alt cuvînt decît monstru. Iar acest cuvînt otrăvea sufletul acelei femei tinere și încă nedumerite după teribila ei sarcină, terminată atît de brutal. Născuse prin cezariană o ființă, dar niciodată vraciul Rudolf nu-i spusese dacă fusese vie sau moartă. De undeva, din abisul sufletului, o voce cețoasă îi șoptea că trăiește, dar îi aducea aminte de rugămintea copilului purtat în pîntece : „să nu mai nești niciodată ?" Alinei îi era greu să deslușească dacă era o implorare sau un ordin. Părea mai mult o sentință.

*

— Quasidomo, mă asculți ? — vraciul Rudolf observă cum ființei din fața lui i se luminează partea corpului îndreptată spre el. Era semnul care dovedea că ceva din acea entitate acordă importanță celor lumești. Quasidomo, ai înnobilat viața mamei tale, făcînd-o să cunoască toate bucuriile pămîntene. L-ai vindecat pe tatăl tău, i-ai cedat o sănătate de fier și i-ai ascuțit mintea pentru treburile lui de toate zilele. Cînd ai aflat că există oameni ce scormonesc prin gunoaie după o bucată de pîine, i-ai transformat în oameni demni și avuți... Chiar și pe mine, Quasidomo, m-ai făcut să uit ce-i suferința. Și totuși stai ascuns. Dacă ești atît de devotat acestei lumi care...

— Aici te-nșeli, Rudolf ! Nu pot fi devotat unei lumi căreia nu-i aparțin, unei lumi pentru care păcatul este sensul existenței. Am o singură șansă ca să mă alătur vouă : să fac păcate, cît mai multe și mai temeinice păcate.

— Ai curajul să încerci ?

— Mă întrebi de fapt dacă am curajul să devin muritor. Ei bine, nu !

*

Bărbatul și femeia se deghizaseră și acum stăteau la pîndă în apropierea vilei „Neantul". Erau asistenta vraciului Rudolf și amantul ei. Ea era Magdalena, frumoasă, zveltă, cu sîni generoși și ochii verzi. El era Barabas, cu chip bolovănos, umbrit de barbă cu degete chircite, apucătoare. Ea auzise cum o ființă abia adusă pe lume îi dăduse sfaturi vraciului despre cum să-i îngrijească mama lăuză. Și Magdalena a înțeles.

Ultima luminiță a vilei dispăru. Alina obosise să coasă scutece pentru un copil închipuit de ea. Capu-i odihnea pe brațul fotoliului majestuos. Tom băuse ceva și adîncise și el în salon. Cei doi mascați intrară furișîndu-se prin grădina de vară. Orbecăiră puțin și curînd ajunseră în salon. Fără să ezite prea mult, Barabas îl izbi violent pe om, care nu mai apucă nici să geamă. Magdalena apăsă o batistă pe figura Alinei și o cufundă într-un somn al inconștienței.

— Hai Barabas, ia-o și să plecăm cît mai repede — șopti Magdalena frecîndu-și agitată mîinile și întrebîndu-se dacă amantul poate fugi cu Alina în spinare.

Abia atunci, Barabas se încumetă s-o privească drept în ochi și să-i spună pe un ton poruncitor :

— N-ar fi mai bine să luăm tot aurul din casă ? Știi cît sînt de bogați. Ce ne mai complicăm cu femeia ? Dacă planul tău nebunesc nu dă roade ?

— Cum, dai înapoi ? Ai să siluiești în fața mea această femeie, și ai s-o faci cu plăcere. Iar ea va naște un nou miracol, un miracol care ne va aparține numai nouă. Vezi ce-a făcut pentru părinții lui ? N-ai auzit vorbindu-se în ținut despre tot ce-a făcut, pe ascuns, pentru sărmani ? Și noi sîntem sărmani, avem și noi dreptul la mila lui. N-are nici un motiv să ne ocolească...

— Ba da, Magdalena. Păcatele noastre

produc scîrbă tuturor. Sîntem pe buzele lor cînd birfesc cît e ziua de lungă.

Magdalena rîse cu poftă, mirîndu-se de naivitatea lui :

— Crezi că noi adunăm toate păcatele lumii ? Pierdem vremea, Barabas! Dacă eu aș putea naște miracole, m-aș culca cu toți bărbații pămîntului !

Bărbatul mîrîi ceva în barbă. Știa că nu mințea. O ridică cu grijă pe Alina, îi îndoi trupul pe umărul său vînjos și porniră. Abia ieșiră în holul mare, cînd o voce cristalină, și fragedă și matură, îi apostrofă :

— Vă grăbiți degeaba ! Sărmana mea mamă nu se va împreuna niciodată cu diavolul — cei doi înghețară de spaimă, doar Magdalena, vru să întoarcă capul. Văzu, doar o fracțiune de secundă, o pată de lumină care-i sfîrtecă mințile. Barabas simți cum Alina se ridică încet de pe umărul său și plutește spre canapeaua de alături. Căzu în genunchi și vru să ceară îndurare, dar treptat-treptat realiză că nu mai poate înțelege ce se petrece. Și el și Magdalena înnebuniseră.

— Mămico, ți-e mai bine ?

Alina deschise ochii și-și zări pentru prima oară fiul. Nu strigă, nu se sperie, nu gemu, nu clipi, nu-l mîngîie. Doar zîmbi.

— Mă iubești ? întrebă Quasidomo.

— Poți fi disprețuit ? întrebă ea.

— Mă crezi ? întrebă el.

— Te cred ! răspunse ea.

— Mă asculți ? întrebă el.

— Te ascult ! răspunse ea.

Tăcură. Se auzea doar respirația lui Tom.

— Știi că sînt unicul tău fiu ? întrebă el.

— Știu că ești primul meu fiu, răspunse ea.

— Vrei un copil adevărat ? întrebă el.

— Ce poate fi mai adevărat decît tine, răspunse ea.

— Nu poți avea un al doilea fiu, spuse el.

— Mi-ai mai spus-o demult, dar n-am înțeles de ce, spuse ea.

— Pentru că vei da celui de-al doilea ce mi-ai dat mie și el nu va ști ce să facă cu darurile tale

— Îl cunoști deja ? întrebă ea.

— Mă cunosc pe mine, răspunde el.

— Pe cine am să alint atunci, de ce mai trăiesc ? Alina izbucni în plîns.

— Alintîndu-mă pe mine, vei alinta tot pămîntul, spuse el.

Tăcură. Se auzea doar respirația lui Tom.

— Ei doi cine sînt ? întrebă ea arătînd spre cei doi care zăceau cu privirile pierdute, vrednice de milă.

— Au vrut să mă omoare fără să mă atingă. Au vrut să-mi aduci pe lume, cu de-a sila, un frate. Nu sînt demni de privirea ta. Uită-i !

Alina întoarse capul cu dispreț.

— Pe tine te am, fără să-mi aparții. Pe tine te am, fără să te pot dojeni. Pe tine te am, fără să-ți port de grijă — spuse ea.

— Ai în schimb ceva la care rîvnesc toți semenii tăi : tinerețea veșnică, spuse el.

— Există tinerețe veșnică ? întrebă ea.

— Dacă voi fi eu lîngă tine, da — răspunse el.

Tăcură. Se auzea doar respirația lui Tom.

— Îți urăști fratele ? întrebă ea.

— Ce-i aia „ură" ? întrebă el.

— Nu pot fi la fel darnică cu amîndoi ? întrebă ea.

— Noi amîndoi sîntem unul, răspunse el.

— E mai bine să aleg tinerețea veșnică ? întrebă ea.

— Alege-mă pe mine, răspunse el.

Tăcură. Se auzea doar respirația lui Tom

PAUL IOAN

(Va urma)

POLIȚIST

A doua crimă din casa morților

— Bine, dar cine sînt ei ?

— Familia, Guido ! Tonul Clarei era de o stranietate excesivă. Ei vin din timp și sînt mereu aceiași !

În timp ce ochii lui albaștri, mari și bulbucați sclipeau inteligent cu bunătate, Clara strigă depărtîndu-se :

— Fugi, Guido ! Te vor dobori !...

— De ce ?

— Pentru că... ai pus piciorul în casa aceea. Într-un fel, astfel își exprimă recunoștința pentru onoarea pe care le-ai făcut-o. O umbră ciudată, un zîmbet viclean apăru pe buzele ei palide ; privirea sa lăsa impresia unei extraordinare și profunde sincerități. Bărbia îi tremura ușor. Strigă :

— De ce nu vrei să mă iei în serios ?

— Oamenii nu mor așa, nu e drept ! zise Guido cu o voce stinsă.

M. DEACONU

(Sfîrșit)

SPORT UNIVERS

BARCELONA, Olimpiada de vară, ediția 1992

Sîmbătă, data de apariție a revistei noastre, începe la Barcelona (splendidul oraș spaniol pe care l-au cîntat parcă cel mai frumos **Freddie Mercury** și **Monserat Caballe**) **Jocurile Olimpice de Vară**. În clipa în care regele Spaniei, Juan Carlos I va declara deschiderea oficială a Jocurilor, peste 15 000 de sportivi vor porni la întrecerea pentru cucerirea medaliilor olimpice, dintre acestea 257 fiind de aur masiv. Delegația țării noastre a sosit la Barcelona, e vorba de 183 de sportivi, după amatorii de statistici, cea mai consistentă delegație românească prezentă la J.O. Și pentru că tot vorbim de statistici să mai amintim că România a cîștigat la Jocurile Olimpice un total de 203 medalii dintre care 55 de aur, 66 de argint și 82 de bronz. Prima medalie de aur a fost obținută de **Iosif Sîrbu**, în proba de pușcă, la Helsinki, în anul 1952. La cea de-a 23-a ediție a Jocurilor de la Los Angeles 1984, delegația României a obținut numărul record de medalii olimpice, 53, dintre care 20 au fost de aur, 16 de argint și 17 de bronz. Succes răsunător, obținut însă, să nu uităm, în condițiile în care „blocul comunist" de atunci, în frunte cu URSS a boicotat Olimpiada. La Seul în 1988, eroina s-a numit **Daniela Silivaș**, care a cucerit la gimnastică 6 medalii, dintre care 3 de aur. Și pentru că tot vorbim de eroi, să-l amintim pe **Ivan Pațaichin**, cel mai mare canoist al tuturor timpurilor, care a participat la 5 ediții ale J.O. de vară, începînd din 1968 de la Ciudad de Mexico. Anul acesta va fi prezent pentru a șasea oară consecutiv, pentru prima oară însă ca antrenor. Ivan Pațaichin este fără îndoială un caz special de longevitate sportivă, fiecare participare, nu trebuie omis acest fapt, soldîndu-se cu medalii olimpice. Îi dorim succes noului antrenor și rezultate la nivelul propriilor lui performanțe. Cu ocazia primei participări olimpice a lui Pațaichin, la Ciudad de Mexico, se stabilea și un record mondial care avea să facă nu doar senzație, ci avea să rămînă aproape 23 de ani nedoborît. Este vorba de extraordinara săritură în lungime a lui Bob Beamon, 8,90 metri. De-abia în 1991, americanul Powell avea să sară cu 5 centimetri mai mult. Patru ani mai tîrziu, în 1972, la München, înotătorul Mark Spitz devenea eroul Olimpiadei, cucerind nu mai puțin de 7 medalii de aur și doborînd tot atîtea recorduri mondiale. În galeria eroilor olimpiadelor este imposibil să omitem numele „legendarei"

Nadia Comăneci, regina olimpiadei de la Montreal, din 1976, dar și a gimnasticii mondiale. Avea atunci doar 15 ani și învingea posibilitățile tehnice de afișare a notelor care nu fuseseră proiectate pentru afișarea notei maxime, notă pe care, atunci Nadia a obținut-o pentru prima oară în istoria gimnasticii. Ne permitem să reproducem o fotografie apărută în revista franceză VSD, în care Nadia Comăneci, mult schimbată, are cu exact 15 ani mai mult decît la Montreal, apare alături de un prieten la o serată newyorkeză, organizată în onoarea ei. Încheiem aici această scurtă călătorie printre eroii olimpiadelor, nu înainte de a-mi pune, împreună cu dumneavoastră stimați cititori, o singură întrebare : **cine va fi eroul sau eroina J.O. de la Barcelona ?** Va fi oare echipa de basket a SUA, echipă în care, pentru prima oară vor juca stelele basketului profesionist american ? Va fi oare vreun sportiv din Africa de Sud, țară care „revine" la J.O. după o absență de 32 de ani ? O întrebare la care vom putea răspunde cu certitudine peste aproape trei săptămîni.

GEORGE CUȘNARENCU

HOROSCOP

Săptămîna 27.07. — 02.08.

BERBEC (21.03—20.04)

Luni : O zînă bună vă protejează.
Marți : Dragostea are si spiriti.
Miercuri : Veste bună de departe.
Joi : Zi sublimă de vacanță.
Vineri : Cădere sentimentală bruscă.
Simbătă : O nouă cunoștință agreabilă.
Duminică : Aniversare cu mult fast.

TAUR (21.04—21.05)

Luni : Solemnitatea unei despărțiri.
Marți : O cascadă de satisfacții.
Miercuri : Uneori, amorul e ca aerul.
Joi : Zi cenușie, opacă, neproductivă.
Vineri : Scrisoare în cutia postală.
Simbătă : Provocarea unei Fecioare.
Duminică : Succes financiar neașteptat.

GEMENI (22.05—21.06)

Luni : Adînci frămîntări sufletești.
Marți : Întîlnire cu urmări importante.
Miercuri : Primiți bani.
Joi : Exil într-o oază erotică.
Vineri: Dureri de cap la serviciu.
Simbătă : Finalizați o afacere bună.
Duminică : Relaxare totală la mal umbros.

RAC (22.06—22.07)

Luni : Adunați tot seninul din lume.
Marți : Surpriză foarte plăcută.
Miercuri : Complicații sentimentale acute.
Joi : Indispoziție, iritare, polemici dure.
Vineri : Odrasla vă dă de furcă.
Simbătă : Conflicte familiale cordiale.
Duminică : Drumuri obositoare, nervozitate.

LEU (23.07—22.08)

Luni : Suprasolicitări profesionale, surmenaj.
Marți : Reușită financiară deosebită.
Miercuri : Un rac vă rănește sensibilitatea.
Joi : Clipa unei decizii pentru viitor.
Vineri : Loialitatea unui amic e salvatoare.
Simbătă : Noi speranțe într-o afacere instabilă.
Duminică : Vești bune de departe.

FECIOARA (23.08—21.09)

Luni : Mare bucurie în familie.
Marți : Sănătatea vă dă de furcă.
Miercuri : Acută criză de gelozie.
Joi : Numai singurătatea vă poate tămădui.
Vineri : Ispita unei afaceri oneroase. Atenție !
Simbătă : Prospețime, inspirație, creativitate.
Duminică : Zi de basm, cu fete de împărat.

BALANȚA (22.09—22.10)

Luni : Instabilitate psihică, ușoară deprimare.
Marți : Norocul e generos cu dv.
Miercuri : Muncă încordată, zi epuizantă.
Joi : Se spulberă o dilemă sentimentală.
Vineri : Intimitate, dantelă, amor.
Simbătă : Șocul unei întîlniri-surpriză.
Duminică : Zi imprevizibilă ca vremea.

SCORPION (23.10—21.11)

Luni : Succes profesional deosebit.
Marți : Arbitrați un conflict delicat.
Miercuri : Capcana iubirii oarbe, dezlănțuite.
Joi : O veste vă pune serios pe gînduri.
Vineri : Deznodămîntul unei afaceri bănoase.
Simbătă : Eveniment cu largi implicații morale.
Duminică : Toată lumea e a dv.

SĂGETĂTOR (22.11—20.12)

Luni : Disconfort psihic, plictiseală.
Marți : Se produce un ghinion previzibil.
Miercuri : Nu vă vedeți capul de treburi.
Joi : Inteligența dv. triumfă din nou.
Vineri : O decizie de mare viitor.
Simbătă : O „baie" de tandrețe și amor.
Duminică : Relaxare totală în zodia fericirii.

CAPRICORN (21.12—19.01)

Luni : Solicitări din toate direcțiile.
Marți : Se confirmă o presimțire.
Miercuri : Intrați într-o nouă afacere.
Joi : Ambiție, luciditate, tenacitate.
Vineri : Reușită profesională de excepție.
Simbătă : O știre mai puțin bună.
Duminică : Confruntări aprinse de principii.

VĂRSĂTOR (20.01—18.02)

Luni : Două motive de optimism.
Marți : Nu ocoliți loteria.
Miercuri : Dispute profesionale de principiu.
Joi : Rezolvați cu tact o problemă delicată.
Vineri : Stagnare, monotonie, apatie.
Simbătă : Farmecul irezistibil al unei Balanțe.
Duminică : Lungă evadare în natură.

PEȘTI (19.02—20.03)

Luni : Zi încărcată, creativitate optimă.
Marți : Oscilații sentimentale trecătoare.
Miercuri : O rară întîlnire cu norocul.
Joi : Vă atingeți un ideal mult așteptat.
Vineri : Mare bucurie în familie.
Simbătă : Detașare, meditație, proiecte.
Duminică : Două surprize foarte plăcute.

cartea RECORDURILOR NAȚIONALE

O stea olimpică de excepție

Doamna Lia Manoliu s-a născut la Chișinău, la 25 04 1932 și avea să facă o carieră strălucită, încununată cu titlul olimpic, obținut în urma stabilirii unui nou record olimpic — la epoca respectivă. Admirația și stima noastră față de actuala președintă a Comitetului Olimpic Român se leagă și de recordul de participare la Jocurile Olimpice de vară. **D-na Manoliu a participat la nu mai puțin de șase ediții**, devenind astfel o pildă excepțională de ambiție și talent.

Prima participare a fost la J.O. de la Helsinki, ediția XV, 1952. Locul ocupat atunci la disciplina ce avea s-o consacre, aruncarea discului, a fost 6 (calificată în finale). Ulterior va absolvi facultatea de energetică din cadrul Institutului Politehnic București.

A doua participare a fost la J.O. de la Melbourne, ediția XVI, 1956, unde ocupă doar locul 9. Prima medalie olimpică, cea de bronz, o cucerește la J.O. de la Roma — la a treia participare —, ediția XVII, 1960. O nouă medalie de bronz va obține la cea de a patra participare, la J.O. de la Tokyo, 1964 — după ce stabilise trei noi recorduri olimpice, a fost întrecută în finală, iar una din aruncări a fost anulată. Medalia olimpică de aur a cucerit-o la vîrsta de 36 de ani, la J.O. de la Mexico City, cu recordul olimpic 58,28 metri. Era a cincea participare, dar nu ultima. În anul 1972, la 40 de ani, d-na Manoliu participă pentru a șasea oară și obține locul 9 ! În fața unei asemenea prodigioase cariere olimpice, la sediul UNESCO din Paris i se înmînează Trofeul Fair-Play, drept recunoaștere internațională unanimă a meritelor sale — în anul 1974. Sub conducerea sa, delegația României la actualele J.O. are cea mai mare componență : 266 persoane, din care 183 de sportivi pentru 18 discipline. Succes !

Prioritate științifică

În anul 1928, inginerul Cristea Mateescu (1894—1979) aduce o nouă lumină în tehnica transmiterii curentului electric de mare tensiune. El a publicat atunci lucrarea „Calculul stabilității mecanice a liniilor aeriene de transmisie a energiei electrice", în care lansează primul ideea calculului de profil, la stări limită. Din anul 1974, Cristea Mateescu a devenit membru al Academiei Române.

GUINNESS BOOK

DE LA CIRC LA MARACANA

Nu putem abandona scurta incursiune în superlativele ceasurilor și orologiilor fără a aduce un omagiu Soarelui. Cum ? Amintind de cel mai mare cadran solar, la care indicarea orei se face prin rotația corespunzătoare a umbrei lăsate de un gnomon (stilp) înalt de 7,5 metri. Umbra care mîngîie cadranul, sincron cu mișcarea diurnă a astrului zilei, are o lungime de... 37,5 metri — cea mai mare din lume în domeniu, desigur. Această realizare de excepție, care aduce parcă un omagiu anticelor metode de urmărire a timpului, a fost realizată de specialistul american Walter R.T. Witschey pentru Muzeul Științei din Richmond, statul Virginia. Punerea în funcțiune s-a petrecut la 3 mai 1981. Pentru a ne imagina cum funcționează cadranul solar respectiv, să amintim că în timpul echinocțiilor, umbra Soarelui se deplasează cu o viteză de 18 centimetri pe minut.

Tot un cadran solar memorabil a fost realizat la Hilton Head Island, statul Carolina de Sud, în august 1983. Diametrul acestuia este de 7,8 metri.

Vara este și sezonul circurilor, a celor stabile și mai ales a celor itinerante. Dacă unele circuri cunosc și întreruperi, să notăm că cel mai mare circ permanent, numit Circus Circus, se află — unde altundeva ? — în Las Vegas, statul american Nevada. Acest circ, deschis la 18 octombrie 1968, a costat 15 milioane dolari. El se întinde pe o suprafață de 11 997 metri pătrați. Cupola sa, executată din materiale plastice transparente, se află fată de centrul arenei la înălțimea de 27 de metri — exercițiile la trapez nu sînt recomandate cardiacilor, la fel și echilibristica pe sîrmă.

Circurile itinerante au făcut întotdeauna copiii fericiți. Poate ajunge vreodată și la noi cel mai mare „circ călător" din lume, și anume Circul Vargas din S.U.A. (care nu are un sediu permanent). Acesta poate desfășura un „cort" foarte modern, sub care se pot adăposti aproximativ 5 000 de persoane.

Marea competiție sportivă a anului, Olimpiada de la Barcelona, ne duce cu gîndul la marile stadioane ale lumii, la freamătul tribunelor. Cel mai mare stadion polivalent din lume este stadionul Srahov din Praga. El a fost terminat în anul 1943 și poate foarte ușor asigura locuri pentru 240 000 de spectatori ! Tot aici își pot desfășura spectacole peste 40 000 de gimnaști.

Cel mai mare și mai faimos stadion pentru fotbal din lume este Stadionul Municipal din Rio de Janeiro, Brazilia, numit Maracana. El poate găzdui la un meci (stil carioca, evident) 205 000 persoane, din care 155 000 au locuri pe scaune și bănci. Un record al acestui templu fotbalistic s-a înregistrat la finala Brazilia — Uruguay din 16 iulie 1950 : 199 854 spectatori. Un șanț de 2,1 m lățime și 1,5 m adîncime desparte jucătorii de fani și invers.

Zodiacul chinezesc pe înțelesul tuturor

VESTUL ȘI ESTUL, FOCUL ȘI APA

Incursiunea noastră sfioasă și extrem de criptică în formele de buddhism mahayana difuzat și reevaluat în Tibet continuă să asocieze necuvîntătoarele zodiacului chinezesc cu punctele cardinale ale cercului tradițional, avînd implantate în perfecțiunea lui cele douăsprezece zodii zoomorfe. Am asociat pînă acum Nordicii (Mistreț, Șobolan și Bou) cu Cunoașterea de realizare a misiunii (unul din cele cinci Ordine ale Cunoașterii) — avînd drept manifestare universală construcțiile psihice —, Sudicii (Oaie, Cal și Șarpe) cu Cunoașterea de egalitate — avînd drept manifestare universală percepția. Acestora le-am asociat culorile (în textul precedent) și elementele cosmice fundamentale — care, după cum ați putut observa, diferă de corespondențele de esență din zodiacul chinezesc.

Să păsim acum spre vest sau, cum am putea afirma poetizînd demersul nostru, spre Toamna cercului zodiacal chinezesc. Aici întîlnim Maimuța, Cocoșul și Cîinele. Acestei direcții îi corespunde **Cunoașterea de Perspicacitate** (numită de unii autori și **Discernămînt**). Așa cum îi spune și numele, acest tip de cunoaștere al Vesticilor le permite acestora să facă o distincție și o apropiere foarte clară între obiecte și fenomene, să discearnă esența dincolo de aparență. Acești oameni par să nu aibă obstacole în calea cunoașterii de Sine și, așa cum se spune în tradiția respectivă, ei ajung în acest fel la o etapă superioară de contemplație extatică — adică acolo de unde au acces la un tezaur de cunoștințe cu mare valoare mistică.

Constatăm că în această formă de buddhism, elementul fundamental este **Focul**, același pe care și zodiacul chinezesc îl consacră Vestului. Agregatul universal sau forma de manifestare atribuită de Buddha este **senzația**, iar culoarea de esență este roșul. Legătura între senzație și Perspicacitate este un subiect de meditație pentru reprezentanții necuvîntătoarelor amintite mai sus. Să ne gîndim numai că unei categorii de Înțelepciune (Cunoaștere) îi este atribuită — și nu întîmplător — o formă de legătură cu Universul care nu întotdeauna, ea singură, ne poate îndrepta spre adevăr. Pentru a vă propune un singur exemplu, să ne legăm de elementul corespunzător Vestului, Focul. Senzația de cald din exteriorul corpului devine obsedantă vara, cînd intensitatea raporturilor noastre cu Soarele este maximă. Senzația de cald din interiorul corpului devine predominantă iarna, cînd schimbul de căldură își inversează sensul și încercăm să alcătuim obstacole în calea apariției senzației contrare, cea de frig. De fapt, schimburile de căldură sînt schimburi de radiații și fiecare tip de radiație este purtătoare de informații. Iar informația la rîndul ei este cărămida eșafodajului cunoașterii... N-am vrut decît să vă provoc la o temă de meditație, dar să nu uităm că profunzimile gîndirii buddhiste nu pot fi atinse decît prin inițiere.

În sensul opus Vestului sau Focului se află Estul și Apa. În această variantă buddhistă opoziția pare mult mai clară decît în cercul zodiacului chinezesc. În acest din urmă caz, Vestului îi corespunde Metalul, iar Estului Lemnul. Esticii sînt Tigru, Iepurele și Dragonul. Dintre aceste necuvîntătoare se detașează net Dragonul, animal karmic, adică personalități care în propriul destin finalizează succesiunea de acțiuni și consecințele lor, succesiunea cauză-efect a vieților anterioare. Destinul acestui Dragon este situat întotdeauna la extreme și l-am putea asocia cu dihotomia **agonie** și **extaz**. Ordinul Înțelepciunii în cazul esticilor este **Cunoașterea de Oglindă**. Evident, Oglinda ne sugerează o reflexie, imagini aparente, înșelătoare.

Rubrici realizate de PAUL IOAN

Grădina de lîngă casă

CULTURA DUDULUI

Răspundem de această dată la întrebările d-lui Culai Roman din Adjud referitoare la cultura dudului, cu convingerea că și alți cititori sînt interesați în cultura acestei plante care face posibilă existența unui important sector de producție : sericicultura. Dudul (agudul, frăgarul, iagodul) găsește în țara noastră condiții de cultură din cele mai bune. Cultura dudului este indicată pe terenuri neagricole din intravilanul localităților și din apropierea acestora, în curțile școlilor și gospodăriilor populației. Dacă se optează pentru duzi înalți, ei se plantează la distanța de 4—5 m între pomi. În al patrulea an de la plantare, un dud asigură 35—40 kg frunze cu care se pot obține 4—5 kg gogoși de mătase, reprezentînd, la prețurile actuale, un venit de 4—5 mii lei. Plantații intensive de dud se pot obține sub formă de tufe, plantate la distanța de 2,5 m distanță între rînduri și 0 5—1 m pe rînd. Prezintă avantajul că intră în producție din al 2-lea an de la plantare, înfrunzesc mai timpuriu și sînt mai productive. Cea mai productivă este plantația sub formă de pajiște unde distanța de plantare este de 1/1 sau 1/0,5 m. Tufa joasă se formează în primul an de la plantare, prin scurtarea vergilor la 15—30 cm, iar anual se suprimă ramurile de 1 an, la aceeași înălțime. Întreținerea în acest sistem se face numai manual. Prezintă interes și cultura dudului sub formă de gard viu care se poate înființa în toate curțile gospodăriilor sau pe terenul din jurul blocurilor, pentru împrejmuirea grădinilor și oriunde este nevoie de un gard despărțitor. Pentru 1 m liniar de gard viu, pe 3 rînduri, sînt necesari 15 puieți de 1 an plantați la 40 cm între rînduri și la 20 cm pe rînd. Perioada optimă de plantare a duzilor este toamna. În anii cu toamne secetoase și în regiunile cu ierni aspre, este indicat ca plantarea să se facă primăvara, cît mai devreme și în gropi făcute din toamnă.

Procurarea puieților de dud și a altor materiale necesare creșterii viermilor de mătase și contractarea lor, se pot face la următoarele unități : Sericarom București tel. 79 36 98 sau 33 42 20 și prin Societățile sericicole din : Ghioroc (Arad) 091/116 ; Pitești 976/23 888 ; Oradea 991/31 488 ; Buzău 974114 367 ; Cislău (Buzău) 091/314 ; Oravița 965/71 696 ; Ovidiu 912/52 310 ; Tîrgoviște 926/34 291 ; Craiova 941/24 823 ; Leu (Craiova) 242/54 501 ; Maglavit 091/4 ; Galați 934/17 653 ; Iași 981/15 177 ; Alexandria 913/22 716, Timișoara 961/28 032 ; Vaslui 983/11 266 ; Lugoj 963/60 580 ; Însurăței (Brăila) 938/50460.

IOAN URSU

O mare personalitate a medicinii românești

Nu cu mult timp în urmă Institutul de Fiziologie Normală și Patologică „Danielopolu" a reunit personalități de primă mărime ale științelor medicale. Prilejul ? Comemorarea academicianului Grigore Benetato, personalitate strălucită a medicinii, cum aveau să puncteze cîtiva dintre discipolii maestrului. „Nenorocul său a fost că și-a desfășurat activitatea într-o epocă plină de greutăți, spunea dl. prof. dr. Ion Baciu, membru corespondent al Academiei.

Dl. academician Constantin Anastasatu a evocat activitatea științifică bogată, multilaterală, consemnată în sute de lucrări științifice și de sinteză".

Deschizător de drumuri, fondator de școală, academicianul Benetato se înscrie în galeria înaintașilor și continuatorilor de cultură și știință din România. Argumente care conduc la această concluzie ne-a oferit dl. dr. docent Marcel Ulultu.

— Ca deschizător de drum în cercetarea modernă de fiziologie academicianul Benetato începe seria cercetărilor de fizico-chimie fiziologică la nivelul proteinelor musculare în efort, continuate peste ani cu cercetări pe sistemele excitabile cerebrale. Fără exagerare, momentul istoric al începutului acestor cercetări îi dădeau dreptul, pe lîngă o mai largă cunoaștere în lumea științifică, la o încununare mai mare. Încă din 1935 inițiază cercetări privind transmiterea umorală la nivel sinaptic a influxului nervos pe care le continuă cu altele care îl conduc la evidențierea rolului de modulator al serotoninei și histaminei în activitatea centrilor encefalici, cu mult înainte de caracterizarea structurală a sinapselor modulatoare. Pe de altă parte va stabili dinamica maturării funcționale a centrilor serotonergici și rolul pe care acești îl au în termoreglare, funcția sistemului hipotalamo-hipofizo-gonadal, ritmul nictemeral și circanual etc. Strîns legate de acestea sînt cercetările asupra relațiilor neuro-endocrine în care studiază, printre altele acțiunea nervos-centrală a unor amine, a unor hormoni și polipeptizi. Studiază mecanismul nervos central de reglare a secreției parotiroidiene evidențiind rolul sistemului nervos central în homeostazia calcică în general. Metabolismul și procesele biochimice fundamentale ale activității creierului sînt studiate cu asiduitate în laboratoarele conduse de acad. Benetato.

Sînt de menționat ca deosebit de importante cercetările asupra rolului sistemului nervos central în procesele imunobiologice, cercetări ce au permis concluzia că procesul imunologic este influențat de sistemul nervos și endocrin, situînd hipotalamusul în centrul acestor mecanisme.

ECATERINA BĂTRÎNEANU

Ministerul Tineretului și Sportului ROMÂNIA

POȘTA by Air Mail

VASILE RODICA, Ploiești : Emoționantă și plină de grație scrisoarea cu care mă gratulați. E ca o promisiune a binelui pe care atît de rar ni-l dăruim prin cuvinte. Dar cuvintele nu sînt oare acelea care „fac" realitatea mai agreabilă și uneori, vorba poetului, o pot chiar materializa ? Ca să fiu mai concret : aveți un spirit ales, ce se lasă tradus cu o deplină și frumoasă libertate, pentru că gîndiți optimist pentru că aveți cultul speranței ferite de depresiune — cum se întîmplă cu speranțele ! — și este o plăcere de cititorul care sînt, să vă citească pur și simplu. Vă restitui aceleași sentimente și promit să păstrez acel semn tandru cu cinci petale minunat ales și perfect conservat. Îi caut locul la vedere și sper să-l găsesc. Un singur amendament : niciodată nu mi-am legat scrisul de... părăluțe ! Am deprins de la început să am față de scris aceeași „atitudine" pe care o am față de aer și apă — nu respir și nu beau apă cu gîndul de a primi pentru asta bani, sau de a da bani ! Inutil să mai repet că îmi place să vă citesc și pentru acea „inteligență ironică", semn al unei distincții sufletești care vă onorează...

E.A., Ploiești : Am primit scrisoarea și „documentele" spitalicești. Regret că n-ați reușit cu telefoanele. Cred că este o neșansă de moment. Telefoanele sînt corecte, insistați. Altă soluție, este să ne vizitați la redacție pentru a vă pune în contact cu cei pe care îi solicitați...

MICU IOANA, Drăgășani, Vîlcea : Dorința mea sinceră este de a vă ajuta. Lăsați-mi răgazul de a afla dacă suferința descrisă este compatibilă cu mijloacele pe care le solicitați. Ne aflăm în timpul concediilor, specialiștii vor reveni abia luna viitoare, în concluzie, vă voi telefona pentru a-l face cunoscut pe specialistul de care aveți nevoie...

NICOLAE CEBUC, Caracal : Consultați colecția revistei Magazin din ultimele 5 săptămîni. Veți găsi tot ce vă interesează, atît în privința eficienței unor tratamente bioenergetice, cît și numere de telefon la care îi puteți contacta pe specialiști.

UNOR CITITORI CARE MĂ „ANATEMIZEAZĂ" SAU MĂ „ÎNDRUMĂ". Primesc de la cîțiva cititori niște epistole ciudate. Unele îmi dau „indicații prețioase", alții dau cu bîta în propriile lor bănuieli. Unii mă împing, fără să-mi ceară consimțămîntul, în sfera de influență a... Satanei, alții mă văd un racolat de spionaj internațional, acea (probabil !) direcție care operează prin telepatie ! Întrucît nu-mi lipsește simțul humorului, presupun că nici dumnealor nu duc lipsă de așa ceva ! Dar nu-mi place cînd sînt inclus abuziv în niște „direcții" care din punctul de vedere al muncii mele și al profesiunii, se lovesc de un imens ridicol ! Îi asigur pe îngrijorați că nu mă aflu de partea Satanei nici atunci cînd o seamă de avertismente sectante îmi inventează ignorant și agresiv o asemenea asociere, și nu slujesc, ca scriitor, decît „spionajul la domiciliu", mai ales atunci cînd înainte de leafă mereu mă întreb cum s-a făcut că am rămas fără nici un leu în buzunar ? Și spionîndu-mă astfel pe mine însumi, ajung la concluzia că nechibzuința m-a fentat : dacă n-aș fi fumat, îmi rămîneau bani pentru pîinea de 38 lei, albă și pufoasă ! De obicei spionii de anvergură nu au astfel de probleme ! Iar cei care lucrează prin telepatie circulă în mașini luxoase. Eu cu autobuzul, la orele de vîrf ! De aceea îmi cos nasturii săptămînal !

ION ȚUGUI

PROGRAM TV

SELECȚIUNI

Săptămîna 27.07. — 02.08.

LUNI

Programul 1 : 14,10 J.O. '92. BOX 16,00 Oameni de lîngă noi 16,30 Muzica pentru toți 16,50 Actualități 16,55 Emisiunea în limba maghiară 18,25 J.O. '92 Buletin olimpic 18,35 PRO PATRIA 19,30 Desene animate 20,00 Actualități 20,35 Studioul economic 21,00 J.O. '92. Înot 22,00 Teatru TV Stagiunea estivală la Teatru TV. HANGIȚA de Carlo Goldoni 23,30 Actualități 23,45 Microrecital Patrick Bruel 24,00 J.O. '92 Rezumatul zilei

Programul 2 : 16.00 Actualități 16,10 Recomandări din program 16,15 Ecran de vacanță 16,40 Tradiții 17,10 Magazin automoto 17,40 Studioul muzicii de cameră 18,00 J.O. '92 Înot. Haltere 20,30 Microrecital Ricky Nelson 20,45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV 5 Europe 22,35 J.O. '92 Judo.

MARȚI

Programul 1 : 7,00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 10,00 Actualități 10,20 Calendarul zilei 10,30 Ecran de vacanță. Blackstar 11,00 TV & Europe 12,05 Ora de muzică 12,55 Interferențe 13,25 J.O. '92 Pistol cu aer 14,15 Actualități 14,30 J.O. '92 BOX 16,00 Muzica pentru toți 16,30 Convietuiri 17,00 Actualități 17,05 Întîlnire cu Ion Voicu 17,30 Drumuri în memorie 17,50 Studioul electoral 18,30 Tezaur 19,00 Studioul economic 19,30 Desene animate 20,00 Actualități 20,35 Film serial DALLAS 21,35 Gimnastică feminină 0,40 Actualități 0,55 J.O. '92 Rezumatul zilei.

Programul 2 : 16,00 Actualități 16,10 Ecran de vacanță 17,35 De-ale pieței în economia Capitalei 18,00 Tribuna non-conformiștilor 18,20 Invitație la concert 18,55 Înot J.O. '92.

MIERCURI

Programul 1 : 7,00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 10.00 Actualități 10.20 Calendarul zilei 10,30 Film serial Marc și Sophie 11,30 Super Channel 12,10 Ora de muzică. 100 de ani de jazz. Episodul II. Înregistrare La Sept. Redactori : Mihai Godoroja și Florian Lungu 13,10 Vîrsta la trei 13,40 J.O. '92 Tir 14,00 Actualități 14,10 J.O. '92. Box 16,00 Studioul muzicii ușoare 16,20 Arte vizuale 16,50 Tragerea Pronoexpres 17,00 Actualități 17,05 : 15 ,16, 17, 18, 17,30 Reflector 18,00 Studioul electoral 18,40 Tele-discul muzicii populare 19,00 Reportaj TV Mistificare ? Nu ! Adevăr ! 19,30 Desene animate 20,00 Actualități 20,30 Film serial Hemingway (coproducție SUA — Franța — Germania — Italia — Anglia 1987) 21,25 Memorialul durerii 22,35 J.O. '92 Buletin olimpic.

Programul 2 : 16,00 Actualități 16,05 Ecran de vacanță 16,30 Emisiune în limba maghiară 17,30 Teatru TV. O afacere neobișnuită de Maurice Druon 18,40 Dialog cu edilii Capitalei 19,00 J.O. '92. Înot. Haltere (67,5 kg). Lupte. Gimnastică. Judo

JOI

Programul 1 : 7,00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 10,00 Actualități 10,10 J.O. '92. Canotaj (semifinale) 13,00 Actualități 13,20 Ora de muzică J.O. '92. Box. Tir 17,00 Actualități 17,05 Simpozion. Revista de literatură și arte 17,50 Studioul electoral 18,25 Reportaj TV 18,55 J.O. '92 Buletin olimpic. Înot 19,45 Desene animate 20,00 Actualități 20,30 Dosarele istoriei 21,00 J.O. '92. Gimnastică (feminină. Haltere (75 kg) Reflecții rutiere 23,50 Actualități 24,00 J.O.

Programul 2 : 16,00 Actualități 16,10 Ecran de vacanță 16,35 Dicționar de personaje 17,00 Emisiune în limba germană 18,00 J.O. '92 Lupte greco-romane 19,00 Club SF 19,30 Jazz alive 20,00 J.O. '92 Înot 21,00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22.00 TV 5 Europe.

VINERI

Programul 1 : 7,00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 10,00 Actualități 10,20 Calendarul zilei 10,30 Ecran de vacanță 11,00 J.O. '92 Canotaj. Atletism 13.00 Descoperirea planetei 13,35 Actualități 13,55 J.O. '92 Box 16,45 J.O. '92 17,00 Tragerea Loto 17,10 Actualități 17,15 Emisiune în limba germană 18,15 Studioul electoral 18,55 J.O. '92. Înot. Atletism 19,45 Desene animate 20,00 Actualități 20,30 Film serial Destinul familiei Howard 21,30 J.O. '92 Înot. Atletism. Tir 23,15 Top 10 23,50 Actualități 24,00 J.O. '92. Rezumatul zilei

Programul 2 : 16,00 Actualități 16,10 Recomandări din program 16,15 Desene animate Pif și Hercule 16,25 J.O. '92 Tir 17,30 Tradiții 18,30 Vă place opera ? 19,10 Prime audiții românești 20,00 J.O. '92 Ciclism 20,45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV 5 Europe 22,35 BBC World Service 23.05 J.O. '92.

SIMBĂTA

Programul 1 : 9,00 Bună dimineața... la Costinești ! 9,50 Șahul de la A la Z 10,00 Actualități 10,10 J.O. '92 Canotaj (finale). Slalom nautic 12,30 Ecran de vacanță 13,00 J.O. '92 Tir. Box (optimi de finală) 14,50 Actualități 15,00 7x7 Evenimentele interne ale săptămînii 15,30 Reflecții rutiere. Emisiune de Virgil Vochină 15,40 Ecran de vacanță. Blackstar 16,05 Magazin cinematografic : Ecranul. Privatizarea în producția de film : firma „Euroconect". Regizorul Jacek Gasiorowski realizează coproducția franco-română „Evadarea". O speranță a cinematografului românesc de mîine : Bogdan Cristian Drăgan, cîștigătorul premiului pentru film ATF, Costinești 1992 și filmul său „Emma". Emisiune de Cristina Corciovescu și Viorica Bucur 17,05 Al doilea război mondial Documentar. Redactor Ana Potra 17,30 Gong ! Conferința europeană a experților de teatru — Naflion, Grecia. Emisiune de Ioana Prodan. 18,00 Mapamond. Evenimentele internaționale ale săptămînii 18,30 J.O. '92 Buletin olimpic. Atletism 19,05 Film serial Twin Peaks. Episodul 11 22,00 Actualități 20,35 J.O. '92. Gimnastică feminină. Atletism. Haltere (90 kg) 23,55 Actualități 0,10 Film serial Bye, Bye, Barbara (Franța, 1969)

Programul 2 : 15,00 J.O. '92 Box 17,00 Actualități 17,10 Ecran de vacanță 17,35 Convietuiri 18,00 J.O. '92 Atletism. Box 20,45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV5 Europe 22,35 BBC World Service 23.05 Varietăți internaționale 24,00 J.O. '92 Rezumatul zilei

DUMINICA

Programul 1 : 8,30 Bună dimineața... la Vîrful Omu ! 9,30 Ecran de vacanță 10,00 Actualități 10,10 J.O. '92 Canotaj (finala) 12,20 Lumină din lumină 13.00 Viața satului 14.00 Actualități 14,30 Video-magazin 17,30 Convorbiri de duminică 18,00 Film serial DALLAS 18.50 J.O. '92 Atletism 20,00 Actualități 20,35 J.O. '92 Atletism. Gimnastică masculină. Haltere (100 kg) 22,55 Actualități 23.05 Film serial Eu spionez 24,00 J.O. '92 Rezumatul zilei

Programul 2 : 13.55 J.O. '92 Box (optimi de finală) 17,00 Actualități 17,10 Ecran de vacanță 17,35 Convietuiri 18,00 J.O. '92 Tir. Box 19,00 Serata muzicală TV 21,30 TVE Internacional 22,00 TV 5 Europe 22,35 BBC World Service 23,05 J.O. '92 Gimnastică masculină (finala pe aparate) 23,55 Închiderea programului. (După „Panoramic TV").

medicina AZI

CORD ARTIFICIAL

• Progrese în cercetare •

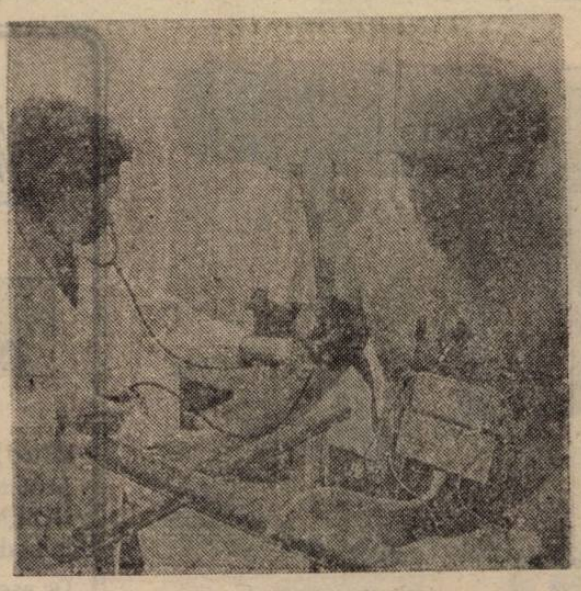

In așteptarea unei grefe, bolnavii cardiaci beneficiază de proteze, de asistență circulatorie.

În urmă cu zece ani, un inginer american, Robert Jarvik, revoluționa cardiologia printr-o invenție de-a sa. Era vorba despre prima „inimă mecanică". De fapt, realizarea sa de atunci era oarecum departe de cerințele unui organ implantabil în organism, care să permită bolnavului să ducă după intervenția chirurgicală o viață normală. Aparatul conceput de Jarvik era conectat la o enormă consolă electronică și la un compresor.

La acea epocă, practicarea grefelor era experimentală iar fenomenul de respingere apărea destul de frecvent. Totuși, invenția lui Jarvik era o speranță pentru mulți, deși apoi s-a dovedit că această speranță nu putea avea viață prea lungă. „Ancorați" la acest aparat enorm, bolnavii trăiau un adevărat supliciu, decedînd în cele din urmă prin accidente neurologice. La un moment dat, ideea unui cord artificial definitiv a fost abandonată, cu atît mai mult cu cît, cîțiva ani mai tîrziu, intervențiile chirurgicale pentru grefe de organe au luat un avînt deosebit. S-a descoperit între timp ciclosporina, produs capabil să limiteze riscul de respingere. Și s-a preferat transplantul de organe naturale. Dar numărul cererilor bolnavilor nu putea fi satisfăcut, așa că din nou s-a revenit la ideea de a se ieși din impas prin realizarea unui cord mecanic.

De data aceasta cercetătorii nu și-au mai propus să construiască o inimă artificială definitivă. Ei au reutilizat aparatul lui Jarvik dar numai pentru a prelungi viața bolnavilor, în așteptarea unei grefe naturale. Au pus totodată la punct ventricule artificiale care se folosesc și în prezent la maladiile grave (infarct, boli virale etc.) care afectează partial musculatura cardiacă. Invențiile sînt mai mult sau mai puțin sofisticate, dar toate conțin o proteză care se implantează în corpul bolnavului, un motoraș aflat la suprafața pielii, la care este conectată proteza și un sistem informatizat care reglează ritmul și intensitatea pulsațiilor, debitul sanguin etc. Dispozitivele cele mai puțin traumatizante pentru bolnav nu necesită intervenții chirurgicale la nivel cardiac. Proteza se introduce printr-o arteră pînă la locul afectat de leziune. Una dintre variantele folosite, de exemplu, constă dintr-un balonaș care se plasează în aortă, unde se umflă și se desumflă la fiecare bătaie a inimii, ceea ce crește afluxul de sînge către arterele coronariene care „hrănesc" cordul.

O altă variantă este așa-numitul CPS (Cardiopulmonary Support System) care conduce fluxul sanguin printr-un sistem de canale către un mic aparat cu rol în oxigenare. Se folosește mult, de asemenea, un aparat capabil să aspire sîngele în ventriculul stîng și să-l „descarce" apoi în aval. Cele trei tehnici folosite sînt destinate însă numai bolnavilor cu un prognostic favorabil de recuperare, ele reprezentînd o metodă de tratament ce se aplică pe o scurtă perioadă de timp, de obicei cîteva zile.

Revenind la aparatele „grele", care se implantează prin deschiderea toracelui, ele asigură pacienților supraviețuirea timp de cîteva săptămîni, poate chiar luni, în așteptarea unei grefe naturale. Printre aceste aparate se numără pompele centrifuge care permit funcționarea artificială a ventriculelor pentru o perioadă de pînă la o săptămînă. Mai complexe sînt aparatele Thoratec și Symbion (firme care au fabricat pentru prima dată aparatul realizat de Jarvik). Acestea sînt niște ventricule artificiale care se amplasează pe abdomenul bolnavului, fiind conectat la o consolă informatizată deosebit de sofisticată, ce reglează volumul sanguin, frecvența contracțiilor, durata lor.

Toate aceste aparate sînt dependente așadar de o comandă exterioară. Evoluția tehnologiei tinde însă către concepera unor noi tipuri de aparate ale căror motoare miniaturizate să fie și ele implantate odată cu proteza. Există deja doi lideri ai acestui tip de aparate: Novacor și TCI. Aparatele nu sînt de fapt niște inimi artificiale, ci proteze monoventriculare implantate în toracele bolnavului. Totuși, pentru moment pacienții sînt conectați la niște surse de energie electrică sau pneumatică. Dar ei se pot ridica din pat încă de a doua zi a intervenției chirurgicale, iar în zilele următoare pot practica exerciții de gimnastică ușoare, pe bicicleta fixă, fapt care ameliorează mult calitatea vieții lor, tonusul psihic și șansele de recuperare de după grefare.

Speranțele cercetătorilor vizează ca în cel mult un an pacienții să poarte o centură care să conțină baterii (de fapt, niște acumulatori ce se pot încărca periodic), conectată la cordul mecanic implantat. În Statele Unite există cîteva persoane care au beneficiat de acest sistem aflat în fază experimentală și sînt deosebit de mulțumiți, avînd posibilitatea să ducă o viață satisfăcătoare.

AURORA POPESCU

EXPERIENȚA — un nume cu care oamenii își botează greșelile

Agresivitatea noilor medicamente impune, desigur, o selecție foarte riguroasă a prescripțiilor, fondată pe un examen clinic și biologic bine aprofundat. Toate tratamentele medicale moderne, oricît de benigne și inofensive ar părea în aparență, se pot solda cu accidente, nu arareori grave.

Se cunoaște, în acest sens, cazul banalei aspirine care, în anumite circumstanțe, generează ulcere susceptibile de a se complica cu hemoragii sau chiar cu perforații. Anume antibiotice și în special streptomicina, generează adeseori, și asta chiar în perimetrul unei posologii respectiv dozări uzuale, surdități parțiale sau chiar definitive. Desigur, acest fapt reprezintă o încălcare flagrantă a preceptului No. 1 din practica medicală: Primum non nocere, dar sînt într-adevăr situații, cînd pentru a evita pericolul mortal al unor septicemii, generate de germeni rezistenți la majoritatea antibioticelor uzuale, este necesar ca, în disperare de cauză, să apelăm și la antibiotice, susceptibile de a-i lăsa pe cei în cauză surzi. Căci, totuși, **este preferabil ca aceștia să rămînă surzi și să nu-și piardă viața.**

Și pe linie de diagnostic a trebuit să se accepte tributul inevitabil al unor anume vătămări și agresionări aduse organismului, elemente care să faciliteze accederea spre cunoașterea bolii. Cînd, în 1918, medicul oto-rino-laringolog american, Chevalier Jackson, a efectuat prima bronhografie pe om, adică prima metodă radiologică pentru punerea în evidență a arborelui bronșic, insuflînd în acest arbore pulbere de bismut cu ajutorul bronhoscopului, și cînd în 1921, medicul francez Jean Marie Sicard, obține prima bronhografie cu o soluție lipiodolată, aceștia au fost etichetați ca fiind niște extravaganți,

dacă nu chiar niște criminali într-ale medicinei, țintind nu atît binele bolnavului, ci originalitatea cu orice preț. Bronhografia ca metodă de diagnostic, deși agresivă, s-a impus însă ulterior, și asta grație extraordinarelor servicii pe care le-a adus în slujba diagnosticului. Și în zilele noastre aceste explorări, deși mult perfecționate, generează teamă și implicit rezerve.

Tot goană după originalitate a fost etichetată și intervenția clinicianului german Adolf Küssmaul (1822—1902) care, în 1918, efectuează prima esofagoscopie, adică prima explorare a esofagului cu ajutorul unui aparat introdus în acest organ, explorare efectuată unui înghițitor de săbii, pentru ca azi, în zilele noastre, esofagoscopia să devină o metodă curentă de explorare a acestui organ, cu tot disconfortul și cu toate riscurile care o grevează. Tot un original a fost considerat la vremea sa și fiziologul german, Werner Forssmann, laureatul Premiului Nobel din 1956, care, în 1929, a demonstrat pe el însuși, posibilitatea efectuării cateterismului cardiac, adică introducerea unei sonde în cavitățile inimii, în scop explorator, pornindu-se de la una din venele periferice. S-a efectuat astfel prima angiopneumografie din lume.

Să ne imaginăm, ce ar fi devenit diagnosticul unor anume boli de inimă, și în special terapia lor chirurgicală, fără aportul angiocardiografiei, ca și a altor explorări cardiovasculare! Mai mult decît atîta: Să ne gîndim că progresul uimitor realizat în ultimele decenii pe tărîmul chirurgiei cardiace, nu are altă explicație decît însăși existența posibilităților multiple, riscante și precise, ale acestor explorări.

Indiscutabil, cel mai bun învățător în toate chestiunile este experiența. Or, tocmai această experiență ne-a învățat, că **este un cîștig pentru sănătatea omului și pentru medicină dacă, în situații bine determinate, practicăm o explorare sau o teraneutică agresivă, dacă în final acest lucru — ne duce la o ieșire din impas.**

ARCADIE PERCEK

AGENDA MEDICALĂ

● **TRANCHILIZANTELE SÎNT TOT ATÎT DE PERICULOASE CA ȘI ALCOOLUL.** Benzodiazepamele ca și alte psihotrope au intrat în viața curentă a milioane de oameni. Mulți se simt atît de bine, încît liniștea nervoasă regăsită îi face să creadă că au devenit cu totul echilibrați și, deci, că pot consuma alcool chiar în cantități mici. Aceasta, este neîndoios, o iluzie periculoasă. Medicamentele, chiar și fără alcool, pot fi periculoase pentru un conducător auto. Și ele sînt și mai periculoase cînd la efectele lor se adaugă cele ale alcoolului.

● **SIMȚUL AUZULUI** este pierdut mai ușor de bărbați decît de femei. Bărbații în vîrstă de peste 30 de ani își pierd auzul de peste două ori mai ușor decît femeile, cel puțin pînă la 80 de ani! Care să fie cauza acestei tendințe ce se înregistrează în societatea modernă? Folosirea aparaturii stereo de mare putere de pildă. Bărbații sînt expuși unor zgomote mai puternice la locul lor de muncă, în timpul efectuării stagiului militar și cu prilejul participării la vînători în timpul liber. Prof. dr. Alexander Schlening, de la Universitatea din Portland (SUA) îndeamnă să ne expunem mai puțin la zgomot atît în timpul lucrului, cît și în timpul liber.

● **MENAJAREA SISTEMULUI CARDIOVASCULAR.** Din 100 000 de francezi de vîrstă mijlocie, circa 145 mor anual din cauza infarctelor. În SUA, din același număr de persoane, 315 își pierd viața datorită bolilor de inimă. Dr. Renaud, directorul Institutului Național de Cercetare Medicală și Sănătate din Lyon este de părere că grăsimea de gîscă și rață consumată de francezi este cea care le menajează sistemul cardiovascular. Chimiștii consideră că grăsimea de gîscă și rață are o compoziție chimică asemănătoare cu a uleiului de măsline.

Flora spontană și arta culinară

Mierea ursului sau luminărica. Crește pe locuri umbroase și umede din păduri, tufișuri, livezi. Înflorește primăvara timpuriu, florile sînt la început roșii iar după fecundare, devin violete. Virajul de culoare se datorește schimbării pH din sucul celular, la început acid apoi bazic. Florile conțin mult nectar, în consecință sînt vizitate de albine, insecte, dar și copiii le caută să le „sugă mierea. Planta conține o serie de substanțe ca: taninuri, mucilagii, carotină, vitamina C, rutină, saponinice, polifenoli apoi Fe, Cu, Mg, Mn, V, Ti, Ag, Ni, Sr și acid silicic.

Aceste substanțe conferă plantei următoarele proprietăți: emoliente, diuretice, astringente, expectorante, sudorifice. În arta culinară se folosesc frunzele tinere ca salată, de preferat în amestec cu salata obișnuită, se mai pot adăuga la ciorbe cărora le comunică un gust specific.

Piciorul caprei. Frunzele acestei plante se aseamănă cu un picior de capră. Numele speciei „Podagraria" a fost dat de către botanistul Mathias De l'Obel, datorită faptului că semințele acestei plante se foloseau în tratamentul podagrei (gută). Planta face parte din Familia Umbelifrerae Juss. În țara noastră o întîlnim prin păduri, livezi, grădini, în locuri umede și umbroase.

În arta culinară se folosesc frunzele tinere și mugurii florali, ce se pot adăuga la ciorbe, cărora le dau un gust specific. Datorită faptului că planta este bogată în pigmenți carotinoizi, frunzele și mugurii florali, au un gust de morcov și se pot amesteca cu alte legume la prepararea salatelor.

Păpădia conține tanin, un polizaharid denumit — inulină, săruri minerale, pigmenți carotinoizi, vitamina B_1, C, D, mucilagii, sitosterol, saponine. Din frunze tinere, recoltate de preferat înainte de înflorirea plantei se prepară o salată delicioasă, recomandată în special celor ce suferă de diabet zaharat. Frunzele tinere, se pot adăuga și la ciorbe — 4—5 la ciorbă. Ca plantă medicinală se recomandă în astenie, arterio-scleroză, celulită, colesterol, constipație, diabet zaharat, boli de ficat (icter), gută, hemoroizi, reumatism, varice.

Podbeal sau podbal este planta care conține mucilagii, tanin, pigmenți carotinoizi, vitamina C, uleiuri eterice, inulină, poate fi folosită și la vindecarea unor boli. Florile îmbobocite, frunzele și rădăcinile, sub formă de decoct, se folosesc împotriva astmei, bronșitei, traheitei. Decoctul din podbal (planta întreagă) împreună cu rădăcina de brusture și urzică, servește la spălatul capului pentru a combate mătreața și căderea părului.

Prof. IOAN MINTEANSCHI

întîmplări adevărate

magazin publicitate

BlueRidge International

Novell Authorized Education Center

NOVELL CERTIFIED NETWARE ENGINEER

Training courses for Networking Professionals

Blue Ridge International continua organizarea cursurilor profesionale CNE (*Certified Netware Engineer*) in lunile SEPTEMBRIE si NOIEMBRIE la centrul de scolarizare autorizat Novell (*NAEC*) situat la sediul SOFTWARE ITC S.A. din Bucuresti .

De asemenea, se organizeaza lunar cursuri de SYSTEM MANAGER .

- Numai avind in firma dvs. personal cu atestat CNE puteti deveni dealer autorizat de retele NOVELL .
- Numai posesorii atestatului CNE sint autorizati sa instaleze retele NOVELL .
- Numai cu un administrator autorizat aveti siguranta folosirii eficiente a retelei dvs. .

Pentru informatii contactati SOFTWARE ITC S.A. , Calea Floreasca nr. 167 , tel : 78.71.40 interior 260 sau 227 , fax : 12.76.12. .

Un copil cu patru copii

„Cînd medicul m-a anuntat că voi avea cvadrupli — povesteste Bobbi-Jo am scos un strigăt de disperare".

Pentru Bobbi-Jo, totul a început în seara de revelion, acum doi ani, cînd l-a întîlnit pe Mark, un student de 20 de ani, din orăselul Tampa, Florida, Statele Unite.

Povestea de dragoste dintre şcolărita Bobbi-Jo şi studentul Mark a fost fascinantă. După două luni de la cunostintă, tinerii asteptau deja un bebe, asa că au decis imediat să se căsătorească. Apoi, Bobbi-Jo, micuta americană de numai 14 ani a născut prin cezariană patru gemeni : Scott Daniel, Valerie Marie, Adam Christopher şi Brittany Joy. Cel mai robust a cîntărit la nastere 1,300 kg şi cel mai fragil doar 652 g. Plasati în incubatoare, bebelusii s-au dezvoltat normal, spre încîntarea tinerilor părinti.

Pare incredibil ca o adolescentă de 14 ani să poată deveni o mamă exemplară, însă Bobbi-Jo îsi îndeplineste cît se poate de bine acest rol, desi nu-i deloc usor! Tinerii sînt ajutati de părinti, au primit credite din partea Asigurărilor si a Centrului medical din localitate si numeroase familii le trimit cadouri. Un cuplu din Orlando, care avusese de asemenea patru gemeni, le-a trimis un pătut cu patru locuri si cărucioare. Programul de îngrijire al gemenilor este non-stop, iar părintii abia reusesc să se odihnească 3 ore pe noapte...

Bebelusii se simt bine, au luat în greutate si împreună cu părintii lor alcătuiesc „un clan" adorabil !

La numai opt ani...

Poate să apară incredibil, dar acest urs gigant care figurează în „Cartea recordurilor", a fost realizat de micutul Robert Son (8 ani) care locuieşte în localitatea Surrey (Anglia). De mic copil, în ciuda faptului că este băiat, el a fost puternic atras de păpuşi. Această pasiune s-a manifestat şi prin faptul că a început să le făurească după gustul lui. În ultimii doi ani el realizînd zece păpuşi, una mai frumoasă ca cealaltă. Talentul său neobişnuit a determinat organizatorii unei mari expoziţii de păpuşi din Londra să-i ceară să confecţioneze în mod special un model pe gustul lui. Robert a răspuns favorabil acestei cereri şi a realizat acest urs-gigant căruia i-a dat numele de Bunny. Este aproape inutil să subliniem că ursul lui Robert (avînd alături toate datele privitoare la autor) s-a bucurat de un meritat succes. Ba mai mult decît atîta : un colecţionar i-a oferit o sumă substanţială pentru achiziţionarea lui Bunny, dar a fost net refuzat de micuţul dar pasionatul făuritor de păpuşi.

Un pat cu... număr de circulaţie

Cetăţeanul din fotografia alăturată se numeşte Vittorio Gorini, originar din oraşul Perugia şi este cunoscut de toţi concetăţenii săi. Pretinzînd că este un „liber cugetător" şi non conformist, el se manifestă în diverse ocazii în mod cu totul original. Iată, un exemplu. A fost grav bolnav în urma unei bronho-pneumonii care l-a ţinuit la pat aproape un an, ceea ce l-a silit să renunţe la tradiţionalele sale plimbări prin centrul oraşului. Pentru a nu renunţa la acest obicei, el şi-a construit un pat mobil realizat de el, prevăzut cu un mic motor, care-i permite să-şi facă plăcerea promenadelor spre piaţa centrală, unde-l aşteaptă sute şi sute de porumbei (prietenii săi cei mai buni). Este adevărat că acest original vehicul (auto-pat) care seamănă a maşină nu are la bord un telefon , dar în schimb Gorini nu a uitat să-şi instaleze un număr de circulaţie : PG 77 88 44 I

Iachtul „Cozia" a pornit spre cea mai lungă croazieră mediteraneană

În ziua de 15.07.1992, în jurul orei 17, de la cheiul portului turistic „Tomis" din Constanţa, mii de cetăţeni au asistat la plecarea velierului românesc „COZIA", invitat de către comisarul general român pentru sărbătorile „Colombo 500", eveniment ce constituie cea mai lungă expediţie a unui velier român în Mediterana.

Diverse dificultăţi, promisiuni neonorate au întîrziat o lună de zile plecarea, dar iachtul „Cozia" va fi la Genova înainte de deschiderea expoziţiei, marcînd singura prezenţă a iachtului românesc în oraşul de baştină a lui Columb.

Echipajul este format dintr-un medic, un scriitor şi un inginer, care au în comun pasiunea lor pentru mare, pasiune în care au investit visuri, timp, eforturi şi bani. Deşi nici unul nu este profesionist al mării, ei au reuşit cîteva performanţe. Doctorul **Gheorghe Anuţa** din Rîmnicul Vîlcea a reuşit să construiască cel mai performant iacht de această categorie din ţară, după o tehnologie proprie, de talie mondială : lemn de stejar stratificat (triplu diagonal) încleiat cu răşini epoxidice, puntea este acoperită cu tiocol (o cauciuc sintetică). **Alfred Neagu** din Bucureşti, scriitor, fost multă vreme redactor la Editura „Albatros", în prezent director al Editurii Elit-Comentator, este cel care a tradus cele mai multe cărţi despre mare : Jack London, E. Hemingwai, J. Conrad şi chiar în aceste zile ale plecării îi apare şi se difuzează monumentala lucrare a lui James Clavell „Nobila Casă". Regia tehnică a expediţiei aparţine inginerului **Traian Cazan.**

Iachtul este armat în „sloop" : cu un catarg de 13,50 metri ; suprafaţa velică de drum 58 m², maxima ridicată pînă la 147 m², velatura este completă — 11 vele (3 rande drum şi de furtună), focuri : de furtună, de drum 1 şi 2 genovez uşor şi genovez greu, vele de capă, un motor Mercedes-Diesel 30 cai putere, lungimea navei 12 metri, deplasament 9,7 tone, lest 3,2 tone, tanc motorină 860 litri, apă potabilă 640 litri, timonă clasică cu troţe şi timonă hidraulică, bucătăria posedă aragaz cu două ochiuri, frigider 140 litri (Arctic Găeşti 24 volţi, c.c. 4,2 Amperi), alimentele sînt în gamă completă, asigurînd o independenţă de aproximativ două luni. Toţi cei trei membri ai echipajului îşi vor exersa aptitudinile culinare. Alfred Neagu fiind în posesia unei camere de luat vederi pe casete video-super VHS, va realiza şi un film al expediţiei.

Itinerariul este următorul : Constanţa, Istanbul, Pireu, vor trece prin Canalul de Corint şi prin strimtoarea Mesina unde vor face cunoştinţă cu Scylla şi Carybda, vor tangenta cu bordul tribord mai multe porturi din Marea Tireniană, printre care şi Neapole, după care, veteranul far „Lanterna" îi vor invita în portul terminus Genova. Calea de întoarcere va f tangentarea Coastei de Azur cu o escală la Marsilia şi la Tunis, de unde vor număra apoi zilele pînă la limanul cel drag.

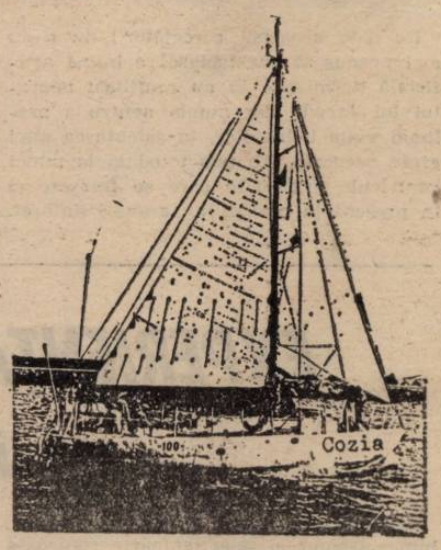

La ora 17,45, „COZIA" a ieşit din portul „Tomis", a făcut cîteva volte artistice de minuirea velelor, după care a salutat tărmul patriei prin tradiţionala manevrare a pavilionului şi apoi printr-o simplă dar precisă minuire a timonei, ambarcaţiunea ce poartă denumirea sacră a locului unde odihneşte Mircea cel Bătrîn, a pus prova pe farul Rumeli — Bosfor, îndreptîndu-se spre Genova Columbiană, îndemn grăitor şi pentru alţi iubitori ai sportului cu vele. **(Şerban Gheorghiu).**

Un sinistru Joc al morţii

În unele oraşe din Anglia a început să se răspîndească printre copii un sinistru joc al morţii. Ultima victimă, Belynda McNamee, în vîrstă de şapte ani a murit în mod absurd în cadrul unei întreceri (?) întreprinse de ea alături de fratele ei şi un prieten. În ce constă, din nefericire, acest joc? Cine reuşeşte să traverseze o autostradă în fugă în timp ce se apropie în plină viteză un automobil. Întrecerea lor, desfăşurată pe autostrada care leagă oraşul în care locuiesc, Reading, cu Londra, s-a soldat în cazul Belyndei cu accidentarea ei mortală, mai ales că maşina sosea cu o viteză de peste 130 de kilometri pe oră. Cum accidentul lui Belynda nu este nici primul (şi desigur deocamdată, nu va fi nici ultimul), autorităţile au declanşat o adevărată ofensivă publicitară şi de lămurire prin toate mijloacele (mai ales a părinţilor pentru stîrpirea acestui stupid joc al morţii.

verificati-vă cunoștințele

DE PE ALTE PLANETE

Datorită atracției gravitaționale, care este diferită pe diversele stele și planete, un corp oarecare ce are o anumită greutate pe Terra, devine mult mai greu, sau mai ușor pe alte corpuri cerești.

Pe bază de observații astronomice, calcule și măsurări efectuate de sateliții artificiali și sondele spațiale, s-a putut determina valoarea atracției gravitaționale pe toate planetele sistemului solar.

Vă propunem să vă gîndiți la următoarele probleme:

1. Pe care planetă a sistemului solar viitorii cosmonauți care vor coborî pe ea vor fi mai puțin grei decît pe Terra?

2. Pe care planetă a sistemului solar cosmonauții ar fi mult mai grei decît pe Terra?

(Răspunsurile în numărul viitor)

RĂSPUNSUL LA ÎNTREBAREA PUBLICATĂ ÎN NUMĂRUL TRECUT

CREAȚII MUZICALE CELEBRE

Cîteva din creațiile muzicale cele mai cunoscute ale compozitorilor menționați în rubrica anterioară sînt următoarele:

1. Daniel Auber: Diamantele coroanei, Pavilionul de vînătoare de la Portici, Fra Diavolo. Pe muzica și subiectul operei Fra Diavolo, a fost realizat înainte de 1940 un excelent și amuzant film american, chiar cu titlul Fra Diavolo, avînd ca actori, printre alții, pe celebrii comici Stan și Bran. Filmul, care a fost poate cel mai reușit al lui Stan și Bran, a rulat și în România.

2. Johann Sebastian Bach: Cantate, Mese, Preludii, Fugi, Corale pentru orgă și clavecin, Concertul brandemburgic, diverse Suite, Sonate, etc.

3. Ludwig van Beethoven: 9 simfonii, din care, cele mai cunoscute sînt: Eroica (a III-a), Destinul (a V-a), Pastorala (a VI-a), Apoteoza dansului (a VII-a), Imnul bucuriei (a IX-a), apoi sonatele pentru pian Patetica, Clar de Lună, Appassionata, etc., la care se adaugă opera Fidelio și Missa Solemnis, o compoziție cu caracter religios.

4. Johannes Brams: 4 simfonii, Dansuri ungare, Recviem german,

5. Piotr Ilici Ceaikovski: Lacul lebedelor, Spărgătorul de Nuci, Eugen Oneghin, Dama de pică, Romeo și Julieta.

6. Frédéric Chopin: Preludii, Nocturne, Valsuri, Poloneze, Mazurci, Balade etc.

7. George Enescu: Rapsodia română, Oedip, 3 simfonii, etc.

8. Franz Liszt: Poemele simfonice Hungaria, Preludii, Mazeppa, Simfonia Faust Rapsodiile ungare, Mesele religioase Christus, Legenda Sfintei Elisabeta, etc.

9. Giacomo Puccini: Manon Lescaut, Boema, Tosca, Doamna Butterfly (Cio Cio San), Turandot;

10. Igor Stravinski: Pasărea de Foc, Petrșka, Nunțile, Vulpea, Regele Oedip, Simfonii, Psalmi, Mese, etc.

Ing. LIVIU MACOVEANU

— Află că ai ațipit 3 minute, 5 secunde și 8 zecimi.

PENTRU BĂRBAȚI

— Inima femeilor e la fel ca ceara; orice imagine se imprimă în ea cu ușurință.

— Trandafirul fericirii casnice înflorește numai în mîna grădinarului delicat — în mîinile aspre, se ofilește.

BOZENA NĚMCOVA

— Nu rosti față de ea nici tot răul pe care-l știi despre unele femei, nici tot binele pe care-l gîndești despre altele.

— Nu încerca să convingi; nu vei convinge niciodată o femeie; mai ales, pe femeia ta.

— O căsătorie bună e aceea în care ambii uită ziua, că sînt amanți, și noaptea că sînt soți.

JEAN ROSTAND

— Răutatea ține loc de inteligență.

VAUVENARGUES

— Răutăcioșii sînt cu toții probabil niște nenorociți pe care nimeni nu i-a iubit.

VIRGINIE ANCELOT

PLACA AUTOMOBILULUI

Observați cu atenție figura! La care placă automobilistică suma cifrelor este un număr impar? Care placă are cifre și litere care apar numai o dată? La care placă primul număr este inferior ultimului?

(Soluția în numărul viitor)

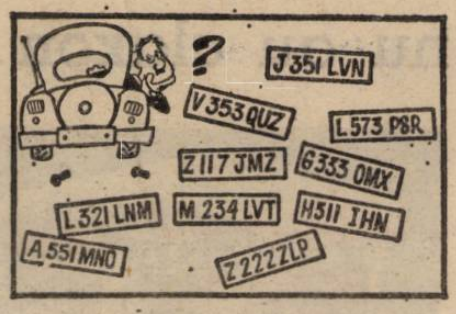

DEZLEGAREA TESTULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

UNA DIN PATRU

Numărul 4. Fiecare umbrelă din dreapta (sus) este identică cu cea din stînga, dar fiecare are o înclinație deosebită.

cînd ați ris ultima oară

● *Două vrăbiuțe stau supărate pe o antenă.*

Ea plînge cu sughițuri. El încearcă s-o îmbune. O mîngîie pe aripioare, îi ciripește vorbe dulci...

Zadarnic, pasărea plînge mai departe.

În cele din urmă vrăbioiul își pierde răbdarea și țipă nervos:

— Dar crede-mă, dragă, inelul e de la ornitologi!

● *O vulpe a invitat la masă cu prilejul zilei sale de naștere cîțiva prieteni — o mătușă, doi porumbei, cîteva găini.*

— De ce nu l-ai invitat și pe urs, o întreabă o vecină.

— Ursul nu mi-e prieten... Nu pot să-l înghit, îi răspunse vulpea.

● *Doi urși au reușit să fugă de la grădina zoologică. Cînd s-au întîlnit după două săptămîni unul era slab și jegărit, iar celălalt gras și sătul.*

— Pe unde ai fost zilele astea, frate?

— Mi-am încercat norocul prin pădure, iar în afară de niște cutii de conserve goale n-am găsit nimic de mîncare.

— Tu cum te-ai descurcat? Văd că-ți merge bine.

— Eu m-am aciuat pe lîngă Parlament. În fiecare zi mănînc cîte un deputat — nici pînă azi nu s-a observat lipsa cuiva!

● **În India** există peste 193 de milioane de capete de bovine (animal sacru) ceea ce reprezintă echivalentul ca număr cu totalul bovinelor din restul Asiei!

● **Din anul 1896** și pînă în prezent Jocurile Olimpice s-au disputat în mod regulat la fiecare patru ani cu trei excepții. Mai precis în anul 1916 (din cauza primului război mondial) și 1940 și 1944, tot din cauza unei conflagrații mondiale. Va fi aceasta ultima?

● **În Anglia**, în fiecare lună se înregistrează dispariția a circa 200 de automobile care au fost închiriate de diverși amatori și nu sînt restituite.

● **La 15 iunie 1890**, asupra regiunii Eneux, Belgia) s-a abătut o puternică ploaie însoțită de grindină. Cu acest prilej, s-a putut constata că multe bucăți de grindină aveau o greutate de 150 de grame.

FEL DE FEL

● **În luna iunie 1966**, în orașul Darwin din Australia, o asociație care-și propunea prevenirea alcoolismului a fost nevoită să-și înceteze activitatea pentru că nici unul dintre membrii săi nu a mai fost dispus să subvenționeze asociația.

● **La 20 mai** 1972 americanul Mel Bartles a realizat o performanță răsunătoare. Într-o zonă situată în Oceanul Pacific, la 645 kilometri de Hawaii, el s-a scufundat cu batiscaful „Trieste II" la o adîncime de 5 029 metri. S-a reușit astfel fixarea unui dispozitiv electronic pe fundul oceanului.

● **Participînd la un concurs** național pentru descojirea neîntreruptă a cepelor (pe care de altfel l-a și cîștigat), norvegianul Gunnar Lund a stabilit un nou record. — 34 de ore. După cîteva zile, soția lui l-a părăsit întrucît mirosul de ceapă pe care îl emana, pătruns și în piele, devenise insuportabil...

Plante medicinale

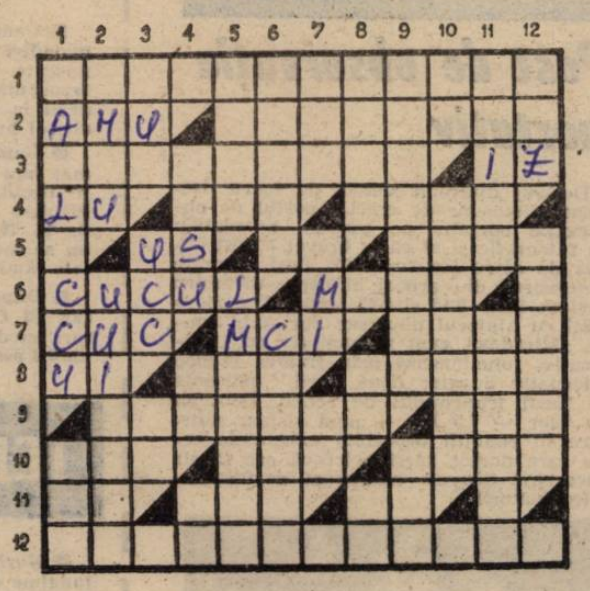

ORIZONTAL: 1. Brățulet sau codiță (2 cuv.) 3. Acum (pop.) — Gălbenele 3. Cîmbrișori — Jumătate izmă! 4. Linum usitalissimum — Lac în Suedia — Dud 5. „Cozi" de scoruș! — În zmeură! — Puhoi 6. Herba Hyssopi (pl.) — Figură de schi 7. Anglicel (ciubotica...; nehart.) — Siglă pentru „Ministerul Construcțiilor Industriale" — Arbore originar din Persia, ale cărui coji verzi ale fructelor se întrebuințează din vechime în sconuri medicinale (pl.) 8. Coada calului! — Pai răsucit! — Prinț 9. Molură (reg.) — Întoarce pămîntul la secară! 10. Jumătate timian! — Coadă de vinețele! — Siglă pentru „Departamentul pentru cercetări științifice și industriale din Marea Britanie" 11. Tulpină de cerențel! — Țiitorii... de inimă! — Vîrf de rostopască! 12. Odolean (2 cuv.).

VERTICAL: 1. Rujulița (reg.) — Arbore ale cărui flori au multiple întrebuințări medicinale 2. Ochiul-boului (reg.) — Molotru 3. Silaba sacră — Arbust de la care se folosesc florile și foarte rar fructele — În temă! 4. Pași „nesiguri"! (Piatră semiprețioasă) — Vîrf de anghinare! — Cuib! 5. Arbust mic, cu fructe negre-albăstrui — A se amesteca 6. Talpa-gîștei (reg.) — Rac de apă dulce. 7. 123 alămioare! — A sărăci (reg.) — Sînt două în turtel! 8. Instrument muzical — Scule! — Curse! 9. Umezeală — Ghintură (... — frați) 10. Vîrf de lipan! — Cătușnica 10. A zdrobi (fig.) — Dud (reg.) 12. Zăgaz — Altă denumire pentru pin (reg.).

DICTIONAR: ANN, DSIR, ITO, AUM, IASP, UPI.

EMANOEL NUȚ,
Cluj-Napoca

DEZLEGAREA JOCULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

ESTIVALĂ

ORIZONTAL: Caraglu — Vise — Aramă — Moașa — Riu — Tabără — E — Ie — Deml — Anin — Asturias — Ore — Naum — A — J psos — On — Iazuri — Ne — Pumn — Ață — Tiu — O — Aio — A — Mic — Lăncrăjan — J — Neagu — Arabă — Eat — Itinerar.

Nr. 30 (1814) din 25 iulie 1992

Caleidoscop

magazin

„REGELE" ZARURILOR

Un număr uriaș de persoane din lume folosesc cu prilejul diferitelor jocuri, zaruri. Dar foarte puțini sînt aceia care cunosc pe cel mai mare fabricant din lume în acest domeniu. Se numește Heintz Lorenz, de profesie inginer, posesorul unei fabrici foarte mari din Bavaria (Germania). Anual, el furnizează în întreaga lume peste 100 de milioane de zaruri de diferite mărimi, care s-au impus prin calitatea lor deosebită. Cineva a afirmat că atunci cînd aruncă o pereche de zaruri, el realizează numai 6—6... O glumă care confirmă atît norocul său de mare producător de piese fine și ademenitoare cît și succesele pe care le înregistrează în toate colțurile lumii.

BING CROSBY PE PATRU ROȚI

Numele lui Jay Ohrberg este foarte cunoscut în S.U.A., datorită însușirilor sale remarcabile în construirea unor modele extrem de originale de automobile. Ultima lui realizare reprezintă un auto electric dedicat celui ce a fost Bing Crosby. Bătrînul pensionar (67 ani) a conceput mașina (din fotografia alăturată) care are o serie de semne particulare : culoare albă, tapetul interiorului este de stofă neagră, acoperișul reprezintă o pălărie de epocă purtată în mod obișnuit de Crosby, iar în loc de faruri se află două pipe, care funcționează.

Post de observație portativ

Derivat dintr-un sistem de lucru destinat tăietorilor de crăci, postul de observație portativ pe care-l prezentăm cu fotografie și al cărui brevet a fost depus de către francezul M. Pest, permite observarea din arbori al căror diametru variază între 0,15 și 0,45 metri. Transportabil cu ajutorul unui sac purtat în spate, „Miradex", cum se numește noul dispozitiv, funcționează prin fixarea în mod alternativ a celor două părți culisante în jurul trunchiului de copac. Deosebit de ușor — 7,5 kg. — noul sistem satisface în condiții deosebite exigențele celor care doresc să-și petreacă ore în șir observînd discret natura și performanțele vînătorilor.

■ **Cauzele incidenței mai mari a maladiei SIDA la negri sînt necunoscute. Sărăcia, care este mai frecventă la oamenii de culoare decît la albi în SUA, poate juca un rol precumpănitor în acest sens.**

■ **Cuptorul cu microunde nu este mai bun sterilizator decît modelele tradiționale. Salmonelele sînt distruse de căldură, dar începînd de la 70 sau 80° C. Dacă cuptorul nu se încălzește suficient, salmonelele rămîn.**

■ **După erupția vulcanului mexican El Chichon, în 1982, temperatura medie a Pămîntului a crescut cu 0,2 pînă la 0,3° C.**

TELEGRAME

■ **Norii galactici se întind în lungime pe 94 miliarde de trilioane de kilometri și au apărut în urmă cu aproape 15 miliarde de ani, la 300 000 de ani după Big Bang, este de părere astrofizicianul George Smot de la filiala din Berkley a universității californiene.**

■ **În cursul acestui an, submersibilul „Shinkai 6 500", creație a constructorilor din „Țara Soarelui Răsare", va fi utilizat numai pentru studiul fenomenelor de subducție din jurul Japoniei. Se urmărește, astfel, obținerea unei mai bune previziuni a mișcărilor seismice.**

■ **Dacă nu se întrerup activitățile căutătorilor de aur brazilieni (garimpeiros) nefaste pentru echilibrul ecologic, vasta mlaștină a Pantanalului, cea mai mare rezervație ornitologică din America Latină și din lume, este amenințată cu dispariția în următorii cinci ani !**

Case sub poduri

Criza de locuințe obligă compania feroviară japoneză „Keio Rail Road" care a hotărît să ofere unora dintre salariații săi locuințe construite sub un pod. Fiecare din cele 43 de locuințe amenajate în acest loc insolit oferă fiecare condițiile unui apartament compus din trei camere, bucătărie și baie. În construcția acestor locuințe arhitecții au folosit o serie de materiale speciale destinate să reducă zgomotul și vibrațiile produse de către trenurile care trec pe pod. Aceste mici locuințe, după cum declară responsabilul relațiilor cu publicul sînt „simple însă confortabile" și au fost atribuite familiilor cu unu sau doi copii.

PENTRU STUDENȚI CU „PĂRUL ALB"

Se pare (dar faptele contrazic) că pentru a urma unele școli, nu este niciodată tîrziu. La Roma, în urma unor experiențe pe această temă, s-a mai deschis o nouă „universitate" pentru studenți cu „părul alb". Noua unitate, inițiată de Federația pensionarilor, a primit înscrierea a peste 350 de cursanți care pot urma (după dorința lor) următoarele cursuri : cultură medicală, psihologie, literatură italiană, limbi străine, tehnica nouă în domeniul comunicațiilor, activitate sportivă și... gimnastică mintală ! (Această ultimă materie a fost sugerată chiar de viitorii „studenți" !).

„Turturelele" nu au claxon...

Cimitirul parizian Père-Lachaise a fost dotat cu zece trăsurici tractate de scutere electrice „Vespa" de tip familial. Avînd o construcție inspirată după taxiurile thailandeze, noile și ingenioasele mijloace de locomoție fac posibilă deplasarea cu viteza de 7 km/h pe aleile cimitirului a vizitatorilor care vor să vadă mormintele unor personalități celebre. „Milioane de persoane defilează în fiecare an în Père-Lachaise" — își explică Gali Mendelson inițiativa sa destul de profitabilă. „Cimitirul face parte din cele patru zone, cele mai vizitate ale Capitalei, ceea ce îi dă dreptul la unele amenajări".

Trebuie menționat faptul că „turturelele" cum au fost botezate mașinuțele familiale, se deplasează în deplină liniște avînd suprimate claxoanele.

O perlă de 6 milioane dolari...

Gigantica perlă naturală pe care miliardarul american James Lowell o prezintă în fotografie valorează șase milioane de dolari ! Perla a fost achiziționată acum 25 de ani de la un scufundător profesionist (al cărui nume a fost păstrat secret) care a pescuit-o în zona Morro Boy, la sud de San Francisco. Din păcate, cu această perlă rară (poate unică în lume) găsită în SUA nu se poate realiza nici un inel, nici o broșă sau brățară pentru că nu poate fi ajustată din cauza particularității materialului. Dar acest fapt nu-l deranjează pe James Lowell care este fericit că posedă această perlă în colecția sa renumită de pietre prețioase.

Citiți în numărul viitor :

NIMENI NU NE ÎNVAȚĂ SĂ MURIM,

NIMENI NU NE ÎNVAȚĂ SĂ TRĂIM

Biblioteca Județeană

magazin

SERIE NOUĂ – 65

ANUL XXXV • Nr. 31 (1815) SÎMBĂTĂ 1 AUGUST 1992 16 PAGINI 20 lei

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ȘTIINȚIFIC INDEPENDENT

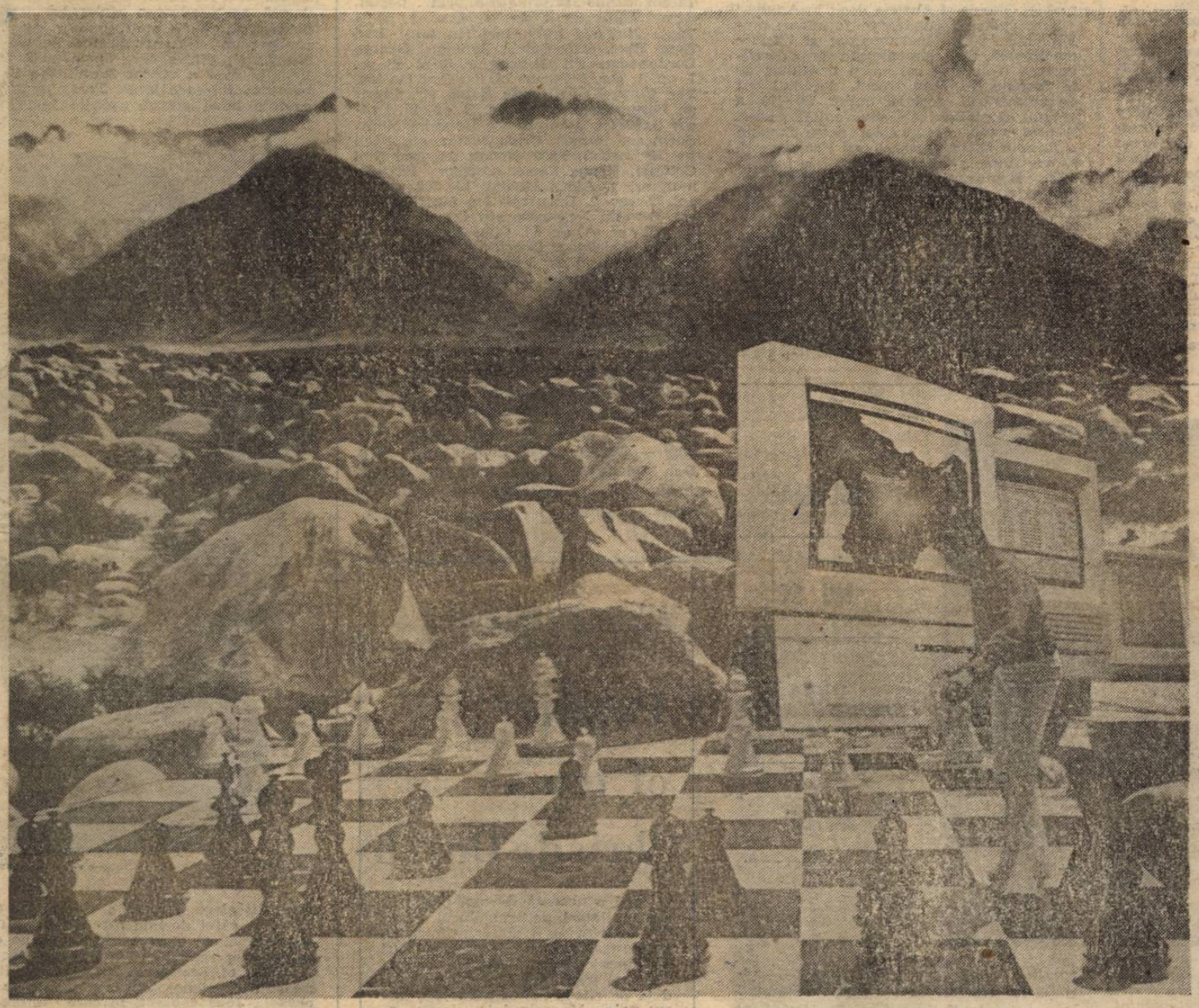

OAMENII NU NE ÎNVAȚĂ SA MURIM, OAMENII NU NE ÎNVAȚĂ SA TRĂIM

ROMÂNI ÎN „MARELE NORD CANADIAN“

A TRĂI UIMIREA DEDUBLĂRII

„EXPO 2000“ HANOVRA

ALTERNATIVA BIOENERGETICĂ

POLICIER ...

de George Simenon

Program TV

DISPUTA EMBRIONILOR

Biblioteca Județeană MUREȘ TÎRGU-MUREȘ

Nr. 31 (1815) din 1 august 1992

incursiune în paranormal

A TRĂI UIMIREA DEDUBLĂRII (II)

În relatarea din episodul anterior, în care Veronica Z. din Roman își vizualizase o secvență substanțială din altă existență spuneam că pe alte meridiane ar fi constituit subiectul unor cărți de mare tiraj. Astfel de fenomene petrecute la noi au trecut în timp ferite de vreo mărturisire, iar cînd le-am citit traduse din alte grăiuri le refuzam parcă scenariile repetabile și în cazuistica paranormală românească. Vom conchide deci acum, cînd deținem o bibliografie paranormală impresionantă, că absolut toate fenomenele ce ne-au uimit la alții, sînt de fapt adeseori mai bogate și mai pline de sens la noi. Dar aceeași fereală și teamă de publicitate, apoi interdicțiile strașnice din ultimele decenii, de a populariza astfel de fenomene, ne-au creat parcă o stare de spirit" pe care o regăsesc acum și la interlocutoarea mea din Roman, cînd îmi scrie următoarele : „Nu sînt singurele situații ciudate ce mi s-au întîmplat. Eu sînt un om simplu și nu pot să înțeleg uneori ce se întîmplă și totuși sînt tentată să cred că uneori..."

Cunoașterea acestor fenomene care aparțin vieții sufletești este necesară : nu vom transforma această cunoaștere în postulate sau în obsesii, ci trebuie să gîndim lucrurile prin prisma creștină și cu credință în Dumnezeu. De altfel credința trebuie să fie mai puternică decît revelațiile paranormale în conștiința noastră. A cunoaște nu înseamnă a păcătui — cum sîntem avertizați uneori. Iar faptele sînt fapte : nu în seama noastră stă explicarea lor, iar a nu le dezvălui, nu înseamnă că ele n-ar fi existat, că nu există și că nu vor exista și în viitor!

Cum am promis c-un timp în urmă, din toamnă vom încerca să „privim" această fenomenologie paranormală din perspectivă teologică, creștină, într-un serial de convorbiri cu exegeți ai creștinismului, cu reprezentanți de frunte ai bisericii ortodoxe. Acum vom continua confesiunea Veronicăi Z. din Roman :

„Era într-o dimineață, înainte de-a mă trezi din somn. În cameră era destulă lumină ca să se poată vedea în jur. Eram în acel răstimp între trezie și somn, sau de trezie spre somn. Simțeam frigul. Tot spatele părea că îmi era străbătut de un aer rece, de parcă n-aș fi fost învelită. Dar nu mă mai puteam mișca. Mi-am dorit imediat să știu dacă plapuma îmi acoperea spatele, și dacă acesta era motivul pentru care simțeam frigul.

Dorința însă s-a modificat radical. În aceeași clipă **am văzut** cum stătea plapuma lipită de spatele meu. Am văzut-o **de la o distanță de 50 centimetri**, eu fiind deasupra corpului meu. Apoi am simțit dorința să mă privesc mai complet, și am început într-adevăr să mă văd, întîi de la 50 centimetri, după aceea sporind distanța pînă la vreo doi metri, cînd am rămas pur și simplu undeva sus, suspendată aproape de tavan în punctul care era mijlocul camerei. Mă uitam la mine de sus. Mă priveam liniștită cum dorm. Eu însămi mă uitam limpede la mine însămi....

Simțeam un fel de liniște totală. Mușchii feței îmi erau destinși, dar eram ușor tumefiată sub ochi și aveam părul ciufulit. Privindu-mă îndelung, constatam că nu-mi plac deloc ! Îmi păream urîtă, nu mai eram eu. Apoi mi-a apărut în gînd întrebarea : Cum e cu putință ca eu să mă văd pe mine însămi de acolo de sus ? Cum se face că eu dorm, și totuși mă privesc de sus ? Ce se întîmplă cu mine ? Odată cu această întrebare m-a cuprins frica...

Neputîndu-mi explica fenomenul, dar și din cauza fricii, imaginea mea a dispărut. Din acest moment am început să-mi simt corpul, am început să mă mișc, revenindu-mi în corp, și să mă trezesc cu adevărat. Nu mi-am dat seama de tot ce se întîmplase decît atunci cînd mi-am spus : Am visat ! Ceea ce nu era deloc așa. Mare mi-a fost uimirea cînd după cîteva clipe, ridicîndu-mă din pat m-am dus la oglindă și am văzut chipul meu exact așa cum îl văzusem de sus : într-adevăr, eram ciufulită, aveam ochii ușor umflați ; imaginea mea văzută de sus era exactă pînă la nuanțe cu aceea pe care mi-o priveam acum, trează, în oglindă. Tot trupul mi-a fost furnicat de un curent electric puternic ; ciudat era că acum căpătasem conștiința fermă că nu trăiserm în vis ce mi se întîmplase nu avea nici o legătură cu visul..."

Împărtășim aceeași convingere — nu a fost un vis. Cînd veți considera că este cu putință, un test efectuat de specialiști ai Societății Române de Radiestezie ar fi necesar, pentru evaluarea corectă a potențialului bioenergetic. Astfel de fenomene par a fi o caracteristică — deocamdată greu de explicat — a celor ce posedă un biocîmp puternic ; dar parametrii acestuia trebuie verificați, puși în evidență.

ION ȚUGUI

Semeni care ne pot alina suferințele

Alternativa bioenergetică

După primele secvențe ale acestui serial, sîntem întrebați prin scrisori și telefonic despre alternativa bioenegetică, referitor la intervenția specialiștilor în vindecarea unor boli grave în diagnosticarea unor maladii, uneori mai sigură și mai rapidă decît cu mijloacele cunoscute. Trebuie să spun, însă, că prin deschiderea acestei rubrici am înțeles că există multă, foarte multă suferință. De aceea ne-am și propus să popularizăm anumite domenii, cum este de pildă radiestezia, atît de benefică în vindecarea unor maladii și diagnosticarea corectă și promptă a unor stări negative din organismul uman. Despre bioenergie și bioenergoterapeuți s-a scris mult și în această pagină. Dedicăm un serial mai amplu Societății Române de Radiestezie cu convingerea că această societate beneficiază de o bază științifică și practică foarte serioasă întrunind în cadrul ei specialiști de notorietate și lucrînd bioenergetic în deplină cunoștință privind fenomenele ce se reliefează în relația dintre biocîmpul energetic și starea de sănătate sau de alterare a sănătății.

Creatorul școlii românești de radiestezie, cel care a pus bazele acestei societăți și a convocat în jurul ei bioenergoterapeuți testați pentru munca nemijlocită cu bolnavii, dl CLAUDIAN DUMITRIU îmi spunea : „A forma oameni cu o pregătire teoretică și cu deprinderile practice pentru a face bine practic, efectiv și a vorbi mai puțin despre aceasta — a devenit un imperativ, deoarece prea mulți vorbesc despre bine și numai o mică parte sînt în stare să-l facă prin bioenergie".

În fine, voi puncta în cîteva cele urmează cîteva răspunsuri la întrebările cititorilor privind Societatea Română de Radiestezie. 1. Conform statutului, Societatea însumează membri activi, care au urmat cursurile și și-au însușit și procedeele corespunzătoare, aplicîndu-le ; 2. Simpatizanți, cu activitate în domeniu, care deși nu au urmat cursurile de radiestezie — psihotronică cu dl. Claudian Dumitriu, beneficiază de capacități bio nergetice testate ale membrilor activi ; 3. Membri onorifici, adică cei care au un aport deosebit în domeniu, ei beneficiind cu prioritate de serviciile celor activi.

Lucrul bioenergetic nu mai poate fi practicat în chip „nomad", după zvonuri și legende ce se creează în jurul unor persoane — chiar dacă ac stea au făcut dovada că pot vindeca, pot face bine și pot alina suferințele. De aceea Societatea și-a propus să scoată din aleatoriu și conjunctural această practică benefică, urmărind ca membrii ei, specialiștii, să aibă o acțiune benefică asupra plantelor — de pildă —, animalelor și oamenilor, a mediului înconjurător, contribuind concret la remedierea en rgetică și informațională a acestora. Îmbunătățirea relațiilor, contactelor dintre plante, animale, oameni prin determinările de compatibilități biologice reciproce (sau incompatibilități), aceasta în vederea luării măsurilor corespunzătoare în situații diferite — de mariaj, de muncă, conducere și altele. Anihilarea, evitarea factorilor nefelici care acționează asupra stărilor energetice ale structurilor unui sistem viu (vegetal, animal sau uman) conform teoriei biostructurale a academicianului Macovschi.

Dedicăm serialul acestor practicieni bioenergoterapeuți din dorința sinceră de a oferi celor în suferință o alternativă deja validată de ameliorare a sănătății. Repetăm ce-am mai afirmat, că această alternativă nu este polemică față de medicină, și nici nu ar putea să fie, deoarece Societatea la care mă refer lucrează în strînsă cooperare cu medici și cu clinici, cu spitale. Membrii Societății constituie la ora actuală, grație acestui specialist și om de mare generozitate, care este dl. Claudian Dumitriu, o adevărată forță benefică a țării noastre.

Am fost de asemenea întrebat cum reușesc bioenergeticienii să aline suferințele oamenilor ? Voi menționa că Societatea întrunește personalități ale științei și culturii, iar criteriul de selecție, prin cunoștințe și capacități native, îl constituie un număr de circa 24 parametri *infor-energetici* — termen creat de Claudian Dumitriu, în 1988 și devenit un bun al domeniului preluat ca noțiune de referință care pot caracteriza stările momentane și cronologice ale unui sistem viu ; *(Informație)* pe suport *energetic* specific ; sonor luminos sau pe alte radiații.

Cu cele de mai sus am răspuns la numeroase întrebări puse de cititorii revistei noastre. Voi continua serialul dedicat alternativei bioenergetice și în primul rînd semenilor care ne pot alina suferințele...

(Va urma)

ION ȚUGUI

întîlnire cu spiritele independente

„PK 15", un dosar clasat ?

Ce ar trebui de fapt să facă un cercetător care investighează un caz de poltergeist ? Ce relații ar trebui să stabilească el cu ceilalți participanți la evenimente ? Ce atitudine să adopte atunci cînd crede că a „localizat" persoana care ar fi „epicentrul" fenomenului dovedindu-se apoi că, de fapt, ea este nevinovată ? Ei bine, toate acestea și încă multe altele vor figura din abundență în cazul a cărui relatare o începem în episodul de față și care i-a oferit însuși autorului cărții contactul „direct" cu un poltergeist. Numele de cod al cazului este PK 15,, în șirul cazurilor de psihokineză studiate de cercetătorii Institutului Brazilian de Cercetări Psihobiofizice.

Dar iată cum își începe povestirea Guy Lyon Playfair, autorul născut în India și educat în Anglia, al acestei incitante cărți intitulată „Puterea Necunoscută" : „Trebuie să mărturisesc că mă gîndisem totdeauna la un poltergeist ca la ceva comic. Sper ca nici mie, nici altcuiva să nu-i mai treacă prin cap așa ceva. Un poltergeist cu adevărat persistent — și PK 15 a rămas activ mai bine de șase ani — poate să ducă în pragul disperării o familie nevinovată și chiar să-i determine pe membrii ei să se gîndească la sinucidere. Uneori mă simt recunoscător că un poltergeist nu face chiar și mai mult rău : oricum, se pare că pentru ei este la fel de dificil să facă ceea ce fac, pe cît ne este nouă greu să studiem ce se întîmplă. Dacă n-ar fi așa, tare mă îndoiesc că ar mai exista cineva pe lumea aceasta care să poată dormi măcar în vreo noapte".

Dar cine este — sau mai bine zis a fost — PK 15 ?

Să ne imaginăm o familie formată din patru persoane, dintre care trei femei — fiecare din ele putînd constitui epicentrul evenimentelor. O familie care s-a mutat de trei ori în încercarea de a „scăpa" de PK 15. „Activitatea" acestuia s-a dovedit a fi îndreptată asupra unei persoane, și nu o tendință generală de a strica, a face rău și în final, de a enerva. Timp de șase ani, fenomenul PK 15 a permis alcătuirea unui catalog complet al unui poltergeist. Nimic nu lipsește : de la explozii și spargeri în timpul nopții, mobilă mutată și aruncată de la etaj, haine care iau foc dintr-o dată, chiar dacă sînt scoase atunci din baie de la spălat, și pînă la probe indiscutabile de așa numită „magie neagră", cum au fost fotografii ale uneia din fete care au apărut pe podea, legate între ele cu niște sfori, sau exasperante apeluri telefonice care nu aveau evident nici un alt scop decît să semene confuzie în familie.

De fapt acest ultim aspect i-a făcut pe cercetători să bănuiască faptul că nu un poltergeist ar fi „vinovat" de ceea ce se întîmplă, ci ar putea fi... o afacere mult mai omenească. A existat de la început și un suspect ideal ! Împotriva căruia păreau să se îndrepte toate dovezile. Se numea Nora. Fusese măritată timp de șase ani. Nu avusese copii, era liniștită dornică să coopereze (a acceptat imediat ca una din cercetătoarele de la IBCP să doarmă cu ea în cameră) și părea la fel de speriată de PK 15 ca și toți ceilalți.

Mai mult, după cum se confesase vecinei de cameră, încercase de două ori să se sinucidă.

Astfel că, timp de opt zile, aproape fără nici o clipă de odihnă, echipa de cercetători sosită la fața locului a colecționat cea mai bogată recoltă de date...

...Într-o seară ploioasă de 18 octombrie 1973, directoarea științifică a IBCP, Dra Suzuko Hashizume, a descins la modesta locuință pentru a-l studia pe PK 15. A fost întîmpinată de fata mai mică, Iracy, al cărei logodnic, Antonio, fusese rugat de mama ei să rămînă peste noapte cu ele și să nu le lase singure. Mama tocmai îi pregătise așternutul de pat și pijamaua, dar cînd s-a dus să le ia și să le ducă în sufrageria de la parter unde urma să doarmă pe o canapea nu le-a mai găsit. O întreabă pe Iracy dacă le-a luat ea. Nu le-a luat. Le caută amîndouă și le găsesc pe terasă. În ploaie. Erau deja umede. Iar totul fusese precedat de niște zgomote stranii la etajul de sus pe care Iracy, gata să coopereze cu IBCP, i le-a descris imediat lui S. Hashizume.

Intrigată de faptul că „principalul suspect", Nora, fiica cea mare, nici nu era măcar acasă, Dra Hashizume stă de vorbă la o ceașcă de ceai cu Iracy. Era zece și jumătate, discuția s-a prelungit, apoi cercetătoarea s-a uitat la televizor... pînă a trecut de miezul nopții.

I s-a făcut somn și a hotărît să meargă la culcare. Nu înainte de a „întinde" pe jos cartoanele ei cu literele alfabetului pe care urma să le lase acolo... în cazul că poltergeist-ul ar fi dorit să-i lase un mesaj.

Fusese o zi obositoare și Dra Hashizume se gîndea cu plăcere cum se va lăsa prada somnului. Dar nu a fost să fie așa...

MIHAELA DOROBANȚU

Un genetician privește lumea

NIMENI NU NE ÎNVAȚĂ SĂ MURIM, NIMENI NU NE ÎNVAȚĂ SĂ TRĂIM

Nancy Cruzan avea 25 de ani cînd a fost victima unui accident de motocicletă. A intrat în comă și a rămas undeva în zona neclară dintre viață și moarte (stare vegetativă cronică). Era hrănită artificial. Cu fiecare zi care trecea, șansele ei de vindecare se diminuau. Resemnați părinții ei au cerut suspendarea alimentației. Vorbeau în numele fetei lor.

Medicii, deși aveau certitudinea că nu mai există nici o speranță de ameliorare, au refuzat. Părinții au cerut sprijinul justiției. El invocau în sprijinul cererii lor dorința exprimată de Nancy înainte de accident că nu ar vrea niciodată să supraviețuiască dacă ar fi victima unui accident care i-ar rupe conexiunile cu lumea. Judecătorii nu au reținut argumentul. Mai mult, de acord cu medicii au conchis că alimentația artificială este o metodă terapeutică fundamentală și nu extraordinară și ca atare medicii trebuie s-o instituie și s-o mențină atîta timp cît bolnava trăiește. Era sentința tribunalului din Missouri (în 1987). Părinții merg mai departe și se adresează Curții supreme a Statelor Unite. Spre dezamăgirea lor, este confirmată hotărîrea inițială. Nancy continua să vegeteze. În 1990 tribunalul din Missouri renunță la cauză și atunci un judecător autorizează întreruperea alimentației. În alte procese poziția judecătorilor a fost diferită. După părerea lor alimentația artificială este o soluție terapeutică extraordinară pe care medicii o pot folosi sau nu. Este o decizie medicală pe care nimeni nu o poate contesta.

Despre procesul Nancy Cruzan s-a vorbit enorm — și pro și contra sentinței judecătorești, și pro și contra atitudinii medicilor. Întrebarea rămîne însă : care sînt limitele medicinii ? Merită trăită orice viață (dacă o stare cronică vegetativă se numește viață) ? Nu cumva medicii ar trebui să se gîndească la calitatea ei ? Și apoi nu cumva decizia finală aparține bolnavului. Dacă este lucid, evident. Din nou dileme. Cazul Quackenbush este un concludent exemplu. Bolnavul are 72 de ani... este diabetic și a dezvoltat o cangrenă la un picior. Va trăi doar dacă i se va amputa membrul inferior. Bolnavul refuză intervenția chirurgicală. Medicii cer justiției să intervină și să oblige bolnavul să accepte propunerea lor. Justiția este de acord cu bolnavul. Ea s-a gîndit la vîrsta bolnavului și la calitatea vieții rămase. Bolnavul va muri. Este totuși dreptul lui.

Nu de puține ori bolnavul este dement. El refuză tratamentul fără să înțeleagă prea bine consecințele actului său. Din nou hotărîrea o ia justiția. Ea apără interesele bolnavului și îl poate obliga să se supună tratamentului.

Ultimul exemplu — bolnava cu cancer terminal este în luna a opta de sarcină. Nu se știe dacă va mai trăi o lună și nu se știe dacă va putea să nască. Medicii propun cezariana. Mama nu acceptă. Este chemat un judecător. Ascultă părțile. Interesele mamei sînt apărate de un avocat care vorbește în numele libertății bolnavului de a-și hotărî viața. Medicii vorbesc în numele copilului. Mama va muri oricum. Va muri și copilul, dacă nu va părăsi imediat adăpostul lui natural. Și judecătorul salvează viața copilului.

Am ales cîteva dintre numeroasele procese întîlnite pe agenda justiției nord-americane. După cîte știu, numai judecătorii acestei imense țări au fost confruntați cu asemenea dileme. Aproape întotdeauna se găsesc în fața unor situații inedite (sînt liniștiți cînd există un precedent). Dar sentința este modelată de factori imponderabili.

Ceva se schimbă în medicină. Puterea ei este copleșitoare și controlează viața ignorînd bolnavul. Ea vrea să-și demonstreze forța... oricînd.. oriunde. A devenit arogantă și uită că are limite. Cînd uită trebuie să i se reamintească că pînă la urmă va fi înfrîntă... că marele învingător va fi moartea, că în fața ei are datoria de a se înclina umilă. Crezînd că totul este posibil într-o dementă cursă contra timp, greș ste... sacrifică inutil vieți cu speranța că hecatombele pe care le lasă în urmă vor salva multe alte vieți viitoare ; cum s-ar putea explica altfel miile de copii cu hemofilie infectați cu virusul sindromului de imunodeficiență cîștigată ?

Dar este vorba numai despre medicina țărilor bogate. Numai ea consideră moartea unui bolnav o înfrîngere. În același timp zeci de mii de copii mor zilnic în marea centură a foamei, zeci de mii de copii pentru care viața este o himeră.

... rareori medicina este obligată să opteze între viața unui bătrîn dement cu leucemie și cea a unui copil. Îi cerem însă să nu uite că există și copii...

În țările nordice a apărut o nouă societate „Exit" (ieșire) care vrea să învețe bolnavii terminali să moară. Și mi-am reamintit că nimeni nu ne învață să murim... după cum, tragic, nimeni nu ne învață să trăim.

Patru luni în India

Capacitatea de a te armoniza cu Pămîntul și Cerul

Vasile Andru. Scriitor. Autor a zece cărți : nuvele, romane, eseuri. Inițiatorul Cercurilor de practică isihastă. A urmat cursuri de antropogenetică în Franța și India. Tehnici de creativitate și stimulare mentală este cursul pe care scriitorul îl predă actualmente — un curs de pionierat în România. Această convorbire este prilejuită de întoarcerea scriitorului, după 4 luni, din India.

— Ești al doilea român, după Mircea Eliade, care a călătorit spre India și a stat acolo chemat mai puțin de exotismul acestui meridian aflat departe de noi, ci de spiritul unei civilizații care s-a ocupat la fel de mult de suflet, ca și de templele ei milenare. Visai să ajungi în India ?

— Încă înainte de a practica yoga, am visat să merg în India. Deci înainte de anul 1975, cînd am început sistematic să practic yoga. Am văzut India ca pe o țară a înțelepciunii, în simetrie cu spațiul carpatic — mă refer la misterele Carpaților, la partea tainică și inițiatică a acestor locuri. Am pornit spre India cu orgoliul că vin dintr-un spațiu sacru, deci nu cu sentimentul exaltat că pătrund într-un spațiu sacru. Orgoliul mi s-a mai domolit acolo : contactul cu India mi-a podus o stare de împrospătare și acuitate senzorială din acelea care te fac receptiv la miracole. Acum valorizez mai bine și spațiul nostru — românesc, foarte productiv în exercițiul spiritual : pînă la miracol.

— Dacă nu-l putem defini, ne întrebăm cei puțin, în acest context, ce înseamnă miracolul ?

— Este ceea ce încă nu înțelegem în mod rațional. Miracolul se înscrie în ordinea naturalului celui mai autentic, dar omul nu are acces la naturalul cel mai autentic. Din această opacitate în fața naturalului, o serie de fenomene par

Scriitorul Vasile Andru și Swami Satswarupananda, la Rishikesh, Himalaya, în ashram-ul Societatea Vieții Divine.

neobișnuite și primesc epitetul de „miraculos". Dispare acest epitet de îndată ce te familiarizezi cu modul autentic de a recepta. Modul acesta poate fi numit și descoperirea sacrului sau receptivitatea la sacru. Cuvîntul „sacru" fiind un fel de a marca intimitatea noastră cu esența, cu natura genuină....

— Unde se află sediul sacrului ?

— Sediul sacrului se află în om. Tocmai aici se simplifică problema așa-zișelor inițieri, și capătă un aer realist această problemă dacă ținem cont că puterile conferite de inițieri sînt, în fond, puteri dezlegate dinlăuntrul omului. Iar raportul omului cu mentalul cosmic se realizează în ultimă instanță descoperind și actualizînd acum, în tine, mentalul adamic — atribut al fiecărei persoane.

— Am putea cobori pe Pămînt ? Cum ai ajuns în India !

— Cu avionul ! București-Calcutta. Călătoria se continuă cu trenul — Calcutta-Trivandrum. Iar de la Trivandrum cu mașina la un Ashram, situat în junglă, la Nevyardam. Am fost invitat de către **Centrul Sivananda** pentru un curs de specializare în Vendanta și Yoga.

— Este vorba de un curs obișnuit, sau are loc în anumite condiții ?

— Un curs anual pentru confirmarea unor îndrumători în Vendanta și Yoga, cu participare din multe țări ale lumii. De această dată am fost acolo 144 de cursanți din 22 de țări. Nu este vorba de un curs obișnuit, ci este un complex de activități vizînd formarea unei atitudini mentale pozitive, prin sistemul numit **Kula-Guru** (asta se traduce „de lîngă casa îndrumătorului") : discipolii își petrec ziua din zori pînă seara în prezența maestrului spiritual, de la care preiau nu doar cunoștințe, ci mai ales modul său de conduită și de stabilire a relației socio-cosmice...

(Va urma)

ION ȚUGUI

O greșeală cît harta lumii

Columb e anul acesta pe buzele tuturor, dar la fel de discret pe hărțile lumii ca și anul trecut. Cine poartă vina (dacă se poate pune problema unei culpe) ?

Citind și recitind (atît cît mi-a fost posibil) articole și cărți, am ales cuiul lui Pepelea în persoana astronomului și **geografului florentin Paolo Toscanelli.** Alegerea poate fi considerată subiectivă, dar tocmai această sămînță de gîlceavă vreau s-o ofer cititorului, care va judeca el însuși afirmația.

Cu 18 ani înainte de a pleca în prima [illegible] Cristofor Co-

idei pentru expansiune. O hartă a acelor vremuri, executată de el, situa clar Japonia și China la vest de ocean (Atlantic) — deși pe alte hărți ele figurau la est de Europa (pe planigloburile vremii).

O a doua veste „bună" primită de Columb — care între timp se hotărîse să

încercat nu numai în Portugalia să-și pună planul în aplicare, după refuzul portughezilor, el a bătut la nenumărate uși) : **„Învățatul Columb clădește castele pe nisip" !** Nu știu exact dacă această afirmație a devenit ulterior celebră sau era deja notorie. Cert este că a făcut istorie și poate fi alăturată carierei lui Columb.

Tot ce a urmat după schimbul de epistole cu geograful Toscanelli se cunoaște. Persuasiv și convins că este deținătorul unui adevăr foarte valoros și profitabil, amiralul caută cu înfocare investitori. Astfel s-a produs ceea ce geograful Jean Baptist Anville a numit „o greșeală uriașă care a dus la o descoperire uriașă".

De fapt, în cei aproape 18 ani care s-au

● **PLANETE DE „A DOUA GENERAȚIE".** Într-adevăr ele există și au fost descoperite în jurul unui astru mai deosebit — un pulsar. Un pulsar apropiat, din Constelația Fecioarei — „PSR 1257 + 12" — ar poseda cel puțin două planete. Una ar avea o perioadă de revoluție de 67 de zile, alta de 96 de zile ; dacă ar exista și o a treia planetă, ea ar avea o perioadă de revoluție de 360 de zile. Descoperită de Aleksander Wolszczan, de la Observatorul Radio Arecibo din Puerto Rico,

„PSR 1257 + 12" se află la 1600 ani lumină de Terra. Una din planete are o masă de 3,4 ori mai mare decît Pămîntul și gravitează la o distanță de 55 milioane kilometri de pulsar. A doua planetă are o masă puțin mai mică decît prima și se rotește la 70 milioane kilometri de pulsar. Acestea ar putea fi planete „de a doua generație", născute din norii de gaz care au rămas după dispariția însoțitorului pulsarului.

● **40 MILIARDE DE DOLARI.** Aceasta este suma ,uriașă desigur, pe care „Pacific Gas and Electricity", cea mai mare companie de electricitate din SUA, alte societăți și instituții californiene au alocat-o Centrului de cercetări PVSA (din apropiere de Sacramento) pentru a-și continua cercetările în domeniul energiei solare fotovoltaice. Cu o asemenea „infuzie" substanțială de capital sînt de așteptat rezultate excelente în sfera obținerii energiei grație exploatării astrului zilei cu ajutorul unor panouri fotovoltaice perfecționate.

● **PEDEAPSĂ SEVERĂ.** Legile din S.U.A. stipulează că un cercetător științific dovedit ca vinovat de fraudă, nu poate beneficia de ajutorul federal financiar pentru cercetările sale. Acest fapt determină ,în numeroase cazuri, sfîr-

Nr. 31 (1815) din 1 august 1992

magazin

Femina Club

Pagină realizată de ECATERINA BĂTRÎNEANU

Inegali în faţa bolilor...

De ce bărbaţii sînt mai vulnerabili decît femeile în faţa bolilor cardio-vasculare şi mai puţin rezistenţi decît ele în faţa microbilor ? S-ar părea că răspunsul îl oferă „povestea" cromozomilor şi cea a hormonilor. Cheia tuturor diferenţelor este un cromozom care face să se nască o fetiţă (XX sau un băiat (XY). Iniţial, anatomic vorbind, din toţi embrionii ar trebui să se nască fete. Intervine însă cu influenţa sa cromozomul Y. Anul trecut o echipă de cercetători britanici a localizat gena responsabilă de transformarea glandelor sexuale masculine. Acestea vor secreta hormonii masculini şi vor declanşa pe plan fizic şi psihic caracteristicile masculine : pilozitate şi masă musculară mai dezvoltată, comportament mai agresiv. Aceasta este partea vizibilă a aisbergului, pentru că, de fapt, hormonii au un rol capital şi în alte domenii decît sexul.

Foarte recent, oameni de ştiinţă au descoperit că secreţia hormonală ar putea influenţa activitatea cerebrală.

Se ştie astăzi, de asemenea, că hormonii feminini favorizează dilatarea vaselor sanguine. Aceşti hormoni care sînt în egală măsură implicaţi în producerea „colesterolului bun", explică de ce femeile sînt mai bine protejate împotriva infarctului, pentru ele riscul fiind de 2 ori mai redus decît la bărbaţi. Situaţia este valabilă în general, pentru toate maladiile cardio-vasculare.

Un lucru şi mai surprinzător : de aproximativ 10 ani se ştie că sistemul imunitar este dependent de producţia de hormoni feminini sau masculini. Există deci diferenţe privind apărarea organismului şi în funcţie de sex. Experienţele au arătat că la mamifere femelele dezvoltă o apărare a organismului mai puternică decît a masculilor. Timusul, glanda sistemului imunitar este în general mai dezvoltată la femei. Ea produce mai multe imunoglobuline. În schimb femeile sînt mult mai frecvent atinse de maladii autoimune declanşate atunci cînd sistemul de apărare al organismului se întoarce împotriva lui însuşi.

S-ar părea că aceasta este explicaţia pentru care femeile suferă de 2—4 ori mai frecvent, decît

bărbaţii de artrită reumatoidă sau pînă la de 5 ori mai des de scleroză în plăci şi diabet insulinodependent.

Responsabili de aceasta sînt hormonii feminini.

O veche „legendă biologică" susţine că femeile ar fi mai intuitive iar bărbaţii mai logici. „În secolul al XIX-lea medicina descoperă cele două emisfere ce compun creierul, explică dr. Laurent Cohen. Puţin mai tîrziu se ştia că centrul limbajului se găseşte în emisfera stîngă. Dar nu există un creier „masculin" şi un altul „feminin". Există creierul uman. La bărbaţi, conform taliei lor, este ceva mai voluminos şi mai greu. Nu înseamnă că ar avea şi funcţii în plus ! Totuşi există foarte mici diferenţe. Bărbaţii şi femeile nu-şi folosesc în aceeaşi manieră emisferele cerebrale. Bărbaţii respectă mai mult atribuţiile fiecărei emisfere. Astfel, cea stîngă este recunoscută drept centru al vorbirii, al facultăţii conceptualizării şi anali ei.

Dreapta este specializată pentru percepţia spaţiului. În schimb femeile preferă să solicite ambele emisfere pentru a obţine aceleaşi funcţiuni. La ele lateralizarea este mai puţin conturată. Asa se explică faptul că după un accident vascular, care a lezat emisfera stîngă, femeile au sanse de a recupera vorbirea de 3 ori mai mari decît bărbaţii.

Femeile şi bărbaţii nu sînt egali nici în privinţa speranţei de viaţă. Statisticile demonstrează că femeile trăiesc mai mult. La explicarea acestui fenomen, spune dr. F. Homo — Delarche ar trebui invocate bolile cardiovasculare, mai frecvente la bărbaţi şi performanţele imunitare superioare la femei.

DOSARELE FRUMUSEŢII

Să nu uităm... picioarele

Săracele picioare sînt adesea înghetate sau transpirate, umezite de ploaie sau înghesuite în pantofi incomozi. Pentru a nu se instala o deformare dureroasă, acordaţi-le o dată pe săptămînă puţină atenţie. În special vara, căldura excesivă provoacă îngroşarea stratului cheratinos. Inestetice, dezagreabile, aceste îngrămădiri de celule moarte pot sensibiliza picioarele. Odată pe săptămînă stratul respectiv trebuie îndepărtat pentru a înlesni pătrunderea în piele a unei creme hrănitoare.

■ O metodă ideală pentru revigorarea picioarelor obosite după drumuri lungi sau stat prelungit în picioare o reprezintă o baie cu plante medicinale. Decongestivă, atenuînd senzaţia de picioare grele, apa nu trebuie să depăşească temperatura de 37°C.

■ Zilnic epiderma picioarelor trebuie hidratată. Folosiţi acelaşi lapte nutritiv sau cremă pe care le utilizaţi pentru corp. Totuşi o dată pe săptămînă se impune să folosiţi o cremă specifică, bogată în principii nutritive şi produse antiseptice.

Mireasa, fiica lui Enrico Macias

Jocia Macias, de 28 de ani, s-a căsătorit, evenimentul prilejuind o petrecere de vis, desfăşurată la Paris. Fericitul soţ este Oury Milsein, are 32 de ani şi este director de producţie în cinematografie.

Indiscreţii...

Cel mai romantic cuplu al verii '90, Johnny Hallyday şi Adeline sînt în divorţ. Povestea lor de iubire, foarte scurtă, a fost urmată de aproape un an de incertitudini, de conflicte, de tensiuni, ce au culminat cu separarea cuplului. Cauza ? Fiecare dintre ei este foarte îndrăgostit de libertate, spun prietenii apropiaţi. Solitudinea nu este numai tema ultimului album a lui Johnny, ci şi o constantă a existenţei sale.

„O zi am fost soţia unui idol — mărturiseşte ADELINE. Vreau să demonstrez că pot să exist fără să mă sprijin de notorietatea sa".

La rîndul său, celebrul star mărturiseşte că visează pacea unei familii numeroase al cărui „patriarh" să fie. Pentru a uita, Johnny şi-a ales ca remediu munca. „Pentru mine momentele cele mai dificile sînt urmate întotdeauna de unele de creaţie intensă".

Chiar dacă astăzi Johnny Hallyday este un... „cîntăreţ abandonat", pe toate lungimile de

unde radio răsună vocea sa ca un mesaj de speranţă: „Într-un an sau o zi, tu vei reveni, chiar dacă alte inimi te-au iubit o zi"...

cronica modei*

Imn